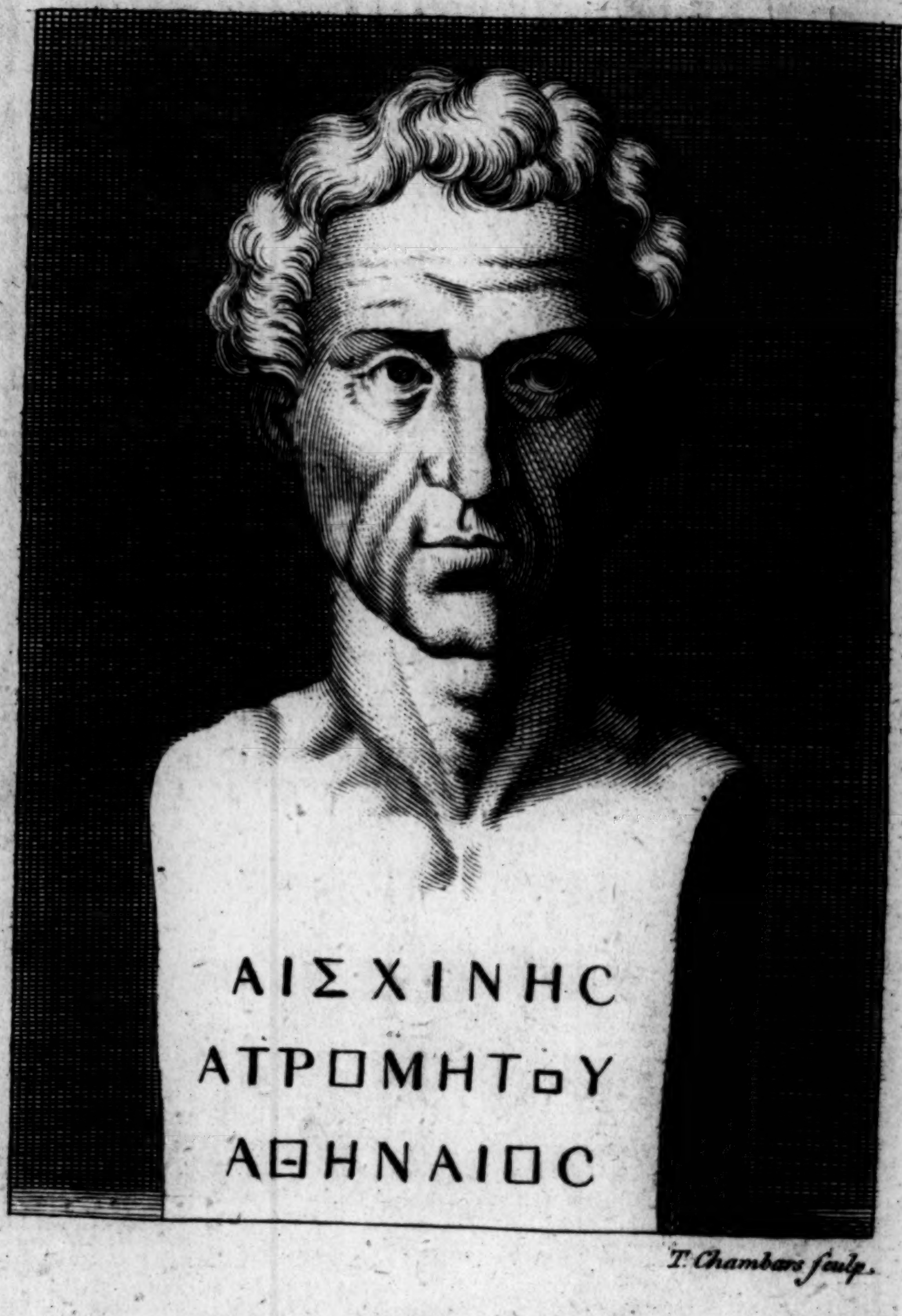

T. Chambars sculp.

AESCHINES.

Apud M. Etruriae Ducem

in marmore.

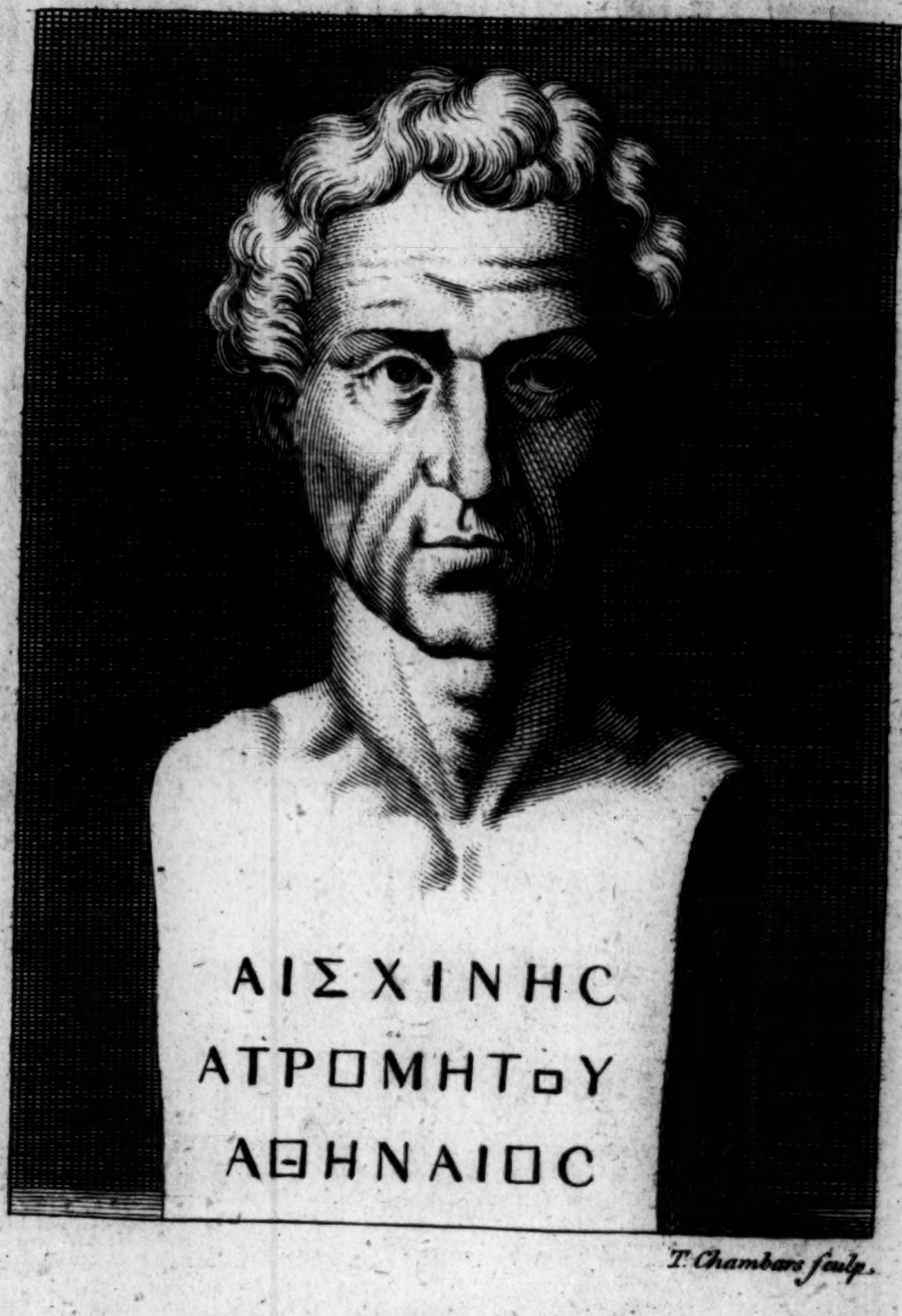

T. Chambars sculp.

AESCHINES.

Apud M. Etruriae Ducem

in marmore.

ΑΙΣΧΙΝΟΥ

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

ΚΑΙ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

INTERPRETATIONEM RECUDIT

ET NOTAS

PARTIM VARIORUM PARTIM SUAS

ADJECIT

JOSEPHUS STOCK, A.M.

TRINITATIS COLLEGII DUBLIN:

SOCIUS.

TOMUS PRIOR.

DUBLINII:

SUMPTIBUS ACADEMICIS

EXCUDEBAT S. POWELL.

PROSTANT APUD T. EWING.

M DCC LXIX.

d
i
r
e
n
o
f
d
b

JUVENTUTI ACADEMICÆ SALUTEM.

ALIQUOT jam aguntur anni, cum in lucem prodiit Demoſthenis Orationum Philippicarum Editio nitida, quam in uſum veſtrum duo in hiſce Ædibus eruditi homines procurârunt. Ad iſtius multiplici jam experientiâ comprobatam normam cum hanc noſtram Æſchinis Demoſtheniſque Orationum *ἀντιπάλων* Editionem conformare ſtatuiſſem, in nonnullis tamen deflectendum inde mihi eſſe exiſtimavi: de quibus, deque Verſionis ſimul hujus Nota-

rumque ratione ac ſtructurâ, paucis vos eſſe præmonitos velim.

Interpretationes harum Orationum inſigniores Latinæ circumferuntur tres: *Wolfii*, *Lambini*, et Editorum Oxonienſium, *Foulkes* & *Friend*. In his ſingulis cum multa reperiantur, quæ ad juſtæ Interpretationis laudem conducunt, aliqua tamen ſupereſſe vel leniſſimus earum rerum fatebitur æſtimator. Ingratum equidem ſemper, et liberali ingenio indignum opus eſt, ſiquid illorum hominum, qui in eâdem tecum palæſtrâ deſudârunt, negligentia fudit, curioſiùs excutere, et in vulgus indicare: omnium verò minimè me deceret, qui alienæ potiùs induſtriæ quàm propriæ eruditionis fœtum expromam. Sufficiat igitur, ſi, quæ ſint quæ in unoquoque iſtorum Interpretum deſiderem, ſummatim et uſque eò tantùm perſtrinxero, dum ratio probabilis exiſtat, cur in his vertendis nullius demum veſtigia per omnia ſim conſectatus.

Ac primò *Oxonienſes* illos, quorum vulgò Interpretatio inter manus verſabatur, immoderatioris et juvenilis cujuſdam in convertendo licentiæ, et olim a doctioribus

tioribus pleriſque hominibus arceſſi animadverteram, et ipſe cum in hoc opus penitiùs introſpicerem, non potui non creberrimè incuſare. Dum enim numeros captant, et dicendi lepores ambitioſiùs aucupantur, ſententiis tantùm adhærent, verba verborumque ordinem ſervandi religionem ita plerumque contemnunt, ut provectioribus quidem in his literis ſatis fortaſſe faciant, ad rudiorum Græcèque diſcentium uſum haud multum certè conferant. Neque tamen in Auctoris ſenſibus efferendis uſque adeò fidem commendant ſuam, ut non et frequenter titubare eos, multaque ab iis humanitùs excidiſſe promptum ſit oſtendere: quæ tamen ab aliis inveſtigari malo, quàm ut in iiſdem ipſe excutiendis ingratam operam impendam.

Summam ſanè religionem, mihi verò etiam immodicam ad interpretandum attuliſſe videtur fidem *Hieronymus Wolfius*. Diligentiſſimus quippe Interpres, ab Auctoris latere ne punctum quidem temporis dimoveri ſeſe paſſus, non ſententias ſolummodo appendit, verùm etiam verbis annumerat ubique verba; eundemque dictionum

dictionum ordinem tam anxiè tamque pertinaciter conſervat, ut ſæpenumero etiam obſcurum, horridum certè et incomptum, nobis exhibeat Oratorem. Enimvero, quod ad ſitum collocationemque attinet verborum, cum temere et abſque neceſſitate ab exemplaris ſui formâ recedendum non ſit, dandum tamen aliquid aurium eſt voluptati, neque committendum, ut ſcrupulosâ et ſervili imitatione, omnis illa, qua divini nos permulcent Oratores, numerorum pereat concinnitas.

In contrariam huic prorſus reprehenſionem incurrit *Dionyſius Lambinus*. Fidus, elegans, diſertus; utinam et preſſum dicere licuiſſet Interpretem! Verùm ejus, qua plurimum pollebat, comptæ Latinitatis ſtudio, beneque dicendi copiâ in tranſverſum actus, extra modum metaſque omnes excurrit, et nitorem Æſchinis et Demoſthenis δεινότητα profuſiſſimâ verborum luxurie pariter labefactavit. Ardua complanat, preſſa dilatat, mollit incitata: ſingulas fermè dictiones Græcas duabus aut etiam pluribus reponit Latinis, ut geminet propemodum et conduplicet

plicet Archetypum. Quòd ſi ſuo hic ingenio aliquantum eſſet moderatus, neque ſupervagantibus ipſe ſurculis falcem denegâſſet, quæ fuit homini diligentia in aſſequendis Græcis, et inexhauſta lectiſſimorum verborum copia, omnes profectò boni Interpretis numeros expleviſſet. Hujus igitur Ego vinetis putator qualiſcunque acceſſi: dedi operam, ut luxuriantem eam in dicendo ubertatem comprimat, et inſerta quaſi depaſcat exilitas *Wolfiana*: neque ſiquid in Oxonienſium aliorumve Interpretum Latinorum operibus vel ſe venuſtate commendaret vel robore, traducere in noſtra dubitavi: ita nimirum ratus fore, ut ſincerior multò puriorque exſurgat Interpretatio, quàm ſi ineptæ ambitioni velificatus, ea quæ ab aliis bene dicta ſunt, meliùs ipſe dicere incaſsùm contenderem. Multa etiam ad nos commoda invexit cùm Gallica Interpretatio *Tourellii*, tum verò ſpectatiſſima illa Verſio Itala, ab *Hieron. Ferro*, Senatore Veneto, concinnata, quam diu fruſtraque a me quæſitam, vir comitate pariter et politiori literaturâ inſtructiſſimus, *A. Aſkew*, M. D. Londinenſis,

nenſis, mecum, ſibi licet ignoto, per literas rogatus, humaniſſimè communicavit.

Textum Græcum Æſchinis ex luculentâ Editione *Hen. Stephani*, Demoſthenis, ex eâ quam Lutetiæ typis mandavit *Benenatus*, ut plurimùm expreſſi: collatis interim diligenter, et ſiquando viſum eſt, adhibitis, emendationibus Cl. *Taylori*: verùm paucis illis quidem, et ſummâ cum brevitate propoſitis. Quotus enim quiſque lectorum eſt, qui dummodo ſibi Auctoris ſenſus claros, et quoad fieri potuit defæcatos, ob oculos ſiſtas, aut omnino curat, quot eos ex Codicibus impreſſis manuve ſcriptis elicuiſti, aut non ſaltem, ut iſtiuſmodi de Variantibus Lectionibus diſceptatiunculæ ad calcem rejiciantur operis, exoptat; neve iis Editor cum Annotationibus quæ ad Auctorem ipſum pertinent illuſtrandum, conjunctis, reſtinguat animos, quos ardentes acceperit?

Quod ad Notas attinet, earum magnam ſanè partem ex Commentariis deſcripſi

ſcripſi longè eruditiſſimis *Joannis Taylori:* cujus ego laudibus libenter indulgere velim, ſiquidem id aut deſtinati operis anguſtiæ paterentur, aut ipſius utique hominis pervulgatiſſimum apud literatos omnes nomen et celebritas. Annotationes, quæ aliunde petuntur, ſingulas (ſubinde brevitatis causâ in compendium actas) Auctoris nomine ſignavi: plurimas de proprio penu deprompſi: Interpretationi denique omnes ſubjeci, Græcarum paginarum titulis inſcriptas: ut neque tyroni foveant negligentiam, ſi textum comitentur, neque ſeorſim (quod uſitatius) relegatæ, negotium faceſſant. Archæologia in his Commentariis et Hiſtoria parciùs attinguntur, cum illam quidem *Potterus*, hanc verò, quantum ad earum quæ hîc tractantur rerum notitiam ſatis ſit, egregiè adornavit in Vitâ Philippi *Lelandus* noſter: quod ſanè utiliſſimum opus iterum ac ſæpius, me judice, verſabit, quiſquis ad hos perennes Eloquentiæ fontes ritè imbutus inſtructuſque volet accedere.

ΑΙΣΧΙΝΟΥ

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΣ.

Ex M. T. CICERONE,

De optimo genere Oratorum.

CUM eſſet lex Athenis, nequis populi ſcitum faceret, ut quiſquam coronâ donaretur in magiſtratu, priuſquam rationes retuliſſet: et altera lex, eos, qui a populo donarentur, in concione donari debere; qui a ſenatu, in ſenatu: Demoſthenes curator muris reficiendus fuit, eoſque refecit pecuniâ ſuâ: de hoc igitur Cteſiphon ſcitum fecit, nullis ab ipſo rationibus relatis, ut coronâ aureâ donaretur; eaque donatio fieret in Theatro, populo convocato, qui locus non eſt concionis legitimæ: atque ita prædicaretur, " eum donari virtutis ergo benevolentiæ-" que, quam erga populum Athenienſem haberet." Hunc igitur Cteſiphontem in judicium adduxit Æſchines, quòd contra leges ſcripſiſſet, ut et rationibus non relatis coronâ donaretur, et ut in theatro; et quòd de virtute ejus et benevolentiâ falſa ſcripſiſſet; quoniam Demoſthenes nec vir bonus eſſet, nec bene meritus de civitate. Cauſa ipſa abhorret illa quidem a formulâ conſuetudinis noſtræ: ſed eſt magna. Habet enim et legum interpretationem ſatis acutam in utramque partem, et meritorum in rempublicam contentionem ſanè gravem. Itaque cauſa fuit Æſchini, quoniam ipſe a Demoſthene eſſet capitis accuſatus, quòd legationem ementitus eſſet, ut ulciſcendi inimici causâ, nomine Cteſiphontis, judicium fieret de factis famâque Demoſthenis. Non enim tam multa dixit de rationibus non relatis, quàm de eo, quòd civis improbus, ut optimus, laudatus eſſet. Hanc mulctam Æſchines a Cteſiphonte petiit quadriennio ante Philippi Macedonis mortem; ſed judicium factum eſt aliquot annis pòſt, Alexandro jam Aſiam tenente: ad quod judicium concurſus dicitur e totâ Greciâ factus eſſe. Quid enim aut tam viſendum, aut audiendum fuit, quàm ſummorum Oratorum, in graviſſimâ causâ, accurata et inimicitiis incenſa contentio?

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ ΛΟΓΟΥ.

ΚΤΗΣΙΦΩΝ ἔγραψε ψήφισμα, " στεφανῶσαι Δημο-
" σθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ
" ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, Διονυσίοις, τρα-
" γῳδῶν, ὅτι διαλελεῖ τὰ ἄριστα λέγων καὶ πράττων τῷ δή-
" μῳ τῶν Αθηναίων." Τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράψατο Αἰ-
σχίνης παρανόμων· καὶ εἰσάγει κεφάλαια γενικὰ τρία.
Ἐν μὲν, ὅτι ὑπεύθυνον ὄντα τὸν Δημοσθένην ἐστεφάνωσε, τῦ
νόμου κελεύοντος μὴ ἐξεῖναι ὑπεύθυνον ἄρχοντα στεφανοῦν.
Περὶ οὐσίας. Δεύτερον δὲ, ὅτι ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνεκήρυξε τὸν
στέφανον, ἀπαγορεύοντος τῦ νόμου μηδένα στεφανοῦν ἐν τῷ
θεάτρῳ. Περὶ ποιότητος. Τρίτον καὶ τελευταῖον, ὅτι καὶ
τὰ ψευδῆ ἔγραψεν ἐν τῷ ψηφίσματι· οὐκ εἶναι γὰρ καλὸν
καὶ ἀγαθὸν τὸν Δημοσθένην, οὐδὲ ἄξιον τῦ στεφάνου. Καὶ
τῦτο εἰς τὸ παράνομον ἀνακτέον, ἐπειδὴ ὁ νόμος ἐστὶν ὁ κω-
λύων τὰ ψευδῆ γράφειν ἐν τοῖς ψηφίσμασιν· ἔστι δὲ περὶ
ποιότητος. Ὑποφοραὶ δὲ λαμβάνει γ'. Πρὸς μὲν τὸ πρῶτον
δισσῶς ἐρῦνίος Δημοσθένους, ὅτι οὐκ ἦν ἄρχων, οὐδὲ ἔστιν
ἀρχὴ ἡ τῶν τειχῶν οἰκοδομὴ, ἀλλὰ διακονία τις καὶ ἐπιμέ-
λεια· εἰ δὲ καὶ ἀρχὴ, τῷ γε ἐπιδεδωκέναι ἐκ τῶν ἰδίων, καὶ
μηδὲν εἰληφέναι ἐκ τῆς πόλεως, οὐκ ἦν ὑπεύθυνος. Περὶ
ποιότητος ἀμφότερα. Πρὸς δὲ τῦτο Αἰσχίνης εἰσάγει σο-
φιστικὸν κεφάλαιον, οὐ μέντοι καλασκευάζει· εἰ δὲ μὴ
παρ' ἑαυτῷ ἐπέδωκεν, ἀλλ' εἶχε παρὰ τῆς βουλῆς εἰς τῦτο
δέκα τάλαντα. Περὶ οὐσίας. Πρὸς δὲ τὸ δεύτερον κεφά-
λαιον παρεχομένου Δημοσθένους νόμον ἕτερον, κελεύοντα
ἀνα-

ἀνακηρύττειν ἐν τῷ θεάτρῳ, ἂν ψηφίσηται ὁ δῆμος, Αἰσχίνης οὐ περὶ τῶν πολιτικῶν αὐτὸν εἶναι φησὶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων. Περὶ οὐσίας. Πρὸς δὲ τὸ τρίτον πολλὰ καὶ μέρη. Οἴεται δὲ τὸν Δημοσθένην εἰς δ' καιροὺς διηρῆκέναι τὴν ἀπολογίαν, τὰ πράγματα καθ' ἕκαστα εἰς τούτους μερίσαντα. Πρῶτον μὲν οὖν φησιν εἶναι καιρὸν τοῦ πολέμου τοῦ πρώτου τοῦ πρὸς Φίλιππον περὶ Ἀμφιπόλεως γενομένου. Δεύτερον δὲ, τὸν τῆς εἰρήνης. Τρίτον δὲ, τὸν τοῦ πολέμου τοῦ δευτέρου, καὶ τῆς περὶ Χαιρώνειαν ἥττης. Τέταρτον δὲ, τὸν παρόντα καιρὸν, τὸν περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον πολιτευμάτων. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ αἴτιον αὐτόν φησι γεγονέναι τῆς εἰρήνης, αἰσχρᾶς οὔσης καὶ ἀδόξου, καὶ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίου τὴν πόλιν αὐτὴν πεποιῆσθαι. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὅτι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον αὐτὸς παρεσκεύασεν. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, ὅτι τοῦ ἱερᾶ πολέμου καὶ τῶν περὶ Φωκέας συμβάντων αἴτιος ἐγένετο, καὶ τῆς ἥττης τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ, πείσας μετὰ Θηβαίων ἀρχομένους τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον παραλάξασθαι. Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ, ὅτι καὶ τὸν πρὸς Ἀλέξανδρον οὐκ ἐπολιτεύσατο. Μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ βίου παντὸς τοῦ Δημοσθένους κατηγορεῖ, καὶ δὴ καὶ Κτησιφῶντος ἐν ὀλίγοις· ἐν οἷς ἀξιοῖ αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Κτησιφῶντα ἀπολογεῖσθαι. Τὰ μὲν οὖν κεφάλαια ταῦτ' ἐστίν. Ἐνίκα δὲ τὸν ἀγῶνα Δημοσθένης. Μέμφονται μέντοι τινὲς τὸν Αἰσχίνην, ὅτι οὐκ ἐνδιέτριψεν ἐν τῷ παρανόμῳ, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας κατηγορεῖ τοῦ Δημοσθένους, καλῶς πεπολιτευμένου τοῦ ἀνδρός· αὐτὸς δὲ τοὐναντίον τούτῳ μάλιστα διϊσχυρίζεται, λέγων οὕτως, "ἔστι δ' ὑπόλοι-
"πον μέρος τῆς κατηγορίας ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω·
"τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ πρόφασις δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦ-
"σθαι." Μή ποτε δὲ ἄριστα τοῦτο ἔπραξεν· ἐπειδὴ γὰρ εἶχε δόξαν μεγάλην παρὰ πᾶσι καὶ ὑπόληψιν ὁ Δημοσθένης, ὡς λαμπρόταλα πεπολιτευμένος, εἰκότως ᾠήθη ψυ-

χρὸς

χρὴς καὶ οὐδενὸς ἀξίους φανήσεσθαι τοὺς περὶ τῶν παρανόμων λόγους, εἰ μὴ δόξαν αὐτοῖς ἐμποιήσει τὴν ἐναντίαν, ὡς ἄρχ ὁ Δημοσθένης κακόνους ἐςὶ τῷ δήμῳ, καὶ αἰσχρῶς καὶ ἐπιμέμπλως πεπολίτευλαι. Διὰ τοῦτο ἐσπούδασε περὶ τοῦτο μάλισα, καὶ ἐν τύτῳ τῷ μέρει τῆς κατηγορίας τὸ πλεῖσον ἐνδιέτριψε. Μέμψαιτο δ' ἄν τις τὸ προοίμιον, ὡς τραγικὸν, καὶ περιτὸν, καὶ ἐπιλόγῳ μᾶλλον ἐοικός.

Ἡ ςάσις τοῦ λόγου ἐςὶ πραγματικὴ ἔγγραφος, ὥσπερ κ᾽ ἡ τοῦ ὑπὲρ τῦ ςεφάνου. Τὰ δὲ κεφάλαια δηλονότι τῆς πραγματικῆς περιέχει ἅπερ καὶ ἐκεῖ· οἷον τὸ νόμιμον, τεμνόμενον εἰς τρεῖς νόμους· τὸ δὲ δίκαιον, εἰς τέσσαρας καιρούς. Ορα δὲ πῶς ἐπιλογικῶς ἤρξατο ἀπὸ συνηγόρων ἐκβολῆς, ὥσπερ κ᾽ Δημοσθένης. Τινὲς εἶπον ὅτι οὐκ ἔχει καλασκευὴν τὸ προοίμιον, ὐκοῦν οὐδὲ συμπέρασμα δεῖ ζητεῖν. Αλλ᾽ οὐκ ἔςιν ἀκατάσκευον· ἔςι γὰρ αὐτῦ καλασκευὴ, " ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίνεσθαι " ἐν τῇ πόλει." Εἰ γὰρ ἡ αἰτία τῆς προτάσεως ἐςὶν ἡ καλασκευὴ, " διὰ δὲ τὸ τὰ μέτρια μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει " αἱ δεήσεις," καλασκευὴ ἂν εἴη. Εχει δὲ καὶ συμπέρασμα, " ἐγὼ δὲ πεπιςευκὼς ἥκω," ἕως τοῦ, " μεῖζον τῶν νόμων " καὶ τῶν δικαίων."

ΑΙΣΧΙΝΟΥ γα

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΣ.

ά. ΤΗΝ μὲν παρασκευὴν ὁρᾶτε, ὦ Αθηναῖοι, καὶ τὴν παράταξιν, ὅση γεγένηται, καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν δεήσεις, αἷς κέχρηνται τινὲς ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίγνεσθαι ἐν τῇ πόλει· ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς ἥκω, πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς, δεύτερον δὲ τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν, ἡγούμενος ἀδεμίαν παρασκευὴν ἰσχύειν παρ' ὑμῖν μεῖζον τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων.

β'. Εβουλόμην μὲν οὖν, ὦ Αθηναῖοι, καὶ τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους, καὶ τὰς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων ὀρθῶς

διοικεῖσθαι, καὶ τοὺς νόμους, οὓς ἐνομοθέτησεν ὁ Σόλων περὶ τῆς τῶν ῥητόρων εὐκοσμίας, ἰσχύειν· ἵνα ἐξῇ, πρῶτον μὲν τῷ πρεσβυλάτῳ τῶν πολιτῶν, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσι, σωφρόνως ἐπὶ τὸ βῆμα παρελθόντι, ἄνευ θορύβου καὶ ταραχῆς, ἐξ ἐμπειρίας τὰ βέλτιστα τῇ πόλει συμβουλεύειν· δεύτερον δ' ἤδη, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τὸν βουλόμενον, καθ' ἡλικίαν, χωρὶς καὶ ἐν μέρει, περὶ ἑκάστου γνώμην ἀποφαίνεσθαι. Οὕτω γὰρ ἄν μοι δοκῇ ἥ τε πόλις ἄριστα διοικεῖσθαι, αἵ τε κρίσεις ἐλάχιστα γίνεσθαι. Ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ πρότερον ὡμολογημένα καλῶς ἔχειν νυνὶ καταλέλυται, καὶ γράφουσι τινὲς ῥᾳδίως παρανόμους γνώμας, καὶ ταῦτα ἕτεροί τινες τὰ ψηφίσματα ἐπιψηφίζουσιν, οὐκ ἐκ τοῦ δικαιοτάτου τρόπου λαχόντες προεδρεύειν, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς καθεζόμενοι· ἂν δέ τις τῶν ἄλλων βουλευτῶν ὄντως λάχῃ κληρούμενος προεδρεύειν, καὶ

τὰς

τὰς ὑμετέρας χειροτονίας ὀρθῶς ἀναγορεύῃ, τοῦτον οἱ τὴν πολιτείαν οὐκ ἔτι κοινὴν ἀλλ' ἰδίαν αὐτῶν ἡγούμενοι εἶναι, ἀπειλοῦσιν εἰσαγγέλλειν, καταδουλούμενοι τοὺς ἰδιώτας, καὶ δυναστείας ἑαυτοῖς περιποιοῦντες· καὶ τὰς κρίσεις, τὰς μὲν ἐκ τῶν νόμων καλαλελύκασι, τὰς δὲ ἐκ τῶν ψηφισμάτων μετ' ὀργῆς κρίνουσιν· σεσίγηται τὸ κάλλιστον καὶ σωφρονέστατον κήρυγμα τῶν ἐν τῇ πόλει, " Τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ " πεντήκοντα ἔτη γεγονότων, καὶ πάλιν ἐν μέρει τῶν ἄλλων Αθηναίων;" Τῆς δὲ τῶν ῥητόρων ἀκοσμίας οὐκ ἔτι κρατεῖν δύνανται οὔθ' οἱ νόμοι, οὔθ' οἱ πρυτάνεις, οὔθ' οἱ πρόεδροι, οὔθ' ἡ προεδρεύουσα φυλή, τὸ δέκατον μέρος τῆς πόλεως.

γ'. Τούτων δ' ἐχόντων οὕτως, καὶ τῶν καιρῶν ὅλων τῇ πόλει τοιούτων ὁποίους αὐτοὺς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ἓν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας,

(εἴτι κἀγὼ τυγχάνω γινώσκων) αἱ τῶν παρανόμων γραφαί. Εἰ δὲ μὴ ταύτας καλαλύσετε, ἢ τοῖς καλαλύσιν ἐωιτρέψελε, προλέγω ὑμῖν, ὅτι λήσελε κατὰ μικρὸν τῆς πολιτείας τισὶ ωαραχωρήσανλες. Εὖ γὰρ ἴσε, ὦ Αθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσι ωόλιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς, καὶ ὀλιγαρχία, καὶ δημοκρατία· διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεσηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκραλύμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοείτω, ἀλλὰ σαφῶς ἴσας ἐπισάσθω, ὅτι ὅταν εἰσίη εἰς δικασήριον γραφὴν ωαρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυλοῦ παῤῥησίας. Διόπερ καὶ ὁ Νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔταξεν ἐν τῷ τῶν δικασῶν ὅρκῳ, "Ψηφι-
"οῦμαι καλὰ τοὺς νόμους·" ἐκεῖνό γε εὖ εἰδὼς, ὅτι ὅταν διαληρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σώζελαι καὶ ἡ δημοκρατία. Α

χρὴ

χρὴ διαμνημονεύονλας ὑμᾶς, μισεῖν τὺς τὰ ϖαράνομα γράφονλας, καὶ μηδὲν μικρὸν ἡγεῖσθαι εἶναι τῶν τοιύτων ἀδικημάτων, ἀλλ' ἕκαϛον ὑϖερμέγεθες· καὶ τᾶθ' ὑμῶν τὸ δίκαιον μηδένα ἀνθρώπων ἐξαιρεῖσθαι, μήτε τὰς τῶν ϛραληγῶν συνηγορίας (οἳ ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον συνεργοῦνλές τισι τῶν ῥητόρων λυμαίνονλαι τὴν πολιλείαν) μήτε τὰς τῶν ξένων δεήσεις (ὕς ἀναβιβαζόμενοι τινὲς ἐκφεύγουσιν ἐκ τῶν δικαϛηρίων, ϖαράνομον πολιλείαν ϖολιλευόμενοι)· ἀλλ' ὥσϖερ ἂν ὑμῶν ἕκας@ αἰσχυνθείη τὴν τάξιν λιϖεῖν, ἣν ἂν ταχθῇ ἐν τῷ ϖολέμῳ, ὕτω καὶ νῦν αἰσχύνθηλε ἐκλιϖεῖν τὴν τάξιν, ἣν τέταχθε ὑϖὸ τῶν νόμων, φύλακες τῆς δημοκραλίας τήνδε τὴν ἡμέραν.

δ'. Κἀκεῖνο δὲ χρὴ διαμνημονεύειν, ὅτι νῦν ἅϖανλες οἱ ϖολῖται ϖαραλαθέμενοι τὴν ϖόλιν ὑμῖν, καὶ τὴν ϖολιλείαν διαϖιϛεύσανλες, οἱ μὲν ϖάρεισι καὶ ἐϖαχθοῦσι

κούσι τῆς δὲ τῆς κρίσεως, οἱ δὲ ἄπει-
σιν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἔργων· οὓς αἰσχυνό-
μενοι, καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε μεμνη-
μένοι, καὶ τῶν νόμων, ἐὰν ἐλέγξωμεν
Κτησιφῶντα καὶ παράνομα γράφαντα καὶ
ψευδῆ καὶ ἀσύμφορα τῇ πόλει, λύετε,
ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς παρανόμους γνώμας,
βεβαιοῦτε τῇ πόλει τὴν δημοκρατίαν,
κολάζετε τοὺς ὑπεναντίως τῷ νόμῳ καὶ
τῇ πόλει καὶ τῷ συμφέροντι τῷ ὑμετέρῳ
πολιτευομένους. Κἂν ταύτην ἔχοντες
τὴν διάνοιαν, ἀκούσητε τῶν μελλόντων
ῥηθήσεσθαι λόγων, εὖ οἶδ' ὅτι δίκαια καὶ
εὔορκα καὶ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ψη-
φιεῖσθε καὶ πάσῃ τῇ πόλει.

ε'. ΠΕΡΙ μὲν οὖν τῆς ὅλης καθη-
γορίας μετρίως μοι ἐλπίζω προειρῆσθαι.
Περὶ δὲ αὐτῶν τῶν νόμων, οἳ κεῖνται
περὶ τῶν ὑπευθύνων, παρ' οὓς τὸ ψή-
φισμα τοῦτο τυγχάνει γεγραφὼς Κτη-
σιφῶν, διὰ βραχέων εἰπεῖν βούλομαι.
Ἐν γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἄρχοντές

τινες

τινες τὰς μεγίστας ἀρχὰς, καὶ τὰς προσ-
όδους διοικοῦντες, καὶ δωροδοκοῦντες περὶ
ἕκαστα τούτων, προσλαμβάνοντες τούς τε
ἐκ τοῦ βουλευτηρίου ῥήτορας καὶ τοὺς ἐκ
τοῦ δήμου, πόῤῥωθεν προκαλελάμβανον
τὰς εὐθύνας ἐπαίνοις καὶ κηρύγμασιν.
Ωστε ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἀρχόντων εἰς
τὴν μεγίστην μὲν ἀπορίαν ἀφικνεῖσθαι
τοὺς κατηγόρους, πολὺ δὲ ἔτι μᾶλλον
τοὺς δικαστάς. Πολλοὶ γὰρ πάνυ τῶν
ὑπευθύνων, ἐπαυλοφώρῳ κλέπται τῶν
δημοσίων χρημάτων ὄντες ἐξελεγχόμενοι,
διεφύγγανον ἐκ τῶν δικαστηρίων· εἰκότως.
Ἰσχύοντο γὰρ, οἶμαι, οἱ δικασταὶ, εἰ
φανήσεται ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἐν τῇ αὐτῇ πό-
λει (τυχὸν δὲ καὶ ἐν τῷ αὐλῷ ἐνιαυλῷ)
πρώην μέν πολε ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς
ἀγῶσιν, ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ
δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ δήμου χρυσῷ στεφά-
νῳ· ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ μικρὸν ἐπισχὼν
ἔτεσιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου, κλοπῆς ἕνεκα
τὰς εὐθύνας ὠφληκώς. Ωστε ἠναγκά-

ζοντο

ζονλο τὴν ψῆφον φέρειν οἱ δικασαί, ὑ ϖερὶ τῦ παρόνλος ἀδικήμαλος, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰσχύνης τῦ δήμου.

ς'. Καλιδὼν δέ τις ταῦτα νομοθέ-ϑης, τίϑησι νόμον, καὶ μάλα καλῶς ἔχονλα, τὸν διαῤῥήδην ἀπαγορεύονλα τοὺς ὑπευϑύνους μὴ ςεφανοῦν. Καὶ ταῦτα οὕλως εὖ ϖροκαλειληφότος τῦ νομοθέτου, εὕρηνλαι χρείτλονες λόγοι τῶν νόμων· ὅς εἰ μή τις ὑμῖν ἐρεῖ, λήσελε ἐξαπαληθέν-λες. Τούλων γάρ τινες τῶν τὰς ὑϖευ-ϑύνους ςεφανούνλων ϖαρὰ τοὺς νόμους, οἱ μὲν φύσει μέτριοί εἰσιν· εἰ δή τις ἐςὶ μέτρι@ τῶν τὰ ϖαράνομα γραφόνλων· ἀλλ' οὖν ϖροβάλλονλαι γέ τι πρὸ τῆς αἰσχύνης. Προσεγγράφουσι γάρ τι ϖρὸς τὰ ψηφίσμαλα, ςεφανοῦν τὸν ὑπεύϑυ-νον, ἐπειδὰν λόγον ϗ εὐϑύνας τῆς ἀρ-χῆς δῷ. Καὶ ἡ μὲν ϖόλις τὸ ἴσον ἀδί-κημα ἀδικεῖται· ϖροκαλαλαμβάνονλαι γὰρ ἐπαίνοις καὶ ςεφάνοις αἱ εὐϑύναι· ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων ἐνδείκνυλαι

τοῖς

τοῖς ἀκούσιν, ὅτι ἐγεγράφει μὲν παράνομα, αἰσχύνεται δὲ ἐφ' οἷς ἡμάρτηκε. Κτησιφῶν δὲ, ὦ Αθηναῖοι, ὑπερπηδήσας τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν ὑπευθύνων κείμενον, καὶ τὴν πρόφασιν, ἣν ἐγὼ ἀρτίως προεῖπον ὑμῖν, ἀνελὼν, πρὶν λόγον, πρὶν εὐθύνας δοῦναι, γέγραφε μειδξὺ Δημοσθένην ἄρχοντα στεφανοῦν.

ζ'. Λέξουσι δὲ, ὦ Αθηναῖοι, καὶ ἕτερόν τινα λόγον ὑπεναντίον τῷ ἀρτίως εἰρημένῳ· ὡς ἄρα ὅσά τις αἰρετὸς ὢν πράττει καλὰ ψήφισμα, οὐκ ἔστι ταῦτα ἀρχή, ἀλλ' ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία. Αρχὰς δὲ φήσουσιν ἐκείνας εἶναι ἃς οἱ Θεσμοθέται ἀποκληροῦσιν ἐν τῷ Θησείῳ, κἀκείνας ἃς ὁ δῆμος εἴωθε χειροτονεῖν ἐν ἀρχαιρεσίαις, Στρατηγοὺς καὶ Ιππάρχους, καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀρχάς· τὰ δ' ἄλλα πάντα, πραγματείας προστεταγμένας καλὰ ψήφισμα. Εγὼ δὲ πρὸς τοὺς λόγους τοὺς τούτων νόμον ὑμέτερον παρέξομαι, ὃν ὑμεῖς ἐνομοθετήσατε,

ἶε, λύσειν ἡγούμενοι τὰς τοιαύτας προ-
φάσεις. Ἐν ᾧ διαῤῥήδην γέγραπται,
" Τὰς χειροληπτὰς, φησὶν, ἀρχὰς ἁ-
" πάσας" (ἐνὶ ϖεριλαβὼν ὀνόματι ὁ νο-
μοθέτης, καὶ ϖροσειπὼν ἀρχὰς ἁπάσας
εἶναι, ἃς ὁ δῆμος χειροτονεῖ) " καὶ τὰς
" ἐπιστάτας, φησὶ, τῶν δημοσίων ἔργων"
(ἔστι δὲ ὁ Δημοσθένης τειχοποιὸς, ἐπιστά-
της τῶν μεγίστου τῶν ἔργων) " καὶ
" πάντας ὅσοι διαχειρίζουσί τι τῶν τῆς
" πόλεως πλέον ἢ τριάκοντ' ἡμέρας, καὶ
" ὅσοι λαμβάνουσιν ἡγεμονίας δικαστηρί-
" ων" (οἱ δὲ τῶν ἔργων ἐπιστάται πάν-
τες ἡγεμονίαν χρῶνται δικαστηρίου)· τι
τούτους κελεύει ϖοιεῖν; οὐ διακονεῖν,
ἀλλ' " ΑΡΧΕΙΝ, δοκιμασθέντας ἐν τῷ
" δικαστηρίῳ" (ἐπειδὴ καὶ αἱ κληρωταὶ
ἀρχαὶ οὐκ ἀδοκίμαστοι, ἀλλὰ δοκιμασ-
θεῖσαι ἄρχουσι)· καὶ λόγον καὶ εὐθύνας
ἐγγράφειν ϖρὸς τὸν γραμματέα καὶ τοὺς
λογιστὰς, καθάπερ καὶ τὰς ἄλλας ἀρ-
χάς,

χὰς, κελεύει. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους αὐτοὺς ὑμῖν ἀναγνώσεται.

ΝΟΜΟΙ.

ή. Οταν τοίνυν, ὦ Αθηναῖοι, ἃς ὁ νομοθέτης ἀρχὰς ὀνομάζει, οὗτοι προσαγορεύωσι πραγματείας καὶ ἐπιμελείας, ὑμέτερον ἔργον ἐστὶν ἀπομνημονεύειν καὶ ἀντιτάττειν τὸν νόμον πρὸς τὴν τούτων ἀναίδειαν· καὶ ὑποβάλλειν αὐτοῖς, ὅτι οὐ προσδέχεσθε κακοῦργον σοφιστὴν, οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν· ἀλλ' ὅσῳ ἂν τις ἄμεινον λέγῃ, παράνομα γεγραφὼς, τοσούτῳ μείζονος ὀργῆς τεύξεται. Χρὴ γάρ, ὦ Αθηναῖοι, τὸ αὐτὸ φθέγγεσθαι τὸν ῥήτορα καὶ τὸν νόμον· ὅταν δὲ ἑτέραν μὲν φωνὴν ἀφίῃ ὁ νόμος, ἑτέραν δὲ ὁ ῥήτωρ, τῷ τοῦ νόμου δικαίῳ χρὴ διδόναι τὴν ψῆφον, οὐ τῇ τοῦ λέγοντος ἀναισχυντίᾳ.

θ'. Πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον λόγον, ὃν φησι Δημοσθένης, βραχέα βούλομαι προ-

ωροειπεῖν. Λέξει γὰρ οὗτος, Τειχοποιός εἰμι· ὁμολογῶ· ἀλλ' ἐπιδέδωκα τῇ πόλει μυᾶς ἑκατὸν, κὴ τὸ ἔργον μεῖζον ἐξεἰργασαι· τίνος οὖν εἰμι ὑπεύθυνος, εἰ μή τις ἐστὶν εὐνοίας εὔθυνη; Πρὸς δὴ ταύτην τὴν ωρόφασιν ἀκούσατέ μου λέγοντος καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα. Ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ ωόλει οὕτως ἀρχαίᾳ οὔσῃ, κὴ τηλικαύτῃ τὸ μέγεθος, οὐδείς ἐστιν ἀνυπεύθυνος τῶν κὴ ὁπωσοῦν πρὸς τὰ κοινὰ προσεληλυθότων. Διδάξω δ' ὑμᾶς ωρῶτον ἐπὶ τῶν παραδόξων· οἷον, τοὺς Ιερεῖς κὴ τὰς Ιερείας ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, κὴ συλλήβδην ἅπαντας, καὶ χωρὶς ἑκάστους καθὰ σῶμα, τοὺς τὰ γέρα μόνον λαμβάνοντας, καὶ τὰς εὐχὰς ὑπὲρ ὑμῶν ωρὸς τοὺς θεοὺς εὐχομένους· καὶ ὐ μόνον ἰδίᾳ, ἀλλὰ κὴ κοινῇ τὰ γένη, Ευμόλπιδας κὴ Κήρυκας, κὴ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. Πάλιν τοὺς Τριηράρχους ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, οὐ τὰ κοινὰ διαχειρίσαντας,

τας, οὐδ' ἀπὸ τῶν ὑμελέρων προσόδων πολλὰ μὲν ὑφαιρεμένους, βραχέα δὲ καλαλιθέντας, ἐπιδιδόναι δὲ φάσκοντας, ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ ὑμέτερα· ἀλλ' ὁμολογεμένως τὰς παλρώας ὐσίας εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀνηλωκότας φιλοτιμίαν. Οὐ τοίνυν μόνοι οἱ τριήραρχοι, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν τῇ πόλει συνεδρίων ὑπὸ τὴν τῶν δικαστηρίων ἔρχεται ψῆφον. Πρῶτον μὲν γὰρ τὴν Βουλὴν τὴν ἐν Αρείῳ πάγῳ ἐγγράφειν πρὸς τὰς λογισὰς ὁ νόμος κελεύει λόγον, καὶ εὐθύνας διδόναι, καὶ τὴν τῶν ἐκεῖ σκυθρωπῶν καὶ τῶν μεγίστων κύριαν ἄγει ὑπὸ τὴν ὑμελέραν ψῆφον. Οὐκ ἄρα σεφανωθήσεται ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Αρείου πάγου; οὐδὲ γὰρ πατριον αὐτοῖς ἐστιν. οὐκ ἄρα φιλοτιμοῦνται; πάνυ γε· ἀλλ' σὺκ ἀγαπῶσιν, ἐάν τις παρ' αὐτοῖς μὴ ἀδικῇ, ἀλλ' ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ, κολάζουσιν. Οἱ δὲ ὑμέτεροι ῥήτορες τρυφῶσι. Πάλιν τὴν Βουλὴν τοὺς Πενταχοσίους ὑπεύθυνον

πε-

ωεποίηκεν ὁ νομοθέτης· καὶ οὕτως ἰσχυρῶς ἀπιστεῖ τοῖς ὑπευθύνοις, ὥς' εὐθέως ἀρχόμενος τῶν νόμων λέγει, " Αρχὴν " ὑπεύθυνον, φησὶ, μὴ ἀποδημεῖν." Ω Ηράκλεις (ὑπολάβοι ἄν τις) ὅτι ἦρξα, μὴ ἀποδημήσω; ἵνα γε μὴ ωρολαβὼν χρήματα τῆς ωόλεως, ἢ πράξεις, δρασμῷ χρήσῃ. Πάλιν ὑπεύθυνον οὐκ ἐᾷ τὴν οὐσίαν καθιεροῦν, οὐδὲ ἀνάθημα ἀναθεῖναι, οὐδὲ ἐκποίητον γενέσθαι, οὐδὲ διαθέσθαι τὰ ἑαυτοῦ, οὐδὲ ἄλλα ωολλά. Ενὶ δὲ λόγῳ, ἐνεχυράζει τὰς οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς τῶν ὑπευθύνων, ἕως ἂν λόγον ἀποδῶσι τῇ ωόλει. Ναί· ἀλλ' ἔστι τὶς ἄνθρωπος, ὃς οὔτε εἴληφεν οὐδὲν τῶν δημοσίων, οὔτ' ἀνήλωκε, προσῆλθε δὲ ωρός τι τῶν κοινῶν· καὶ τοῦτον ἀποφέρειν κελεύει λόγον ωρὸς τοὺς λογιστάς. Καὶ πῶς ὅγε μηδὲν λαβὼν μηδ' ἀναλώσας, ἀωοίσει λόγον τῇ ωόλει; αὐτὸς ὑποβάλλει ἢ διδάσκει ὁ νόμος, ἃ χρὴ γράφειν· κελεύει γὰρ αὐτὸ τοῦτο

τῦτο ἐγγράφειν, ὅτι οὔτ' ἔλαβον οὐδὲν τῶν τῆς πόλεως, οὔτ' ἀνήλωσα. Ανεύθυνον δὲ, καὶ ἀζήτητον, καὶ ἀνεξέταστον οὐδένα ἐστι τῶν ἐν τῇ πόλει. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτῶν ἀκούσατε τῶν νόμων.

ΝΟΜΟΙ.

Οταν τοίνυν μάλιστα θρασύνηται Δημοσθένης, λέγων, ὡς διὰ τὴν ἐπίδοσιν οὐκ ἔστιν ὑπεύθυνος, ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε· Οὐκοῦν ἐχρῆν σε, ὦ Δημόσθενες, ἐᾶσαι τὸν τῶν λογιστῶν κήρυκα κηρύξαι τὸ πάτριον καὶ ἔννομον κήρυγμα τοῦτο, "Τίς βούλεται καὶ ηγορεῖν;" ἔασον ἀμφισβητῆσαί σοι τὸν βουλόμενον τῶν πολιτῶν, ὡς οὐκ ἐπιδέδωκας, ἀλλ' ἀπὸ πολλῶν ὧν ἔχεις εἰς τὴν τῶν τειχῶν οἰκοδομίαν μικρὰ καλέθηκας, δέκα τάλαντα εἰς ταῦτα ἐκ τῆς πόλεως εἰληφώς· μὴ ἁρπαζε τὴν φιλοτιμίαν, μηδὲ ἐξαιροῦ τῶν δικαστῶν τὰς ψήφους ἐκ τῶν χειρῶν·

χειρῶν· μηδ' ἔμπροσθεν τῶν νόμων, ἀλλ' ὕστερος πολιτεύου· ταῦτα γὰρ ὀρθοῖ τὴν δημοκρατίαν.

ι. Πρὸς μὲν οὖν τὰς κενὰς προφάσεις, ἃς οὗτοι προφασιοῦνται, μέχρι δεῦρο εἰρήσθω μοι. Οτι δὲ ὅλως ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης, ὅθ' οὗτος εἰσήνεγκε τὸ ψήφισμα, ἄρχων μὲν τὴν ἐπὶ τῶν θεωρικῶν ἀρχήν, ἄρχων δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, οὐδελέρας δέ πω τῶν ἀρχῶν τούτων λόγον ὑμῖν οὐδ' εὐθύνας δεδωκώς, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων. Καὶ μοι ἀνάγνωθι ἐπὶ τίνος Αρχοντος, καὶ ποίου μηνὸς, καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ, καὶ ἐν ποίᾳ ἐκκλησίᾳ ἐχειροτονήθη Δημοσθένης τὴν ἀρχὴν τὴν ἐπὶ τῶν θεωρικῶν· ὅτι μεσοῦντα τὴν ἀρχὴν ἔγραψεν αὐτὸν στεφανοῦν. Αναγίνωσκε.

ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ.

Οὐκοῦν εἰ μηδὲν ἔτι περαιτέρω τούτου δείξαιμι,

δείξαιμι, δικαίως ἂν ἁλίσκοιλο Κτησιφῶν· αἱρεῖ γὰρ αὐτὸν ὑχ ἡ καληγορία ἡ ἐμὴ; ἀλλὰ τὰ δημόσια γράμματα.

ιά. Πρότερον μὲν τοίνυν, ὦ Αθηναῖοι, Ανλιγραφεὺς ἦν χειρολονηλὸς τῇ πόλει, ὃς καθ' ἑκάστην πρυλανείαν ἀπελογίζελο τὰς προσόδους τῷ δήμῳ. Διὰ δὲ τὴν πρὸς Εὔβουλον γενομένην πίστν ὑμῖν, οἱ ἐπὶ τὸ Θεωρικὸν κεχειρολονημένοι ἦρχον μὲν, πρὶν ἢ τὸν Ηγήμονος νόμον γενέσθαι, τὴν τοῦ ἀνλιγραφέως ἀρχὴν, ἦρχον δὲ τὴν τῶν ἀποδεκλῶν καὶ νεωρίων ἀρχὴν, κὴ σκευοθήκην ᾠκοδόμυν· ἦσαν δὲ καὶ ὁδοποιοὶ, καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως. Καὶ οὐ κατηγορῶν αὐτῶν οὐδ' ἐπιλιμῶν λέγω, ἀλλ' ἐκεῖνο ὑμῖν ἐνδείξασθαι βούλομαι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης, ἐάν τις μιᾶς ἀρχῆς τῆς ἐλαχίστης ὑπεύθυνος ᾖ, τοῦτον οὐκ ἐᾷ, πρὶν ἂν λόγους κὴ εὐθύνας δῷ, ςεφανοῦν. Ο δὲ Κτησιφῶν Δημοσθένην, τὸν συλλήβδην ἁπάσας τὰς Αθήνη-

σιν ἀρχὰς ἄρχοντα, οὐκ ὤκνησε γράψαι ςεφανῶσαι.

ιϐ'. Ὡς τοίνυν καὶ τὴν τῶν τειχοποιῶν ἀρχὴν ἦρχεν, ὅθ' οὗτος τὸ ψήφισμα ἔγραψε, καὶ τὰ δημόσια χρήματα διεχείριζε, καὶ ἐπιβολὰς ἐπέβαλλε, καθάπερ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες, καὶ δικαςηρίων ἡγεμονίας ἐλάμβανε, τούτων ὑμῖν αὐτὸν Δημοσθένην καὶ Κτησιφῶντα μάρτυρας παρέξομαι. Ἐπὶ γὰρ Χαιρώνδου Ἄρχοντος, Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρα φθίνοντος, ἐκκλησίας οὔσης, ἔγραψε ψήφισμα Δημοσθένης, ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν φυλῶν Σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱςαμένου καὶ τρίτῃ· καὶ ἐπέταξεν ἐν τῷ ψηφίσματι, ἑκάςης τῶν φυλῶν ἑλέσθαι τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἔργων ἐπὶ τὰ τείχη, καὶ ταμίας. Καὶ μάλα ὀρθῶς· ἵν' ἡ πόλις ἔχῃ ὑπεύθυνα σώματα, παρ' ὧν ἔμελλε τῶν ἀνηλωμένων λόγον ἀπολήψεσθαι. Καί μοι λέγε τὰ ψηφίσματα.

ΨΗ-

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

ιγ'. Ναί· ἀλλ' ἀνλιδιαπλέκει πρὸς τοῦτο εὐθέως, λέγων, ὡς οὔτ' ἔλαχε τειχοποιὸς, οὔτ' ἐχειρολονήθη ὑπὸ τοῦ Δήμου. Καὶ περὶ τούτου Δημοσθένης μὲν καὶ Κτησιφῶν πολὺν ποιήσονται λόγον· ὁ δὲ γενόμενος, βραχὺς, καὶ σαφὴς, καὶ ταχὺ λύων τὰς τούτων τέχνας. Μικρὰ δὲ ὑμῖν ὑπὲρ αὐτῶν πρῶτον προειπεῖν βούλομαι. Εσι γὰρ, ὦ Αθηναῖοι, τῶν περὶ τὰς ἀρχὰς εἴδη τρία· ὧν ἓν μὲν καὶ πᾶσι φανερώταλον, οἱ κληρωλοὶ, καὶ οἱ χειρολονηλοὶ ἄρχονλες. Δεύτερον δὲ, ὅσοι τὶ διαχειρίζουσι τῶν τῆς πόλεως ὑπὲρ τριάκονλα ἡμέρας, καὶ οἱ τῶν δημοσίων ἔργων ἐπισάται. Τρίτον δ' ἐν τῷ νόμῳ γέγραπλαι, " καὶ εἴ " τινες ἄλλοι αἱρελοὶ ἡγεμονίας διπαση- " ρίων λαμβάνουσι, καὶ τούτους ἄρχειν " δοκιμασθέντας." Επειδὰν δὲ ἀφέλη τὶς τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου κεχειρολονημέ-

νους, καὶ τοὺς κληρωτὰς ἄρχοντας, καταλείπεται, οὓς αἱ φυλαὶ καὶ αἱ τριττύες καὶ οἱ δῆμοι ἐξ ἑαυτῶν αἱροῦνται τὰ δημόσια χρήματα διαχειρίζειν, τούτους αἱρετοὺς ἄρχοντας εἶναι. Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν, ὥσπερ νῦν, ἐπιλαχθῇ τι ταῖς φυλαῖς, ἢ τάφρους ἐξεργάζεσθαι, ἢ τριήρεις ναυπηγεῖσθαι. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων μαθήσεσθε.

ΝΟΜΟΙ.

Αναμνήσθητε δὴ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης τοὺς ἐκ τῶν φυλῶν ἄρχειν κελεύει, δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ· ἡ δὲ Πανδιονὶς φυλὴ ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην, ὃς ἐκ τῆς διοικήσεως εἰς ταῦτα ἔχει μικροῦ δεῖν δέκα τάλαντα· ἕτερος δὲ ἀπαγορεύει νόμος ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν· ὑμεῖς δὲ ὀμωμόκατε κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι· ὁ δὲ ῥήτωρ γέγραφε

τὸν

τὸν ὑπεύθυνον ϛεφανοῦν, μὴ ϖροσθεὶς, ἐπειδὰν δῶ λόγον καὶ εὐθύνας· ἐγὼ δὲ ἐξελέγχω τὸ ϖαράνομον, μάρτυρας ἅμα τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἀντιδίκους ϖαρεχόμενος. Πῶς οὖν ἄν τις ϖεριφανέϛερον ἐπιδείξειεν ἄνθρωπον ϖαρανομώτατα γεγραφότα;

ιδ'. ΩΣ τοίνυν καὶ τὴν ἀνάῤῥησιν τοῦ ϛεφάνου ϖαρανόμως ἐν τῷ ψηφίσματι κελεύει γίνεσθαι, καὶ τοῦθ' ὑμᾶς διδάξω. Ο γὰρ νόμος διαῤῥήδην κελεύει, "Εὰν μέν τινα ϛεφανοῖ ἡ βουλὴ, ἐν "τῷ βουλευτηρίῳ ἀναϰηρύττεσθαι· ἐὰν "δὲ ὁ δῆμος, ἐν τῇ ἐϰϰλησίᾳ· ἄλλοθι "δὲ μηδαμοῦ." Καί μοι λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος ὁ νόμος, ὦ Αθηναῖοι, καὶ μάλα καλῶς ἔχει. Οὐ γὰρ, οἶμαι, ὤϕελο δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα σεμνύνεσθαι ϖρὸς τοὺς ἔξωθεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν ἐν αὐτῇ τῇ ϖόλει

πόλει τιμώμενον ὑπο τοῦ δήμου, καὶ μὴ ἐργολαβεῖν ἐν τοῖς κηρύγμασιν. Ο μὲν νομοθέτης οὕτως· ὁ δὲ Κτησιφῶν πῶς; Αναγίνωσκε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ακούε, ὦ Αθηναῖοι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης κελεύει ἐν τῷ δήμῳ ἐν Πνυκὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακηρύττειν τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ· Κτησιφῶν δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐ τοὺς νόμους μόνον ὑπερβαὶς, ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον μελενεγκών· οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Αθηναίων, ἀλλὰ τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν· οὐδ' ἐναντίον τοῦ δήμου, ἀλλ' ἐναντίον τῶν Ελλήνων, ἵν' ἡμῖν συνειδῶσιν οἷον ἄνδρα τιμῶμεν.

ιε'. Οὕτω τοίνυν περιφανῶς παράνομα γεγραφὼς, παραλαχθεὶς μελὰ Δημοσθένους ἐποίσει τέχνας τοῖς νόμοις· ἃς ἐγὼ δηλώσω, καὶ προερῶ ὑμῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες. Οὗτοι γὰρ,

γὰρ, ὡς μὲν οὐκ ἀπαγορεύσιν οἱ νόμοι τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττειν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οὐχ ἕξουσι λέγειν· οἴσουσι δὲ εἰς τὴν ἀπολογίαν τὸν Διονυσιακὸν νόμον, καὶ χρήσονται τοῦ νόμου μέρει τινὶ, κλέπτοντες τὴν ἀκρόασιν ὑμῶν· καὶ παρέξονται νόμον οὐδὲν προσήκοντα τῇδε τῇ γραφῇ, καὶ λέξουσιν, ὡς εἰσι τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, εἷς μὲν, ὃν νῦν ἐγὼ παρέχομαι, διαρρήδην ἀπαγορεύοντα τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ἕτερον δὲ εἶναι νόμον φήσουσιν ἐναντίον τούτῳ, τὸν δεδωκότα ἐξουσίαν ποιεῖσθαι τὴν ἀνάρρησιν τοῦ στεφάνου τραγῳδοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, " ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος." Καὶ δὴ τοῦτον τὸν νόμον φήσουσι γεγραφέναι τὸν Κτησιφῶντα.

ις'. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς τούτων τέχνας παρέξομαι συνηγόρους τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους· ὅπερ διαλελῶ σπουδάζων

ζων παρὰ πᾶσαν τὴν καλιγορίαν. Εἰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἀληθὲς, καὶ τοιοῦτον ἔθος παραδέδυκεν ὑμῶν εἰς τὴν πολιτείαν, ὥστε ἀκύρους νόμους ἐν τοῖς κυρίοις ἀναγεγράφθαι, καὶ δύο περὶ μιᾶς πράξεως ὑπεναντίους ἀλλήλοις, τί ἂν ἔτι ταύτην εἴποι τις εἶναι τὴν πολιτείαν, ἐν ᾗ ταυτὰ προστάττουσιν οἱ νόμοι ποιεῖν, καὶ μὴ ποιεῖν; Αλλ' οὐκ ἔχει ταῦτα οὕτως, μήθ' ὑμεῖς πολε εἰς τοσαύτην ἀταξίαν τῶν νόμων προβαίητε: οὔτε ἠμέλητε περὶ τῶν τοιούτων τῷ νομοθέτῃ, τῷ τὴν δημοκρατίαν καταστήσαντι. Αλλὰ διαῤῥήδην προστέταχται τοῖς Θεσμοθέταις, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν διορθοῦν ἐν τῷ δημοσίῳ τοὺς νόμους, ἀκριβῶς ἐξετάσαντας καὶ σκεψαμένους εἴ τις ἀναγέγραπται νόμος ἐναντίος νόμῳ, ἢ ἄκυρος ἐν τοῖς κυρίοις, ἢ εἴπου εἰσὶ νόμοι πλείους ἑνὸς ἀναγεγραμμένοι περὶ ἑκάστης πράξεως. Κἄν τι τοιοῦτον εὑρίσκωσιν, ἀναγεγραφότας ἐν σανίσιν, ἐκλιθέναι κελεύει πρόσθεν τῶν Επωνύμων:

τοὺς

τοὺς δὲ πρυλάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν, ἐπιγράψαντας Νομοθέτας· τὸν δ' ἐπισάτην τῶν προέδρων διαχειρολονίαν διδόναι τῷ δήμῳ, καὶ τοὺς μὲν ἀναιρεῖν τῶν νόμων, τοὺς δὲ καταλείπειν· ὅπως ἂν εἷς ᾖ νόμος, καὶ μὴ πλείους περὶ ἑκάστης πράξεως. Καί μοι λέγε τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ.

Εἰ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀληθὴς ἦν ὁ παρὰ τούτων λόγος, καὶ ἦσαν δύο κείμενοι νόμοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, ἐξ ἀνάγκης, οἶομαι, τῶν μὲν θεσμοθετῶν ἐξευρόντων, τῶν δὲ πρυτάνεων ἀποδιδόντων τοῖς νομοθέταις, ἀνήρητ' ἂν ὁ ἕτερος τῶν νόμων· ἤτοι ὁ τὴν ἐξουσίαν δεδωκὼς ἀνειπεῖν, ἢ ὁ ἀπαγορεύων. Οπότε δὲ μηδὲν τούτων γένηται, φανερῶς δήπου ἐξελέγχονται οὐ μόνον ψευδῆ λέγοντες, ἀλλὰ καὶ πανταχῶς ἀδύνατα γενέσθαι.

ιζ'. Οθεν δὲ δὴ τὸ ψευδὲς τοῦτο ἐπιφέρουσιν, ἐγὼ διδάξω ὑμᾶς· προειπὼν

ὧν

ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι ἐτέθησαν οἱ περὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ κηρυγμάτων. Γινομένων γὰρ τῶν ἐν ἄστει τραγῳδῶν, ἀνεκήρυττόν τινες, οὐ πείσαντες τὸν δῆμον, οἱ μὲν, ὅτι στεφανοῦνται ὑπὸ τῶν φυλετῶν, ἕτεροι δὲ ὑπὸ τῶν δημοτῶν· ἄλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι, τοὺς αὑτῶν οἰκέτας ἀφίεσαν ἀπελευθέρους, μάρτυρας τῆς ἀπελευθερίας τοὺς Ελληνας ποιούμενοι. Ο δ' ἦν ἐπιφθονώτατον, προξενίας τινὲς εὑρημένοι ἐν ταῖς ἔξω πόλεσι, διεπράττοντο ἀναγορεύεσθαι, ὅτι στεφανοῖ αὐτοὺς ὁ δῆμος (εἰ οὕτω τύχοι) ὁ τῶν Ροδίων, ἢ Χίων, ἢ καὶ ἄλλης τινὸς πόλεως, ἕνεκα ἀρετῆς καὶ ἀνδραγαθίας. Καὶ ταῦτα ἔπραττον, οὐχ ὥσπερ οἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῆς ὑμετέρας στεφανούμενοι, ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου, πείσαντες ὑμᾶς, καὶ μετὰ ψηφίσματος, πολλὴν χάριν καταθέμενοι· ἀλλ' αὐτοὶ προελόμενοι ἄνευ δόγματος ὑμετέρου. Εκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου συνέβαινε, τοὺς μὲν θεατὰς καὶ

τοὺς

τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐνοχλεῖσθαι, τοὺς δὲ ἀναχηρυττομένους ἐν τῷ θεάτρῳ μείζοσι τιμαῖς τιμᾶσθαι τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων. Τοῖς μὲν γὰρ ἀπεδέδεικτο τόπος ἡ ἐκκλησία, ἐν ᾗ χρὴ στεφανοῦσθαι, καὶ ἀπείρητο ἄλλοθι μηδαμοῦ κηρύττεσθαι· οἱ δὲ ἀνηγορευόντο ἐνώπιον ἁπάντων τῶν Ελλήνων· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ ψηφίσματος, πεισαντες ὑμᾶς, οὗτοι δ' ἄνευ ψηφίσματος. Συνιδών δή τις ταῦτα νομοθέτης τίθησι νόμον οὐδὲν ἐπικοινωνοῦντα τῷ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων νόμῳ, οὔτε λύσας ἐκεῖνον (οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλησία ἠνοχλεῖτο, ἀλλὰ τὸ θέατρον)· οὔτε ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις τιθείς (οὐ γὰρ ἔξεστιν)· ἀλλὰ περὶ τῶν ἄνευ ψηφίσματος ὑμετέρου στεφανουμένων ὑπὸ τῶν φυλετῶν καὶ δημοτῶν, καὶ περὶ τῶν τοὺς οἰκέτας ἀπελευθερούντων, καὶ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων. Καὶ διαῤῥήδην ἀπαγορεύει " μήτε οἰκέτην " ἀπε-

" ἀπελευθεροῦν ἐν τῷ θεάτρῳ, μήτε
" ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἢ δημοτῶν ἀναγο-
" ρεύεσθαι στεφανούμενον, μήθ' ὑπ' ἄλλου
" (φησὶ) μηδενός· ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν
" κήρυκα."

ιή. Οταν οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς στεφανωμένοις, εἰς τὸ βουλευτήριον ἀναῤῥηθῆναι· τοῖς δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανωμένοις, εἰς τὴν ἐκκλησίαν· τοῖς δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν στεφανωμένοις κῆ φυλετῶν ἀπείπῃ μὴ κηρύττεσθαι τοῖς τραγῳδοῖς, ἵνα μηδεὶς, ἐρανίζων στεφάνους καὶ κηρύγματα, ψευδῆ φιλοτιμίαν κλᾶται· ὡροσαπείπῃ δὲ ἐν τῷ νόμῳ " μηδὲ ὑπὸ ἄλλου μηδενὸς ἀνακηρύττεσ-
" θαι," ἀπούσης βουλῆς, καὶ δήμου, κῆ φυλετῶν, καὶ δημοτῶν· ὅταν δέ τις ταῦτα ἀφέληται, τί τὸ καταλειπόμενόν ἐστι, πλὴν οἱ ξενικοὶ στέφανοι; Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, μέγα σημεῖον ὑμῖν τούτου ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐπιδείξω. Αὐτὸν γὰρ τὸν χρυσοῦν στέφανον, ὃς ἂν ἐν τῷ θεά-

τρῳ

τρω ἐν ἄσει ἀναῤῥηθῇ, ἱερὸν εἶναι τῆς Αθηνᾶς κελεύει ὁ νόμος, ἀφελόμενος τὸν στεφανούμενον. Καίτοι τίς ἂν ὑμῶν τολμήσειε τοσαύτην ἀνελευθερίαν καταγνῶναι τοῦ δήμου τῶν Αθηναίων; μὴ γὰρ ὅτι πόλις, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἰδιώτης οὐδὲ εἷς οὕτως ἀγεννὴς γένοιτο, ὥστε, ὃν αὐτὸς ἔδωκε στέφανον, ἅμα ἀνακηρύττειν καὶ ἀφαιρεῖσθαι καὶ καθιεροῦν. Αλλ', οἶμαι, διὰ τὸ ξενικὸν εἶναι τὸν στέφανον, καὶ καθιέρωσις γεγένηται· ἵνα μηδεὶς ἀλλοτρίαν εὔνοιαν περὶ πλείονος ποιούμενος τῆς πατρίδος, χείρων γένηται τὴν ψυχήν. Αλλ' οὐκ ἐκεῖνον τὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναῤῥηθέντα στέφανον οὐδεὶς καθιεροῖ· ἀλλ' ἔξεστι κεκλῆσθαι, ἵνα μὴ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου, ἔχοντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸ ὑπόμνημα, μηδέποτε καλοὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν δῆμον γίνωνται. Καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκεν ὁ νομοθέτης, μὴ κηρύττεσθαι τὸν ἀλλότριον στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, " ἐὰν μὴ φη-

" φίσηται

"φίσηλαι ὁ δῆμος," ἵν' ἡ πόλις ἡ βουλομένη τινὰ τῶν ὑμελέρων ςεφανοῦν, πρέσβεις πέμψασα, δεηθῆ τοῦ δήμου· ἵνα κηρυτλόμενος μείζω χάριν εἰδῆ τοῦ ςεφάνου ὑμῖν, ἢ τοῖς ςεφανοῦσιν, ὅτι κηρύξαι ἐπελρέψαλε. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούσαλε.

NOMOI.

Επειδὰν τοίνυν ἐξαπαλῶνλες ὑμᾶς λέγωσιν, ὡς προσγέγραπλαι ἐν τῷ νόμῳ, ἐξεῖναι ςεφανοῦν, "ἐὰν ψηφίσηλαι ὁ δῆ-"μος," ἀπομνημονεύελε αὐτοῖς ὑπομβαλεῖν, Ναί—εἶγε σέ τις ἄλλη πόλις ςεφανοῖ· εἰ δὲ ὁ δῆμος ὁ Αθηναίων, ἀποδέδειχλαί σοι τόπος ὅπου δεῖ τοῦτο γενέσθαι, ἀπείρηλαί σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ κηρύτλεσθαι· Τὸ γὰρ "ἄλλο-"θι δὲ μηδαμοῦ," ὅ, τι ἐςὶν, ὅλην τὴν ἡμέραν λέγε· οὐ γὰρ ἀποδείξεις ὡς ἔνομα γέγραφας.

ιθ'. ΕΣΤΙ δὲ ὑπόλοιπόν μοι μέρος τῆς

τῆς καληγορίας, ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ προφασις, δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. Λέγει γὰρ οὕτως ἐν τῷ ψηφίσματι, "Καὶ τὸν "κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ θεάτρῳ "πρὸς τοὺς Ελληνας, ὅτι στεφανοῖ αὐ-"τὸν ὁ δῆμος ὁ τῶν Αθηναίων ἀρετῆς "ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας, καὶ (τὸ μέ-"γιστον) ὅτι διαλεγεῖ λέγων καὶ πράττων "τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ." Απλοῦς δὴ πανταπασιν ὁ μετὰ ταῦτα ἡμῖν λόγος γίνεται, καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρῖναι εὐμαθής. Δεῖ γὰρ δήπου τὸν μὲν καλη-γοροῦντα ἐμὲ τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδεικνῦναι, ὡς εἰσιν οἱ καλὰ Δημοσθένους ἔπαινοι ψευδεῖς, καὶ ὡς οὔτ' ἤρξατο λέγειν τὰ βέλτιστα, οὔτε νῦν διαλεγεῖ πράττων τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ. Κἂν τοῦτο ἐπιδείξω, δικαίως δήπου τὴν γραφὴν ἀπολώσεται Κτησιφῶν· ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μηδένα ψευδῆ γράφειν ἐν τοῖς δημοσίοις ψηφίσμασι. Τῷ δ' ἀπολογουμένῳ,

τοῦ-

τούναντίον τούτου δεικτέον ἐστίν. Υμεῖς δ' ἡμῖν ἔσεσθε τῶν λόγων κριταί· ἔχει δ' οὕτως.

κ'. Ἐγὼ τὸν μὲν βίον τοῦ Δημοσθένους ἐξετάζειν, μακροτέρου λόγου ἔργον ἡγοῦμαι εἶναι. Τί γὰρ δεῖ νῦν ταῦτα λέγειν, ἢ τὰ περὶ τὴν τοῦ τραύματος γραφὴν αὐτῷ συμβεβηκότα, ὅτ' ἐγράψατο εἰς Αρειον πάγον Δημομέλη τὸν Παιανιέα, ἀνεψιὸν ὄντα ἑαυτῷ, καὶ τὴν τῆς κεφαλῆς ἐπιτομήν; ἢ τὰ περὶ τὴν Κηφισοδότου στρατηγίαν, καὶ τὸν τῶν νεῶν ἔκπλουν τὸν εἰς Ελλήσποντον· ὅτε εἷς ὢν τῶν τριηράρχων Δημοσθένης, ἡγεμὼν περιάγων τὸν στρατηγὸν ἐπὶ τῆς νεώς, καὶ συσσιτῶν, καὶ συνθύων, καὶ συσπένδων, καὶ τούτων ἀξιωθεὶς διὰ τὸ πατρικὸς αὐτῷ φίλος εἶναι, οὐκ ὤκνησεν ἀπ' εἰσαγγελίας αὐτοῦ κρινομένου περὶ θανάτου καθήγορος γενέσθαι; Καὶ ταῦτα ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν, καὶ τοὺς κονδύλους, οὓς ἔλαβεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ χορηγὸς

γὸς

γὸς ὤν· καὶ ὡς ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τε τὴν εἰς αὐτὸν ὕβριν, καὶ τὴν τοῦ δήμου καταχειροτονίαν, ἣν ἐν Διονύσου κατεχειροτόνησε Μειδίου; Ταῦτα μὲν οὖν μοι δοκῶ καὶ τἄλλα τὰ τούτοις ὅμοια ὑπερβήσεσθαι, οὐ προδιδοὺς ὑμᾶς, οὐδὲ τὸν ἀγῶνα καταχαριζόμενος, ἀλλ' ἐκεῖνο φοβούμενος, μή μοι παρ' ὑμῶν ἀπανθήσῃ τὸ δοκεῖν μὲν ἀληθῆ λέγειν, ἀρχαῖα δὲ, καὶ λίαν ὁμολογούμενα. Καίτοι, ὦ Κτησιφῶν, ὅτῳ τὰ μέγιστα τῶν αἰσχρῶν οὕτως ἐστὶ πιστὰ καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν, ὡς τὸν κατήγορον μὴ δοκεῖν ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ παλαιὰ καὶ λίαν προσωμολογημένα, πότερα αὐτὸν δεῖ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθῆναι, ἢ ψέγεσθαι; καὶ σε τὸν ψευδῆ γ' παράνομα τολμῶντα γράφειν; πότερα χρὴ καταφρονεῖν τῶν δικαστηρίων, ἢ δίκην τῇ πόλει διδόναι;

χά. Περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων πειράσομαι σαφέστερον εἰπεῖν. Καὶ

γὰρ πυνθάνομαι μέλλειν Δημοσθένην, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ, κατ-
αριθμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἄρα τῇ πόλει τέτταρες ἤδη γεγένηνται καιροὶ, ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευται. Ων ἕνα μὲν καὶ πρῶτον (ὡς ἔγωγε ἀκούω) καλαλογίζεται ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Αμφιπόλεως ἐπολεμοῦμεν· τοῦτον δ' ἀφορίζεται τὸν χρόνον τῇ γενομένῃ εἰρήνῃ καὶ συμμαχίᾳ, ἣν Φιλοκράτης ὁ Αγνούσιος ἔγραψε, καὶ αὐτὸς οὗτος μεθ' ἑκείνου, ὡς ἐγὼ δείξω. Δεύτερον δὲ καιρόν φησι γενέσθαι, ὃν ἡγόμεν χρόνον τὴν εἰρήνην· δηλονότι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐν ᾗ καλαλύσας τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην τῇ πόλει, ὁ αὐτὸς ῥήτωρ ἔγραψε τὸν πόλεμον. Τρίτον δὲ, ὃν ἐπολεμοῦμεν χρόνον, μέχρι τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ. Τέταρτον δὲ, τὸν νῦν παρόντα καιρόν. Ταῦτα δὲ καταριθμησάμενος (ὡς ἀκούω) μέλλει με καλεῖν, καὶ ἐπερωτᾶν, ὁποίου τούτων

τούτων τῶν τετάρων αὐτοῦ καιρῶν κατηγορῶ, καὶ πότε αὐτὸν οὐ τὰ βέλτιστα φημὶ τῷ δήμῳ πεπολιτεῦσθαι· κἂν μὴ θέλω ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐγκαλύπτωμαι, καὶ ἀποδιδράσκω, ἐκκαλύψειν μέ φησι προσελθών, κ᾽ ἄξειν ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ ἀναγκάσειν ἀποκρίνασθαι. Ιν' οὖν μήθ' οὗτος ἰσχυρίζηται, ὑμεῖς τε προείδητε, ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι ἐναντίον σοὶ τῶν δικαστῶν, Δημόσθενες, κ᾽ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ὅσοι δὴ ἔξωθεν περιεστᾶσι, καὶ τῶν Ελλήνων, ὅσοις ἐπιμελὲς γέγονεν ὑπακούειν τῆσδε τῆς κρίσεως· (ὁρῶ δὲ οὐκ ὀλίγους παρόντας, ἀλλ' ὅσους οὐδεὶς πώποτε μέμνηται πρὸς ἀγῶνα δημόσιον παραγενομένους·) ἀποκρίνομαι, ὅτι ἅπάντων τῶν τετάρων καιρῶν καληγορῶ σου, οὓς σὺ διαιρῇ. Κἂν οἵ τε θεοὶ θέλωσι, καὶ οἱ δικασταὶ ἐξίσου ἡμῶν ἀκούσωσι, κἀγὼ δύνωμαι ἀπομνημονεῦσαι ἃ σοι σύνοιδα, πάνυ προσδοκῶ ἀποδείξειν τοῖς δικασταῖς, τῆς μὲν σωτηρίας

τῇ πόλει τοὺς θεοὺς αἰτίους γεγενημένους, καὶ τοὺς φιλανθρώπως καὶ μετρίως τοῖς τῆς πόλεως πράγμασι χρησαμένους· τῶν δὲ ἀτυχημάτων ἁπάντων Δημοσθένην αἴτιον γεγενημένον. Καὶ χρήσομαι τῇ τοῦ λόγου τάξει ταύτῃ, ἣν τοῦτον σκοπεῖσθαι μέλλειν. Λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ πρώτου καιροῦ, καὶ δεύτερον περὶ τοῦ δευτέρου, καὶ τρίτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς, καὶ τέταρτον περὶ τῶν νῦν καθεστηκότων πραγμάτων.

κβ'. ΚΑΙ δὴ ἐπανάγω ἐμαυτὸν ἐπὶ τὴν εἰρήνην, ἣν σὺ καὶ Φιλοκράτης ἐγράψατε. Ὑμῖν γὰρ ἐξεγένετο ἄν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὴν πρότερον ἐκείνην εἰρήνην ποιήσασθαι μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων, εἴ τινες ὑμᾶς εἴασαν παρεῖναι τὰς πρεσβείας, ἃς ἦτε ἐκπεπομφότες καθ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον μετασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου· καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου, παρ' ἑκόντων τῶν Ἑλλήνων

νων ἀπολαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν. Καὶ τύλων ἀπεσερήθηλε διὰ Δημοσθένην καὶ Φιλοκράτην, καὶ τὰς τύτων δωροδοκίας, ἃς ἐδωροδόκησαν συσάνλες ἐπὶ τὸ δημόσιον τὸ ὑμέτερον. Εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἐξαίφνης ἀκούσασιν ἀπισότερος ωροσπέπλωκεν ὁ τοιῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ὑωόλοιπον ποιήσασθε ἀκρόασιν, ὥσωερ ὅταν ωερὶ χρημάτων ἀνηλωμένων διὰ πολλοῦ χρόνου καθεζώμεθα ἐπὶ τοὺς λογισμούς· ἔρχόμεθα δήπου ψευδεῖς ὅικοθεν ἐνίοτε δόξας ἔχονλες καὶ ἀ τῶν λογισμῶν, ἀλλ' ὅμως ἐπειδὰν ὁ λογισμὸς συγκεφαλαιωθῇ, οὐδεὶς ἡμῶν ἐσὶν οὕτω δύσκολος τὴν φύσιν, ὅς τις οὐκ ἀπέρχεται τοῦθ' ὁμολογήσας καὶ ἐπινεύσας ἀληθὲς εἶναι, ὅ, τι ἂν αὐτὸς ὁ λογισμὸς αἱρῇ. Οὕτω καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσασθε· εἴ τινες ὑμῶν ἐκ τῶν ἔμωροσθεν χρόνων ἤκουσιν οἴκοθεν τοιαύτην ἔχονλες τὴν δόξαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης οὐδὲν ωώποτε εἴρηκεν ὑωὲρ Φιλίωωου, συσὰς μετὰ Φιλοκράτους·

τους· ὅς τις οὕτω διάκειται, μήτε ἀπο-
γνώτω μηδὲν, μήτε καταγνώτω, πρὶν
ἀκούσῃ· οὐ γὰρ δίκαιον. Αλλ' ἐὰν
ἐμοῦ διὰ βραχέων ἀκούσητε ὑπομιμνήσ-
κοντος τοὺς καιροὺς, καὶ τὸ ψήφισμα
παρεχομένου, ὃ μετὰ Φιλοκράτους ἔ-
γραψε Δημοσθένης· ἐὰν αὐτὸς ὁ τῆς
ἀληθείας λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ τὸν
Δημοσθένην, πλείω μὲν γεγραφότα ψη-
φίσματα μετὰ Φιλοκράτους περὶ τῆς
ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας, καθ'
ὑπερβολὴν δὲ αἰσχύνης κεκολακευκότα
Φίλιππον καὶ τὰς παρ' ἐκείνου πρέσ-
βεις, [τὰς δὲ ὑμετέρους πρέσβεις] οὐκ
ἀναμείναντα, αἴτιον δὲ γεγονότα τῷ
δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν
Ελλήνων ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, ἔκδο-
τον δὲ Φιλίππῳ πεποιηκότα Κερσοβλέπ-
την τὸν Θράκης βασιλέα, ἄνδρα φί-
λον καὶ σύμμαχον τῇ πόλει· ἐὰν ταῦθ'
ὑμῖν σαφῶς ἐπιδείξω, δεήσομαι ὑμῶν
μετρίαν δέησιν, ἐπινεύσαι μοι πρὸς
τοὺς θεῶν,

θεῶν, τὸν πρῶτον τῶν τετλάρων καιρῶν μὴ καλῶς αὐτὸν πεπολιτεῦσθαι. Λέξω δὲ, ὅθεν μάλιστα παρακολουθήσετε.

κγ'. Ἔγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκας καὶ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης καὶ συμμαχίας. Τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράφη παρανόμων. Ἦκον οἱ τῆς κρίσεως χρόνοι· καὶ ηγόρει μὲν Λυκῖνος ὁ γραψάμενος, ἀπελογεῖτο Φιλοκράτης, συναπελογεῖτο δὲ κ) Δημοσθένης· ἀπέφυγε Φιλοκράτης. Μετὰ ταῦτα ἐπῆλθεν ὁ χρόνος, Θεμιστοκλῆς ἄρχων· ἐνταῦθα εἰσέρχεται βουλευτὴς εἰς τὸ βουλευτήριον Δημοσθένης, ὅτε λαχὼν, ὅτε ἐπιλαχὼν, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς πριάμενος, ἵν' εἰς ὑποδοχὴν ἅπαντα καὶ λέγοι κ) πράττοι Φιλοκράτει, ὡς αὐτὸ ἔδειξε τὸ ἔργον. Νικᾷ γὰρ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκράτης, ἐν ᾧ κελεύει ἑλέσθαι δέκα πρέσβεις, οἵτινες ἀφικόμενοι πρὸς Φίλιππον, ἀξιώσουσιν αὐτὸν δεῦρο πρέσβεις αὐτοκράτορας πέμ-

πειν

σθειν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Τούτων εἷς ἦν Δημοσθένης· κἀκεῖθεν ἐπανήκων, ἐπαινέτης ἦν τῆς εἰρήνης, καὶ ταυτὰ τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν ἀπήγγειλε· καὶ μόνος τῶν βουλευτῶν ἔγραψε σπείσασθαι τῷ κήρυκι τῷ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῖς πρέσβεσιν, ἀκόλαθα γράφων Φιλοκράτει· ὁ μέν γε τὴν ἐξουσίαν δέδωκε τοῦ δεῦρο κήρυκας καὶ πρέσβεις πέμπεσθαι· ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ σπένδεται. Τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν. Ἐπράττετο γὰρ οὐ πρὸς τοὺς ἄλλας πρέσβεις τὰ πολλά, συκοφαντηθέντας ὕστερον ἐκ μεταβολῆς ὑπὸ Δημοσθένους, ἀλλὰ πρὸς Φιλοκράτην καὶ Δημοσθένην· εἰκότως· τοὺς ἅμα μὲν πρεσβεύοντας, ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα γράφοντας. Πρῶτον μέν, ὅπως μὴ περιμείνητε τοὺς πρέσβεις, οὓς ἦτε ἐκπεπομφότες, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ ποιήσησθε τὴν εἰρήνην.

Δεύ-

Δεύτερον δ', ὅπως μὴ μόνον τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς Φίλιππον· ἵν' εἴ τινες προσέχοιεν τῷ πολήθει τῷ ὑμετέρῳ, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐμπέσοιεν ἀθυμίαν, ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν παρακαλοῦντας ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἴκοι δὲ μὴ μόνον εἰρήνην ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν ἐψηφισμένους ποιεῖσθαι. Τρίτον δὲ, ὅπως Κερσοβλέπτης ὁ Θράκης βασιλεὺς μὴ ἔσται ἔνοχος, μήτε μετέσται τῆς συμμαχίας μήτε τῆς εἰρήνης αὐτῷ· παραγγέλλετο δὲ ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατιά.

κδ'. Καὶ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξωνούμενος οὐκ ἠδίκει· πρὸ γὰρ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν ἀνεμέσητον ἦν αὐτῷ πράττειν τὰ συμφέροντα· οἱ δὲ ἀποδόμενοι καὶ καταικοινωνήσαντες τὰ τῆς πόλεως ἰσχυρὰ, μεγάλης ὀργῆς ἦσαν ἄξιοι. Ὁ γὰρ μισαλέξανδρος νυνὶ φάσκων εἶναι, καὶ τότε μισοφίλιππος Δημοσθένης, ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προφέρων τὴν Ἀλεξάνδρου, γράφει

γράφει ψήφισμα, τοὺς καιροὺς τῆς πό-
λεως ὑφαιρούμενος, ἐκκλησίαν ποιεῖν
τοὺς πρυλάνεις τῇ ὀγδόῃ ἱσαμένου τοῦ
Ελαφηβολιῶνος μηνὸς, ὅτε ἦν τῷ Α-
σκληπιῷ ἡ θυσία, καὶ ὁ προαγών, ἐν
τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ἧ πρότερον οὐδεὶς μέμ-
νηται γενόμενην τίνα· πρόφασιν ποιησά-
μενος, ἵνα, φησὶν, ἐὰν ἤδη παρῶσιν οἱ
τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, βουλεύσηται ὁ
δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῶν πρὸς Φίλιπ-
πον πρέσβεων· τοῖς οὔπω παροῦσι
πρέσβεσι προκαταλαμβάνων τὴν ἐκκλη-
σίαν, καὶ τοὺς χρόνους ὑμῶν ὑπολεμνό-
μενος, καὶ τὸ πρᾶγμα καταστεύδων,
ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ελλήνων,
ἐπανελθόντων τῶν ὑμετέρων πρέσβεων,
ἀλλὰ μόνοι ποιήσησθε τὴν εἰρήνην. Με-
τὰ δὲ ταῦτα, ὦ Αθηναῖοι, ἦκον οἱ τοῦ
Φιλίππου πρέσβεις· οἱ δὲ ὑμέτεροι
ἀπεδήμουν, παρακαλοῦντες τοὺς Ελλη-
νας ἐπὶ Φίλιππον. Ενταῦθα ἕτερον
ψήφισμα νικᾷ Δημοσθένης, ἐν ᾧ γράφει

μὴ

μὴ μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀλλὰ καὶ συμμαχίας ὑμᾶς βουλεύσασθαι, μὴ πρεσβείας τοὺς πρέσβεις τοὺς ὑμετέρους, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὰ ἐν ἄστει Διονύσια, τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν ψηφισμάτων.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

κε'. Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, παρελήλυθε τὰ Διονύσια, ἐγίνοντο δὴ αἱ ἐκκλησίαι· ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν ἀνεγνώσθη δόγμα [τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα] κοινὸν τῶν συμμάχων, οὗ τὰ κεφάλαια διὰ βραχέων ἐγὼ προερῶ. Πρῶτον μὲν γὰρ ἔγραψαν ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλεύσασθαι· τὸ δὲ τῆς συμμαχίας ὄνομα ὑπερέβησαν, οὐκ ἐπιλελησμένοι, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτέραν ἢ καλλίω ὑπολαμβάνοντες εἶναι. Ἔπειτα ἀπήνησαν ὀρθῶς ἰασόμενοι τὸ Δημοσθένους δωροδόκημα, καὶ προσ-

προσέγραψαν ἐν τῷ δόγματι, ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τῶν Ελλήνων ἐν τρισὶ μησὶν εἰς τὴν αὔλησιν ἀναγεγράφθαι μεθ' Αθηναίων, καὶ μετέχειν τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν· δύο μέγιστα προκαλαμβάνοντες· πρῶτον μὲν οὖν τὸν χρόνον τὸν τῆς τριμήνου ταῖς τῶν Ελλήνων πρεσβείαις ἱκανὸν γενέσθαι παρασκευάζοντες· ἔπειτα τὴν τῶν Ελλήνων εὔνοιαν τῇ πόλει μετὰ κοινοῦ συνεδρίου κλώμενοι· ἵν', εἰ παραβαίνοιντο αἱ συνθῆκαι, μὴ μόνοι μηδ' ἀπαράσκευοι πολεμήσαιμεν· ἃ νῦν ὑμῖν παθεῖν συνέβη διὰ Δημοσθένην. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτοῦ τοῦ δόγματος ἀκούσαντες μαθήσεσθε.

ΔΟΓΜΑ ΣΥΜΜΑΧΩΝ.

κς'. Τούτῳ τῷ δόγματι συνειπεῖν ὁμολογῶ, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ προλέγα τῶν ἐκκλησιῶν δημηγοροῦντες· καὶ ὁ δῆμος ἀπῆλθε τοιαύτην τινὰ δόξαν εἰληφὼς, ὡς ἔσαι μὲν εἰρήνη, περὶ δὲ συμμαχίας οὐκ

οὐκ ἄμεινον εἴη, διὰ τὴν τῶν Ελλήνων παράκλησιν, βουλεύσασθαι· ἔσαι δὲ κοινὴ μελὰ τῶν Ελλήνων ἁπάντων. Νὺξ ἐν μέσῳ, καὶ παρῆμεν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ενταῦθα δὴ προκαλαμβάνων Δημοσθένης τὸ βῆμα, οὐδενὶ τῶν ἄλλων παραλιπὼν λόγον, οὐδὲν ὄφελος ἔφη τῶν χθὲς εἰρημένων εἶναι λόγων, εἰ ταῦθ' οἱ Φιλίππου μὴ συμπεισθήσονται πρέσβεις· οὐδὲ γινώσκειν ἔφη τὴν εἰρήνην, ἀπούσης συμμαχίας. Οὐ γὰρ ἔφη δεῖν (καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα μέμνημαι· ὡς εἶπε, διὰ τὴν ἀηδίαν τοῦ λέξοντος ἅμα καὶ τοῦ ἀνόμαλος) "ἀπορ-" "ῥῆξαι" τῆς εἰρήνης τὴν συμμαχίαν, οὐδὲ τὰ τῶν Ελλήνων ἀναμένειν μελλήματα, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτοὺς, ἢ τὴν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι. Καὶ τελευτῶν, ἐπὶ τὸ βῆμα παρακαλέσας Αντίπατρον, ἐρώτημά τι ἠρώτα, προειπὼν μὲν ἃ ἐρήσεται, προδιδάξας δὲ ἃ χρὴ κατὰ τῆς πόλεως ἀποκρίνασθαι.

Καὶ

Καὶ τέλος ταῦτα ἐνίκα, τῷ μὲν λόγῳ προβιασαμένου τοῦ Δημοσθένους, τὸ δὲ ψήφισμα γράψαντος Φιλοκράτους.

κζ'. Ο δὲ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, Κερσοβλέπτην καὶ τὸν ἐπὶ Θράκης τόπον ἔκδοτον ποιῆσαι, καὶ τοῦτ' ἔπραξαν, ἕκτῃ φθίνοντος τοῦ Ελαφηβολιῶνος μηνός, πρὶν ἐπὶ τὴν ὑστέραν ἀπαίρειν πρεσβείαν, τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους, Δημοσθένην. Ο γὰρ μισαλέξανδρος καὶ μισοφίλιππος ὑμῖν οὗτος ῥήτωρ δὶς ἐπρέσβευεν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐξὸν μηδὲ ἅπαξ, ὁ νυνὶ κελεύων τῶν Μακεδόνων καταπτύειν. Εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν (τὴν τῇ ἕκτῃ λέγω) καθεζόμενος, βουλευτὴς ὢν ἐκ παρασκευῆς, ἔκδοτον Κερσοβλέπτην μετὰ Φιλοκράτους ἐποίησε. Λανθάνει γὰρ ὁ μὲν Φιλοκράτης ἐν ψηφίσματι μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων παρεγγράψας (ὁ δ' ἐπιψηφίσας, Δημοσθένης) ἐν ᾧ γέγραπται, ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους τοῖς πρέσβεσι τοῖς παρὰ Φιλίππου ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ

τοὺς

τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων· παρὰ δὲ τοῦ Κερσοβλέπτου σύνεδρος οὐκ ἐκάθητο. Γράψας δὲ τοὺς συνεδρεύοντας ὀμνῦναι, τὸν Κερσοβλέπτην οὐ συνεδρεύοντα ἐξέκλεισε τῶν ὅρκων. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι, τίς ἦν ὁ ταῦτα γράψας, καὶ τίς ὁ ταῦτα ἐπιψηφίσας Πρόεδρος.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

κή. Καλὸν, ὦ Αθηναῖοι, καλὸν, τὴ τῶν δημοσίων πραγμάτων φυλακή· ἀκίνητον γὰρ ἐστι, καὶ οὐ συμμεταπίπτει τοῖς αὐλομολοῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἀλλ' ἐπέδωκε τῷ δήμῳ, ὁπόταν βούληται, συνιδεῖν τοὺς μὲν πονηροὺς, ἐκ μεταβολῆς δ' ἀξιοῦντας εἶναι χρηστούς. Υπόλοιπον δέ μοι ἐστὶ τὴν κολακείαν αὐλοῦ διεξελθεῖν. Δημοσθένης γὰρ ἐναυλὸν βουλεύσας, οὐδεμίαν πώποτε φανεῖται πρεσβείαν εἰς προεδρίαν καλέσας· ἀλλὰ τότε μόνον καὶ πρῶτον πρέσβεις

εἰς

εἰς προεδρίαν ἔθηκε, καὶ προσκεφάλαια ἔθηκε, καὶ φοινικίδας περιεπέτασε, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἠγεῖτο τοῖς πρέσβεσιν εἰς τὸ θέατρον· ὥστε καὶ συρίττεσθαι διὰ τὴν ἀσχημοσύνην καὶ κολακείαν. Καὶ ὅτε ἀπήεσαν εἰς Θήβας, ἐμισθώσατο αὐλοῖς τρία ζεύγη ὁρικά, καὶ τοὺς πρέσβεις προὔπεμψεν εἰς Θήβας, ἐγκαλαγέλασον τὴν πόλιν ποιῶν. Ινα δ' ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως μείνω, λάβε μοι τὸ ψήφισμα τὸ περὶ τῆς προεδρίας.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

κθ'. Οὗτος τοίνυν, ὦ Αθηναῖοι, ὁ τηλικοῦτος τὸ μέγεθος κόλαξ, πρῶτος διὰ τῶν καλασκόπων τῶν παρὰ Χαριδήμου πυθόμενος τὴν Φιλίππου τελευτὴν, τῶν μὲν θεῶν συμπλάσας ἑαυτῷ ἐνύπνιον, καὶ ψεύσαλο, ὡς οὐ παρὰ Χαριδήμου τὸ πρᾶγμα πεπυσμένος, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Αθηνᾶς· οὓς μεθ' ἡμέραν ἐπιορκῶν, νύκλωρ φησὶν ἑαυτῷ

ἑαυλῷ διαλέγεσθαι, καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προλέγειν. Ἑβδόμην δ' ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τελευτησάσης, πρὶν πενθῆσαι καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, στεφανωσάμενος καὶ λευκὴν ἐσθῆτα λαβών, ἐβάθυνε, καὶ παρηνόμει· τὴν μόνην ὁ δείλαιος, καὶ πρώτην αὐλὸν παλέρα προσειποῦσαν, ἀπολέσας. Καὶ οὐ τὸ δυσύχημα ὀνειδίζω, ἀλλὰ τὸν τρόπον ἐξετάζω. Ο γὰρ μισότεκνος καὶ παλὴρ πονηρὸς, οὐκ ἂν πολε γένοιτο δημαγωγὸς χρηστὸς, οὐδὲ ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ στέργων, οὐδέποτε ὑμᾶς περὶ πλείονος ποιήσεται τοὺς ἀλλοτρίους· οὐδέ γε ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς, οὐκ ἂν πολε γένοιτο δημοσίᾳ χρηστός, οὐδ' ὅστις ἐστὶν οἴκοι φαῦλος, οὐδέποτ' ἦν ἐν Μακεδονίᾳ καλὰ τὴν προσβείαν καλὸς κἀγαθὸς· οὐ γὰρ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον μόνον μεθήλλαξε.

λ'. ΠΟΘΕΝ οὖν ἐπὶ τὴν μεταβολὴν ἦλθε τῶν πραγμάτων· (οὗτος γάρ

ἐστιν ὁ δεύτερος καιρός·) καὶ τί ποτ' ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὅτι Φιλοκράτης μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων Δημοσθένει φυγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας γεγένηται, Δημοσθένης δὲ ἐπέστη τῶν ἄλλων καλήγορος· καὶ πόθεν ποθ' ἡμᾶς εἰς τὰς ἀτυχίας ὁ μιαρὸς ἄνθρωπος ἐμβέβληκε· ταῦτ' ἤδη διαφερόντως ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. Ὡς γὰρ τάχιστα εἴσω Πυλῶν Φίλιππος παρῆλθε, καὶ τάς τε ἐν Φωκεῦσι πόλεις παραδόξως ἀνάστατους ἐποίησε, Θηβαίους δὲ, ὡς τόθ' ἡμῖν ἐδόκει, περαιτέρω καιροῦ καὶ τοῦ ὑμετέρου συμφέροντος ἰσχυροὺς κατεσκεύασεν, ὑμεῖς δὲ ἐκ τῶν ἀγρῶν φοβηθέντες ἐσκευαγωγήκατε, ἐν ταῖς μεγίσταις δ' ἦσαν αἰτίαις οἱ πρέσβεις οἱ περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβεύσαντες, πολὺ δὲ τῶν ἄλλων διαφερόντως Φιλοκράτης καὶ Δημοσθένης, διὰ τὸ μὴ μόνον πρεσβεύειν, ἀλλὰ καὶ ψηφίσματα γεγραφέναι· (συνέβη δ' ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις διαφέρεσθαί τι τὸν Δημοσθένην καὶ

καὶ Φιλοκράτην, σχεδὸν ὑπὲρ τούτων, ὑπὲρ ὧν κὴ ὑμεῖς αὐτοὺς ὑπωπτεύσατε διενεχθῆναι·) τοιαύτης δὲ ἐπιπιπτούσης ταραχῆς μετὰ τῶν συμφύτων νοσημάτων αὐτῷ, ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα ἐβουλεύετο μετὰ δειλίας, καὶ τῆς ὠρὸς Φιλοκράτην ὑπὲρ τῆς δωροδοκίας ζηλοτυπίας· καὶ ἡγήσατο, εἰ τῶν συμπρεσβευόντων κὴ τοῦ Φιλίππου κατήγορος ἀναφανείη, τὸν μὲν Φιλοκράτην ὠροδήλως ἀπολεῖσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους συμπρέσβεις κινδυνεύσειν, αὐτὸς δ' εὐδοκιμήσειν, καὶ ὠροδότης ὢν τῶν φίλων καὶ πονηρὸς, πιστὸς τῷ δήμῳ φανήσεσθαι. Κατιδόντες δ' αὐτὸν οἱ τῆς πόλεως προσπολεμοῦντες ἡσυχίᾳ, ἄσμενοι παρεκάλουν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομάζοντες τῇ πόλει. Ο δὲ παριὼν, ἀρχὰς αὐτοῖς ἐνεδίδου πολέμου κὴ ταραχῆς. Οὗτός ἐστιν, ὦ Αθηναῖοι, ὁ πρῶτος ἐξευρὼν Σέρριον τεῖχος, καὶ Δορίσκον, καὶ Εργίσκην, καὶ Μουργίσκην,

καὶ Γάνος, καὶ Γανίδα, χωρία ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἤδειμεν πρότερον· καὶ ἐς τοῦτο φέρων περιέσησε τὰ πράγματα, ὥς', εἰ μὲν μὴ πέμποι Φίλιππος πρέσβεις, καλαφρονεῖν αὐλὸν ἔφη τῆς πόλεως· εἰ δὲ πέμποι, καλασκόπους πέμπειν, ἀλλ' οὐ πρέσβεις· εἰ δὲ ἐπιτρέπειν ἐθέλει πόλει τινὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ περὶ τῶν ἐγκλημάτων, ὐκ εἶναι κριλὴν ἴσον ἡμῖν ἔφη, καὶ Φιλίππῳ. Αλόνησον ἐδίδου· ὁ δ' ἀπηγόρευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσι· περὶ συλλαβῶν διαφερόμενος. Καὶ τὸ τελευταῖον, στεφανώσας τοὺς μελὰ Αριστοδήμου εἰς Θετταλίαν καὶ Μαγνησίαν παρὰ τὰς περὶ τῆς εἰρήνης συνθήκας ἐπιστραλεύσανλας, τὴν μὲν εἰρήνην διέλυσε, τὴν δὲ συμφορὰν καὶ τὸν πόλεμον παρεσκεύασε.

λά. Ναί· ἀλλὰ χαλκοῖς καὶ ἀδαμανλίνοις τείχεσιν, ὡς αὐλός φησι, τὴν χώραν ἡμῶν ἐτείχισε, τῇ τῶν Εὐβοέων

καὶ

καὶ Θηβαίων συμμαχίᾳ. Αλλ', ὦ Αθηναῖοι, περὶ ταῦτα τρία μέγιστα ἠδίκησθε, καὶ μάλιστα ἠγνοήκατε. Σπεύδων δ' εἰπεῖν περὶ τῆς μεγίστης συμμαχίας τῆς τῶν Θηβαίων, ἵνα ἐφεξῆς εἴπω, περὶ τῶν Εὐβοέων πρῶτον μνησθήσομαι. Υμεῖς γὰρ, ὦ Αθηναῖοι, πολλὰ κὴ μεγάλα ἠδικημένοι ὑπὸ Μνησάρχου τοῦ Χαλκιδέως, τοῦ Καλλίου κὴ Ταυροσθένους παλρὸς (οὗς ἔστος νυνὶ, μισθὸν λαβὼν, Αθηναίους εἶναι τολμᾷ γράφειν) καὶ πάλιν ὑπὸ Θεμίσωνος τοῦ Ερετριέως, ὃς ἡμῶν εἰρήνης οὔσης Ωρωπὸν ἀφείλετο· τούτων ἐκόντες ἐπιλανθανόμενοι, ἐπειδὴ διέβησαν εἰς Εὔβοιαν Θηβαῖοι, καταδουλώσασθαι τὰς πόλεις πειρώμενοι, ἐν πέντε ἡμέραις ἐβοηθήσατε αὐτοῖς καὶ ναυσὶ κὴ πεζικῇ δυνάμει· καὶ πρὶν τριάκοντα ἡμέρας διελθεῖν, ὑποσπόνδους Θηβαίους ἀφήκατε, κύριοι τῆς Εὐβοίας γενόμενοι· καὶ τὰς πόλεις αὐτοῖς κὴ τὰς πολιτείας ἀπέδοτε, ὀρθῶς κὴ

δικαίως

δικαίως τοῖς παρακαλαθεμένοις· οὐχ ἡγούμενοι δίκαιον εἶναι τὴν ὀργὴν ἀπομνημονεύειν ἐν τῷ πιστευθῆναι.

λβ'. Καὶ τηλικαῦθ' ὑφ' ὑμῶν εὖ πεπονθότες οἱ Χαλκιδεῖς, οὐ τὰς ὁμοίας ὑμῖν ἀπέδοσαν χάριτας. Αλλ' ἐπειδὴ τάχιστα διέβησε εἰς Εὔβοιαν Πλειτάρχῳ βοηθήσοντες, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ἀλλ' οὖν προσεποιοῦνθ' ὑμῖν εἶναι φίλοι· ἐπειδὴ δὲ τάχιστα εἰς Ταμύνας παρήλθομεν, καὶ τὸ Κολύλαιον ὀνομαζόμενον ὄρος ὑπερεβάλομεν, ἐνταῦθα Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς (ὃν Δημοσθένης, μισθὸν λαβών, ἐνεχυρίαζεν) ὁρῶν τὸ στρατόπεδον τὸ τῆς πόλεως εἰς τινας δυσχωρίας κατακεκλεισμένον, ὅθεν μὴ νικήσασι μάχην, οὐκ ἦν ἀναχώρησις οὔτε βοηθείας ἐλπὶς, οὔτ' ἐκ γῆς ὅτε ἐκ θαλάσσης, συναγείρας ἐξ ἁπάσης τῆς Εὐβοίας στρατόπεδον, καὶ παρὰ Φιλίππου δύναμιν προσμεταπεμψάμενος, ὅ τ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Ταυροσθένης (ὁ νυνὶ πάντας δεξ-

δεξιώμενος καὶ προσγελῶν) τοὺς Φωκικοὺς ξένους διαβιβάσας, ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς ὡς ἀναιρήσοντες. Καὶ εἰ μὴ πρῶτον μὲν θεῶν τις ἔσωσε τὸ στρατόπεδον, ἔπειθ' οἱ στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι, καὶ πεζοὶ καὶ ἱππεῖς, ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένοντο, καὶ παρὰ τὸν ἱππώδρομον τὸν ἐν Ταμύναις ἐκ παρατάξεως μάχῃ κρατήσαντες, ἀφίεσαν ὑποστρώνδως τοὺς πολεμίους, ἐκινδύνευσεν ἂν ἡμῶν ἡ πόλις αἴσχιστα παθεῖν. Οὐ γὰρ τὸ δυστυχῆσαι καλὰ πόλεμον μέγιστόν ἐστι κακὸν, ἀλλ' ὅταν τις πρὸς ἀνταγωνιστὰς ἀναξίως ἑαυτῷ διακινδυνεύων ἀπολύσῃ, δι πλασίαν εἰκὸς εἶναι τὴν συμφοράν. Αλλ' ὅμως ὑμεῖς ταῦτα πεπονθότες, πάλιν διελύσασθε πρὸς αὐτούς.

λγ'. Τυχὼν δὲ παρ' ὑμῶν συγγνώμης Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς, μικρὸν διαλιπὼν χρόνον, πάλιν ἦκε φερόμενος εἰς τὴν ἑαυτῷ φύσιν. Εὐβοϊκὸν μὲν τῷ λόγῳ συνέδριον εἰς Χαλκίδα συνάγων, ἰσχυρὰν δὲ

δὲ τὴν Εὔβοιαν ἐφ' ὑμᾶς ἔργῳ παρασκευάζων· ἐξαίρελον δ' αὐλῷ τυραννίδα περιποιούμενος, καὶ ταύτης ἐλπίζων συναγωνιςὴν Φίλιππον λήψεσθαι, ἀπῆλθεν εἰς Μακεδονίαν, καὶ περιήει μετὰ Φιλίππου, καὶ τῶν ἑταίρων εἷς ὠνομάζελο. Αδικήσας δὲ Φίλιππον, κἀκεῖθεν ἀποδρὰς, ὑπέβαλεν ἑαυλὸν φέρων Θηβαίοις. Εγκαλαλιπὼν δὲ κἀκείνους, καὶ πολείους τραπόμενος τροπὰς τοῦ Εὐρίπου παρ' ἂν ᾖκει, εἰς μέσον πίπλει τῆς Θηβαίων ἔχθρας, καὶ τῆς Φιλίππου. Απορῶν δ' ὅ, τι χρήσαιλο αὐλῷ, καὶ παραγελλομένης ἐπ' αὐλὸν ἤδη σραλιᾶς, μίαν ἐλπίδα λοιπὴν καλεῖδε σωληρίας, ἔνορκον λαβεῖν τὸν Αθηναίων δῆμον, σύμμαχον ὀνομασθένλα, βοηθήσειν, ἐάν τις ἐπ' αὐλὸν ἴῃ· ὃ πρόδηλον ἦν ἐσόμενον, εἰ μὴ ὑμεῖς κωλύσελε. Ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἀποςέλλει δεῦρο πρέσβεις Γλαυκέτην, καὶ Εμπέδωνα, καὶ Διόδωρον τὸν δολιχοδρομήσανλα, φέρ-

ονλας

ονλας μὲν τῷ δήμῳ ἐλπίδας κενάς, Δημοσθένει δ' ἀργύριον, καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. Τρία δ' ἦν, ἃ ἅμα ἐξωνεῖτο. Πρῶτον μέν, μὴ διασφαλῆναι τῆς πρὸς ὑμᾶς συμμαχίας· οὐδὲν γὰρ ἦν τὸ μέσον, εἰ μνησθεὶς τῶν προλέρων ἀδικημάτων ὁ δῆμος, μὴ προσδέξαιλο τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτῷ ἢ φεύγειν ἐκ Χαλκίδος, ἢ τεθνᾶναι ἐγκαλαληφθέντι· τηλικαῦται δυνάμεις ἐπ' αὐτὸν ἐπεστράτευον, ἥ τε Φιλίππου καὶ ἡ Θηβαίων. Δεύτερον δ' ἦκον οἱ μισθοὶ τῷ γράψαντι τὴν συμμαχίαν, ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεδρεύειν Αθήνησι Χαλκιδέας. Τρίτον δὲ, ὥστε μὴ τελεῖν συντάξεις. Καὶ τούτων τῶν προαιρέσεων οὐδεμιᾶς ἀπέτυχε Καλλίας. Αλλ' ὁ μισοπόλαννος Δημοσθένης, ὡς αὐτὸς ποιεῖται, ὃν φησι Κτησιφῶν τὰ βέλτιστα λέγειν, ἀπέδοτο μὲν τὰς καιρὰς τοὺς τῆς πόλεως, ἔγραψε δ' ἐν τῇ συμμαχίᾳ, βοηθεῖν ἡμᾶς Χαλκιδεῦσι· ῥῆμα μόνον

μόνον ἀντικαλλαξάμενος, ἀντὶ τούτων εὐφημίας ἕνεκα προσγράψας, "Χαλκιδέας βοηθεῖν, ἐάν τις ἴῃ ἐπ' "Αθηναίους." Τὰς δὲ συνεδρίας, καὶ τὰς συντάξεις, ἐξ ὧν ἰσχύσειν ὁ πόλεμος ἤμελλεν, ἄρδην ἀπέδοτο, καλλίσοις ὀνόμασιν αἰσχίστας πράξεις γράφων· καὶ τῷ λόγῳ προσβιβάζων ὑμᾶς, τὰς μὲν βοηθείας ὡς δεῖ τὴν πόλιν πρότερον ποιεῖσθαι τοῖς ἀεὶ δεομένοις τῶν Ελλήνων, τὰς δὲ συμμαχίας ὑστέρας ποιεῖσθαι μετὰ τὰς εὐεργεσίας. Ινα δὲ εὖ εἰδῆτε ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν Καλλίου γραφὴν, καὶ τὴν συμμαχίαν· καὶ ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

λδ'. Οὔπω τοίνυν τοῦτό ἐστι δεινὸν, εἰ οἱ καιροὶ πέπρανται τηλικοῦτοι, καὶ συνεδρίαι, καὶ συντάξεις· ἀλλὰ πολὺ τούτου δεινότερον ὑμῖν φανήσεται, ὃ μέλλω λέγειν. Εἰς γὰρ τοῦτο προήχθη Καλ-

Καλλίας μὲν ὁ Χαλκιδεὺς ὕβρεως καὶ πλεονεξίας, Δημοσθένης δὲ, ὃν ἐπαινεῖ Κτησιφῶν, δωροδοκίας, ὥστε τὰς ἐξ Ωρεοῦ συνλάξεις, καὶ τὰς ἐξ Ερετρίας, τὰ δέκα τάλαντα, ὀρώντων, φρονούντων, βλεπόντων ἔλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι· καὶ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων τούτους συνέδρους παρ' ὑμῶν μὲν ἀνέσπασαν, πάλιν δὲ εἰς Χαλκίδα καὶ τὸ καλούμενον Εὐβοϊκὸν συνέδριον συνήγαγον. Ον δὲ τρόπον, καὶ δι' οἵων κακουργημάτων, ταῦτ' ἤδη ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. Αφικνεῖται γὰρ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἔτι δι' ἀγγέλων, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Καλλίας· καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, λόγους διεξῆλθε κατεσκευασμένους ὑπὸ Δημοσθένους. Εἶπε γὰρ, ὡς ἥκει ἐκ Πελοποννήσου, νεωστὶ σύνταγμα συνλάξας εἰς ἑκατὸν ταλάντων πρόσοδον ἐπὶ Φίλιππον, καὶ διελογίζετο ὅσον ἑκάστους ἔδει συντελεῖν. Αχαιοὺς μὲν πάντας καὶ Μεγαρέας, ἑξήκοντα τάλαντα, τὰς δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις ἁπάσας, τετταράκοντα·

ταράκονλα· ἐκ δὲ τούτων τῶν χρημάτων ὑπάρξειν καὶ ναυτικὴν καὶ πεζικὴν δύναμιν. Εἶναι δὲ πολλοὺς ἄλλους τῶν Ελλήνων, οὓς βούλεσθαι κοινωνεῖν τῆς συνλάξεως· ὡς οὔτε χρημάτων, οὔτε στρατιωτῶν ἔσεσθαι ἀπορίαν. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ Φανερά· ἔφη δὲ καὶ πράξεις πράττειν ἑτέρας δι' ἀπορρήτων, καὶ τούτων εἶναί τινας μάρτυρας τῶν ἡμετέρων πολιτῶν· καὶ τελευτῶν ὀνομαστὶ παρεκάλει Δημοσθένην, καὶ συνειπεῖν ἠξίου. Ο δὲ σεμνῶς πάνυ παρελθών, τόν τε Καλλίαν ὑπερεπήνει, καὶ τὸ ἀπόρρητον προσεποιήσατο εἰδέναι. Τὴν δὲ εἰς Πελοπόννησον πρεσβείαν, ἣν ἐπρέσβευσε, καὶ τὴν ἐξ Ακαρνανίας ἔφη βούλεσθαι ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι. Ην δὲ αὐτῷ κεφάλαιον τῶν λόγων, πάντας μὲν Πελοποννησίους ὑπάρχειν, πάντας δ' Ακαρνᾶνας, συντεταγμένους ἐπὶ Φίλιππον ὑφ' ἑαυτοῦ· εἶναι δὲ τὸ σύνταγμα, χρημάτων μέν, εἰς ἑκατὸν νεῶν ταχυναυτούσων πληρώ-

ματα,

μαλα, καὶ εἰς πεζοὺς στραλιώτας μυρίους, καὶ ἱππεῖς χιλίους· ὑπάρξειν δὲ πρὸς τούτοις τὰς πολιτικὰς δυνάμεις, ἐκ Πελοποννήσου μὲν πλείονας ἢ δισχιλίους ὁπλίτας, ἐξ Ακαρνανίας δὲ ἑτέρους τοσούτους· δεδόσθαι δὲ ἀπὸ πάντων τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν· στραχθήσεσθαι δὲ οὐκ εἰς μακράν, ἀλλ' εἰς τὴν ἔκτην ἐπὶ δέκα τῦ Ανθεστηριῶνος μηνός· εἰρῆσθαι γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπ' αὐτοῦ καὶ παρηγγέλθαι, πάντας ἥκειν συνεδρεύσοντας Αθήναζε εἰς τὴν στανσέληνον. Καὶ γὰρ τοῦτο ἄνθρωπος ἴδιον καὶ οὐ κοινὸν στοιεῖ. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἀλαζόνες, ὅταν τι ψεύδωνται, ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ στειρῶνται λέγειν, φοβούμενοι τὸν ἔλεγχον· Δημοσθένης δ' ὅταν ἀλαζονεύηται, στρῶτον μὲν μεθ' ὅρκου ψεύδεται, ἐξώλειαν ἐπαρώμενος αὑτῷ· δεύτερον δὲ, ἃ εὖ οἶδεν οὐδέποτε ἐσόμενα, τολμᾷ λέγειν, ἀριθμῶν εἰς ὁπότ' ἔσαι· καὶ ὧν τὰ σώματα οὐκ ἑώρακε, τούτων τὰ ὀνόματα λέγει, κλέπτων

των τὴν ἀκρόασιν, καὶ μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. Διὸ καὶ μάλιστα ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι, ὅτι πονηρὸς ὢν, καὶ τὰ τῶν χρηστῶν σημεῖα διαφθείρει. Ταῦτα δ' εἰπὼν δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τῷ γραμματεῖ, μακρότερον μὲν τῆς Ιλιάδος, κενώτερον δὲ τῶν λόγων οὓς εἴωθε λέγειν, καὶ τοῦ βίου ὃν βεβίωκε· μεστὸν δ' ἐλπίδων οὐκ ἐσομένων, καὶ γραφοπέδων οὐδέποτε συλλεγησομένων. Απαγαγὼν δ' ὑμᾶς ἄπωθεν ἀπὸ τοῦ κλέμματος, καὶ ἀναχρεμάσας ἀπὸ τῶν ἐλπίδων, ἐνταῦθα δὴ συγρέψας, γράφει κελεύων ἑλέσθαι πρέσβεις εἰς Ερετρίαν, οἵτινες δεήσονται τῶν Ερετριέων (πάνυ γὰρ ἔδει δεηθῆναι αὐτῶν) μηκέτι διδόναι τὴν σύνταξιν ὑμῖν τὰ πέντε τάλαντα, ἀλλὰ Καλλίᾳ· καὶ πάλιν ἑτέρους αἱρεῖσθαι εἰς Ωρεὸν πρὸς τοὺς Ωρείτας πρέσβεις, οἵτινες δεήσονται, αὐτοῖς τὸν αὐλὸν καὶ Αθηναίοις φίλον καὶ ἐχθρὸν νομίζειν εἶναι. Επειτα ἀναφαίνεται περὶ ἁπάντων ἐπὶ τῷ ψηφίσματι

φίσμαλι ωρὸς τῷ ηλέμμαλι, γράψας ηὴ τὰ πένλε τάλαντα τοὺς ωρέσβεις ἀξιοῦν τοὺς Ωρείτας, μὴ ὑμῖν, ἀλλὰ Καλλία διδόναι. Οτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀφελὼν τὸν νόμπον ηὴ τὰς τριήρεις ηὴ τὴν ἀλαζονείαν ἐκ τοῦ ψηφίσμαλος, ἀνάγνωθι καὶ τοῦ ηλέμμαλος ἄψαι, ὃ ὑφείλελο ὁ μιαρὸς ηὴ ἀνόσιος ἄνθρωπος, ὃν φησι Κτησιφῶν ηὴ ἐν τῷδε τῷ ψηφίσμαλι διατελεῖν λέγονλα ηὴ ωράτλοντα τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῶν Αθηναίων.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Οὐκοῦν τὰς μὲν τριήρεις ηὴ τὴν πεζὴν στραλιὰν ηὴ τὴν πανσέληνον καὶ τοὺς συνέδρους λόγῳ ἠκούσαλε, τὰς δὲ συνλάξεις τῶν συμμάχων, τὰ δέκα τάλαντα, ἔργῳ ἀπωλέσαλε.

λέ. Υπόλοιπον δέ μοι ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι λαβὼν τρία τάλαντα μισθὸν, τὴν γνώμην ταύλην ἔγραψε Δημοσθένης· τάλαντον μὲν ἐκ Χαλκίδος, ωαρὰ Καλλίου·

λίου· τάλαντον δὲ ἐξ Ερετρίας, παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου· τάλαντον δὲ ἐξ Ωρεοῦ. Διὸ καὶ καταφανὴς ἐγένετο, δημοκρατουμένων τῶν Ωρειτῶν, καὶ πάντα πρατττόντων μετὰ ψηφίσματος. Εξαναστωμένοι γὰρ ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, καὶ πανταχῶς ἀπόρως διακείμενοι, πέμπουσι πρὸς αὐτὸν Γνωσίδημον τὸν Χαριγένους υἱὸν, τοῦ δυναστεύσαντος πολὺ ἐν Ωρεῷ, δεησόμενον αὐτοῦ, τὸ μὲν τάλαντον ἀφιέναι τῇ πόλει, ἐπαγγελούμενον δ' αὐτῷ χαλκῆν εἰκόνα στήσεσθαι ἐν Ωρεῷ. Ο δὲ ἀπεκρίνατο τῷ Γνωσιδήμῳ, ὅτι ἐλαχίστου χαλκοῦ οὐδὲν δέοιτο, τὸ δὲ τάλαντον διὰ τοῦ Καλλίου εἰσπράττειν. Αναγκαζόμενοι δὲ οἱ Ωρεῖται, καὶ οὐκ εὐπορούντες, ὑπέθεσαν αὐτῷ τοῦ ταλάντου τὰς δημοσίας προσόδους, καὶ τόκον ἤνεγκαν Δημοσθένει τοῦ δωροδοκήματος δραχμὴν τοῦ μηνὸς τῆς μνᾶς, ἕως τὸ κεφάλαιον ἀπέδοσαν. Καὶ ταῦτ' ἐπράχθη μετὰ ψηφίσματος τοῦ δήμου.

δήμου. Οτι δὲ τἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὸ ψήφισμα τῶν Ωρειτῶν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τοῦτ' ἐστὶ τὸ ψήφισμα, ὦ Αθηναῖοι, αἰσχύνη μὲν τῆς πόλεως, ἔλεγχος δὲ οὐ μικρὸς τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων, φανερὰ δὲ καταγορία Κτησιφῶντος. Τὸν γὰρ οὕτως αἰσχρῶς δωροδοκοῦντα οὐκ ἔστιν ἄνδρα γεγονέναι ἀγαθόν· ἃ τελόλ- μηκεν οὗτος γράψαι ἐν τῷ ψηφίσ- ματι.

λς'. ΕΝΤΑΥΘΑ ἤδη τέτακται καὶ ὁ τρίτος τῶν καιρῶν, μᾶλλον δ' ὁ πάντων πικρότατος χρόνος, ἐν ᾧ Δημοσθένης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ελλήνων καὶ τῆς πόλεως πράξεις, ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, ἄδικον δὲ καὶ οὐδαμῶς ἴσην τὴν πρὸς Θηβαίους συμμαχίαν γράψας. Αρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς αὐτῷ πλημμελημάτων λέγειν. Εστι γὰρ, ὦ Αθηναῖοι, τὸ Κιρραῖον ὠνο-

μασμένον πεδίον, καὶ λιμὴν ὁ νῦν Εξάγιος καὶ Επάραλος ὠνομασμένος. Ταύτην τὴν χώραν καλώκησαν Κιρραῖοι καὶ Ακραγαλλίδαι, γένη παρανομώταλα, οἳ εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ τὰ ἀναθήμαλα ἠσέβων· ἐξημάρλανον δὲ καὶ εἰς τοὺς Αμφικλύονας. Αγανακλήσανλες δ' ἐπὶ τοῖς γενομένοις, μάλισα μὲν (ὡς λέγονλαι) οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι, ἔπειλα καὶ οἱ ἄλλοι Αμφικλύονες, μανλείαν ἐμανλεύσαντο παρὰ τῷ Θεῷ, τίνι χρὴ τιμωρίᾳ τοὺς ἀνθρώπους τούλους μελελθεῖν. Καὶ αὐτοῖς ἀναιρεῖ ἡ Πυθία, πολεμεῖν Κιρραίοις καὶ Ακραγαλλίδαις πάντ' ἤμαλα καὶ πάσας νύκλας· καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐκπορθήσανλας, καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισαμένους, ἀναθεῖναι τῷ Απόλλωνι τῷ Πυθίῳ, καὶ τῇ Αρλέμιδι, καὶ Ληλοῖ, καὶ Αθηνᾷ Προνοίᾳ, ἐπὶ πάσῃ ἀεργίᾳ· καὶ ταύλην τὴν χώραν μήτ' αὐτοὺς ἐργάζεσθαι, μήτ' ἄλλον ἐᾶν. Λαβόντες δὲ τὸν χρησμὸν οἱ Αμφικλύονες, ἐψηφίσανλο

φίσαντο (Σόλωνος εἰπόντος Αθηναίου τὴν γνώμην, ἀνδρὸς καὶ νομοθετῆσαι δυναμένου, καὶ περὶ ποίησιν καὶ φιλοσοφίαν διατετριφότος) ἐπιστατεύειν ἐπὶ τοὺς ἐναγεῖς, καὶ τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ. Καὶ συναθροίσαντες δυναμιν ἱκανὴν ἐκ τῶν Αμφικτυόνων, ἐξηνδραποδίσαντο τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς λιμένας ἔσχωσαν, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέσκαψαν, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν καθιέρωσαν, καὶ τὴν μαντείαν. Καὶ ἐπὶ τούτοις ὅρκον ὤμοσαν ἰσχυρὸν, μήτε αὐτοὶ τὴν ἱερὰν γῆν ἐργάσεσθαι, μήτε ἄλλῳ ἐπιτρέψειν, ἀλλὰ βοηθήσειν τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ, καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ πάσῃ δυνάμει. Καὶ οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτον μόνον τὸν ὅρκον ὀμόσαι, ἀλλὰ καὶ πρόσταξιν καὶ ἀρὰν ἰσχυρὰν ὑπὲρ τούτων ἐποιήσαντο. Γέγραπται γὰρ ὕτως ἐν τῇ ἀρᾷ, "Εἴ τις τάδε (φησὶ) παραβαίνοι, ἢ πόλις, ἢ ἰδιώτης, ἢ ἔθνος, "ἐναγὴς (φησιν) ἔστω τοῦ Απόλλωνος,

" καὶ τῆς Αρτέμιδος, καὶ Λητῦς, καὶ
" Αθηνᾶς Προνοίας" καὶ ἐπεύχεσθαι
αὐλοῖς " μηδὲ γῆν καρπὸς φέρειν, μήτε
" γυναῖκας τέκνα τίκτειν γονεῦσιν ἐοικό-
" τα, ἀλλὰ τέρατα, μηδὲ βοσκήματα
" καλὰ φύσιν γονὰς ποιεῖσθαι· ἦτταν δὲ
" αὐτοῖς εἶναι πολέμῳ ἢ δικῶν ἢ ἀγο-
" ρῶν, καὶ ἐξώλεις εἶναι ἢ αὐτοὺς ἢ
" οἰκίας ἢ γένος τὸ ἐκείνων· καὶ μή-
" ποτε (φησὶν) ὁσίως δῦσαιεν τῷ Α-
" πόλλωνι, μηδὲ τῇ Αρτέμιδι, μηδὲ τῇ
" Λητοῖ, μηδ' Αθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ
" δέξασθαι αὐλοῖς τὰ ἱερά." Οτι δὲ
ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθι τὴν τοῦ Θεοῦ
μαντείαν· ἀκούσατε τῆς ἀρᾶς· ἀναμνή-
σθητε τῶν ὅρκων, οὓς ὑμῶν οἱ προγονοι
μετὰ τῶν Αμφικτυόνων συνώμοσαν.

ΜΑΝΤΕΙΑ.

Οὐ πρὶν τῆς δὲ πόλης ἐρείψετε πύργον ἐλόντες,
Πρίν γε Θεοῦ τεμένη κυανώπιδος Αμφιτρίτης
Κῦμα ποτικλύζῃ, κελαδοῦν ἱεραῖσιν ἐπ' ἀκταῖς.

ΟΡΚΟΣ.

ΟΡΚΟΣ. ΑΡΑ.

λζ'. Ταύλης τῆς ἀρᾶς καὶ τῶν ὅρκων καὶ τῆς μανλείας γενομένης, ἀναγεγραμμένων ἔτι καὶ νῦν, οἱ Λοκροὶ οἱ Αμφισσεῖς, μᾶλλον δὲ οἱ ϖροεσηκότες αὐλῶν, ἄνδρες ϖαρανομώταλοι, ἐπειργάζονλο τὸ πεδίον, καὶ τὸν λιμένα τὸν ἐξάγισον καὶ ἐπάραλον ϖάλιν ἐτείχισαν καὶ συνῴκισαν· καὶ τέλη τοὺς ϖαραπλέονλας ἐξέλεγον, καὶ τῶν ἀφικνυμένων εἰς Δελφοὺς Πυλαγόρων ἐνίους χρήμασι διέφθειραν, ὧν εἷς ἦν Δημοσθένης. Χειρολονηθεὶς γὰρ ὑφ' ὑμῶν πυλαγόρας, λαμβάνει χιλίας δραχμὰς ϖαρὰ τῶν Αμφισσέων, ὑπὲρ τοῦ μηδεμίαν μνείαν ϖερὶ αὐλῶν ἐν τοῖς Αμφικλύοσι ϖαήσασθαι. Διωμολογήθη δ' αὐλῷ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἀϖοσαλήσεσθαι Αθήναζε τοῦ ἐνιαυλοῦ ἑκάσου μνᾶς εἴκοσι τῶν ἐξαγίσων καὶ ἐπαράτων χρημάτων, ἐφ' ᾧ τε βοηθήσειν τοῖς Αμφισσεῦσιν Αθήνῃσι καλὰ ϖάνλα τρόϖον.

πον. Οθεν μᾶλλον ἢ πρότερον συμβέβηκεν αὐτῷ, ὅτε ἂν προσάψηται ἀνδρὸς ἰδιώτου, ἢ δυνάστου, ἢ πόλεως δημοκρατουμένης, τούτων ἑκάστους ἀνιάτοις κακοῖς περιβάλλειν.

λή. Σκέψασθε δὴ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ὡς περιεγένετο τῆς τῶν Αμφισσέων ἀσεβείας. Επὶ γὰρ Θεοφράστου Αρχοντος, Ιερομνήμονος ὄντος Διογνήτου Αναφλυστίου, πυλαγόρους ὑμεῖς εἵλεσθε, Μειδίαν τε ἐκεῖνον τὸν Αναγυράσιον (ὃν ἐβδελόμην ἂν πολλῶν ἕνεκα (ζῇν) καὶ Θρασυκλέα τὸν Λέσβιον, καὶ τρίτον δὲ μετὰ τούτων ἐμέ. Συνέβη δὲ ἡμῖν ἀρτίως μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφῖχθαι, παραχρῆμα δὲ τὸν ἱερομνήμονα Διόγνητον πυρέττειν· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο συνεπεπλώκει καὶ τῷ Μειδίᾳ. Οἱ δ' ἄλλοι συνεκάθηντο Αμφικτύονες· ἐξηγγέλλετο δ' ἡμῖν παρὰ τῶν βουλομένων εὔνοιαν ἐνδείκνυσθαι τῇ πόλει, ὅτι οἱ Αμφισσεῖς, ὑποπεπλωκότες τότε καὶ δεινῶς

δε-

θεραπεύοντες τοὺς Θηβαίους, εἰσέφερον δόγμα καλὰ τῆς ὑμετέρας πόλεως, πεντήκοντα ταλάντοις ζημιῶσαι τὸν δῆμον τῶν Αθηναίων, ὅτι τὰς χρυσᾶς ἀσπίδας ἀνέθεμεν πρὸς τὸν καινὸν νεών, πρὶν ἐξαρᾶσθαι, καὶ ἐπεγράψαμεν τὸ προσῆκον ἐπίγραμμα, ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΑΠΟ ΜΗΔΩΝ ΚΑΙ ΘΗΒΑΙΩΝ, ΟΤΕ ΤΑΝΑΝΤΙΑ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙΝ ΕΜΑΧΟΝΤΟ. Μεταπεμψάμενος δὲ ὁ ἱερομνήμων ἥξίου με εἰσελθεῖν εἰς τὸ συνέδριον, καὶ εἰπεῖν τι πρὸς τοὺς Αμφικτύονας ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ αὐτὸν οὕτω προπεμένον. Αρχομένῳ δέ μου λέγειν, καὶ προθυμότερόν πως εἰσελκυθότος εἰς τὸ συνέδριον, τῶν ἄλλων πυλαγόρων μεθεσηκότων, ἀναβοήσας τις τῶν Αμφισσέων, ἄνθρωπος ἀσελγέσταλος, καὶ (ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο) οὐδεμιᾶς παιδείας μετεσχηκώς, ἴσως δὲ καὶ δαιμονίου τινὸς ἐξαμαρτάνειν αὐτὸν προαγομένου, Αρχὴν δέ γε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ελληνες, εἰ ἐσωφρονεῖτε, οὐδ' ἂν ὠνομάζετο

μάζελο τοὔνομα τῦ δήμου τῶν Αθηναίων ἐν ταῖς δὲ ταῖς ἡμέραις· ἀλλ' ὡς ἐναγεῖς ἐξήγελε ἐκ τῦ ἱεροῦ. Αμα δὲ ἐμέμνηλο τῆς τῶν Φωκέων συμμαχίας, ἣν ὁ Κρώβυλος ἐκεῖνος ἔγραψε· καὶ ἄλλα πολλὰ κὴ δυσχερῆ καλὰ τῆς πόλεως διεξήει, λέγων, ἃ ἐγὼ οὔτε τότ' ἐκαρλέρουν ἀκούων, οὔτε νῦν ἡδέως μέμνημαι αὐλῶν. Ακούσας δὲ, οὕτω ωαρωξύνθην, ὡς οὐδεπώποτ' ἐν τῷ ἐμαυλοῦ βίῳ. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλυς λόγους ὑωερβήσομαι· ἐπῆλθε δ' οὖν μοι ἐπὶ τὴν γνώμην μνησθῆναι τῆς τῶν Αμφισσέων ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν ἀσεβείας· καὶ αὐλόθεν ἐσηκὼς ἐδείκνυον τοῖς Αμφικλύοσιν (ὑωόκειλαι γὰρ τὸ Κιρραῖον ωεδίον τῷ ἱερῷ, καὶ ἔσιν εὐσύνοπλον) Οραῖτε, ἔφην ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Αμφικλύονες, ἐξειργασμένον τοῦτο τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν Αμφισσέων, καὶ κεραμεῖα ἐνῳκοδομημένα καὶ ἐπαύλια· ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν ἐξάγισον κὴ ἐπάραλον λιμένα τελειχισμένον·

χισμένον· ἴσε τούλυς αὖτοὶ, καὶ οὐδὲν ἑτέρων δεῖσθε μαλύρων, τέλη ϖεπραχότας, καὶ χρήμαλα λαμβάνονλας ἐκ τοῦ ἱερῦ λιμένος. Αμα δὲ ἀναγινώσκειν ἐκέλευον αὐτοῖς τὴν μανλείαν τοῦ Θεοῦ, τὸν ὅρκον τῶν ϖρογόνων, τὴν ἀρὰν τὴν γενομένην· καὶ διωριζόμην, ὅτι ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ δήμυ τῶν Αθηναίων, καὶ τῦ σώμαλος κὴ τῶν τέκνων κὴ οἰκίας τῆς ἐμαυλῦ, βοηθῶ (καλὰ τὸν ὅρκον) καὶ τῷ Θεῷ κὴ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ, καὶ χειρὶ κὴ ποδὶ κὴ φωνῇ, καὶ ϖᾶσιν οἷς δύναμαι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡμελέραν τὰ ϖρὸς τοὺς Θεύς ἀφοσιῶ. Υμεῖς δὲ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἤδη βουλεύσασθε· ἐνῆρχλαι μὲν τὰ Κανᾶ, ϖαρέσχηκε δὲ τοῖς βωμοῖς τὰ Θύμαλα, μέλλελε δ' αἰτεῖν τοὺς Θεύς τἀγαθὰ κὴ κοινῇ κὴ ἰδίᾳ· σκοπεῖτε δὴ ποίᾳ φωνῇ, ποίᾳ ψυχῇ, ποίοις ὄμμασι, τίνα τόλμαν κλησάμενοι, τὰς ἱκεσίας ποιήσεσθε, τούτους ϖαρένλες ἀτιμωρήτυς, τοὺς ἐναγεῖς

καὶ

καὶ ταῖς ἀραῖς ἐνόχους. Οὐ γὰρ δι' αἰνιγμάτων, ἀλλ' ἐναργῶς γέραπται ἐν τῇ ἀρᾷ καλά τε τῶν ἀσεβησάντων, ἃ χρὴ παθεῖν αὐτοὺς, καὶ καλὰ τῶν ἐπιτρεψάντων· καὶ τελευταῖον ἐν τῇ ἀρᾷ γέγραπται, "Μήθ' ὁσίως θύσαιεν οἱ "μὴ τιμωροῦντές (φησι) τῷ Ἀπόλλωνι, "μήτε τῇ Ἀρτέμιδι, μήτε τῇ Λητοῖ, "μηδὲ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ· μηδὲ δέξαιντο "αὐτῶν τὰ ἱερά."

λθ'. Τοιαῦτα καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα πολλὰ διεξελθόντος ἐμοῦ, ἐπειδὴ πολεμαρχίαν καὶ μελέτην ἐκ τοῦ συνεδρίου, κραυγὴ πολλὴ καὶ θόρυβος ἦν τῶν Αμφικτυόνων· καὶ λόγος ἦν οὐκ ἔτι περὶ τῶν ἀσεβῶν ἃς ἡμεῖς ἀνέθεμεν, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τῶν Αμφισσέων τιμωρίας. Ηδη δὲ πόρρω τῆς ἡμέρας οὔσης, προσελθὼν ὁ κήρυξ ἀνεῖπε, Δελφῶν ὅσοι ἐπὶ δικαὶς ἥκουσι καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους, ἥκειν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἔχοντας ἅμας καὶ δικέλλας, πρὸς τὸ Θυλεῖον ἐκεῖ καλούμενον.

μενον· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κήρυξ ἀνηγόρευε, τοὺς ἱερομνήμονας καὶ πυλαγόρους ἥκειν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, βοηθοῦντας τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ· ἥτις δ' ἂν μὴ ᾖρῃ πόλις, εἴρξειαι τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐναγὴς ἔσαι καὶ τῇ ἀρᾷ ἔνοχος. Τῇ δὲ ὑσεραίᾳ ἥκομεν ἔωθεν εἰς τὸν ᾠρισμένον τόπον, καὶ καθέδημεν εἰς τὸ Κιρραῖον πεδίον· καὶ τὸν λιμένα κατασκάφαντες, καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσαντες ἀνεχωροῦμεν. Ταῦτα δὲ ἡμῶν ᾠρατλόντων, οἱ Λοκροὶ οἱ Αμφισσεῖς, ἑξήκοντα στάδια ἄπωθεν οἰκοῦντες Δελφῶν, ἦκον ᾠρὸς ἡμᾶς μεθ' ὅπλων παρεσκευασμένοι· καὶ εἰ μὴ δρόμῳ μόλις ἐξεφύγομεν εἰς Δελφοὺς, ἐκινδυνεύσαμεν ἂν ἀπολέσθαι. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Κότυφος, ὁ τὰς γνώμας ἐπιψηφίζων, ἐκκλησίαν ἐποίει τῶν Αμφικτυόνων. (Εκκλησίαν γὰρ ὀνομάζουσιν, ὅταν μὴ μόνον τοὺς πυλαγόρους καὶ τοὺς ἱερομνήμονας συγκαλέσωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνθύοντας καὶ

χρωμένους

χρωμένους τῷ θεῷ.) Ενταῦθ' ἤδη πολλαὶ μὲν τῶν Αμφισσέων ἐγίνοντο κατηγορίαι· πολὺς δ' ἔπαινος ἦν καὶ τῆς ὑμετέρας πόλεως. Τέλος δὲ παντὸς τοῦ λόγου, ψηφίζονται ἥκειν τοὺς ἱερομνήμονας πρὸ τῆς ἐπιούσης Πυλαίας ἐν ἑπτῷ χρόνῳ εἰς Πύλας, ἔχοντας δόγμα καθότι δίκας δώσουσιν οἱ Αμφισσεῖς ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν θεὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν καὶ τοὺς Αμφικτύονας ἐξήμαρτον. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

μή. Τοῦ δόγματος οὖν τούτου ἀποδοθέντος ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ βουλῇ, καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ δήμῳ, καὶ τὰς πράξεις ἡμῶν ἀποδεξαμένου τοῦ δήμου, καὶ τῆς πόλεως πάσης προαιρουμένης εὐσεβεῖν· καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ μεσεγγυήματος τοῦ ἐξ Αμφίσσης ἀντιλέγοντος, καὶ ἐμοῦ φανερῶς ἐναντίον

ὑμῶν

ὑμῶν ἐξελέγχοντος· ἐπειδὴ ἐκ τοῦ φανεροῦ τὴν πόλιν ἄνθρωπος οὐκ ἠδύνατο σφῆλαι, εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ μεταπεισάμενος τοὺς ἰδιώτας, ἐκφέρειν προβούλευμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσλαβὼν τὴν τοῦ γραφέως ἀπειρίαν. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διεπράξατο ἐπιψηφισθῆναι, καὶ γενέσθαι τοῦ δήμου τὸ ψήφισμα, ἤδη ἐπαναστάσης τῆς ἐκκλησίας, ἀπεληλυθότος ἐμοῦ (οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐπέτρεψα) καὶ τῶν πολλῶν δὲ ἀφειμένων. Οὗ τὸ κεφάλαιόν ἐστι· "Τὸν δὲ ἱερομνήμο-
"νά (φησι) τῶν Αθηναίων, καὶ τοὺς
"πύλαγόρους τοὺς εἰσαεὶ πυλαγοροῦν-
"τας πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελ-
"φοὺς ἐν τοῖς τεταγμένοις χρόνοις ὑπὸ
"τῶν προγόνων." Εὐπρεπῶς γε τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχρῶς· κωλύει γὰρ εἰς τὸν σύλλογον τὸν ἐν Πύλαις ἀπαντᾶν, ὃς ἐξ ἀνάγκης πρὸ τοῦ καθήκοντος ἔμελλε χρόνου γίνεσθαι. Καὶ

πάλιν

πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ ψηφίσματι πολὺ γε σαφέστερον καὶ πικρότερον σύγγραμμα γράφει· "τὸν ἱερομνήμονά (φησι) τῶν "Αθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ "πυλαγορούντας μὴ μετέχειν τοῖς ἐκεῖ "συλλεγομένοις, μὴ λόγων, μήτε ἔργων, "μήτε δογμάτων, μήτε πράξεως μη-"δεμιᾶς." Τὸ δὲ μὴ μετέχειν, τί ἐστι; πότερα τἀληθὲς εἶπω, ἢ τὸ ἥδιστον ἀκοῦσαι; τὸ ἀληθὲς ἐρῶ· τὸ γὰρ ἀεὶ πρὸς ἡδονὴν λεγόμενον, οὕτωσὶ τὴν πόλιν διαλέθεικεν. Οὐκ ἐᾷ μεμνῆσθαι τῶν ὅρκων, οὓς ὑμῶν οἱ πρόγονοι ὤμοσαν, οὐδὲ τῆς ἀρᾶς, οὐδὲ τῆς τοῦ θεοῦ μαντείας.

μά. Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, καλεμείναμεν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα· οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέγησαν εἰς Πύλας, πλὴν μιᾶς πόλεως (ἧς ἐγὼ οὔτ' ἂν τοὔνομα εἴποιμι, μήθ' αἱ συμφοραὶ παραπλήσιοι γένοιντο αὐτοῖς μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων·) καὶ συνελθόντες ἐψη-

ἐψηφίσανλο ἐπισραλεύειν ἐπὶ τοὺς Αμφισσέας. Καὶ sραληγὸν εἵλονλο Κότυφον τὸν Φαρσάλιον, τὸν τότε τὰς γνώμας ἐπιψηφίζονλα· οὐκ ἐπιδημοῦνλος ἐν Μακεδονίᾳ Φιλίππου, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ελλάδι παρόνλος, ἀλλ' ἐν Σκύθαις, οὕτω μακρὰν ἀπόνλος, ὃν αὐτίκα μάλισα τολμήσει λέγειν Δημοσθένης ὡς ἐγὼ ἐπὶ τοὺς Ελληνας ἐπήγαγον· καὶ παρελθόνλες τῇ ὡρώτῃ sραλιᾷ ϗ μάλα μελρίως ἐχρήσανλο τοῖς Αμφισσεῦσιν· ἀντὶ γὰρ τῶν μεγίsων ἀδικημάτων χρήμασιν αὐτοὺς ἐζημίωσαν, καὶ ταῦτα ἐν ῥηλῷ χρόνῳ ὡροεῖπον τῷ θεῷ καλαθεῖναι· καὶ τοὺς μὲν ἐναγεῖς ϗ τῶν πεωραγμένων αἰτίους μετεsήσαντο, τοὺς δὲ δι' εὐσέβειαν φύγονλας κατήγαγον. Επειδὴ δὲ οὐδὲ τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ, τούς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον, καὶ τοὺς εὐσεβεῖς κατελθόνλας διὰ τῶν Αμφικλυόνων ἐξέβαλλον, οὕλως ἤδη τὴν δευλέραν ἐπὶ τοὺς Αμφισσεῖς sραλείαν

στραλείαν ἐποιήσανλο· πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ἐπανελθόνλος Φιλίππου ἐκ τῆς ἐπὶ τοὺς Σκύθας στραλείας, τῶν μὲν θεῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς εὐσεβείας ἡμῖν παραδεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένους δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγενημένης.

μβ΄. Αλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον ἡμῖν οἱ θεοὶ φυλάξασθαι, μόνον οὐκ ἀνθρώπων φωνὰς προσκλησάμενοι; Οὐδεμίαν τοι πώποτε ἔγωγε μᾶλλον πόλιν ἑώρακα ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν σωζομένην, ὑπὸ δὲ τῶν ῥητόρων ἐνίων ἀπολλυμένην. Οὐκ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον φυλάξασθαι, ἡ τῶν μυστῶν τελευτή; Οὐ περὶ τούτων Αμυνιάδης μὲν προύλεγεν εὐλαβεῖσθαι, καὶ πέμπειν εἰς Δελφοὺς ἐπερησομένους τὸν θεὸν ὅ,τι χρὴ πράττειν, Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε, φιλιππίζειν τὴν Πυθίαν φάσκων, ἀπαίδευλος ὤν, καὶ ἀπολαύων καὶ ἐμπιπλάμενος τῆς διδομένης ὑφ' ὑμῶν αὐλῷ ἐξουσίας; Οὐ τὸ τελευλαῖον,

τελευταῖον, ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων τῶν ἱερῶν, ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸν στρόδηλον κίνδυνον; Καίτοι γε στρωήν ἀπελόλμησε λέγειν, ὅτι στορὰ τοῦτο Φίλιππος οὐκ ἦλθεν ἡμῶν ἐπὶ τὴν χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐλῷ καλὰ τὰ ἱερά. Τίνος οὖν ζημίας ἄξιος εἶ τυχεῖν, ὦ τῆς Ελλάδος ἀλιτήριε; εἰ γὰρ ὁ μὲν κραιῶν οὐκ ἦλθεν εἰς τὴν τῶν κραιουμένων χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐλῷ καλὰ τὰ ἱερά, σὺ δ' οὐδὲν στροειδὼς τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, στρὶν καλλιερῆσαι τοὺς στραιώτας ἐξέπεμψας, πότερον στεφανοῦσθαί σε δεῖ ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως ἀτυχίαις, ἢ ὑπερορίζεσθαι;

μγ'. Τοιγάρτοι τί τῶν ἀνελπίστων καὶ ἀστροσδοκήτων ἐφ' ἡμῶν οὐ γέγονεν; οὐ γὰρ βίον γε ἡμεῖς ἀνθρώπινον βεβιώκαμεν, ἀλλ' εἰς παραδοξολογίαν τοῖς ἐσομένοις μεθ' ἡμᾶς ἔφυμεν. Οὐχ ὁ μὲν τῶν Περσῶν βασιλεὺς, ὁ τὸν Αθω διορύξας, ὁ τὸν Ελλήσποντον ζεύξας, ὁ

γὴν κὴ ὕδωρ τοὺς Ελληνας αἰτῶν, ὁ τολμῶν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφειν, ὅτι δεσπότης ἐστὶν ἁπάντων ἀνθρώπων ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δυομένου, νῦν οὐ περὶ τοῦ κύριος ἑτέρων εἶναι διαγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τοῦ σώματος σωτηρίας; Καὶ τοὺς αὐτοὺς ὁρῶμεν τῆς τε δόξης ταύτης κὴ τῆς ἐπὶ τὸν Πέρσην ἡγεμονίας ἠξιωμένους, οἳ κὴ τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν ἠλευθέρωσαν; Θῆβαι δὲ, πόλις ἀστυγείτων, μεθ' ἡμέραν μίαν ἐκ μέσης τῆς Ελλάδος ἀνήρπασαι· εἰ καὶ δικαίως, περὶ τῶν ὅλων οὐκ ὀρθῶς βουλευσάμενοι, ἀλλὰ τὴν γε Θεσπιάδειαν καὶ τὴν ἀφροσύνην οὐκ ἀνθρωπίνως ἀλλὰ δαιμονίως κλησάμενοι; Λακεδαιμόνιοι δὲ οἱ παλαίπωροι, προσαφάμενοι μόνον τούτων τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς περὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ καθάλημψιν, οἱ τῶν Ελλήνων πολὲ ἀξιοῦντες ἡγεμόνες εἶναι, νῦν ὁμηρεύσοντες κὴ τῆς συμφορᾶς ἐπίδειξιν ποιησόμενοι, μέλλουσιν ὡς Αλέξανδρον ἀνα-

ἀναπέμπεσθαι, τοῦτο ϖεισόμενοι κ᾽ αὐτοὶ καὶ ἡ ϖαλρὶς ὅ, τι ἂν ἐκείνῳ δόξῃ, καὶ ἐν τῇ τοῦ κρατοῦνλος κ᾽ ϖροηδικημένου μελριότητι κριθήσονλαι; Η δ᾽ ἡμετέρα πόλις, ἡ κοινὴ καλαφυγὴ τῶν Ελλήνων, ϖρὸς ἣν ἀφικνοῦνλο ϖρότερον ἐκ τῆς Ελλάδος αἱ ϖρεσϐεῖαι καλὰ πόλεις, ἕκαςοι παρ᾽ ἡμῶν τὴν σωληρίαν εὑρησόμενοι, νῦν οὐκ ἔτι ϖερὶ τῆς τῶν Ελλήνων ἡγεμονίας ἀγωνίζελαι, ἀλλ᾽ ἤδη ϖερὶ τοῦ τῆς παλρίδος ἐδάφους; Καὶ ταῦθ᾽ ἡμῖν συμϐέϐηκεν ἐξότ᾽ Δημοσθένης ϖρὸς τὴν πολιλείαν εἰσελήλυθεν. Εὖ γὰρ ϖερὶ τῶν τοιούτων Ησίοδος ὁ ποιηλὴς ἀποφαίνελαι· λέγει γάρ που, ϖαιδεύων τὰ πλήθη, καὶ συμϐουλεύων ταῖς πόλεσι τοὺς ϖονηροὺς τῶν δημαγωγῶν μὴ ϖροσδέχεσθαι—Λέξω δὲ κἀγὼ τὰ ἔπη· διὰ τοῦτο γὰρ οἶμαι ἡμᾶς ϖαῖδας ὄνλας τὰς τῶν ποιηλῶν γνώμας ἐκμανθάνειν, ἵν᾽ ἄνδρες ὄνλες αὐταῖς χρώμεθα.

Πολλάκι δὴ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
Ος κεν ἀλιτραίνῃ κὴ ἀτάσθαλα μηχανάᾳται.
Τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαλε πῆμα Κρονίων,
Λοιμὸν ὁμοῦ κὴ λιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.
Η τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε τεῖχος,
Η νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν.

Εἀν δὲ περιελόντες τοῦ ποιητοῦ τὸ μέτρον, τὰς γνώμας ἐξελάζητε, οἶμαι ὑμῖν δόξειν οὐ ποιήματα Ησιόδου εἶναι, ἀλλὰ χρησμὸν εἰς τὴν Δημοσθένους πολιτείαν. Καὶ γὰρ ναυλικὴ κὴ πεζὴ στρατεία καὶ πόλεις ἄρδην εἰσὶν ἀνηρπασμέναι ἐκ τῆς τούτου πολιτείας.

μδ'. Αλλ' οἶμαι, οὔτε Φρυνώνδας, οὔτε Εὐρύβατος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε τῶν πάλαι πονηρῶν, τοιοῦτος μάγος καὶ γόης ἐγένετο· ὃς (ὦ γῆ, καὶ θεοὶ, καὶ δαίμονες, καὶ ἄνθρωποι, ὅσοι βούλεσθε ἀκούειν τἀληθῆ) τολμᾷ λέγειν, βλέπων εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ὑμέτερα, ὡς ἄρα Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν ἡμῖν ἐποιήσαντο, οὐ διὰ τὸν καιρὸν,

ρὸν, οὐ διὰ τὸν Φόβον τὸν περισάντα αὐτοὺς, οὐδὲ διὰ τὴν ὑμετέραν δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὰς Δημοσθένους δημηγορίας. Καὶ τοι πολλὰς μὲν τοῦτου πρότερον πρεσβείας ἐπρέσβευσαν εἰς Θήβας οἱ μάλιστα οἰκείως ἐκείνοις διακείμενοι· πρῶτος μὲν, οὗτος στραληγὸς Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεὺς, ἀνὴρ ἐν Θήβαις πιστευθεὶς ὡς οὐδεὶς ἕτερος· πάλιν Θράσων ὁ Αρχιεὺς, πρόξενος ὢν Θηβαίοις· Λεωδάμας ὁ Αχαρνεὺς, οὐχ ἧττον Δημοσθένους λέγειν δυνάμενος, ἀλλ' ἔμοιγε καὶ ἡδίων ῥήτωρ· καὶ οὗτος Αρχίδημος ὁ Πήληξ, καὶ δυναλὸς εἰπεῖν, καὶ πολλὰ κεκινδυνευκὼς ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ Θηβαίους· δημαγωγὸς Αριστοφῶν ὁ Αζηνιεὺς, πλεῖστον χρόνον τὴν τοῦ βοιωτιάζειν ὑπομείνας αἰτίαν· ῥήτωρ Πύραν-δρος ὁ Αναφλύστιος, ὃς ἔτι καὶ νῦν ζῇ. Αλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε αὐτοὺς ἐδυνήθη προδρέψασθαι εἰς τὴν ὑμετέραν φιλίαν· τὸ δ' αἴτιον οἶδα μὲν, λέγειν δ'

οὐδὲν

οὐδὲν δέομαι, διὰ τὰς ἀτυχίας αὐλῶν. Ἀλλ' οἶμαι, ἐπειδὴ Φίλιππος αὐτῶν ἀφελόμενος Νίκαιαν Θετταλοῖς παρέδωκε, καὶ τὸν πόλεμον ὃν πρότερον ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας τῆς τῶν Βοιωτῶν, τοῦτον πάλιν τὸν αὐλὸν πόλεμον ἐπήγαγε διὰ τῆς Φωκίδος ἐπ' αὐλὰς τὰς Θήβας, καὶ τὸ τελευταῖον Ελάτειαν καταλαβὼν ἐχαράκωσε, καὶ φρουρὰν εἰσήγαγεν· ἐνταῦθ' ἤδη, ἐπεὶ τὸ δεινὸν ἥπτετο αὐλῶν, μεταπέμπεται Αθηναίους· καὶ ὑμεῖς ἐξήλθετε καὶ εἰσήειτε εἰς τὰς Θήβας, ἐν τοῖς ὅπλοις διεσκευασμένοι, καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεζοὶ, πρὶν περὶ συμμαχίας μίαν μόνην συλλαβὴν γράψαι Δημοσθένη. Ο δ' εἰσάγων ἦν ὑμᾶς εἰς τὰς Θήβας καιρὸς καὶ φόβος, καὶ χρεία συμμαχίας, ἀλλ' οὐ Δημοσθένης.

μέ. Επεὶ περί γε ταύτας τὰς πράξεις τρία τὰ πάντων μέγιστα Δημοσθένης εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκε. Πρῶτον μὲν,

μὲν, ὅτι Φιλίππου τῷ μὲν ὀνόμαλι πολεμοῦνλος ὑμῖν; τῷ δ' ἔργῳ πολὺ μᾶλλον μισοῦνλος Θηβαίους, ὡς αὐλὰ τὰ ϖράγμαλα δεδήλωκε (καὶ τί δεῖ πλείω λέγειν;) ταῦτα μὲν τὰ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἀπεκρύψαλο· ϖροσποιησάμενος δὲ μέλλειν τὴν συμμαχίαν γενήσεσθαι, οὐ διὰ τοὺς καιροὺς, ἀλλὰ διὰ τὰς αὐλοῦ ϖρεσβείας, ϖρῶτον μὲν συνέπεισε τὸν δῆμον μηκέτι βουλεύεσθαι ἐπὶ τίσι δεῖ ποιεῖσθαι τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ἀγαπᾷν μόνον εἰ γίνελαι. Τοῦτο δὲ ϖρολαβὼν, ἔκδολον μὲν τὴν Βοιωλίαν ἅπασαν ἐποίησε Θηβαίοις, γράψας ἐν τῷ ψηφίσμαλι, "ἐάν τις ἀφιχῆται πό-"λις ἀπὸ Θηβαίων, βοηθεῖν Αθηναίους "Βοιωλοῖς τοῖς ἐν Θήβαις·" τοῖς ὀνόμασι κλέπλων ϰὴ μελαφέρων τὰ ϖράγμαλα, ὥσπερ εἴωθεν· ὡς τοὺς Βοιωτοὺς ἔργῳ ϰαϰῶς πάσχονλας, τὴν τῶν ὀνομάτων σύνθεσιν τῶν Δημοσθένους ἀγαπήσονλας, ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἐφ' οἷς ϰαϰῶς

κῶς πεπόνθεσαν ἀγανακλήσονλας. Δεύτερον δὲ, τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκεν, οἷς ἦσαν ἀπωλέρω οἱ κίνδυνοι, τὸ δὲ τρίτον μέρος Θηβαίοις, δωρεδοκῶν ἐφ' ἑκάροις τούτων· καὶ τὴν ἡγεμονίαν τὴν μὲν καλα θάλασσαν ἐποίησε κοινὴν, τὸ δ' ἀνάλωμα ἴδιον ὑμέτερον· τὴν δὲ καλὰ γῆν (εἰ μὴ δεῖ λεγεῖν) ἄρδην φέρων ἀνέθηκε Θηβαίοις, ὥρε παρὰ τὸν γενόμενον πόλεμον μὴ κύριον γενέσθαι Στρατοκλέα τὸν ἡμέτερον ρραληγὸν βουλεύσασθαι περὶ τῆς τῶν ρρατιωλῶν σωληρίας. Καὶ ταῦτ' οὐκ ἐγὼ μὲν καληγορῶ, ἕτεροι δὲ παραλείπουσιν· ἀλλὰ κἀγὼ λέγω, κὴ πάνλες ἐπιλιμῶσι· καὶ ὑμεῖς σύνισε, καὶ οὐκ ὀργίζεσθε. Ἐκεῖνο γὰρ πεπόνθαλε πρὸς Δημοσθένη· συνείθισθε ἤδη τἀδικήμαλα αὐλοῦ ἀκούειν, ὥρε οὐ θαυμάζελε. Δεῖ δὲ οὐχ οὕλως, ἀλλ' ἀγανακλεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι, εἰ χρὴ τὰ λοιπὰ τῇ πόλει καλῶς ἔχειν.

μς'.

μς'. Δεύτερον δὲ καὶ πολὺ τούτου μεῖζον ἀδίκημα ἠδίκησεν, ὅτι τὸ βουλευτήριον τὸ τῆς πόλεως καὶ τὴν δημοκρατίαν ἄρδην ἔλαθεν ὑφελόμενος, καὶ μελήνεγκεν εἰς Θήβας εἰς τὴν Καδμείαν, τὴν κοινωνίαν τῶν πράξεων τοῖς Βοιωτάρχαις συνθέμενος. Καὶ τηλικαύτην αὐτὸς αὑτῷ δυναστείαν κατεσκεύασεν, ὥσθ' ἤδη πανταχοῦ ἐπὶ τὸ βῆμα, πρεσβεύειν μὲν ἔφη ὅποι ἂν αὐτῷ δοκῇ, κἂν μὴ ὑμεῖς ἐκπέμπητε· εἰ δέ τις αὐτῷ τῶν στρατηγῶν ἀντείποι, καταδουλούμενος τοὺς ἄρχοντας, καὶ συνεθίζων μηδὲν αὐτῷ ἀντιλέγειν, διαδικασίαν ἔφη γράψειν τῷ βήματι πρὸς τὸ στρατηγεῖον· πλείω γὰρ ὑμᾶς ἀγαθὰ ὑφ' ἑαυτοῦ ἔφη ἀπὸ τοῦ βήματος πεπονθέναι, ἢ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐκ τοῦ στρατηγείου. Μισθοφορῶν δ' ἐν τῷ ξενικῷ κενοῖς χώραις, καὶ τὰ στρατιωτικὰ χρήματα κλέπτων, καὶ τοὺς μυρίους ξένους ἐκμισθώσας Ἀμφισσεῦσι, πολλὰ διαμαρτυρομένων

ρομένω καὶ σχετλιάζοντος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐμοῦ, ωροσέμιξε φέρων, ἀναρπασθέντων τῶν ξένων, τὸν κίνδυνον ἀωαρασκεύῳ τῇ πόλει. Τί γὰρ ἂν οἴεσθε Φίλιππον ἐν τοῖς τότε καιροῖς εὔξασθαι; οὐ, χωρὶς μὲν ωρὸς τὴν πολιτικὴν δύναμιν, χωρὶς δ' ἐν Ἀμφίσσῃ ωρὸς τοὺς ξένους διαγωνίσασθαι; ἀθύμους δὲ τοὺς Ελληνας λαβεῖν τηλικαύτης πληγῆς γεγενημένης; Καὶ τηλικούτων κακῶν αἴτιος γεγενημένος Δημοσθένης, οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ δίκην δέδωκεν, ἀλλ' εἰ μὴ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθήσεται, ἀγανακτεῖ· οὐδ' ἱκανόν ἐστιν αὐτῷ ἐναντίον ὑμῶν κηρύττεσθαι, ἀλλ' εἰ μὴ τῶν Ελλήνων ἐναντίον ἀναῤῥηθήσεται, τοῦτ' ἀγανακτεῖ. Οὕτως, ὡς ἔοικε, πονηρὰ Φύσις μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβομένη, δημοσίας ἀπεργάζεται συμφοράς.

μζ'. Τρίτον δὲ μὴ τῶν ωροειρημένων μέγιστόν ἐστιν, ὃ μέλλω λέγειν. Φιλ-

ίππου

Ἱππου γὰρ οὐ καλαφρονῦνλος τῶν Ελλήνων, οὐδ' ἀγνοῦνλος (οὐ γὰρ ἦν ἀσύνελος) ὅτι ϖερὶ τῶν ὑϖαρχόνλων ἀγαθῶν ἐν ἡμέρας σμικρῷ μέρει διαγωνιεῖται, καὶ διὰ ταῦτα βουλομένου ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, καὶ ϖρεσβείας ἀποςέλλειν μέλλονλος, καὶ τῶν ἀρχόνλων τῶν ἐν Θήβαις φοβουμένων τὸν ἐπιόνλα κίνδυνον (εἰκότως· οὐ γὰρ ῥήτωρ ἀςράτευλος ϗ λιπὼν τὴν τάξιν αὐλοὺς ἐνουθέτησεν, ἀλλ' ὁ Φωκικὸς πόλεμος, δεκαελὴς γεγονὼς, ἀείμνηςον ϖαιδείαν αὐλοὺς ἐπαίδευσε·) τούλων δὲ ἐχόνλων ῥῦλως, αἰσθόμενος Δημοσθένης, καὶ τοὺς Βοιωλάρχας ὑποπλεύσας μέλλειν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι, χρυσίον ἄνευ αὐλοῦ παρὰ Φιλίππου λαβόνλας, ἀβίωλον ἡγησάμενος εἶναι εἴ τινος ἀπολειφθήσελαι δωροδοκίας, ἀναπηδήσας ἐν τῇ ἐκκλησία, οὐθενὸς ἀνθρώπων λέγονλος, οὔθ' ὡς δεῖ ποιεῖσθαι πρὸς Φίλιππον εἰρήνην, ὅθ' ὡς οὐ δεῖ· ἀλλ' ὡς ὤελο τοῦτο κήρυγμά

τι

τι τοῖς Βοιωλάρχαις ωροκηρύτλων, ἀναφέρειν αὐλῷ τὰ μέρη τῶν λημμάτων, διώμνυλο τὴν Αθηνᾶν (ἦν, ὡς ἔοικε, Φειδίας ἐνεργολαβεῖν εἰργάσαλο καὶ ἐνεπορχεῖν Δημοσθένει) ἢ μὴν εἴ τις ἐρεῖ ὡς χρὴ ωρὸς Φίλιππον εἰρήνην ποιήσασθαι, ἀπάξειν εἰς τὸ δεσμωλήριον, ἐπιλαβόμενος τῶν τριχῶν· ἀπομιμούμενος τὴν Κλεοφῶνλος πολίλειαν, ὃς ἐπὶ τοῦ ωρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡς λέγελαι, τὴν πόλιν ἀπώλεσεν. Ως δ' οὐ ωροσεῖχον αὐλῷ οἱ ἄρχονλες οἱ ἐν ταῖς Θήβαις, ἀλλὰ καὶ τοὺς ξραλιώτας τοὺς ὑμελέρους ἀνέξρεψαν ἐξεληλυθότας, ἵνα βουλεύσησθε ωερὶ τῆς εἰρήνης· ἐνλαῦθα πανλάπασιν ἔκφρων ἐγένελο, καὶ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, ωροδότας τῶν Ελλήνων τοὺς Βοιωλάρχας ἀπεκάλεσε· καὶ γράφειν ἔφη ψήφισμα, ὁ τοῖς πολεμίοις οὐδέποτ' ἀνλιβλέψας, πέμπειν ὑμᾶς ωρέσβεις εἰς Θήβας, αἰτήσονλας Θηβαίους δίοδον ἐπὶ Φίλιππον. Υπεραισχυνθέντες

αισχυνθέντες δὲ οἱ ἐν Θήβαις ἄρχοντες μὴ δόξωσιν ὡς ἀληθῶς εἶναι προδόται τῶν Ελλήνων, ἀπὸ μὲν τῆς εἰρήνης ἀπετρέποντο, ἐπὶ δὲ τὴν παράταξιν ὥρμησαν.

μή. Ενθα δὴ καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄξιόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι, οὓς οὗτος, ἀθύρων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν, ἐκπέμψας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον, ἐτόλμησε τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τῶν τελευτηκότων, ἐγκωμιάζειν τὴν ἐκείνων ἀρετήν. Ω πρὸς μὲν τὰ μεγάλα καὶ σπουδαῖα τῶν πραγμάτων, ἀπάντων ἀνθρώπων ἀχρηστόταλε, πρὸς δὲ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τόλμαν θαυμασιώταλε, ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις αὐλίκα μάλα βλέπων εἰς τὰ τούτων πρόσωπα λέγειν, ὡς δεῖ σε ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς σεφανοῦσθαι; ἐὰν δ' οὗτος λέγῃ, ὑμεῖς ὑπομενεῖτε, καὶ συναποθανεῖται τοῖς τελευτήσασιν, ὡς ἔοικε,

καὶ

καὶ ἡ ὑμελέρα μνήμη; Γένεσθε δή μοι μικρὸν χρόνον τὴν διάνοιαν, μὴ ἐν τῷ δικασηρίῳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ νομίσατε ὁρᾶν προϊόνλα τὸν κήρυκα, καὶ τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσμαλος ἀνάῤῥησιν μέλλουσαν γίνεσθαι· καὶ λογίσασθε πότερ' οἴεσθε τοὺς οἰκείυς τῶν τελευλησάνλων πλείω δάκρυα ἀφήσειν ἐπὶ ταῖς τραγῳδίαις ἢ τοῖς ἡρωϊκοῖς πάθεσι τοῖς μελὰ ταῦτα ἐπεισιοῦσιν, ἢ ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως ἀγνωμοσύνῃ; Τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀλγήσειεν ἄνθρωπος Ελλην, ἢ καὶ παιδευθεὶς ἐλευθέρως, ἀναμνησθεὶς ἐν τῷ θεάτρῳ ἐκεῖνό γε, εἰ μηδὲν ἕτερον, ὅτι ταύλῃ πολὲ τῇ ἡμέρᾳ μελλόνλων, ὥσπερ νυνὶ, τῶν τραγῳδῶν γίνεσθαι (ὅτ' εὐνομεῖτο μᾶλλον ἡ πόλις, καὶ βελλίοσι προσάταις ἐχρῆτο) προσελθὼν ὁ κήρυξ, καὶ παρασησάμενος τοὺς ὀρφανοὺς, ὧν οἱ παλέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τελελευληκότες, νεανίσκυς πανοπλίᾳ κεκοσμημένυς, ἐκήρυτλε τὸ κάλλισον κήρυγμα

καὶ

καὶ προλεπλικώταλον πρὸς ἀρελήν. "Οτι
" τούσδε τοὺς νεανίσκους ὧν οἱ παλέρες
" ἐτελεύλησαν ἐν τῷ πολέμῳ, ἄνδρες
" ἀγαθοὶ γενόμενοι, μέχρι μὲν ἤβης ὁ
" δῆμος ἔτρεφε· νυνὶ δὲ καθοπλίσας
" τῇδε τῇ πανοπλίᾳ, ἀφίησιν ἀγαθῇ
" τύχῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἑαυλῶν, καὶ
" καλεῖ εἰς προεδρίαν." Τότε μὲν
ταῦτ' ἐκήρυτλεν, ἀλλ' οὐ νῦν· ἀλλὰ
παρασησάμενος τὸν τῆς ὀρφανίας τοῖς
παισὶν αἴτιον, τί ποτ' ἂν ἐρεῖ, ἢ τί
φθέγξελαι; καὶ γὰρ ἂν αὐλὰ διεξίῃ τὰ
ἐκ τοῦ ψηφίσμαλος προσλάγμαλα, ἀλλ'
οὐ τὸ ἐκ τῆς ἀληθείας αἰσχρὸν σιω-
πήσελαι, ἀλλὰ τἀναντία δόξει τῇ τοῦ
κήρυκος Φωνῇ φθεγξεσθαι· " Οτι τόνδε
" τὸν ἄνδρα" εἰ δὴ κἀ οὗτος ἀνὴρ, " σε-
" φάνοῖ ὁ δῆμος ὁ τῶν Αθηναίων, ἀρελῆς
" ἕνεκα," τὸν κάκιστον, " ἀνδραγαθίας
" ἕνεκα," τὸν ἄνανδρον κἀ λελοιπότα
τὴν τάξιν. Μὴ, πρὸς τοῦ Διὸς κἀ
τῶν ἄλλων θεῶν ἐκελεύω ὑμᾶς, ὦ Αθη-
ναῖοι,

ναῖοι, μὴ τρόπαιον ἱςᾶτε ἀφ' ὑμῶν αὐλῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου ὀρχήςρᾳ· μηδ' αἱρεῖτε ϖαρανοίας ἐναντίον τῶν Ελλήνων τὸν δῆμον τῶν Αθηναίων· μηδ' ὑπομιμνήσκεσθε τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνηκέςων κακῶν τοὺς ταλαιπώρους Θηβαίους, οὓς φυγόντας διὰ τοῦτον ὑπεδέδεχθε τῇ πόλει· ὧν ἱεραὶ καὶ τέκνα καὶ τάφους ἀπώλεσεν ἡ Δημοσθένους δωροδοκία, καὶ τὸ βασιλικὸν χρυσίον.

μθ'. Αλλ' ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ ϖαρεγένεσθε, ταῖς γε διανοίαις ἀποβλέψατ' αὐλῶν εἰς τὰς συμφοράς· καὶ νομίσατε ὁρᾶν ἁλισκομένην τὴν πόλιν, τειχῶν καθασκαφὰς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖκας καὶ ϖαῖδας εἰς δουλείαν· ϖρεσβύτας ἀνθρώπους, πρεσβύτιδας γυναῖκας, ὀψὲ μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευθερίαν, κλαίοντας, ἱκετεύοντας ὑμᾶς, ὀργιζομένους οὐ τοῖς τιμωρουμένοις, ἀλλὰ τοῖς τούτων αἰτίοις· ἐπισκήπτοντας μηδενὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ελλάδος ἀλιτήριον

ριον

ριον ςεφανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην τὴν συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώπῳ φυλάξασθαι. Οὔτε πόλις γὰρ οὔτ' ἰδιώτης ἀνὴρ οὐδεὶς πώποτε καλῶς ἀπήλλαξε, Δημοσθένει συμβούλῳ χρησάμενος. Ὑμεῖς δ', ὦ Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ ἐπὶ μὲν τοὺς πορθμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας νόμον ἔθεσθε, ἐάν τις αὐτῶν ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀναλῴ, τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέσθαι, ἵνα μηδεὶς αὐτοσχεδιάζῃ εἰς τὰ τῶν Ἑλλήνων σώματα· τὸν δὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν ἀνατετραφότα, τοῦτον ἐάσετε πάλιν ἀπευθύνειν τὰ κοινά;

ν'. ΙΝΑ δ' εἴπω καὶ περὶ τοῦ τετάρτου καιροῦ, καὶ τῶν νυνὶ καθεστηκότων πραγμάτων, ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπομνῆσαι βούλομαι, ὅτι Δημοσθένης οὐ τὴν ἀπὸ τριακοντέρου μόνον τάξιν ἔλιπεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῆς πόλεως τριήρη προσ-

λαβὼν ὑμῶν, καὶ τοὺς Ελληνας ἠργυρολόγησε. Καλαγαγούσης δὲ αὐλὸν εἰς τὴν πόλιν τῆς ἀπροσδοκήτου σωληρίας, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ὑπότρομος ἦν ἄνθρωπος, καὶ παριὼν ἡμιθνὴς ἐπὶ τὸ βῆμα, εἰρηνοφύλακα ὑμᾶς ἐκέλευεν αὐλὸν χειροτονεῖν. Υμεῖς δὲ καλὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους οὐδ' ἐπὶ τὰ ψηφίσματα εἰᾶτε τὸ Δημοσθένους ἐπιγράφειν ὄνομα, ἀλλὰ Ναυσικλεῖ τοῦτο προσελάτλετε· νῦνι δ' ἤδη κὴ στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ. Επειδὴ δ' ἐτελεύτησε Φίλιππος, Αλέξανδρος δ' εἰς τὴν ἀρχὴν καλέστη, πάλιν αὐλὸς τεραλευόμενος, ἱερὰ μὲν ἰδρύσαλο Παυσανίου, εἰς αἰτίαν δὲ εὐαγγελίων καὶ Θυσίας τὴν βουλὴν καλέστησεν· ἐπωνυμίαν δὲ Αλεξάνδρῳ Μαργίτην ἐτίθελο· ἀπέλόλμα δὲ λέγειν ὡς οὐ κινηθήσεται ἐκ Μακεδονίας, ἀγαπᾷν γὰρ αὐλὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπαλοῦντα, καὶ τὰ σπλάγχνα φυλάτλονλα. Καὶ ταυλὶ λέγειν ἔφη οὐκ εἰκάζων, ἀλλ'

ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι αἱμαλόεις ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ὠνία· αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα, καὶ θεωρῶν τὸν Αλέξανδρον οὐκ ἐκ τῆς Αλεξάνδρου φύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἑαυτῆς ἀνανδρίας. Ηδη δ' ἐψηφισμένων Θετταλῶν ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν, καὶ τοῦ νεανίσκου τοσαῦτον παροξυνθέντος (εἰκότως·) ἐπειδὴ περὶ Θήβας ἦν τὸ στρατόπεδον, πρεσβευτὴς ὑφ' ὑμῶν χειροτονηθεὶς, ἀποδρὰς ἐκ μέσου τοῦ Κιθαιρῶνος ἦκεν ὑποστρέψας, οὔτ' ἐν εἰρήνῃ, οὔτ' ἐν πολέμῳ χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχων. Καὶ, τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον οὐ προὔδοτε, οὐδ' εἰάσατε κριθῆναι ἐν τῷ τῶν Ελλήνων συνεδρίῳ· οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν προδέδωκεν, εἴπερ ἀληθῆ ἐστιν ἃ λέγεται.

νά. Ως γάρ φασιν οἱ Παράλιοι, καὶ οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Αλέξανδρον (καὶ τὸ πρᾶγμα εἰκότως πιστεύεται·) ἔστι τις Αριστίων Πλαταιεὺς, ὁ τοῦ Αριστοβούλου

τοῦ Φαρμακοπώλου υἱὸς, εἴ τις ἄρα κὴ ὑμῶν γινώσκει. Οὗτός πολε ὁ νεανίσκος ἑτέρων τὴν ὄψιν διαφέρων γενόμενος, ὤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ· ὅ, τι δὲ ϖράτλων ἢ πάσχων, ἀμφίβολος ἡ αἰτία, καὶ τὸ ϖρᾶγμα οὐδαμῶς εὔσχημον ἐμοὶ λέγειν. Οὗτος (ὡς ἐγὼ ἀκούω) ἠγνοημένος ὅστις καὶ πῶς πολέ ἐστι βεβιωκὼς, τὸν Αλέξανδρον ὑπολρέχει, καὶ πλησιάζει ἐκείνῳ. Διὰ τύτου γράμματα ϖέμψας Δημοσθένης ὡς Αλέξανδρον, ἄδειάν τινα εὕρηται κὴ διαλλαγὰς, καὶ πολλὴν κολακείαν πεποίηται. Εκεῖθεν δὲ ϑεωρήσαλε ὡς ὅμοιόν ἐστι τὸ ϖρᾶγμα τῇ αἰτίᾳ.

νϚ'. Εἰ γάρ τι τούτων ἐφρόνει Δημοσθένης, καὶ πολεμικῶς εἶχεν (ὥσπερ καί φησι) ϖρὸς τὸν Αλέξανδρον, τρεῖς αὐτῷ καιροὶ κάλλιστοι ϖαραγεγόνασιν, ὧν οὐδενὶ φαίνεται κεχρημένος. Εἷς μὲν ὁ ϖρῶτος, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν οὐ πάλαι καθεστηκὼς Αλέξανδρος, ἀπαρασκεύων αὐτῷ

αὐλῷ τῶν ἰδίων ὄνλων, εἰς τὴν Ασίαν διέβη· ἤκμαζε δ' ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασι καὶ πεζῇ στρατιᾷ· ἄσμενος δ' ἂν ὑμᾶς εἰς τὴν κοινὴν συμμαχίαν προσεδέξατο διὰ τοὺς ἐπιφερομένους αὐλῷ κινδύνους. Εἶπας τινὰ ἐνταῦθα λόγον, Δημόσθενες, ἢ ἔγραψάς τι ψήφισμα; Βούλει σε θῶ καὶ φοβηθῆναι καὶ χρήσασθαι τῷ ἑαυτοῦ τρόπῳ; (καί τοι ῥητορικὴν δειλίαν δημόσιος καιρὸς οὐκ ἀναμένει·) ἀλλ' ἐπειδὴ πάσῃ τῇ δυνάμει Δαρεῖος καλεβεβήκει, ὁ δ' Αλέξανδρος ἦν ἀπειλημμένος ἐν Κιλικίᾳ, πάντων ἐνδεὴς, ὡς ἔφησθα σὺ, αὐλίκα μάλα δ' ἤμελλεν (ὡς ἦν ὁ παρὰ σοῦ λόγος) συμπαληθήσεσθαι ὑπὸ τῆς Περσικῆς ἵππου, τὴν δὲ σὴν ἀηδίαν ἡ πόλις οὐκ ἐχώρει, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἃς ἐξηρημένος ἐκ τῶν δακτύλων περιῄεις, ἐπιδεικνύων τισὶ τὸ ἐμὸν πρόσωπον, ὡς ἐκπεπληγμένου καὶ ἀθυμοῦντος, καὶ χρυσόκερων ἀποκαλῶν,

καὶ

καὶ καλεσέφθαι Φάσκων, εἴτι πλαῖσμα συμβήσεται Αλεξάνδρῳ· οὐδ' ἐνταῦθα ἔπραξας οὐδὲν, ἀλλ' εἰς τινα καιρὸν ἀνεβάλλου καλλίω. Υπερβὰς τοίνυν ἅπαντα ταῦτα, ὑσὲρ τῶν νυνὶ καθεσηκότων λέξω. Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ τὸ ξενικὸν ἐπέτυχον μάχῃ, καὶ διέφθειραν τοὺς περὶ Κόρραγον στρατιώτας· Ηλεῖοι δ' αὐλοῖς συμμελεβάλοντο καὶ Αχαιοὶ πάντες, πλὴν Πελληναίων, καὶ Αρκαδία πᾶσα, πλὴν Μεγάλης πόλεως· αὐλὴ δὲ ἐπολιορκεῖτο, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπίδοξος ἦν ἁλῶναι· ὁ δὲ Αλέξανδρος ἔξω τῆς ἄρκτου καὶ τῆς οἰκουμένης ὁλίγου δεῖν πάσης μεθειστήκει· ὁ δὲ Αντίπατρος πολὺν χρόνον συνῆγε στρατόπεδον, τὸ δὲ ἐσόμενον ἄδηλον ἦν. Ενταῦθ' ἡμῖν ἀπόδειξιν ποίησαι, ὦ Δημόσθενες, τί ποτ' ἦν ἃ ἔπραξας, καὶ τί ποτ' ἦν ἃ ἔλεγες· καὶ εἰ βούλει, παραχωρῶ σοι τοῦ βήματος, ἕως ἂν εἴπῃς. Επειδὴ δὲ σιγᾷς, ὅτι μὲν ἀπορεῖς

εἷς

εἶς, συγγνώμην ἔχω σοι· ἃ δὲ τότ' ἔλεγες, ἐγὼ νῦν λέξω.

νγ. Οὐ μέμνησθε αὐλῆ τὰ μιαρὰ κὴ ἀπίθανα ῥήματα, ἃ πῶς ποθ' ὑμεῖς, ὦ σιδήρεοι, ἐκαρτερεῖτε ἀκροώμενοι; ὅτ' ἔφη παρελθών, "ἀμπελουργοῦσι τινὲς "τὴν πόλιν, ἀνατέμηκασι τινὲς τὰ "κλήματα τοῦ δήμου, ὑπολέτμηται τὰ "νεῦρα τῶν πραγμάτων, Φορμοῤῥαφοῦ-"μεθα ἐπὶ τὰ σενά, τινὲς πρῶτον ὥσ-"περ τὰς βελόνας διείρουσι." Ταῦτα δὲ τίνος ἐστὶν, ὦ κίναδος, ῥήματα ἢ θαύματα; Καὶ πάλιν ὅτε κύκλῳ περι-δινῶν σεαυτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος ἔλεγες, ὡς ἀνθιπράττων Αλεξάνδρῳ, "ὁμολογῶ "τὰ Λακωνικὰ συσπῆσαι, ὁμολογῶ "Θετταλοὺς καὶ Περῥαιβοὺς ἀφισά-"ναι." Σὺ γὰρ ἂν κώμην ἀποσπάσαις; Σὺ γὰρ ἂν προσέλθοις μὴ ὅτι πρὸς πόλιν, ἀλλὰ πρὸς οἰκίαν, ὅπου κίν-δυνος πρόσεστιν; Αλλ' εἰ μέν πω χρή-ματα ἀναλίσκειν, προσκαθεσθήσῃ, πρᾶ-

ξιν

ξιν δὲ ἀνδρὸς ϗ ϖράξεις· ἐὰν δ' αὐλόματόν τι συμβῇ, ϖροσποιήσῃ, καὶ σαυλὸν ἐπὶ τὸ γελενημένον ἐπιγράψεις· ἂν δ' ἔλθῃ φόβος τίς, ἀποδράσῃ· ἐὰν δὲ θαῤῥήσωμεν, δωρεὰς αἰτήσεις, καὶ χρυσοῖς ϛεφάνοις ϛεφανοῦσθαι.

νδ'. Ναί· ἀλλὰ δημοτικός ἐϛιν. Εἀν μὲν τοίνυν ϖρὸς εὐφημίαν αὐτῷ τῶν λόγων ἀποβλέψηϊε, ἐξαπαληθήσεσθε, ὥσπερ καὶ ϖρότερον· ἐὰν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπαληθήσεσθε. Ἐκείνως δὲ ἀπολάβεϊε ϖαρ' αὐτοῦ τὸν λόγον. Ἐγὼ μὲν μεθ' ὑμῶν λογιῶμαι ἃ δεὶ ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ ϗ σώφρονι, καὶ πάλιν ἀνιθήσω ϖοῖόν τινα εἰκός ἐϛιν εἶναι τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωϖον ϗ φαῦλον· ὑμεῖς δ' ἀνιτιθένϊες ἑκάτερα τούτων, θεωρήσατ' αὐτὸν μὴ ὁϖολέρου τοῦ λόγου, ἀλλ' ὁϖολέρου τοῦ βίου ἐϛίν.

νέ. Οἶμαι τοίνυν ἅϖανϊας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσειν τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ.

μολικῷ. Πρῶτον μὲν, ἐλεύθερον αὐλὸν εἶναι καὶ ϖρὸς παλρὸς χὴ μηλρός· ἵνα μὴ διὰ τὴν ϖρὸς τὸ γένος ἀτυχίαν δυσμενὴς ᾖ τοῖς νόμοις, οἳ σώζουσι τὴν δημοκραλίαν. Δεύλερον δ', ἀπὸ τῶν ϖρογόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐλῷ ϖρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ, τό γ' ἀναγκαόταλον, μηδεμίαν ἔχθραν· ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν ϖρογόνων ἀτυχήμασι, καλῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν. Τρίτον, σώφρονα χὴ μέτριον χρὴ πεφυκέναι αὐλὸν ϖρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιλαν· ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δωροδοκῇ καλὰ τὸ δήμου. Τέταρτον, εὐγνώμονα χὴ δυναλὸν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν ϖροαιρεῖσθαι τὰ βέλλιςα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος χὴ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούονλας· εἰ δὲ μὴ, τὴν εὐγνωμοσύνην ἀεὶ ϖρολαχτέον τοῦ λόγου. Πέμπλον, ἀνδρεῖον εἶναι τὴν ψυχὴν· ἵνα μὴ ϖαρὰ τὰ δεινὰ καὶ τὰς πολέμους ἐγκαλαλίπῃ

τὸν

τὸν δῆμον. Τὸν δ' ὀλιγαρχικὸν, πάντα τἀναντία τούτων ἔχειν· τί γὰρ δεῖ πάλιν διεξιέναι;

νς'. Σκέψασθε δὴ, τί τούτων ὑπάρχει Δημοσθένει· ὁ δὲ λογισμὸς ἔστω ἐπὶ πᾶσι δικαίοις. Τούτῳ παλὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεὺς, ἀνὴρ ἐλεύθερος (οὐ γὰρ δεῖ ψεύδεσθαι·) τὰ δ' ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς, πῶς ἔχει αὐτῷ, ἐγὼ φράσω. Γύλων ἦν ἐκ Κεραμέων· οὗτος προδούς τοῖς πολεμίοις Νύμφαιον τὸ ἐν τῷ Πόντῳ (τότε τῆς πόλεως ἐχούσης τὸ χωρίον τοῦτο) φυγὰς ἐκ τῆς πόλεως ἐγένετο, θανάτου καταγνωσθέντος αὐτῷ, τὴν κρίσιν οὐκ ὑπομείνας· καὶ ἀφικνεῖται εἰς Βόσπορον, κἀκεῖ λαμβάνει δωρεὰν παρὰ τῶν τυράννων τοὺς ὠνομασμένους Κήπους, καὶ γαμεῖ γυναῖκα πλουσίαν μὲν νὴ Δία, καὶ χρυσίον ἐπιφερομένην πολὺ, Σκύθιν δὲ τὸ γένος· ἐξ ἧς γίνονται αὐτῷ θυγατέρες δύο, ἃς

ἐκεῖνος

ἐκεῖνος δεῦρο μελὰ πολλῶν χρημάτων ἀ-
ποσείλας, συνώκισε τὴν μὲν ἑτέραν ὁτῳ-
δήποτε (ἵνα μὴ πολλοῖς ἀπεχθάνωμαι·)
τὴν δὲ ἑτέραν ἔγημε, παριδὼν τοὺς τῆς
πόλεως νόμους, Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς·
ἐξ ἧς ὑμῖν ὁ πεφιέργος κὴ συκοφάντης
γεγένηται Δημοσθένης. Οὐκοῦν ἀπὸ
μὲν τοῦ πάππου τῦ πρὸς μητρὸς,
πολέμιος ἂν εἴη τῷ δήμῳ· θάνατον γὰρ
αὐτῦ τῶν προγόνων κατέγνωτε· τὰ δὲ
ἀπὸ τῆς μητρὸς, Σκύθης, βάρβαρος, ἑλ-
ληνίζων τῇ φωνῇ· ὅθεν καὶ τὴν πονη-
ρίαν οὐκ ἐπιχώριός ἐστι.

νζ'. Περὶ δὲ τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν,
τίς ἐστιν; Εκ τριηράρχου λογογράφος
ἀνεφάνη, τὰ πατρῶα καταγελάσως
προέμενος· ἄπιστος δὲ καὶ περὶ ταῦτα
δόξας εἶναι, καὶ τοὺς λόγους ἐκφέρων
τοῖς ἀνθιδίκοις, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸ βῆ-
μα· πλεῖστον δ' ἐκ τῆς πόλεως εἰλη-
φὼς ἀργύριον, ἐλάχιστα περιεποιήσατο.
Νῦν μέντοι τὸ βασιλικὸν χρυσίον ἐπι-

κέκλυκε

κέκλυκε τὴν δαπάνην αὐλοῦ· ἔτι δ' οὐδὲ τοῦθ' ἱκανόν· οὐδεὶς γὰρ πλοῦτος τρόπου πονηροῦ περιεγένετο. Καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸν βίον οὐκ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πορίζεται, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμετέρων κινδύνων. Περὶ δ' εὐγνωμοσύνην καὶ λόγου δύναμιν, πῶς πέφυκε; δεινῶς λέγειν, κακῶς βιῶναι. Οὕτω γὰρ κέχρηται καὶ τῷ ἑαυτοῦ σώματι κὴ παιδοποιΐᾳ, ὥστέ με μὴ βούλεσθαι λέγειν ἃ τοιοῦτῳ πέπραχται· ἤδη γάρ ποτε εἶδον μισηθέντας τοὺς τὰ τῶν πλησίον αἰσχρὰ λίαν σαφῶς λέγοντας. Ἔπειτα τί συμβαίνει τῇ πόλει; οἱ μὲν λόγοι καλοὶ, τὰ δ' ἔργα φαῦλα.

νή. Πρὸς δὲ ἀνδρίαν βραχύς μοι λείπεται λόγος. Εἰ μὲν γὰρ ἠρνεῖτο μὴ δειλὸς εἶναι, ἢ ὑμεῖς μὴ συνήδειτε αὐλῷ, διαρριβὴν ὁ λόγος ἂν μοι παρέσχεν· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐλὸς ὁμολογεῖ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ ὑμεῖς σύνιστε, λοιπὸν ὑπομνῆσαι τοὺς περὶ τοιούτων

κειμένους

κειμένους νόμους. Ο γὰρ Σόλων ὁ παλαιὸς νομοθέτης ἐν τοῖς αὐλοῖς ἐπιλιμίοις ᾠήθη δεῖν ἐνέχεσθαι τὸν ἀστράτευτον, καὶ τὸν λελοιπότα τὴν τάξιν, καὶ τὸν δειλὸν ὁμοίως. Εἰσὶ γὰρ καὶ δειλίας γραφαί. Καί τοι θαυμάσειεν ἄν τις ὑμῶν, εἰ εἰσὶ φύσεως γραφαί· εἰσί· τίνος ἕνεκα; ἵνα ἕκαστος ἡμῶν τὰς ἐκ τῶν νόμων ζημίας φοβούμενος μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους, ἀμείνων ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑπάρχῃ. Ο μὲν τοίνυν νομοθέτης τὸν ἀστράτευτον, καὶ τὸν δειλὸν, καὶ τὸν λιπόντα τὴν τάξιν, ἔξω τῶν περιῤῥαντηρίων τῆς ἀγορᾶς ἐξείργει, καὶ οὐκ ἐᾷ στεφανοῦσθαι, οὐδὲ εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ· σὺ δὲ τὸν ἀστεφάνωτον ἐκ τῶν νόμων κελεύεις ἡμᾶς στεφανοῦν, καὶ τῷ σαυτοῦ ψηφίσματι τὸν οὐ προσήκοντα εἰσκαλεῖς τοῖς τραγῳδοῖς εἰς τὴν ὀρχήστραν, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου, τὸν τὰ ἱερὰ διὰ δειλίαν προδεδωκότα.

Ινα

Ινα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἐκεῖνο μέμνησθε, ὅταν φῇ δημοτικὸς εἶναι· θεωρεῖτ' αὐτῷ μὴ τὸν λόγον, ἀλλὰ τὸν βίον, καὶ σκοπεῖτε μὴ τίς φησιν εἶναι, ἀλλὰ τίς ἐστιν.

νθ'. Επεὶ δὲ στεφάνων ἀνεμνήσθην καὶ δωρεῶν, ἕως ἔτι μέμνημαι, προλέγω ὑμῖν, ἄνδρες Αθηναῖοι, εἰ μὴ καλαλύσετε τὰς ἀφθόνους ταύτας δωρεὰς καὶ τοῦ εἰκῇ διδομένους στεφάνους, ὅθ' οἱ τιμώμενοι χάριν ὑμῖν εἴσονται, ὅτε τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐπανορθώσεται· τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς οὐ μή ποτε βελτίους ποιήσετε, τοὺς δὲ χρηστοὺς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθυμίαν ἐμβαλεῖτε. Οτι δ' ἀληθῆ λέγω, μεγάλα νῦν οἶμαι σημεῖα δείξειν ὑμῖν. Εἰ γάρ τις ὑμᾶς ἐρωτήσειε, πότερον ὑμῖν ἐνδοξοτέρα δοκεῖ ἡ πόλις εἶναι ἐπὶ τῶν νυνὶ καιρῶν, ἢ ἐπὶ τῶν προγόνων, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσαιτε, ἐπὶ τῶν προγόνων· ἄνδρες δὲ πότερον τότε ἀμείνους ἦσαν ἢ νυνί; τότε

τότε μὲν διαφέροντες, νυνὶ δὲ πολλῷ καλαδεέστεροι· δωρεαὶ δὲ καὶ στέφανοι καὶ κηρύγματα καὶ σιτήσεις ἐν Πρυτανείῳ πότερον τότε ἦσαν πλείους, ἢ νυνί; τότε μὲν ἦν σπάνια τὰ καλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα τίμιον· νῦν δ' ἤδη καταπέπλυται τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ στεφανοῦν ἐξ ἔθους, ἀλλ' οὐκ ἐκ προνοίας ποιεῖσθε.

ξ'. Οὐκοῦν ἄτοπον ὑμῖν διαλογιζομένοις, τὰς μὲν δωρεὰς νῦν πλείους εἶναι, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τότε μᾶλλον ἢ νῦν ἰσχύειν, καὶ τοὺς ἄνδρας νῦν μὲν χείρους εἶναι, τότε δ' ἀμείνους. Ἐγὼ δὲ τοῦθ' ὑμᾶς ἐπιχειρήσω διδάσκειν. Οἴεσθέ πολε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαί τινα ἐπασκεῖν εἰς τὰ Παναθήναια, ἢ εἰς ἄλλόν τινα τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων, παγκράτιον, ἢ μὴ ἄλλό τι τῶν βαρυτέρων ἄθλων, εἰ ὁ στέφανος ἐδίδοτο μὴ τῷ πραλίστῳ, ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ; οὐδέποτ' ἠθέλησεν ἐπασκεῖν.

Νῦν

Νῦν δ' οἶμαι, διὰ τὸ σπάνιον καὶ τὸ περιμάχητον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀείμνηστον ἐκ τῆς νίκης, ἐθέλουσί τινες, τὰ σώματα παρακαλαθέμενοι καὶ τὰς μεγίστας ταλαιπωρίας ὑπομείναντες, διακινδυνεύειν. Υπολάβετε τοίνυν ὑμᾶς αὐτοὺς εἶναι ἀγωνοθέτας πολιτικῆς ἀρετῆς· κἀκεῖνο ἐκλογίσασθε, ὅτι ἐὰν μὲν τὰς δωρεὰς ὀλίγοις καὶ ἀξίοις καὶ κατὰ τοὺς νόμους διδῶτε, πολλοὺς ἀγωνιστὰς ἕξετε τῆς ἀρετῆς· ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ καὶ τοῖς διαπραξαμένοις χαρίζησθε, καὶ τὰς ἐπιεικεῖς φύσεις διαφθερεῖτε.

ξά. Οτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔτι μικρῷ σαφέστερον ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. Πότερον ὑμῖν ἀμείνων ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς, ὁ στρατηγήσας ὅτε τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνικᾶτε, ἢ Δημοσθένης ὁ τὰς τάξεις λιπών; Μιλτιάδης δὲ, ὁ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἢ οὗτος; ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν

τὸν δῆμον καλαγαγόντες; Αριστείδης δ', ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένει; ἀλλ' ἔγωγε, μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς Ολυμπίους, οὐδ' ἐν ταῖς αὐλαῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦμαι μεμνῆσθαι τοῦ θηρίου τούτου καὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν. Επιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ αὐλῷ λόγῳ, εἴπου γέγραπται τινὰ τούτων τῶν ἀνδρῶν στεφανῶσαι. Αχάριστος ἆρ' ἦν ὁ δῆμος; οὐκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων· καὶ κεῖνοί γε οἱ μὴ οὕτω τετιμημένοι, τῆς πόλεως ἄξιοι. Οὐ γὰρ ὥνητο δεῖν ἐν τοῖς γράμμασι τιμᾶσθαι, ἀλλ' ἐν τῇ μνήμῃ τῶν εὖ πεπονθότων, ἣ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἀθάνατος οὖσα διαμένει.

ξβ'. Δωρεὰς δὲ τίνας ἐλάμβανον, ἄξιόν ἐστι μνησθῆναι. Ησάν τινες καὶ τοὺς τότε καιροὺς οἳ πολὺν ὑπομείναντες χρόνον καὶ μεγάλους κινδύνους, ἐπὶ τῷ Στρυμόνι πολεμῷ ἐνίκων μαχόμενοι

Μήδους· οὗτοι δεῦρο ἀφικόμενοι τὸν δῆμον ἥτησαν δωρεάν, καὶ ἔδωκεν αὐλοῖς ὁ δῆμος τιμὰς μεγάλας, ὡς τότ' ἐδόκει, τρεῖς λιθίνους Ερμᾶς ϛῆσαι ἐν τῇ ϛοᾷ τῇ τῶν Ερμῶν, ἐφ' ᾧτε μὴ ἐπιγράφειν τὰ ὀνόματα τὰ ἑαυλῶν· ἵνα μὴ τῶν ϛραληγῶν ἀλλὰ τοῦ δήμου δοκῇ εἶναι τὸ ἐπίγραμμα. Οτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐλῶν τῶν ποιημάτων εἴσεσθε. Επιγέγραπται γὰρ ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ τῶν Ερμῶν,

Ην ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι, οἵ ποτε Μήδων
Παισὶν, ἐπ' Ηϊόνι, Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοὰς,
Λιμόν τ' αἴθωνα κραλερόν τ' ἐπάγοντες Ἄρηα,
Πρῶτοι δυσμενέων εὗρον ἀμηχανίην.

Επὶ δὲ τῷ δευλέρῳ,

Ηγεμόνεσσι δὲ μισθὸν Αθηναῖοι τάδε δῶκαν,
Αντ' εὐεργεσίης καὶ μεγάλης ἀρετῆς.
Μᾶλλόν τις ταῦθ' ἰδὼν καὶ ἐπεσσομένων, ἐθελήσει
Αμφὶ ξυνοῖσι πράγμασι μόχθον ἔχειν.

Επὶ

Επὶ δὲ τῷ τρίτῳ ἐπιγέγραπται Ερμῆ,

Εκ ποτε τῆσδε πόληος ἅμ' Ατρείδῃσι Μενεσθεὺς
Ηγεῖτο ζάθεον Τρωϊκὸν ἀμπεδίον·
Ον ποθ' Ομηρος ἔφη Δαναῶν πύκα χαλκοχιτώνων
Κοσμήτωρα μάχης ἔξοχον ἄνδρα μολεῖν.
Οὕτως οὐδὲν ἀεικὲς Αθηναίοισι καλεῖσθαι
Κοσμητὰς πολέμου τ' ἀμφὶ καὶ ἠνορέης.

Εςὶ που τὸ τῶν ςραληγῶν ὄνομα; οὐδαμοῦ, ἀλλὰ τὸ τοῦ δήμου. Προσέλθελε οὖν τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν ςοὰν τὴν Ποικίλην· ἁπάντων γὰρ ὑμῖν τῶν καλῶν ἔργων τὰ ὑπομνήματα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνάκειται. Τί οὖν ἐςιν, ὦ Αθηναῖοι, ὃ ἐγὼ λέγω; ἐνταῦθα ἢ ἐν Μαραθῶνι μάχη γέγραπται. Τίς οὖν ἦν ὁ ςραληγός; οὔτωσὶ μὲν ἐρωτηθέντες ἅπαντες ἀποκρίναισθε ἄν, ὅτι Μιλτιάδης· ἐκεῖ δὲ οὐκ ἐπιγέγραπται. Πῶς; οὐκ ἤτησε τὴν δωρεὰν ταύτην; ἤτεσεν, ἀλλ' ὁ δῆμος οὐκ ἔδωκεν· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ὀνόματος συνεχώρησεν αὐτῷ ςρώτῳ

γραφῆναι, παρακαλοῦνλι τὰς στρατιώτας. Εν τοίνυν τῷ Μηδρώῳ παρὰ τὸ βουλευτήριον, ἣν ἔδοξε δωρεὰν τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγουσα τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν, ἔστιν ἰδεῖν. Ην μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Αρχῖνος ὁ ἐκ Κοίλης, εἷς τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον· ἔγραψε δὲ πρῶτον μὲν αὐλοῖς εἰς θυσίαν καὶ ἀναθήματα δοῦναι χιλίας δραχμάς· καὶ τοῦτ' ἐστιν ἕκατὸν ἢ δέκα δραχμαὶ κατ' ἄνδρα ἕκαστον· ἔπειτα κελεύει στεφανοῦσθαι θαλλοῦ στεφάνῳ αὐλῶν ἕκαστον, ἀλλ' οὐ χρυσῷ. Τότε μὲν γὰρ ἦν ὁ τοῦ θαλλοῦ στέφανος τίμιος, νυνὶ δὲ καὶ ὁ χρυσὸς καταφρόνηται. Καὶ οὐδὲ τοῦτο εἰκῇ πρᾶξαι κελεύει, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν βουλὴν σκεψαμένην ὅσοι αὐλῶν ἐπὶ Φυλῆς ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ τριάκοντα προσέβαλον τοῖς καταλαβοῦσι Φυλήν· οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρωνείᾳ τῶν πολεμίων

πολεμίων ἐπιόντων. Οτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ
περὶ δωρεᾶς τοῖς ἀπὸ Φυλῆς.

Παραναγνωθι καὶ ὃ γέγραφε Κτησιφῶν Δημοσθένει, τῷ τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τούτῳ τῷ ψηφίσματι ἐξαλείφεται ἡ τῶν καταγόντων τὸν δῆμον δωρεά· εἰ τοῦτ' ἔχει καλῶς, ἐκεῖνο αἰσχρῶς· εἰ ἐκεῖνοι καταὰ ἀξίαν ἐτιμήθησαν, οὗτος ἀνάξιος ὢν στεφανοῦται.

ξγ'. Καίτοι πυνθάνομαί γ' αὐλὸν μέλλειν λέγειν, ὡς οὐ δίκαια ποιῶ, παραβάλλων αὐλῷ τὰ τῶν προγόνων ἔργα. Οὐδὲ γὰρ Φιλάμωνα Φήσει τὸν πύκτην Ολυμπιάσι στεφανωθῆναι, νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον πύκτην, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀγωνιστάς.

ἀγωνισάς. Ωσπερ ἡμᾶς ἀγνοεῖνλας, ὅτι τοῖς μὲν πύνλαις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δ' ἀξιοῦσι στεφανοῦσθαι, πρὸς αὐλὴν τὴν ἀριστὴν, ἧς καὶ ἕνεκα στεφανοῦνλαι. Δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα ἀψευδεῖν, ὅταν τὴν ἀνάῤῥησιν ἐν τῷ θεάτρῳ ποιῆται πρὸς τοὺς Ελληνας. Μὴ οὖν ἡμῖν ὡς Παλαικίωνος ἄμεινον πεπολίτευσαι διέξιθι, ἀλλ' ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας, οὕνλω τὰς χάριλας τὸν δῆμον ἀπαίτει. Ινα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ἐπίγραμμα, ὃ ἐπιγέγραπται τοῖς ἀπὸ Φυλῆς τὸν δῆμον καθαγαγοῦσι.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τούσδ' ἀρετῆς ἕνεκα στεφάνοις ἐγέραιρε παλαίχθων
Δῆμος Αθηναίων, οἵ ποτε τοὺς ἀδίκους
Θεσμοῖς ἄρξαν]ας πρῶτοι πόλεως καθαπαίειν
Ηρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

Οτι

Οτι τοὺς ϖαρὰ τοὺς νόμους ἄρξανλας καλέλυσαν, διὰ τοῦτ' αὐλούς φησιν ὁ ποιηλὴς τιμηθῆναι. Εναυλον γὰρ ἦν ἔτι τότε ϖᾶσιν, ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος καλελύθη, ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν ϖαρανόμων ἀνεῖλον.

ξδ'. Καὶ γάρ τι ὡς ἐγὼ τοῦ ϖατρὸς τοῦ ἐμαυλῦ ἐπυνθανόμην, (ὃς ἔτη βιοὺς ἐνενήκονλα ϰὴ πένλε ἐτελεύλησεν, ἀπάνλων μελασχὼν τῶν πόνων τῇ πόλει) ὃς πολλάκις ϖρὸς ἐμὲ διεξήει ἐπὶ σχολῆς· ἔφη γὰρ, ὅτε ἀρτίως καλεληλύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰσήει γραφὴ ϖαρανόμων εἰς δικαςήριον, εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον· τί γὰρ ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς ϖαράνομα λέγονλος ϰὴ ϖράττονλος; καὶ τὴν ἀκρόασιν (ὡς ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν) οὐ τὸν αὐλὸν τρόπον ἐποίουν, ὥσπερ νῦν γίνεlαι· ἀλλ' ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι οἱ δικαςαὶ τοῖς ϖαράνομα γράφουσιν αὐλοῦ τοῦ καληγόρου· καὶ πολλάκις ἀνεπόδιζον τὸν γραμ-

γραμματέα, καὶ ἐκέλευον πάλιν ἀναγινώσκειν τοὺς νόμους καὶ τὸ ψήφισμα· καὶ ἡλίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες, οὐκ εἰ πάντας παραπηδήσαιεν τοὺς νόμους, ἀλλ' εἰ μίαν μόνον συλλαβὴν παραλλάξαιεν. Τὸ δὲ νυνὶ γινόμενον πρᾶγμα ὑπερκαταγέλαστόν ἐστιν. Ο μὲν γὰρ γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὸ παράνομον· οἱ δὲ δικασταὶ, ὥσπερ ἐπῳδὴν ἢ ἀλλότριόν τι πρᾶγμα ἀκροώμενοι, πρὸς ἑτέρῳ τινὶ τὴν γνώμην ἔχουσιν. Ηδη δ' ἐκ τῶν τεχνῶν τῶν Δημοσθένους, αἰσχρὸν ἔθος ἐν τοῖς δικαστηρίοις παραδέχεσθε· μετενήνεχται γὰρ ἡμῖν τὰ τῆς πόλεως δίκαια. Ο μὲν γὰρ καλήγορος ἀπολογεῖται, ὁ δὲ φεύγων τὴν γραφὴν καληγορεῖ· οἱ δὲ δικασταὶ ἐνίοτε, ὧν μέν εἰσι κριταὶ, ἐπιλανθάνονται, ὧν δὲ οὐκ εἰσι δικασταὶ, περὶ τούτων ἀναγκάζονται τὴν ψῆφον φέρειν. Λέγει δὲ ὁ φεύγων, ἂν ἄρα πολὲ ἅψηται τοῦ πράγματος, οὐχ ὡς ἔννο-

μα

μα γέγραφεν, ἀλλ' ὡς ἤδη ποτὲ καὶ πρότερον ἄλλος τοιαῦτα γράψας ἀπέφυγεν· ἐφ' ᾧ καὶ νυνὶ μέγα φρονεῖν ἀκούω Κτησιφῶντα.

ξέ. Ετόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτε σεμνύνεσθαι Αριστοφῶν ἐκεῖνος ὁ Αζηνιεὺς, λέγων ὅτι γραφὰς παρανόμων πέφευγεν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε. Αλλ' οὐχὶ ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος ὁ δοκῶν δημοτικώτατος γεγονέναι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο, λέγων, ὅτι πλεῖστα πάντων γεγραφὼς ψηφίσματα, οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν πέφευγε παρανόμων· καλῶς, οἶμαι, σεμνυνόμενος· ἐγράφοντο γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ διαπολιτευόμενοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους, εἴτι ἐξαμαρτάνοιεν εἰς τὴν πόλιν. Εκεῖθεν δὲ τοῦτο γνώσεσθε. Αρχῖνος γὰρ ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων Θρασύβουλον τὸν Στειριέα, γράψαντά τι παρὰ τοὺς νόμους, στεφανοῦν ἕνα τῶν

τῶν συγκαλελθόντων αὐτῷ ἀπὸ Φυλῆς· καὶ εἶπε, νεωστὶ γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐκ ὑπελογίζοντο οἱ δικασταί. Ηγοῦντο γὰρ, ὥσπερ τότε αὐτοὺς φεύγοντας ἀπὸ Φυλῆς Θρασύβουλος καλήγαγεν, οὕτω νῦν μένοντας ἐξελαύνειν, παρὰ τοὺς νόμους γράφοντά τι. Αλλ' οὐ νῦν, ἀλλ' ἅπαν τἀναντίον γίνεται. Οἱ γὰρ ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ὑμῶν καὶ τῶν τὰς σιτήσεις τινὲς εὑρημένων ἐν τῷ πρυτανείῳ, ἐξαιροῦνται τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων· οὓς ὑμεῖς ἀχαρίστους εἶναι δικαίως ἂν ὑπολαμβάνοιτε. Εἰ γάρ τις ἐν δημοκρατίᾳ τετιμημένος, ἐν τοιαύτῃ πόλει ἣν οἱ θεοὶ καὶ οἱ νόμοι σώζουσι, τολμᾷ βοηθεῖν τοῖς παράνομα γράφουσι, καταλύει τὴν πολιτείαν ὑφ' ἧς τετίμηται.

ξς'. Τίς οὖν ἀποδέδεικται λόγος ἀνδρὶ δικαίῳ συνηγόρῳ καὶ σώφρονι; ἐγὼ λέξω. Εἰς τρία μέρη διαιρεῖται ἡ ἡμέρα, ὅταν εἰσίῃ

εἰσίῃ γραφὴ ϖαρανόμων εἰς τὸ δικαςήριον. Εγχεῖται γὰρ τὸ μὲν ϖρῶτον ὕδωρ τῷ καλῃγόρῳ, καὶ τοῖς νόμοις, καὶ τῇ δημοκρατίᾳ· τὸ δὲ δεύτερον ὕδωρ, τῷ τὴν γραφὴν Φεύγοντι, καὶ τοῖς εἰς αὐλὸ τὸ ϖρᾶγμα λέγουσιν· ἐπειδὰν δὲ τῇ ϖρώτῃ ψήφῳ μὴ λυθῇ τὸ ϖαράνομον, ἤδη τὸ τρίτον ὕδωρ ἐγχεῖται τῇ τιμήσει ϗ τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς τῆς ὑμετέρας. Οςις μὲν οὖν ἐν τῇ τιμήσει τὴν ψῆφον αἰτεῖ, τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν ϖαραιτεῖται· ὅςις δ' ἐν τῷ ϖρώτῳ λόγῳ τὴν ψῆφον αἰτεῖ, ὅρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν αἰτεῖ· ὧν οὔτε αἰτῆσαι οὐδὲν ὅσιον οὐδενὶ, οὔτ' αἰτηθέντα ἑτέρῳ δοῦναι. Κελεύσατε οὖν αὐλοὺς, ἐάσαντας ὑμᾶς τὴν ϖρώτην ψῆφον καλὰ τοὺς νόμους διενεγκεῖν, ἁπαντᾶν εἰς τὴν τίμησιν.

ξζ'. Ολως δ' ἔγωγε, ὦ Αθηναῖοι, ὀλίγου δέω εἰπεῖν, ὡς καὶ νόμον δεῖ τεθῆναι

τεθῆναι ἐπὶ ταῖς γραφαῖς μόνον τῶν παρανόμων, μὴ ἐξεῖναι μήτε τῷ καλ-
ηγόρῳ συνηγόρους παρέχεσθαι, μήτε τῷ τὴν γραφὴν τῶν παρανόμων φεύγονλι. Οὐ γὰρ ἀόριστόν ἐστι τὸ δίκαιον, ἀλλ' ὡρισμένον τοῖς νόμοις τοῖς ὑμελέροις. Ωσπερ γὰρ ἐν τῇ τεκλονικῇ, ὅταν εἰδέναι βουλώμεθα τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ μὴ, τὸν κανόνα προσφέρομεν ᾧ διαγινώσκεται· οὕλω καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν παρανόμων παράκειλαι κανὼν τοῦ δικαίου, τελὶ τὸ σανίδιον, καὶ τὸ ψήφισμα, καὶ οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι. Ταῦτα συμφωνοῦνλα ἀλλήλοις ἐπιδείξας καλάβαινε· καὶ τί δεῖ σε Δημοσθένην παρακαλεῖν; Οταν δὲ ὑπερωηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν, παρακαλεῖς κακοῦργον ἄνθρωπον καὶ τεχνίτην λόγων, κλέπλεις τὴν ἀκρόασιν, βλάπλεις τὴν πόλιν, καλαλύεις τὴν δημοκρατίαν.

ξή. Τίς οὖν ἐστιν ἀπορροπὴ τῶν τοιούτων λόγων; ἐγὼ ἐρῶ. Επειδὰν προσελθὼν ἐνταυθοῖ Κτησιφῶν διεξέλθῃ πρὸς ὑμᾶς τοῦτο δὴ τὸ συντεταγμένον αὐτῷ προοίμιον, ἔπειτ' ἐνδιατρίβῃ κὴ μὴ ἀπολογῆται, ὑπομνήσατ' αὐτὸν ἄνευ θορύβου τὸ σανίδιον λαβεῖν, καὶ τοὺς νόμους τῷ ψηφίσματι παραναγνῶναι. Εὰν δὲ μὴ προσποιῆται ὑμῶν ἀκούειν, μηδὲ ὑμεῖς ἐκείνου ἐθέλετε ἀκούειν· οὐ γὰρ τῶν Φευγόντων τὰς οὐ δικαίας ἀπολογίας εἰσεληλύθατε ἀκροασόμενοι, ἀλλὰ τῶν ἐθελόντων δικαίως ἀπολογεῖσθαι. Εὰν δὲ ὑπερπηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν Δημοσθένη παρακαλῇ, μάλιστα μὲν μὴ προσδέχεσθε κακοῦργον ἄνθρωπον, οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν· μηδ' ἐν ἀρετῇ τοῦθ' ὑμῶν μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὃς ἄν, ἐπανερομένου Κτησιφῶντος εἰ καλέσοι Δημοσθένη, πρῶτος ἀναβοήσει, κάλει, κάλει· ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς,

καλεῖς, ἐωὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς.

ξθ'. Αν δ' ἄρα ὑμῖν δόξῃ ἀκούειν, ἀξιώσαλε τὸν Δημοσθένη τὸν αὐλὸν τρόπον ἀπολογεῖσθαι, ὅνπερ κἀγὼ καληγόρηκα. Εγὼ δὲ πῶς καληγόρηκα; ἵνα καὶ ὑπομνήσω ὑμᾶς, οὔτε τὸν ἴδιον βίον τοῦ Δημοσθένους πρότερον διεξῆλθον, οὔτε τῶν δημοσίων ἀδικημάτων οὐδενὸς πρότερον ἐμνήσθην, ἄφθονα δήπου καὶ πολλὰ ἔχων λέγειν (ἢ πάντων γ' ἂν εἴην ἀπορώταλος·) ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὺς νόμους ἀπέδειξα ἀπαγορεύονλας μὴ ςεφανοῦν τοὺς ὑπευθύνους· ἔπειλα τὸν ῥήτορα ἐξήλεγξα γράψανλα Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄνλα ςεφανοῦν, οὐδὲν προβαλόμενον, οὐδὲ προσεγγράψανλα, "ἐπειδὰν δῷ τὰς εὐθύνας," ἀλλὰ πανλελῶς καὶ ὑμῶν κὴ τῶν νόμων καλαπεφρονηκότα· καὶ τὰς ἐσομένας πρὸς ταῦτα προφάσεις εἶπον, ἃς ἀξιῶ καὶ ὑμᾶς διαμνημονεύειν. Δεύλερον δ'

ὑμῖν

ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κηρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς διαῤῥήδην ἀπείρηται τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ὁ δὲ ῥήτωρ ὁ φεύγων τὴν γραφὴν, οὐ τοὺς νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναῤῥήσεως καὶ τὸν τόπον, κελεύων οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάῤῥησιν γίνεσθαι· οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ μελλόντων τραγῳδῶν εἰσιέναι. Ταῦτα δ' εἰπὼν, μικρὰ μὲν περὶ τῶν ἰδίων εἶπον, τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων λέγω.

ὁ. Οὕτω δὴ καὶ τὸν Δημοσθένην ἀξιώσατε ἀπολογεῖσθαι, πρὸς τὸν τῶν ὑπευθύνων νόμον πρῶτον, καὶ τὸν περὶ τῶν κηρυγμάτων δεύτερον, τρίτον δὲ, τὸ μέγιστον λέγω, ὡς οὐδὲ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς. Εἰν δ' ὑμῶν δέηται συγχωρῆσαι αὐτῷ περὶ τῆς τάξεως τοῦ λόγου, καὶ ἐπαγγελλόμενος ὡς ἐπὶ τῇ

τελευτῇ

τελευτῇ τῆς ἀπολογίας λύσει τὸ παράνομον, μὴ συγχωρεῖτε· μηδ' ἀγνοεῖθ' ὅτι πάλαισμα τοῦτ' ἔστι δικαστηρίου. Οὐ γὰρ εἰσαῦθίς πολε βούλεται πρὸς τὸ παράνομον ἀπολογεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲν ἔχων δίκαιον εἰπεῖν, ἑτέρων παρεμβολῇ πραγμάτων εἰς λήθην ὑμᾶς βούλεται τῆς καληγορίας ἐμβαλεῖν. Ωσπερ οὖν ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὁρᾶτε τοὺς πύκλας περὶ τῆς πάσεως πρὸς ἀλλήλους διαγωνιζομένους, οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ περὶ τῆς τάξεως αὐτῷ τοῦ λόγου μάχεσθε· καὶ μὴ ἐᾶτε αὐλὸν ἔξω τοῦ παρανόμου λόγυς περιίσασθαι, ἀλλ' ἐγκαθήμενοι κὴ ἐνεδρεύονλες ἐν τῇ ἀκροάσει, εἰσελαύνελε αὐτὸν εἰς τοὺς τοῦ πράγμαλος λόγους, καὶ τὰς ἐκλροπὰς αὐλοῦ τῶν λόγων ἐπιληρεῖτε.

οά. Αλλ' ἃ δὴ συμβήσελαι ὑμῖν, ἐὰν τοῦτον τὸν τρόπον τὴν ἀκρόασιν ποιῆσθε,

ποιῆσθε, ταῦθ' ὑμῖν ἤδη δίκαιός εἰμι προειπεῖν. Επεισάξει γὰρ τὸν γόητα καὶ βαλαντιολόμον, καὶ διαλετμηκότα τὴν πολιτείαν. Οὗτος κλαίει μὲν ῥᾷον ἢ ἄλλοι γελῶσιν, ἐπιορκεῖ δὲ πάντων προχειρότατα ἀνθρώπων. Οὐκ ἂν θαυμάσαιμι δὲ, εἰ μεταβαλλόμενος τοῖς ἔξω περιεστηκόσι λοιδορήσεται, φάσκων τοὺς μὲν ὀλιγαρχικοὺς ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας διηρθμημένους ἥκειν πρὸς τὸ τοῦ κατηγόρου βῆμα, τοὺς δὲ δημοτικοὺς πρὸς τὸ τοῦ Φεύγοντος. Οταν δὴ ταῦτα λέγῃ, πρὸς μὲν τοὺς στασιαστικοὺς λόγους ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε, ὅτι, ὦ Δημόσθενες, εἴ σοι ἦσαν ὅμοιοι οἱ ἀπὸ Φυλῆς Φεύγοντα τὸν δῆμον καταστάντες, οὐκ ἂν πότε δημοκρατία κατέστη. Νῦν δὲ ἐκεῖνοι μὲν, μεγάλων κακῶν συμβάντων, ἔσωσαν τὴν πόλιν, τὸ κάλλιστον ἐκ παιδείας ῥῆμα φθεγξάμενοι, ΜΗ ΜΝΗΣΙΚΑΚΕΙΝ· σὺ δὲ ἐλκοποιεῖς, καὶ μᾶλλόν σοι μέλει τῶν αὐθ-

ημερὸν λόγων ἢ τῆς σωληρίας τῆς πό-
λεως.

οβ'. Οταν δ' ἐπίορκος ὢν, εἰς τὴν διὰ τῶν ὅρκων πίςιν καλαφυγάνῃ, ἐκεῖνο ἀπομνημονεύσαλε αὐλῷ, ὅτι τῷ πολλάκις μὲν ἐπιορκοῦνλι, ἀεὶ δὲ ωρὸς τοὺς αὐλοὺς μεθ' ὅρκων ἀξιοῦνλι πιςεύ-εσθαι, δυοῖν θάτερον ὑπάρξαι δεῖ (ὧν οὐδέτερόν ἐςι Δημοσθένει ὑπάρχον) ἢ τοὺς θεοὺς καινοὺς, ἢ τοὺς ἀκροαλὰς μὴ τοὺς αὐλούς. Περὶ δὲ τῶν δακρύων καὶ τοῦ τόνου τῆς Φωνῆς, ὅταν ὑμᾶς ἐπερωλᾷ, Ποῖ καλαφύγω, ἄνδρες Αθη-ναῖοι; ωεριγράψαλέ με ἐκ τῆς πολιλείας, οὐκ ἔςιν ὅπη ἀναπλήσομαι· ἀνθυπο-βάλλελε αὐλῷ, Ο δὲ δῆμος ὁ Αθηναίων ποῖ καλαφύγῃ, Δημόσθενες; ἢ ωρὸς ποίαν συμμάχων ωαρασκευὴν; ωρὸς ποῖα χρήμαλα; τί ωροβαλλόμενος ὑ-πὲρ τοῦ δήμου πεπολίτευσαι; ἃ μὲν γὰρ ὑπὲρ σεαυλοῦ βεβούλευσαι, ἅπανλες ὁρῶμεν· ἐκλιπὼν μὲν τὰ ἄςυ οὐκ οἰ-

κεῖς,

χεῖς, ὡς δοκεῖς, ἐν Πειραιεῖ, ἀλλ' ἐξορμεῖς ἐκ τῆς πόλεως· ἐφόδια δὲ πεπόρισαι τῇ σαυλοῦ ἀνανδρίᾳ τὸ βασιλικὸν χρυσίον καὶ τὰ δημόσια δωροδοκήματα.

ογ'. Ολως δὲ τί τὰ δάκρυα; τίς ἡ κραυγή; τίς ὁ τόνος τῆς φωνῆς; οὐχ ὁ μὲν τὴν γραφὴν φεύγων ἐστὶ Κτησιφῶν, ὁ δὲ ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος; σὺ δ' οὔτε περὶ τῆς οὐσίας, οὔτε περὶ τοῦ σώματος, οὔτε περὶ τῆς ἐπιτιμίας ἀγωνίζῃ. Αλλὰ περὶ τίνος ἐστὶν αὐλῷ ἡ σπουδή; περὶ χρυσῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τῷ θεάτρῳ παρὰ τοὺς νόμους· ὃν ἐχρῆν, εἰ μὴ μανεὶς ὁ δῆμος, ἢ τῶν καθεστηκότων ἐπιλελησμένος, ἐπὶ τοιαύτης ἀκαιρίας ἐβούλετο στεφανοῦν, αὐλὸν παρελθόντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰπεῖν, Ανδρες Αθηναῖοι, τὸν μὲν στέφανον δέχομαι, τὸν δὲ καιρὸν ἀποδοκιμάζω, ἐν ᾧ τὸ κήρυγμα γίνεται· οὐ γὰρ δεῖ ἐφ' οἷς ἡ πόλις ἐπένθησε καὶ ἐκεί-

ρατο, ἐπὶ τούτοις ἐμὲ στεφανοῦσθαι. Αλλ' οἶμαι, ταῦτα μὲν ἂν εἴποι ἀνὴρ ὅπλως βεβιωκὼς μετ' ἀρετῆς· ἃ δὲ σὺ λέξεις, εἴποι ἂν κάθαρμα ζηλοτυποῦν ἀρετήν.

οδ'. Οὐ γὰρ δή, μὰ τὸν Ηρακλέα, τοῦτό γε ὑμῶν οὐδεὶς φοβηθήσεται, μὴ ὁ Δημοσθένης, ἀνὴρ μεγαλόψυχος καὶ τὰ πολεμικὰ διαφέρων, ἀπολυχῶν τῶν ἀριστείων, οἴκαδε ἐπανελθὼν ἑαυτὸν διαχρήσηται· ὃς τοσοῦτον καταγελᾷ τῆς σπουδῆς ὑμᾶς φιλοτιμίας, ὥστε τὴν μιαρὰν κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύθυνον, ἣν οὗτος παρὰ πάντας τοὺς νόμους γέγραφε στεφανῶσαι, μυριάκις κατατέτμηκε, καὶ τούτων μισθοὺς εἴληφε, τραύματος ἕνεκα προνοίας γραφὰς γραφόμενος· καὶ κατακεκονδύλισται, ὥστε αὐτὸν οἶμαι τὰ τῶν κονδύλων ἴχνη τῶν Μειδίου ἔχειν ἔτι φανερά. Ο γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλήν, ἀλλὰ προσοδον κέκληται.

οε'. Περὶ

οε'. Περὶ δὲ Κτησιφῶνλος τοῦ γρά-
ψανλος τὴν γνώμην βραχέα βούλομαι
εἰπεῖν· τὰ δὲ πολλὰ ὑπερβήσομαι,
ἵνα μὴ πεῖραν ὑμῶν λάβω, εἰ δύνασθε
τοὺς σφόδρα πονηροὺς, κἂν μή τις
προείπῃ, διαγινώσκειν· ὃ δ' ἐστὶ καινὸν καὶ δίκαιον κατ' ἀμφοτέρων αὐλῶν ἀπαγγεῖλαι πρὸς ὑμᾶς, τοῦτ' ἐρῶ. Περιέρχονται τὴν ἀγορὰν ἀληθεῖς κατ' ἀλλήλων ἔχοντες δόξας, καὶ λόγους ὡς ψευδεῖς λέγοντες. Ο μὲν γὰρ Κτησιφῶν οὐ τὸ καθ' ἑαυτὸν φησι φοβεῖσθαι, (ἐλπίζει γὰρ δόξειν ἰδιώτης εἶναι) ἀλλὰ τὴν τοῦ Δημοσθένους ἐν τῇ πολιτείᾳ δωροδοκίαν φησὶ φοβεῖσθαι, καὶ τὴν ἐμπληξίαν καὶ δειλίαν· ὁ δὲ Δημοσθένης εἰς αὐτὸν μὲν ἀποβλέπων, θαρρεῖν φησιν, τὴν δὲ τοῦ Κτησιφῶνλος πονηρίαν καὶ πορνοβοσκίαν ἰσχυρῶς δεδιέναι. Τοὺς δὴ καλεγνωκότας ἀλλήλων ἀδικεῖν, μηδαμῶς ὑμεῖς οἱ κοινοὶ κριταὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύσητε.

οϛ'. Περὶ

ος'. Περὶ δὲ τῶν εἰς ἐμαυτὸν λοιδορι-
ῶν βραχέα βούλομαι προειπεῖν.
Πυνθάνομαι γὰρ λέξειν Δημοσθένην, ὡς
ἡ πόλις ὑπ' αὐτῦ μὲν ὠφέληται, πολ-
λὰ δὲ ὑπ' ἐμοῦ καὶ βέβλαπται· καὶ
τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ
τὰς ἀπὸ τούτων αἰτίας ἀνοίσειν ἐπ'
ἐμέ. Οὕτω γάρ ἐστιν, ὡς ἔοικε, δεινὸς
δημιουργὸς λόγων, ὥστε οὐκ ἀπόχρη
αὐτῷ, εἴ τι πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν
ἐγώ, ἢ εἴ τινας δημηγορίας εἴρηκα, τού-
των καὶ ηγορεῖν· ἀλλὰ καὶ τὴν ἡσυχίαν
αὐτὴν τοῦ βίου διαβάλλει, καὶ τῆς
σιωπῆς μου καὶ ηγορεῖ, (ἵνα μηδεὶς αὐτῷ
τόπος ἀσυκοφάντητος παραλίπηται) καὶ
τὰς ἐν τοῖς γυμνασίοις μετὰ τῶν νεωτέ-
ρων μου διατριβὰς καταμέμφεται. Καὶ
καλὰ τῆσδε τῆς κρίσεως, εὐθὺς ἀρχό-
μενος τοῦ λόγου, φέρει τινὰ αἰτίαν,
λέγων ὡς ἐγὼ τὴν γραφὴν οὐχ ὑπὲρ
τῆς πόλεως ἐγραψάμην, ἀλλ' ἐνδεικ-
νύμενος Ἀλεξάνδρῳ, διὰ τὴν πρὸς αὐ-
τὸν

τὸν ἔχθραν. Καὶ, νὴ Δί', ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει με ἀνερωλᾶν, διὰ τί τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς πολιτείας αὐλοῦ φέγω, τὰ δὲ καθ' ἕκαστον οὐκ ἐκώλυον, οὐδ' ἐγραφόμην, ἀλλὰ διαλιπὼν, καὶ πρὸς τὴν πολιτείαν οὐ πυκνὰ προσιὼν, ἀπήνεγκα τὴν γραφήν.

οζ'. Ἐγὼ δὲ οὔτε τὰς Δημοσθένους διατριβὰς ἐζήλωκα, οὔτ' ἐπὶ ταῖς ἐμαυτοῦ αἰσχύνομαι· οὔτε τοὺς εἰρημένους ἐν ὑμῖν λόγους ἐμαυτῷ ἀῤῥήτους εἶναι βουλοίμην, οὔτε τὰ αὐλὰ τούτῳ δημηγορήσας ἐδεξάμην ἂν ζῆν. Τὴν δ' ἐμὴν σιωπὴν, ὦ Δημόσθενες, ἡ τοῦ βίου μετριότης παρεσκεύασεν· ἀρκεῖ γάρ μοι μικρὰ, καὶ μειζόνων αἰσχρῶς οὐκ ἐπιθυμῶ· ὥστε καὶ σιγῶ καὶ λέγω βουλευσάμενος, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης. Σὺ δ', οἶμαι, λαβὼν μὲν σεσίγηκας, ἀναλώσας δὲ κέκραγας· λέγεις δὲ οὐχ ὁπόταν

σοι

σοι δοκῇ, οὐδ' ἃ βούλει, ἀλλ' ὁπόταν οἱ μισθοδόται σοι προσάτλωσιν· οὐκ αἰσχύνῃ γὰρ ἀλαζονευόμενος, ἃ παραχρῆμα ἐξελέγχῃ ψευδόμενος.

οή. Απηνέχθη γὰρ ἡ καλὰ τοῦδε τοῦ ψηφίσματος γραφή, ἣν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς εἰς Αλέξανδρον ἐνδείξεώς με φῂς ἀπενεγκεῖν, ἔτι Φιλίππου ζῶντος, πρὶν Αλέξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν καλασῆναι· οὔπω σοῦ τὸ περὶ Παυσανίαν ἐνύπνιον ἑωρακότος, οὐδὲ πρὸς τὴν Αθηνᾶν ἢ τὴν Ηραν νύκλωρ διειλεγμένου. Πῶς ἂν οὖν ἐγὼ προενεδεικνύμην Αλεξάνδρῳ, εἴ γε μὴ ταυλὸ ἐνύπνιον ἐγὼ καὶ Δημοσθένης ἴδομεν;

οθ'. Επιτιμᾷς δέ μοι, εἰ μὴ συνεχῶς, ἀλλὰ διαλείπων πρὸς τὸν δῆμον προσέρχομαι· καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύλην οἴει λανθάνειν ἡμᾶς μελαφέρων οὐκ ἐκ δημοκρατίας, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας πολιλείας. Εν μὲν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις οὐχ ὁ βου-

βουλόμενος, ἀλλ' ὁ δυναστεύων καληγορεῖ· ἐν δὲ ταῖς δημοκρατίαις, ὁ βουλόμενος, καὶ ὅταν αὐλῷ δόξῃ. Καὶ τὸ μὲν διὰ χρόνου λέγειν, σημεῖόν ἐστιν ἐπὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ συμφέροντος ἀνδρὸς πολιτευομένου· τὸ δὲ μηδεμίαν παραλιπεῖν ἡμέραν, ἐργαζομένου καὶ μισθαρνοῦντος.

ω'. Ὑπὲρ δὲ τοῦ μηδέπω κεκρίσθαι ὑπ' ἐμοῦ, μηδὲ τῶν ἀδικημάτων τιμωρίαν ὑποσχεῖν, ὅταν καταφεύγῃς ἐπὶ τοὺς τοιούτους λόγους, ἢ τοὺς ἀκούοντας ἐπιλήσμονας ὑπολαμβάνεις, ἢ σαυτὸν παραλογίζῃ. Τὰ μὲν γὰρ περὶ τοὺς Ἀμφισσέας ἠσεβημένα σοι, καὶ τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν δωροδοκηθέντα, χρόνων ἐγγεγενημένων ἐν οἷς ὑπ' ἐμοῦ φανερῶς ἐξηλέγχου, ἴσως ἐλπίζεις τὸν δῆμον ἀμνημονεῖν· τὰ δὲ περὶ τὰς τριήρεις καὶ τοὺς τριηράρχους ἁρπάγματα, τίς ἂν ἀποκρύψαι χρόνος δύναιτ' ἄν; ὅτε νομοθετήσας περὶ τῶν τριακοσίων νεῶν,

καὶ

καὶ σαυλὸν ϖείσας Αθηναίους ἐπισάτην τάξαι τοῦ ναυλικοῦ, ἐξηλέγχθης ὑπ' ἐμοῦ ἐξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυτουσῶν τριηράρχους ὑφηρημένος· πλέον τῆς πόλεως ἡμῶν ἀφανίζων ναυλικὸν, ἢ ὅτε Αθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίους καὶ Πόλλιν ἐνίκησαν.

ϖά. Οὕτω δὲ ταῖς αἰτίαις ἐνέφραξας τὰς καλὰ σαυλοῦ τιμωρίας, ὥστε τὸν κίνδυνον εἶναι μή σοι τῷ ἀδικήσαντι, ἀλλὰ τοῖς ἐπεξιοῦσι· πολὺν μὲν τὸν Αλέξανδρον καὶ Φίλιππον ἐν ταῖς διαβολαῖς Φέρων, αἰτιώμενος δέ τινας ἐμποδίζειν τοὺς τῆς πόλεως καιροὺς, ἀεὶ τὸ παρὸν λυμαινόμενος, τὸ δὲ μέλλον καλεπαγγελλόμενος. Οὐ τὸ τελευταῖον εἰσαγγέλλεσθαι μέλλων ὑπ' ἐμοῦ, τὴν Αναξίνου σύλληψιν τοῦ Ωρείτου καλεσκεύασας, τοῦ τὰ ἀγοράσματα Ολυμπιάδι ἀγοράζοντος; καὶ τὸν αὐλὸν ἄνδρα διεσρέβλωσας, τῇ σαυλοῦ χειρὶ γράψας αὐλὸν Δανάτῳ ζημιῶσαι, καὶ ϖαρὰ τῷ

αὐλῷ

αὐλῷ ἐν Ωρεῷ καλήγου, καὶ ἀπὸ τῆς αὐλῆς τραπέζης ἔφαγες καὶ ἔπιες καὶ ἔσπεισας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐνέβαλες, ἄνδρα φίλον καὶ ξένον ποιούμενος; καὶ τοῦτον ἀπέκλεινας, καὶ περὶ τούτων ἐν ἅπασιν Αθηναίοις ἐξελεγχθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, καὶ κληθεὶς ξενοκλόνος, οὐ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω, ἀλλ' ἀπεκρίνου, ἐφ' ᾧ ἀνεβόησεν ὁ δῆμος, καὶ ὅσοι ξένοι περιέσησαν τὴν ἐκκλησίαν· ἔφησθα γὰρ τοὺς τῆς πόλεως ἅλας περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς ξενικῆς τραπέζης.

ϖβ'. Επιστολὰς δὲ σιγῶ ψευδεῖς, καὶ καλασκόπων συλλήψεις, καὶ βασάνους ἐπ' αἰτίαις ἀγενήτοις, ὡς ἐμοῦ μελά τινων ἐν τῇ πόλει νεωτερίζειν βουλομένου. Επεῖτα ἐπερωτᾷν με (ὡς ἐγὼ ϖυνθάνομαι) μέλλει, τίς ἂν εἴη τοιοῦτος ἰατρὸς, ὅστις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ μὲν ἀσθενοῦντι μηδὲν συμβουλεύοι· τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ, ἐλθὼν εἰς τὰ ἔνδοθεν διεξίοι ϖρὸς τοὺς οἰκείους, ἃ ἐπιτηδεύσας

ἐπιληδεύσας ὑγιὴς ἂν ἐγένετο. Σωτὴρ δ' οὐκ ἀνεροῖτ', τίς ἂν εἴη δημαγωγὸς τοιοῦτος, ὅστις τὸν μὲν δῆμον θωπεῦσαι δύναιτο, τοὺς δὲ καιροὺς, ἐν οἷς ἦν σώζεσθαι τὴν πόλιν, ἀπόδοιτο, τοὺς δ' εὖ φρονοῦντας κωλύοι διαβάλλων συμβουλεύειν, ἀποδρὰς δ' ἐκ τῶν κινδύνων, καὶ τὴν πόλιν ἀνηκέστοις κακοῖς περιβαλὼν, ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι ἐπ' ἀρετῇ, ἀγαθὸν μὲν πεποιηκὼς μηδὲν, πάντων δὲ τῶν κακῶν αἴτιος γεγονώς, ἐπερωτώη δὲ συκοφαντηθέντας ἐκ τῆς πολιτείας ἐπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν ὅτε ἐνῆν σώζεσθαι, διὰ τί αὐτὸν οὐκ ἐκώλυσαν ἐξαμαρτάνειν· ἀποκρίνοιντο δὲ τὸ πάντων τελευταῖον, Οτι τῆς μάχης ἐπιγενομένης οὐκ ἐσχολάζομεν περὶ τὴν σὴν εἶναι τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως ἐπρεσβεύομεν· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἀπέχρη σοι δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ καὶ δωρεὰς αἰτεῖς, καταγέλαστον ἐν τοῖς Ελλησι τὴν πόλιν ποιῶν, ἐν-

ταῦθ'

ταῦθ' ἑνέσην, καὶ τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα.

ωγ'. Καὶ νὴ τοὺς θεοὺς τοὺς Ολυμπίους, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι Δημοσθένην λέξειν, ἐφ' ᾧ νυνὶ μέλλω λέγειν ἀγανακτῶ μάλιστα· ἀφομοῖ γάρ μου τὴν φύσιν ταῖς Σειρῆσιν, ὡς ἔοικε· καὶ γὰρ ὑπ' ἐκείνων οὐ κηλεῖσθαί φησι τοὺς ἁλισκομένους, ἀλλ' ἀπόλλυσθαι, διόπερ οὐκ εὐδοκιμεῖν τὴν τῶν Σειρήνων μουσικήν· καὶ δὴ κἀ τὴν τῶν ἐμῶν λόγων ἐμπειρίαν κἀ τὴν φύσιν μου γεγενῆσθαι ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀκουόντων. Καί τοι τὸν λόγον τοῦτον ὅλως μὲν ἔγωγε οὐδενὶ πρέπειν ἡγοῦμαι περὶ ἐμοῦ λέγειν· (τῆς γὰρ αἰτίας αἰσχρὸν τὸν αἰτιώμενόν ἐστι τὸ ἔργον μὴ ἔχειν ἐπιδεῖξαι·) εἰ δ' ἦν ἀναγκαῖον ῥηθῆναι, οὐ Δημοσθένους ἦν ὁ λόγος, ἀλλ' ἀνδρὸς στρατηγοῦ, μεγάλα μὲν τῇ πόλει καλειργασμένου, λέγειν δὲ ἀδυνάτου, καὶ τὴν τῶν ἀνθιδίκων διὰ τοῦτο ἐζηλωκότος

λωκότος φύσιν, ὅτι σύνοιδεν ἑαυτῷ μὲν οὐδὲν ὢν διαπέπρακται δυναμένῳ φράσαι, τὸν δὲ καλήγορον ὁρᾷ δυνάμενον κὴ τὰ μὴ πεπραγμένα ὑφ' αὑτοῦ παρισάναι τοῖς ἀκούουσιν, ὡς διώκηκεν. Οταν δ' ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος ἄνθρωπος, καὶ τούτων πικρῶν κὴ περιέργων, ἔπειτα ἐπὶ τὴν ἁπλότητα κὴ τὰ ἔργα καταφεύγῃ, τίς ἂν ἀνάσχοιτο; οὗ τὴν γλῶσσαν, ὥσπερ τῶν αὐλῶν, ἐάν τις ἀφέλῃ, τὸ λοιπὸν οὐδέν ἐστι.

ωδ'. Θαυμάζω δ' ἔγωγε ὑμῶν, ὦ Αθηναῖοι, καὶ ζητῶ πυθέσθαι, πρὸς τί ἂν ἀποβλέποντες ἀποψηφίσαισθε τὴν γραφήν. Πότερον ὡς τὸ ψήφισμα ἐστιν ἔννομον; ἀλλ' οὐδεμία πώποτε γνώμη παρανομωτέρα γεγένηται. Αλλ' ὡς ὁ τὸ ψήφισμα γράψας οὐκ ἐπιτήδειός ἐστι δίκην δοῦναι; οὐκ ἄρα εἰσὶ παρ' ὑμῖν εὐθύναι βίου, εἰ τοῦτον ἀφήσετε. Εκεῖνο δ' οὐ λυπηρὸν, εἰ πρότερον μὲν ἐνεπίμπλατο ἡ ὀρχήστρα χρυσῶν στεφάνων,

νων, οἷς ὁ δῆμος ἐςεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ελλήνων, διὰ τὸ ξενικοῖς ςεφάνοις ταύτην ἀποδεδόσθαι τὴν ἡμέραν· ἐκ δὲ τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων ὑμεῖς μὲν ἀςεφάνωλοι κὴ ἀκήρυκλοι γίνεσθε, οὗτος δὲ κηρυχθήσελαι; Καὶ εἰ μέν τις τῶν τραγικῶν ποιηλῶν τῶν μελὰ ταῦτα ἐπεισαγόνλων, ποιήσειεν ἐν τραγῳδίᾳ τὸν Θερσίτην ὑπὸ τῶν Ελλήνων ςεφανούμενον, οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ὑπομείνειεν, ὅτι φησὶν Ομηρος ἄνανδρον αὐλὸν εἶναι καὶ συκοφάνλην· αὐλοὶ δ' ὅταν τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον ςεφανῶτε, οὐκ οἴεσθε ἐν ταῖς τῶν Ελλήνων δόξαις συρίτλεσθαι; Οἱ μὲν γὰρ πατέρες ὑμῶν τὰ ἔνδοξα καὶ λαμπρὰ τῶν πραγμάτων ἀνετίθεσαν τῷ δήμῳ, τὰ δὲ ταπεινὰ κὴ καλαδεέςερα εἰς τοὺς ῥήτορας τοὺς Φαύλους ἔτρεπον· Κτησιφῶν δ' ὑμᾶς οἴελαι δεῖν ἀφελόνλας τὴν ἀδοξίαν ἀπὸ Δημοσθένους περιθεῖναι τῷ δήμῳ.

πέ. Καὶ

σέ. Καὶ φαῖὲ μὲν εὐῖυχεῖς εἶναι, ὡς καὶ ἐσὲ, καλῶς ποιοῦνῖες· ψηφιεῖσθε δὲ ὑπὸ μὲν τῆς τύχης ἐγκαλαλελεῖφθαι, ὑπὸ Δημοσθένους δὲ εὖ πεπονθέναι· καὶ τὸ πάνῖων ἀτοπώταῖον, ἐν τοῖς αὐῖοῖς δικασῆρίοις τοὺς μὲν τὰς τῶν δώρων γραφὰς ἁλισκομένους ἀτιμοῦτε, ὃν δ' αὐῖοὶ μισθοῦ πολῖευόμενον σύνισε, σεφανώσεῖε; καὶ τοὺς μὲν κριτὰς τοὺς ἐκ Διονυσίων, ἐὰν μὴ δικαίως τοὺς κυκλίους χοροὺς κρίνωσι, ζημιοῦτε· αὐῖοὶ δὲ οὐ κυκλίων χορῶν κριῖαὶ καθεσῆκότες, ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτικῆς ἀρετῆς, τὰς δωρεὰς οὐ καῖὰ τοὺς νόμους, οὐδ' ὀλίγοις καὶ τοῖς ἀξίοις, ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ δώσεῖε; Επεῖτ' ἔξεισιν ἐκ τοῦ δικασῆρίου ὁ τοιοῦτος κριῖὴς, ἑαυῖὸν μὲν ἀσθενῆ πεποιηκώς, ἰσχυρὸν δὲ τὸν ῥήτορα. Ανὴρ γὰρ ἰδιώτης ἐν πόλει δημοκραῖουμένη, νόμῳ καὶ ψήφῳ βασιλεύει· ὅταν δ' ἑτέρῳ ταῦτα παραδῷ, καῖαλέλυκεν αὐῖὸς τὴν αὐῖοῦ δυνασῆείαν.

δυναςείαν. Επειθ' ὁ μὲν ὅρκος, ὃν ὁμωμοκὼς δικάζει, συμπαρακολουθῶν αὐλὸν λυπεῖ· δι' αὐλὸν γὰρ, οἶμαι, γέγονε τὸ ἁμάρτημα· ἡ δὲ χάρις ωρὸς ὃν ἐχαρίζελο, ἄδηλος γεγένηται· ἡ γὰρ ψῆφος ἀφανὴς φέρεται.

ως'. Δοκοῦμεν δ' ἔμοιγε, ὦ Αθηναῖοι, ἀμφότερα, καὶ καλορθοῦν καὶ ωαρακινδυνεύειν εἰς τὴν πολιλείαν, οὐ σωφρονοῦνλες. Οτι μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν νῦν καιρῶν οἱ πολλοὶ τοῖς ὀλίγοις ωροϊέσθε τὰ τῆς δημοκρατίας ἰσχυρὰ, οὐκ ἐπαινῶ· ὅτι δ' οὐ γεγένηται Φορὰ καθ' ἡμᾶς ῥητόρων πονηρῶν ἅμα καὶ τολμηρῶν, εὐλυχοῦμεν. Πρότερον μὲν γὰρ τοιαύλας Φύσεις ἤνεγκε τὸ δημόσιον, αἳ ῥᾳδίως οὕλω καλέλυσαν τὸν δῆμον· ἔχαιρε γὰρ κολακευόμενος· ἔπειτ' αὐτὸν, οὐχ οὓς ἐφοβεῖτο, ἀλλ' οἷς ἑαυλὸν ἐνεχείριζε, καλέλυσαν. Ενιοι δὲ καὶ αὐλοὶ τῶν τριάκονλα ἐγένονλο, καὶ πλείους ἢ χιλίους καὶ πενλακοσίους τῶν

πολιτῶν ἀκριτους ἀπέκλεινεν, πρὶν τὰς αἰτίας ἀκοῦσαι ἐφ' αἷς ἔμελλον ἀποθνήσκειν· καὶ οὐδ' ἐπὶ τὰς ταφὰς κῆ ἐκφορὰς τῶν τελευτησάντων εἴων τοὺς προσήκοντας παραγενέσθαι. Οὐχ ὑφ' ὑμῖν αὐτοῖς ἔζελε τοὺς πολιτευομένους; οὐ ταπεινώσαντες ἀποπέμπελε τοὺς νῦν ἐπηρμένους; οὐ μέμνησθ', ὅτι οὐδεὶς πώποτε πρότερον ἐπέθετο τῇ τοῦ δήμου καταλύσει, πρὶν ἂν μείζω τῶν δικαστηρίων ἰσχύσῃ;

ωζ'. Ηδέως δ' ἂν ἔγωγε, ὦ Αθηναῖοι, ἀναλογισαίμην ἐναντίον ὑμῶν πρὸς τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα, διὰ ποίας εὐεργεσίας ἄξιοῖ Δημοσθένην στεφανῶσαι. Εἰ μὲν γὰρ λέγεις, (ὅθεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ψηφίσματος ἐποιήσω) ὅτι τὰς τάφρους τὰς περὶ τὰ τείχη καλῶς ἐτάφρευσε, θαυμάζω σου· ταῦτα γὰρ ταῦτα ἐξεργασθῆναι καλῶς, τὸ γενέσθαι τούτων αἴτιον, μείζω καλλιγραφίαν ἔχει. Οὐ γὰρ περιχαρακώσαντα

σαντα

σανλα χρὴ τὰ τείχη, οὐδὲ τὰς τάφρους, οὐδὲ τὰς δημοσίας ταφὰς ἀνελόνλα, τὸν ὀρθῶς πεπολίευμένον δωρεὰς αἰτεῖν, ἀλλ' ἀγαθοῦ τινος αἴτιον γεγενημένον τῇ πολει. Εἰ δὲ ἤξεις ἐπὶ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσμαλος, ἐν ᾧ τελόλμηκας γράφειν, ὡς ἔστιν ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ διαλελεῖ λέγων καὶ πράτλων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῷ Αθηναίων, ἀφελῶν τὴν ἀλαζονείαν κὴ τὸν κόμπον τῦ ψηφίσμαλος, ἄψαι τῶν ἔργων, ἐπίδειξον ἡμῖν ὅ, τι λέγεις. Τὰς μὲν γὰρ περὶ τοὺς Αμφισσέας καὶ τοὺς Εὐβοέας δωροδοκίας παραλείπω· ὅταν δὲ τῆς πρὸς Θηβαίους συμμαχίας τὰς αἰτίας ἀνατιθῇς Δημοσθένει, τοὺς μὲν ἀγνοεῖνλας ἐξαπαλᾷς, τοὺς δὲ εἰδότας κὴ αἰσθανομένους ὑβρίζεις. Αφελῶν γὰρ τὸν καιρὸν καὶ τὴν δόξαν τὴν τούλων, δι' ἣν ἐγένελο ἡ συμμαχία, οἴει λανθάνειν ἡμᾶς τὸ τῆς πόλεως ἄξίωμα Δημοσθένει περιτιθείς.

πή. Ηλίκον δ' ἐςὶ τὸ ἀλαζόνευμα τοῦτο, ἐγὼ πειράσομαι μεγάλῳ σημείῳ διδάξαι. Ο γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, ὃ πολλῷ πρότερον χρόνῳ πρὸ τῆς Αλεξάνδρου διαβάσεως εἰς τὴν Ασίαν, καλέπεμψε τῷ δήμῳ καὶ μάλα ὑβριςικὴν καὶ βάρβαρον ἐπιςολήν· ἐν ᾗ τά τε δὴ ἄλλα καὶ μάλ' ἀπαιδεύτως διελέχθη, καὶ ἐπὶ τελευτῆς ἐνέγραψεν ἐν τῇ ἐπιςολῇ, Εγώ (φησιν) ὑμῖν χρυσίον οὐ δώσω, μή με αἰτεῖτε, οὐ γὰρ λήψεσθε. Οὗτος μέν τοι ὁ αὐλὸς ἐγκαλαληφθεὶς ὑπὸ τῶν νυνὶ παρόντων αὐλῷ κινδύνων, οὐκ αἰτούντων Αθηναίων, αὐλὸς ἐκὼν καλέπεμψε τριακόσια τάλαντα τῷ δήμῳ, ἃ σωφρονῶν οὐκ ἐδέξατο. Ο δὲ κομίζων ἦν τὸ χρυσίον καιρὸς καὶ Φόβος, καὶ χρεία συμμάχων· τὸ δ' αὐλὸ τοῦτο κὴ τὴν Θηβαίων συμμαχίαν ἐξειργάζετο. Σὺ δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ὄνομα καὶ τὸ τῆς δυςυχεςάτης συμμαχίας ἐνοχλεῖς ἀεὶ λέγων· τὰ δ'

δ' ἑβδομήκοντα τάλαντα ὑποσιωπᾷς, ἃ ωρολαβὼν τοῦ βασιλικοῦ χρυσίου ἀπε-
στέρησας. Οὐ δι' ἔνδειαν μὲν χρημά-
των, ἕνεκα πέντε ταλάντων, οἱ ξένοι
τοῖς Θηβαίοις τὴν ἄκραν οὐ παρέδοσαν;
διὰ ἐννέα δὲ τάλαντα ἀργυρίου, πάν-
των Αρκάδων ἐξελληλυθότων, καὶ τῶν ἡγε-
μόνων ἑτοίμων ὄντων βοηθεῖν, ἡ ωρᾶξις
οὐ γεγένηται; Σὺ δὲ πλουτεῖς, καὶ
ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σαυτοῦ χορηγεῖς·
καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸ μὲν βασιλικὸν
χρυσίον ωαρὰ τούτῳ, οἱ δὲ κίνδυνοι
παρ' ὑμῖν.

ωθ'. Αξιον δ' ἐστὶ καὶ τὴν ἀπαιδευ-
σίαν αὐτῶν θεωρῆσαι. Εἰ γὰρ τολ-
μήσειε Κτησιφῶν μὲν Δημοσθένη ωαρα-
καλεῖν λέξοντα εἰς ὑμᾶς, οὗτος δ' ἀνα-
βὰς ἑαυτὸν ἐγκωμιάσει, βαρύτερον τῶν
ἔργων ὧν πεπόνθατε τὸ ἀκρόαμα γίνε-
ται. Οπου γὰρ τοὺς μὲν ὅλως ἄν-
δρας ἀγαθοὺς, οἷς πολλὰ καὶ καλὰ
σύνισμεν ἔργα, ἂν τοὺς καθ' ἑαυτῶν
ἐπαίνους

ἐπαίνους λέγωσιν, οὐ φέρομεν· ὅταν δὲ ἄνθρωπος, αἰσχύνη τῆς πόλεως γενομένης, ἑαυτὸν ἐγκωμιάζῃ, τίς ἂν τὰ τοιαῦτα καρτερήσειεν ἀκούων; Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἀναισχύντου πραγματείας, ἐὰν σωφρονῇς, ἀποστήσῃ· ποίησαι δὲ, ὦ Κτησιφῶν, διὰ σαυτοῦ τὴν ἀπολογίαν. Οὐ γὰρ δή που τοῦτό γε σκήψῃ, ὡς οὐ δυνατὸς εἶ λέγειν· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπόν σοι συμβαίνοι, εἰ πρώην μέν ποθ' ὑπέμεινας πρεσβευτὴς ὡς Κλεοπάτραν τὴν Φιλίππου θυγατέρα χειροτονεῖσθαι, συναχθεσθησόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοττῶν βασιλέως Ἀλεξάνδρου τελευτῇ, νυνὶ δὲ οὐ φήσεις δύνασθαι λέγειν. Ἐπειτα γυναῖκα μὲν ἀλλοτρίαν πενθοῦσαν δύνασαι παραμυθεῖσθαι, γράψας δὲ μισθοῦ ψήφισμα οὐκ ἀπολογήσῃ;

4'. Η τοιοῦτός ἐστιν ὃν γέγραφας στεφανοῦσθαι, οἷος μὴ γινώσκεσθαι ὑπὸ τῶν εὖ πεπονθότων, ἂν μή τις σοι συνείπῃ;

συνείποι; Επερώτησον δὴ τοὺς δικασὰς, εἰ ἐγίνωσκον Χαβρίαν, καὶ Ἰφικράτην, καὶ Τιμόθεον· καὶ πυθοῦ παρ' αὐλῶν διὰ τί τὰς δωρεὰς αὐλοῖς ἔδοσαν καὶ τὰς εἰκόνας ἔστησαν; Απαντες γὰρ ἅμα σα ἀποκρινοῦνται, ὅτι Χαβρίᾳ μὲν, διὰ τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν· Ἰφικράτει δὲ, ὅτι Μόραν Λακεδαιμονίων ἀπέκτεινε· Τιμοθέῳ δὲ, διὰ τὸν περίπλουν τὸν εἰς Κέρκυραν· καὶ ἄλλοις, ὧν ἔκαστος πολλὰ καὶ καλὰ καθὰ τὸν πόλεμον ἔργα πέπραχται. Δημοσθένει δ' ἐάν τις ἐρωτᾷ διὰ τί οὐ δώσετε· ὅτι δωροδόκος, ὅτι δειλὸς, ὅτι τὴν τάξιν ἔλιπε. Καὶ πότερον τοῦτον τιμήσετε, ἢ ὑμᾶς αὐλὸς ἀτιμώσετε, καὶ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας; οὓς νομίζετ' ὁρᾶν σχετλιάζοντας, εἰ οὗτος στεφανωθήσεται. Καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν, ὦ Αθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα, ἐάν τινα ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ, ὑπερορίζομεν· καὶ

καὶ ἐάν τις αὐλὸν διαχρήσηται, τὴν χεῖρα τὴν τοῦτο πράξασαν χωρὶς τοῦ σώματος θάπτομεν· Δημοσθένη δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸν γράψαντα μὲν τὴν παυσάτην ἔξοδον, προδόντα δὲ τοὺς στρατιώτας, τοῦτον ὑμεῖς τιμήσετε. Οὐκοῦν ὑβρίζονται μὲν οἱ τελευτήσαντες, ἀθυμότεροι δὲ οἱ ζῶντες γίνονται, ὁρῶντες τῆς ἀρετῆς ἆθλον τὸν θάνατον κείμενον, τὴν δὲ μνήμην ἐπιλείπουσαν.

Ζά. Τὸ δὲ μέγιστον, ἐὰν ἐπερωτῶσιν ὑμᾶς οἱ νεώτεροι, πρὸς ποῖον παράδειγμα χρὴ αὐλοὺς τὸν βίον ποιεῖσθαι, τί ἀποκρινεῖσθε; Εὖ γὰρ ἴστε ὅτι οὐχ αἱ παλαῖστραι, οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα, οὐδ' ἡ μουσικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια κηρύγματα. Κηρύττεταί τις ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας καὶ εὐνοίας, ἄνθρωπος ἀσχήμων ὢν τῷ βίῳ καὶ βδελυρός; ὁ δέ γε νεώτερος ταῦτ' ἰδὼν διεφθάρη.

Δίκην

Δίκην τὶς δέδωκε πονηρὸς καὶ πόρνοβοσκὸς, ὥσπερ Κτησιφῶν; οἱ δέ γε ἄλλοι πεπαίδευνται. Τἀναντία τὶς ψηφισάμενος τῶν καλῶν καὶ δικαίων, ἐπανελθὼν οἴκαδε παιδεύει τὸν υἱόν; ὁ δέ γε εἰκότως οὐ πείθεται· ἀλλὰ τὸ νουθετεῖν ἐνταῦθα ἐνοχλεῖν ἤδη δικαίως ὀνομάζεται. Ως οὖν μὴ μόνον κρίνοντες, ἀλλὰ καὶ θεωρούμενοι, οὕτω τὴν ψῆφον φέρετε, εἰς ἀπολογισμὸν τοῖς νῦν μὲν ἐσαροῦσι τῶν πολιτῶν, ἐπερησομένοις δὲ ὑμᾶς τί ἐδικάζετε. Εὖ γὰρ ἴστε, ὦ Αθηναῖοι, ὅτι τοιαύτη δόξει ἡ πόλις εἶναι, οἱοῖός τις ἂν ᾖ ὁ κηρυττόμενος. Εστι δὲ ὄνειδος, μὴ τοῖς προγόνοις ὑμᾶς, ἀλλὰ τῇ τοῦ Δημοσθένους ἀνανδρίᾳ προσεικασθῆναι.

46'. Πῶς οὖν ἄν τις τὴν τοιαύτην αἰσχύνην ἐκφύγοι; ἐὰν τοὺς προκαλαμβάνοντας τὰ κοινὰ καὶ φιλάνθρωπα τῶν ὀνομάτων, ἀπίστους ὄντας τοῖς ἤθεσι, φυλάξησθε. Η γὰρ εὔνοια καὶ τὸ

τῆς

τῆς δημοκρατίας ὄνομα κεῖται μὲν ἐν μέσῳ· φθάνουσι δ' ἐπ' αὐλὰ καλαφεύγοντες τῷ λόγῳ, ὡς ἐπιπολὺ, οἱ τοῖς ἔργοις πλεῖστον ἀπέχοντες. Οταν ὦν λάβητε ῥήτορα ξενικῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τοῖς Ελλησιν ἐπιθυμοῦντα, ἐπανάγειν αὐτὸν κελεύετε καὶ τῶν λόγων, ὥσπερ τὰς βεβαιώσεις τῶν κηρυγμάτων ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι, εἰς βίον ἀξιόχρεων καὶ τρόπον σώφρονα· ὅτῳ δὲ ταῦτα μὴ μαρτυρεῖται, μὴ βεβαιοῦτε αὐτῷ τοὺς ἐπαίνους· καὶ τῆς δημοκρατίας ἐπιμελήθητε, ἤδη διαφευγούσης ὑμᾶς. Η οὐ δεινὸν ὑμῖν δοκεῖ εἶναι, ὅτι τὸ μὲν βουλευτήριον καὶ ὁ δῆμος παροῦται, αἱ δ' ἐπιστολαὶ καὶ αἱ πρεσβεῖαι ἀφικνοῦνται εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας, οὐ παρὰ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων, ἀλλὰ παρὰ τῶν πρωτευόντων ἐν τῇ Ασίᾳ καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ; Καὶ ἐφ' οἷς ἐστιν ἐκ τῶν νόμων ζημία θάνατος, ταῦτα τινὲς οὐκ ἐξαρνοῦνται πράττειν,

ἀλλ'

ἀλλ' ὁμολογοῦσιν ἐν τῷ δημῳ, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀλλήλοις παραναγινώσκουσιν καὶ παρακελεύονται ὑμῖν οἱ μὲν, βλέπειν εἰς τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα, ὡς φύλακες τῆς δημοκρατίας· ἕτεροι δ' αἰτοῦσι δωρεὰς, ὡς σωτῆρες τῆς πόλεως ὄντες. Ο δὲ δῆμος ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβεβηκότων, ὥσπερ παραγεγηρακὼς ἢ παρανοίας ἑαλωκὼς, αὐτὸ μόνον τοὔνομα τῆς δημοκρατίας περιποιεῖται, τῶν δ' ἔργων ἑτέροις παραχεχώρηκεν. Επειτ' ἀπέρχεσθε ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν οὐ βουλευσάμενοι, ἀλλ' ὥσπερ ἐκ τῶν ἐράνων, τὰ περιόντα νειμάμενοι. Οτι δ' οὐ λῃρῶ, ἐκεῖθεν τὸν λόγον θεωρήσατε.

ζγ'. Εγένετό τις (ἄχθομαι δὲ πολλάκις μεμνημένος τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως) ἐνταῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκπλεῖν μόνος εἰς Σάμον ἐγχειρήσας, ὡς προδότης τῆς παλρίδος αὐθημερὸν ὑπὸ τῆς ἐξ Αρείου πάγου βουλῆς θανάτῳ

τῳ ἐζημιώθη. Ετερος δ' ἰδώτης ἐκπλεύσας εἰς Ρόδον, ὅτι τὸν φόβον ἀνάνδρως ἤνεγκε, πρώην πολὲ εἰσηγγέλθη, καὶ ἴσαι αἱ ψῆφοι αὐλῷ ἐγένοντο· εἰ δὲ μία μόνον μελέπεσεν, ὑπερώρις' ἂν, ἢ ἀπέθανεν. Ανλιθῶμεν δὴ τὸ νῦν γινόμενον. Ανὴρ ῥήτωρ, ἀπάνλων τῶν κακῶν αἴτιος, ἔλιπε μὲν τὴν ἀπὸ σραλοπέδου τάξιν, ἀπέδρα δ' ἐκ τῆς πόλεως· οὗτος σεφανοῦσθαι ἄξιοῖ, καὶ κηρύτλεσθαι οἴελαι δεῖν. Οὐκ ἀποπέμψελε τὸν ἄνθρωπον, ὡς κοινὴν τῶν Ελλήνων συμφοράν; ἢ συλλαβόνλες, ὡς λῃς τὴν τῶν σραγμάτων, ἐπ' ὀνομάτων διὰ τῆς πολιλείας πλέονλα, τιμωρήσεσθε; Καὶ τὸν καιρὸν μέμνησθε, ἐν ᾧ τὴν ψῆφον φέρελε. Ημερῶν μὲν ὀλίγων μέλλει τὰ Πύθια γίνεσθαι, καὶ τὸ συνέδριον τὸ τῶν Ελλήνων συλλέγεσθαι. Διαβέβληλαι δ' ἡμῶν ἡ πόλις ἐκ τῶν Δημοσθένους πολιλευμάτων σερὶ τοὺς νῦν καιρούς· δόξελε δὲ, ἐὰν μὲν τοῦ-

τοι

τον ςεφανώσηλε, ὁμογνώμονες εἶναι τοῖς ϖαραβαίνουσι τὴν κοινὴν εἰρήνην· ἐὰν δὲ τοὐναντίον τούτου ϖράξηλε, ἀπολύσελε τὸν δῆμον τῶν αἰτιῶν.

ζδ'. Μὴ οὖν ὡς ὑπὲρ ἀλλοτρίας, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ οἰκείας τῆς πόλεως βουλεύεσθε· καὶ τὰς Φιλοτιμίας μὴ νέμελε, ἀλλὰ κρίνελε· καὶ τὰς δωρεὰς εἰς βελτίω σώματα καὶ ἀξιολογωτέρους ἄνδρας ἀπόθεσθε. Καὶ μὴ μόνον τοῖς ὠσὶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄμμασι διαβλέψανλες εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς, βουλεύσασθε, τίνες ὑμῶν εἰσιν βοηθήσονλες Δημοσθένει· πότερον οἱ συγκυνηγέται, ἢ οἱ συγγυμναςαὶ αὐτοῦ, ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ; ἀλλὰ, μὰ τὸν Δία τὸν Ολύμπιον, οὐχ ὗς ἀγρίους κυνηγετῶν, οὐδὲ τῆς τοῦ σώματος εὐεξίας ἐπιμελούμενος διετέλεκε, ἀλλ' ἐπασκῶν τέχνας ἐπὶ τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους διαγεγέννηται.

ζέ. Αλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀποβλέψανλες, ὅταν Φῇ Βυζάντιον μὲν ἐκ τῶν

τῶν χειρῶν πρεσβεύσας ἐξελέσθαι τῶν Φιλίππου, ἀποσῆσαι δὲ Ακαρνᾶνας, ἐκπλῆξαι δὲ Θηβαίους δημηγορήσας· (οἶδα γὰρ ὑμᾶς εἰς τοσοῦτον εὐηθείας ἤδη προβεβηκέναι, ὥστε καὶ ταῦτα ἀναπεισθήσεσθαι, ὥσπερ Πειθὼ τρέφουσας, ἀλλ' οὐ συκοφάντην ἄνθρωπον ἐν τῇ πόλει·) ὅταν δ' ἐπὶ τελευτῆς ἤδη τοῦ λόγου συνηγόρους τοὺς κοινωνοὺς τῶν δωροδοκημάτων αὐτῷ παρακαλῇ, ὑπολαμβάνετε ὁρᾶν ἐπὶ τοῦ βήματος, οὗ νῦν ἐγὼ λέγω, ἀντιπαραλεταγμένους πρὸς τὴν τούτων ἀσέλγειαν τοὺς τῆς πόλεως εὐεργέτας. Σόλωνα μέν, τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, ἄνδρα φιλόσοφον, καὶ νομοθέτην ἀγαθὸν, σωφρόνως (ὥσπερ προσῆκεν αὐτῷ) δεόμενον ὑμῶν μηδενὶ τρόπῳ τοὺς Δημοσθένους λόγους περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν νόμων. Αριστείδην δὲ, τὸν τοὺς φόρους τάξαντα τοῖς Ελλησιν, οὗ τελευτήσαν-

τος

τους τὰς Συγαλέρας ἐξέδωκεν ὁ δῆμος, σχετλιάζοντα ἐπὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης προπηλακισμῷ, καὶ ἐπερωτῶντα, εἰ οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν Αρθμιον τὸν Ζελείτην νομίσαντα εἰς τὴν Ελλάδα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἐπιδημήσαντα εἰς τὴν πόλιν, πρόξενον ὄντα τοῦ δήμου τῶν Αθηναίων, παρ' αὐδὲν μὲν ἦλθον ἀποκλεῖναι, ἐξεκήρυξαν δ' ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐξ ἁπάσης ἧς Αθηναῖοι ἄρχουσιν, ὑμεῖς δὲ Δημοσθένην οὐ νομίσαντα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἀλλὰ δωροδοκήσαντα, καὶ ἔτι νῦν κεκλημένον, χρυσῷ στεφάνῳ μέλλετε στεφανοῦν; Θεμιστοκλέα δὲ, καὶ τοὺς ἐν Μαραθῶνι τελευτήσαντας καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς, καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους τῶν προγόνων οὐκ ἂν οἴεσθε ἀνασπάξαι, εἰ ὁ μετὰ τῶν βαρβάρων ὁμολογῶν τοῖς Ελλησιν ἀντιπράξαι στεφανωθήσεται;

45'. Εγὼ μὲν οὖν, ὦ γῆ, καὶ ἥλιε, καὶ ἀρετὴ, καὶ σύνεσις, καὶ παιδεία, ᾗ διαγινώσκομεν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ, βεβοήθηκα, καὶ εἴρηκα. Καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τοῦ ἀδικήματος καλεγόρηκα, εἶπον ὡς ἐβουλόμην· εἰ δὲ ἐνδεεστέρως, ὡς ἐδυνάμην. Ὑμεῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων, καὶ ἐκ τῶν παραλειπομένων, αὐτοὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τῆς πόλεως ψηφίσασθε.

Τοῦ καλὰ Κτησιφῶντος Λόγου

ΤΕΛΟΣ.

ÆSCHINIS

IN

CTESIPHONTEM

ORATIO.

ARGUMENTUM
ORATIONIS
IN CTESIPHONTEM.

SCITUM *fecit Cteſiphon, ut Demoſthenes, Demoſthenis f. Pæanienſis, coronâ aureâ donaretur, eaque donatio in Theatro palam fieret, diebus Bacchanalium, tragœdis novis, "propterea quòd ea, quæ e re eſſent populi Athenienſis & dicere & facere ſemper perſtiterit." Scitum illud Æſchines, ut contra leges factum, in judicium vocavit, & tria accuſationis capita ſumma profert: unum, quòd Demoſthenem, rationibus nondum relatis, coronâ donandum decreverit, cùm lege cautum ſit, "ne quis magiſtratus coronâ donaretur, priuſquam rationes retuliſſet:" et hoc caput ad eſſentiam cauſæ pertinet. Alterum, quòd coronæ præconium in Theatro fieri juſſerit, cum lex vetet quemquam in Theatro coronari. Hoc ad quæſtionis qualitatem ſpectat. Tertium & poſtremum, quòd falſa in decreto ſcripſerit; non enim eſſe bonum virum Demoſthenem,*

neque coronâ dignum. Hoc quoque eſt ad crimen de decretis contra leges facĭis referendum: cum extet lex, quæ falſa ſcribere probibeat in decretis. Pertinet autem ad qualitatem. Adverſarii verò tres objecĭiones anticipat. Nam ad primum caput bifariam reſpondebit Demoſthenes, ſe non fuiſſe in magiſtratu, nec murorum refecĭionem eſſe magiſtratum, ſed miniſterium quoddam & curationem; et, ut magiſtratus ſit, tamen cum de ſuo ſit largitus, et e publico nihil acceperit, non ſibi referendas eſſe rationes. Utrunque pertinet ad qualitatem. Contra hoc autem Æſchines conjecĭurale caput opponit, quamvis id non confirmet: quid, inquit, ſi non de ſuo largitus eſt, ſed decem talenta ad operis ſumptum a Senatu accepit? Reſpicit hoc eſſentiam quæſtionis. Adverſùs alterum caput cum Demoſthenes aliam proferret legem, quæ coronam in Theatro promulgare jubeat, ſi juſſerit populus, eam Æſchines non ad civicas, ſed ad hoſpitales coronas ſpecĭare contendit. Refertur ad eſſentiam. Ad tertium multa ſingulatim regerit. Exiſtimat autem Demoſthenem in quatuor tempora defenſionem ſuam partitum eſſe, ſingulaſque actiones ſuas in ea diſtribuiſſe. Primum porro tempus id ait fuiſſe, quo bellum primum cum Philippo de Amphipoli geſtum fuerit: alterum, factæ pacis: tertium, ſecundi belli & cladis Chæronenſis: quartum denique, tempus præſens; earum ſc. rerum, quæ ipſis cum Alexandro jam tunc intercedebant. Primo igitur tempore, pacis eum fuiſſe auctorem dicit turpis & infamis,

atque

atque obſtitiſſe, quo minus eam unà cum communi Græcorum conſeſſu ſanciret civitas. Secundò, bellum Philippicum ab eo eſſe concitatum. Tertiò, & Sacri Belli & interitûs Phocenſium cauſam fuiſſe, quin & cladis Chæronenſis, cum perſuaſiſſet civibus, ut ſuſcepto contra Philippum bello, cum Thebanis ſocia arma jungerent. Poſtremò, quòd Alexandri tempore remp. deſeruit. His abſolutis, totam Demoſthenis vitam criminatur, in paucis etiam & Cteſiphontis, ubi poſtulat ut pro ſe ipſe cauſam dicat. Et capita quidem hæc ſunt: judicio tamen vicit Demoſthenes. Æſchinem quidem culpant nonnulli, quòd crimini de decretis, legibus adverſis, non fuerit immoratus, ſed & acta Demoſthenis exagitârit, cum is remp. præclarè adminiſtrâſſet: hic tamen contrà hac in re maxime nititur; "Supereſt mihi," inquit, "pars accuſationis, in qua plurimum ſtudii col-"loco: ea verò eſt cauſa, cur illum Cteſipho co-"ronâ donandum cenſet." Videant autem iſti, an non rectiſſimè ſit factum. Cùm enim magna apud omnes eſſet Demoſthenis auctoritas atque exiſtimatio, ut qui ſplendidiſſimè remp. adminiſtrâſſet, non injuriâ putavit, diſputationem de decretis illicitis frigidam fore & inanem, niſi contrariam opinionem auditoribus incuteret, Demoſthenem malevolo eſſe in populum animo, & in rebus publicis turpem ſe & reprehenſione dignum oſtendiſſe. Quocirca in hanc accuſationis partem ſummo ſtudio incubuit, & in eâ diutiſſimè eſt immoratus. In culpâ fortaſſe ponet aliquis exordium,

ut tragicum, & vaſtum, & ad perorationem propiùs accedens.

Status Orationis eſt negocialis, ſcripto conſtans, ut et Orationis pro coronâ: nempe capita ſtatûs negocialis, uti & illic, in eâ continentur; legitimum ſc. quod in tres leges, & juſtum, quod in quatuor tempora dividitur. Obſervabis autem, ut inſtar perorationis ſit exorſus a rejectione advocatorum, quemadmodum & Demoſthenes. Quidam dixerunt, non habere confirmationem exordium; itaque ne concluſionem quidem eſſe quærendam. Verùm confirmatione non caret, quæ eſt, "ne ea, "quæ æqua & uſitata ſunt, in civitate fiant." Nam ſi ratio propoſitionis confirmationem efficit, (ratio autem eſt, "quorundam deprecationes, ne "ea, quæ æqua ſunt & uſitata, in civitate "fiant") adeſt utique confirmatio. Quin et concluſionem habet; "ego verò fretus adſum," uſque ad illud, "plus apud vos quàm leges atque jura, valiturum."

EX PROOEMIO

TAYLORI.

QUOD Cicero dixit, cum has duas Orationes in Latinum ſermonem convertit, verè dixit : ſe nempe *gladiatorum par nobiliſſimum* poſt hominum memoriam *inducere*, Æſchinem ſc. & Demoſthenem ; illum, non tanquam *Æſerninum Samnitem*, *ſpurcum hominem*, *ſed doctum & acerrimum*, immo alterum fere Pacidianum, *cum Pacidiano*, *gladiatorum optimo*, *compoſitum*. (Ita enim verba Ciceronis interpretor ; de optim. gen. orator.) Ut affirmare non dubitem, nihil habere humaniores literas vel elegantiâ limatius, vel facundiâ diſertius, vel gravius oratione : nihil aut verborum ornatu cultius, aut ſententiarum majeſtate elatius, vel ab omni denique laudis genere felicius.

Et cum hæc dicam, nihil profero niſi quod comprobavit vetuſtas, atque omnium gentium populorumque conſenſus, ad quos Humanitas, hoc eſt, hujuſmodi Literæ pervenerint. *Hic*, *quem præſtitiſſe diximus cæteris*, *in illâ pro Cteſiphonte oratione longè optimâ*

optimâ, ſummiſſiùs a primo, deinde, dum de legibus diſputat, preſſiùs, poſt ſenſim incedens, judices ut vidit ardentes, in reliquis exultavit audaciùs. Cic. Orat. §. 8. *Si exempla ſequimur* (ait idem ibid. § 38.) *a Demoſthene ſumamus, et quidem perpetuæ dictionis, ex eo loco, unde in Cteſiphontis judicio de ſuis factis, conſiliis, meritis in remp. aggreſſus eſt dicere Ea profectò oratio in eam formam, quæ eſt inſita in mentibus noſtris, includi ſic poteſt, ut major eloquentia non requiratur.* Porro : *Converti ex Atticis duorum eloquentiſſimorum nobiliſſimas orationes inter ſe contrarias, Æſchinis Demoſtheniſque.* Id. de opt. gen. orat. Nam, non contentus eloquentiâ ſæculi ſui, cum totum ſe ad laudes Græcorum comparavit, tum, ut imaginem ſummæ Eloquentiæ in mente atque animo pleniſſimè effingeret, orationes has contrarias Latino ſermone donavit Latini ſermonis peritiſſimus artifex M. TULL. CICERO. Et qui omnes ad imitandum propoſuit, has potiſſimùm duxit eſſe dignas, quas ſedulò in patriam linguam verteret. Iſtius operis nihil hodie remanet præter deſiderium ; ſi excipias Anteloquium, quod inſcribi ſolet DE OPTIMO GENERE ORATORUM. [Tullius] *Protagoram Platonis, & Oeconomicon Xenophontis,* & Æſchinis ac Demoſthenis duas contra ſe orationes pulcherrimas *tranſtulit. Quanta in illis prætermiſerit, quanta mutaverit, ut proprietates alterius linguæ ſuis proprietatibus explicaret, non eſt hujus temporis dicere. Sufficit mihi ipſius Tranſlatoris auctoritas, qui ita in Prologo earundem orationum locutus eſt,* " *Putavi mihi ſuſcipiendum,* &c. Hieron. ad Paulin. Epiſt. 50. Verùm ut jactura iſtius verſionis quodammodo reſarciretur, quidam malè feriati, antiquas Ciceronis editiones beare voluerunt Interpretatione hujus controverſiæ, quam elaboravit

boravit *Leonardus Brunus Aretinus*, verùm neque eò loco quem occupat, neque famâ iſtorum ſcriptorum dignam, quos convertere inſtituebat. Ea utique contentio duorum ſummorum hominum, ad quam concurſus ex totâ Græciâ factus eſſe dicitur, (nam et Æſchines ipſe commemorat §. 21. plures tribunal circumſtetiſſe, quàm unquam meminerit ad ullam cauſam publicam conveniſſe) citò venit in famam atque celebritatem: et, dum ſtetit fortuna harum literarum, nihil unquam aut ardentiùs legebatur, aut maximorum hominum ſtudia magis alliciebat. Illam Demoſthenis præcipuè (uti dicebam) ita ſemper admirati ſunt veteres, quemadmodum ſolebant Phidiæ Jovem aut Doryphorum ſuſpicere; præſtantiſſimi ſcilicet artificis præſtantiſſima artificia, & quibus nihil in illo genere perfectius eſſe potuit.——Verùm his [antiquorum ſcriptorum teſtimoniis] ſuperſedeo; quoniam nemo eſt qui non laudavit, & nullæ ſunt laudes, quæ non ſunt maximæ: illud etiam in animo habens, quod ſi quem nullo modo capiat tanta eloquentia, neque lectione harum orationum deliniri poterit, non ille iſtiuſmodi auctoritatibus quidquam commovebitur.

Cauſa, quæ in judicium deducitur, erat hujuſmodi. Poſt prælium Chæronenſe, quod eâ infelicitate geſtum erat, quam omnes ſciunt qui de Græciæ fortunis aliquid inaudiverint, mœnibus urbis reficiendis præponitur Demoſthenes; ſive illud *munus* & *magiſtratum*, ſive λειτουργίαν quandam & *adminiſtrationem* leviorem vel *functionem*, appellare fas ſit. Præterea Quæſtor erat Theatralis, ἐπὶ τῷ θεωρικῷ conſtitutus, quod officium in commodiori loco expono diſertiùs. His muneribus cum præclarè functus ſit Demoſthe-

nes,

nes, præcipuè vero, quòd in *illo* magnam partem privatis ſumptibus confeciſſet, ideoque bene de republicâ mereri videretur, Cteſipho quidam, amicus & adjutor in rep. adminiſtrandâ, ad Senatum retulit, uti Demoſtheni gratiæ publicæ haberentur ob ſedulò navatam operam, ejuſque perpetua in P. A. merita, utique ei Corona Aurea decerneretur ; quod erat civitatis erga bonos cives honoris & εὐχαριστίας publicum & maximum argumentum. Iſti Rogationi obſtitit Æſchines luculentâ eâ Oratione quam hodie es lecturus. Leviſſima quidem cauſa, quæ eam quam dixi expectationem ciere, tantamque eloquentiam ſuppeditare poterat. Verùm totius contentionis fortuna non in corollâ, aut ſerto *duabus virgulis oleaginis facto*, poſita eſſe, ſed ad civitatem ipſam totamque remp. ſpectare videbatur. Nam poſt fatale illud prælium ad Chæroneam, in quo Philippi fortuna Demoſthenis conſilia profligavit, cum civitas de ſalute penè deſperaret, flagrabat Orator multorum invidiâ. Expertus eſt (ut ait ille *de Cor* §. 74.) ἀπόνοιαν Soſiclis, συκοφαντίαν Philocratis, μανίαν Dionidæ & Melani, qui nihil intentatum reliquerunt, verùm γραφὰς, εὐθύνας, εἰσαγγελίας, totam denique Fori Attici armaturam capiti ejus minitabantur. Alii, in quorum numero erat Cteſipho, Demoſthenem rurſus ad rempub. vocabant ; alii contrà, ut Æſchines, eos qui de Philippo victore melius ſenſerant. Cteſipho verò opportunum id tempus fore ratus, ut populi quaſi præjudicium de Demoſthene fieret, eam ſententiam in ſenatu dixit, in qua hæc cauſa tota continetur. Ibi Æſchines, quem Demoſthenes obtrectatorem nactus eſt in rep. adminiſtrandâ acerrimum, tum ut ne id fieret, neque iſtius conſiliis uteretur reſp. quibus nuperrimè labefactata eſſe videbatur,

tum

tum ut privatas inimicitias ulciſceretur, (ei enim nuper diem dixerat Demoſthenes ob legationem malè obitam & contra reipub. ſalutem) huic quam dixi Cteſiphontis Rogationi intercedit, hominemque ipſum libellis datis in judicium adducit; ſpecie quidem, quòd in eâ quædam continebantur, quæ legibus rogare non liceret; re autem verâ, ut Demoſthenis vitam, mores, conſilia, res geſtas, totamque demum reip. adminiſtrandæ rationem inſectaretur, eumque a civilibus muniis prorſus repelleret. Atque hæc eſt cauſa, non ea quam adducunt Rhetorum filii, cur de Queſtione & Coronâ, de Legibus & Argumento ipſo, tam pauca diſputentur, de Republicâ tam multa; adeo ut γραφὴ ipſa, ſi eorum verbis uti liceat, penè ἀμελεῖσθαι videatur. Atque hæc de Contentionis ſtatu & origine dicta ſunto.——

Cteſiphontis autem Rogatio, ſive Ψήφισμα, occurrit αὐτολεξεὶ § 35. Demoſth. ubi, recenſitis breviter Demoſthenis in rempub. meritis, maximè autem liberalitate in curatione qua proximè functus eſt, rogat, "Placere S. P. Q. A. laudari Demoſthenem virtutis "ergô benevolentiæque, atque ut coronâ aureâ do-"naretur a populo, & iſtius rei recitatio ſeu pro-"clamatio fieret proximis Dionyſiis, in Theatro, "Tragœdis novis:" feriante ſc. populo, & ſpectante Græciâ quæ advenerat ludorum gratiâ. Quædam ſunt hîc expedienda, ut lector interea ad has orationes paratior accedat. Nam cum primùm in ſcenam producta eſſet Fabula, ſolebat ea res *Commiſſionibus*, ut vocant, fieri. In *Dionyſiis* nempe, ſive Feriis Liberalibus, ut aliarum rerum, ita Ingenii quoque fuit quædam contentio. Certabant ibi fabulis ſuis Poëtæ: ut ex Didaſcaliis intelligere poſſumus, multiſque

tiſque ex Neotericis, qui ad Drama Antiquorum adnotaverunt. Tragœdia enim, quæ in Religione ortum & ſedem habebat, ludos ideo ſacros comitabatur. Ita perinde eſſet, quod ſcripſit Æſchines §. 5. ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς ΑΓΩΣΙΝ : & quod §. 14 ἐν τῷ θεάτρῳ—ΤΡΑΓΩΙΔΩΝ ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙΝΩΝ. Ita Ælianus II. Var. Hiſt. 13. Ὁ δὲ Σωκράτης σπάνιον μὲν ἐπεφοίτα τοῖς θεάτροις· εἴποτε δὲ Εὐριπίδης ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς ΗΓΩΝΙΖΕΤΟ ΚΑΙΝΟΙΣ ΤΡΑΓΩΙΔΟΙΣ, τότε γε ἀφικνεῖτο. Hinc lucem fœnerabitur Oratio multis in locis, ſcilicet ubi νόμον Διονυσιακὸν memorat, cum τὴν τῦ Διονύσυ ὀρχήσραν, cum τοὺς κριτὰς τὲς ἐκ Διονυσίων, & cum perſtringit Demoſthenis arrogantiam, quòd populi plauſu in concione, qui locus erat legitimus recitationis habendæ, non contentus, honorem hunc ſibi impertiri voluit, ὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Αθηναίων, ἀλλὰ τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν, ὐδ' ἐναντίον τῦ δήμου, ἀλλ' ἐναντίον τῶν Ελλήνων, ἵν' ἡμῖν συνειδῶσιν οἷον ἄνδρα τιμῶμεν. §. 14.——

Porro : agebantur Dionyſia Magna, τὰ ἐν ἄσει, ut vocari ſolent (erant enim alia), in quibus undique ex Græciâ confluebant ludorum, &c gratiâ, Vere novo, menſe Elaphebolione, die vero XVI^to. Tuliſſe autem dici ur Cteſipho ad Senatum, ut proximis Dionyſiis ille honos Demoſtheni haberetur. Facta eſt ea relatio Pyanepſionis die XXI. id erat paulo poſt Æquinoctium Autumnale. Et iſtius erat *Senatûs* deinde deliberare, et, ſi ita viſum fuerat, ſciſcere, προβεβλεύειν, an·equam res ad *Populum*, ſive publicum civitatis conventum deducerctur ; quo approbante & confirmante, Lex vel Ψήφισμα demum eſſe cœpit. Ecce autem, antequam Dionyſia agi cœperint, & ptiuſquam SCtum illud a Populo comprobaretur,

Æſchines

Æſchines (ut ex ejus libello conſtat, quem habemus apud Demoſth. §. 17.) die V^to. iſtius menſis Elaphebolionis, lege cum Cteſiphonte agit, queſtus hanc rogationem a Cteſiphonte contra jus eſſe factam. Unde fit, ut ea Rogatio toties Προβέλευμα diceretur, id eſt, Auctoritas (ut ita dicam) Senatûs, nondum, jubente populo, rata aut confirmata.

Quæ autem in eo SCto, ſive Προβεβλεύματι, infirmare voluit Æſchines, ad tria Kapita ſunt redigenda. ſc. (1.) Sedulò cavit reſpublica, ne cui ejuſmodi honores decernerentur, qui magiſtratum aut munus aliquod publicum geſſerat, priuſquam Rationes iſtius muneris (qui mos in eâ civitate invaluit) a viris ad eam rem ritè exſequendam conſtitutis comprobarentur. Scilicet, ne præconiis & coronis & laudationibus rationes publicæ præoccuparentur. Cteſipho autem tulit, donari Demoſthenem μεταξὺ ἄρχοντα, in ipſo magiſtratûs officio. Illud primum: atque in eo ſaxo verſando occupatur Æſchines a §. 5. ad §. 14. Sequitur (2da.) Cauſa, quòd παρανόμως etiam in decreto rogâſſet, donari Demoſthenem virtutis ergô *in Theatro*, Dionyſiis magnis, totâ Græciâ ſpectante: cùm legibus cautum ſit, Coronas a Senatu decretas non extra locum Senatûs habendi; a Populo, extra Concionem, recitari publicè celebrarique. Id exſequitur a §. 14. ad §. 19. Tota quæ ſequitur, & erat (3^tia.) & graviſſima Pars orationis, in Demoſthenis vitâ inſectandâ, in meritis ſtudiiſque in remp. expendendis, occupatur: ſcil. ὅτι ὁ διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ. Nam et id quoque, ut contendit ille, ἐκ τῶν παρανόμων, & de quo lege agere liceret, ſi qui falſas rationes aſſignaverint,

——— *cupiant & in acta referri.*

Hæc

Hæc totius Cauſæ ſumma eſt. Et iſtius diſtributionis memor jam lector meus ad Orationem priorem accedet. Scilicet, in primo loco περὶ τῶν ΕΥΘΥΝΩΝ, de *Rationibus*; in ſecundo περὶ τῶν ΚΗΡΥΓΜΑΤΩΝ, de loco *Recitationis*; Æſchinem dicentem attentè & ſedulò audiat. Nam ita iſti duo *Loci* (ut vocant Rhetores) omnino deſcribi & diſtingui ſolent. Vide argum. Orat. Demoſthenicæ—Ita Æſchin. §. 70. Πρὸς τὸν τῶν ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ νόμον πρῶτον, καὶ τὸν περὶ ΚΗΡΥΓΜΑΤΩΝ δεύτερον, τρίτον δὲ, τὸ μέγιστον λέγω, ὡς οὐδὲ ἀξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς. Et Demoſth. §. 32. Ηγοῦμαι τοίνυν λοιπὸν εἶναί μοι περὶ τοῦ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ εἰπεῖν, καὶ τῶν ΕΥΘΥΝΩΝ. Ita Nos SCta inſigniora aliquando emphaticè deſcribimus; v. g. ut cum dicamus, *Bill of Citations*, *Statute of Limitations*, etc. Quod ideo ſedulò præmonui, quoniam, cum omnis de Legibus diſceptatio, præſertim adeo vetuſtis & ætate ipſâ marceſcentibus, ſubtilior & confragoſior eſſe ſoleat, tum Æſchines, ſiqua in eâ re ſit auctoritas Demoſthenis, adverſarii ejus, dum de iis diſputabat, obſcuritatem quandam majorem mentemque difficiliorem, malis artibus, ei argumento inſunderit: ἐκ παλαιῶν (ut ait Ille) χρόνων καὶ ψηφισμάτων πολλῶν ἐκλέξας, ἃ μήτε προήδει μηδεὶς, μήτ' ἂν ᾠήθη τήμερον ἐηθῆναι, διαβάλλων, καὶ μετενεγκὼν τοὺς χρόνους, καὶ προφάσεις ἀντὶ τῶν ἀληθῶν ψευδεῖς μεταθεὶς τοῖς πεπραγμένοις. Dem. §. 66. Rurſuſque §. 33. Τῶν μὲν λόγων, οὓς οὗτος ἄνω καὶ κάτω διακυκῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, ὅτε μὰ τοὺς θεοὺς οἶμαι ὑμᾶς μανθάνειν, ὅτ' αὐτὸς ἠδυνάμην συνεῖναι τοὺς πολλούς. Unde minùs mirari ſoleo, doleo tamen ſæpiſſimè, ſtudioſos nonnullos, in ipſo aditu cauſæ, ingratâ & quaſi horridiore oratione (ut exiſtimare ſolent) deterritos atque exanimatos, ad ſummam

mam & maximam, quæ unquam enituit, Eloquentiam nunquam penetrare aut pervenire potuiſſe. Verùm et hæc mea præmonita, & quæ dum ipſa pertractantur argumenta, dicturus ero, eam omnem moleſtiam, ſi non prorſus tollere, at levare aliquâ ex parte & recreare poſſe ſpero.

Demoſthenes, cum ad Defenſionem accedat, meritis in rempub. fretus, & plurimis benevolentiæ ſignis, eam partem diſputationis, quæ Legibus continetur, & in qua inferior eſſe creditur, στρατηγικῶς πάνυ (ut ait ille Rhetor in Argumento) atque ut Imperatorem exercitatum decebat, in mediam orationem conjecit. Et tamen ſæpiùs iſti honores Demoſtheni deferebantur verbis iiſdem, atque iiſdem condicionibus, quibus nunc Cteſipho deferebat; Æſchine ipſo neutiquam interpellante. Quod tamen factum potiùs oportuit, quàm nunc denuo lites perſequi, poſtquam ea ratio Cteſiphontis, quam nunc convellere inſtituerat, & diuturnitate temporis, & repetitione honoris, & præſumptione juris, aliquod auctoritatis conſecuta eſſe videretur. Eam argumentationem latius pertractat Demoſthenes §. 65. Ταυτὶ τὰ ψηφίσματα, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς, καὶ τὰ αὐτὰ ῥήματα ἔχει, ἅπερ πρότερον μὲν Αριστόνικος, νῦν δὲ Κτησιφῶν γέγραφεν ὑτοσί. καὶ ταῦτ' Αἰσχίνης οὐδ' ἰδίωξεν αὐτὸς, ὅτε τῷ γραψαμένῳ συνκατηῤῥησε. Exſtat quidem, ut ait Ille, iſtud decretum Ariſtonici, iiſdem penè verbis exaratum §. 26. Exſtant etiam §. 34. decreta pariter quæ Nauſicli, quæ Charidemo & Diotimo, quorum cauſa a cauſâ Demoſthenis non abhorrebat, eoſdem honores deferebant, quos nunc rogat Cteſipho Demoſtheni decerni.

☞ His

☞ His ſubjungit quædam Vir optimus de Tempore, quo inſtituta hæc Cauſa fuit, quòque in judicium adducta ac perorata. Conſtat igitur vel ex ipſo illo Æſchinis Libello, quem videre eſt apud Demoſth. §. 17. ſuſceptam quidem litem fuiſſe Olymp. CX. 3. Prætore Athenis Chæronda, quo anno malè pugnatum eſt ad Chæroneam. Actam autem eſſe memorant Plutarchus in vitâ Demoſthenis, & Dionyſ. Halicarn. ad Ammæum, Ariſtophonte Prætore, Olymp. CXII. 3. anno poſt pugnam in Arbelis pugnatam, cum Alexander, jam Aſiæ potitus, atque in Indiam profectus, ἔξω τῆς ἄρκτου καὶ τῆς οἰκουμένης ἁλίγου δεῖν πάσης μεθεστήκει, quemadmodum ait Æſch. §. 52. Quòd ſi Menſem etiam requiras, oſtendit Cl. Palmerius pronunciatas fuiſſe has Orationes menſe Pyanepſione (Septembri) finiente, vel Mæmacterione incipiente; quòd eo ſcil. anni tempore Pythia fieri ſolere conſtat, quæ jamjam adventare & *intra paucos dies futura eſſe* teſtis eſt Æſchines ſub finem orationis §. 93.

Poſtremò, agitur hæc Cauſa apud maximum & celeberrimum quod Athenis fuit Tribunal, *Heliæam*, in quo Judices quingenti, aliquando etiam (in gravioribus ſc. litibus) ad MD ſedebant, jurejurando obſtricti religioſiſſimo; quod, cum ad nonnulla, quæ mox ab Oratoribus noſtris proferentur, conferat illuſtranda, ex Demoſthenis Timocrateâ deſcribi curavimus.

ΟΡΚΟΣ

ΟΡΚΟΣ ΗΛΙΑΣΤΩΝ.

ΨΗΦΙΟΥΜΑΙ κατὰ τὲς νόμυς, κ᾽ τὰ ψηφίσματα τῦ δήμυ τῶν Αθηναίων, κ᾽ τῆς βελῆς τῶν πεντακοσίων. Καὶ τύραννον ὐ ψηφιῦμαι εἶναι, ὐδὲ ὀλιγαρχίαν· ὐδὲ ἐὰν τις καταλύῃ τὸν δῆμον τῶν Αθηναίων, ἢ λέγῃ ἢ ἐπιψηφίζῃ παρὰ ταῦτα, ὐ πείσομαι· ὐδὲ τῶν χρεῶν τῶν ἰδίων ἀποκοπὰς, ὐδὲ γῆς ἀναδασμὸν τῆς Αθηναίων, οὐδ᾽ οἰκιῶν, οὐδὲ τὲς φεύγοντας καταξω, οὐδὲ ὧν θάνατος κατέγνωσται, οὐδὲ τὲς μένοντας ἐξελῶ παρὰ τὲς νόμους τὲς κειμένυς, κ᾽ τὰ ψηφίσματα τῦ δήμου τῶν Αθηναίων κ᾽ τῆς βελῆς, ὔτ᾽ αὐτος ἐγὼ, οὔτ᾽ ἄλλον οὐδένα ἐάσω· οὐδὲ ἀρχὴν κατασήσω, ὥστε ἄρχειν ὑπεύθυνον ὄντα ἑτέρας ἀρχῆς, καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων, κ᾽ τῦ ἱερομνήμονος, κ᾽ ὅσοι μετὰ τῶν ἐννέα ἀρχόντων κυαμεύονται ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, κ᾽ κήρυκος, κ᾽ πρεσβείας, κ᾽ συνέδρων· οὐδὲ δὶς αὐτὴν τὴν ἀρχὴν τὸν αὐτὸν ἄνδρα, οὐδὲ δύο ἀρχὰς ἄρξαι τὸν αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ· οὐδὲ δῶρα δέξομαι τῆς Ηλιάσεως ἕνεκα, οὔτ᾽ αὐτὸς ἐγὼ, ὔτ᾽ ἄλλος ἐμοὶ, ὔτ᾽ ἄλλοι εἰδότος ἐμοῦ, οὐ τέχνῃ, ὔτε μηχανῇ οὐδεμιᾷ. Καὶ γέγονα οὐκ ἔλατ[ον] ἢ τριάκοντα ἔτη. Καὶ ἀκροάσομαι τῦ τε κατηγόρυ κ᾽ τοῦ ἀπολογουμένυ ὁμοίως ἀμφοῖν, κ᾽ διαψηφιῦμαι περὶ αὐτῦ οὗ ἂν ᾖ ἡ δίωξις. Επόμνυμι Δία, Ποσειδῶνα, Δήμητρα· κ᾽ ἐπαρῶμαι ἐξώλειαν ἐμαυτῷ, κ᾽ οἰκίᾳ τῇ ἐμαυτῦ, εἴτι τύτων παραβαίνοιμι· εὐορκῦντι δὲ καλὰ πολλὰ κἀγαθα εἶναι.
Vide Potter. Archæol. I. 21.

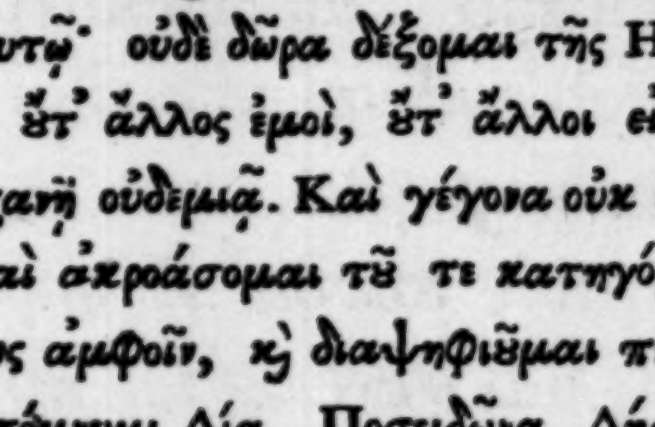

ÆSCHI-

ÆSCHINIS
IN
CTESIPHONTEM
ORATIO.

1. QUANTUS isthîc apparatus sit, Athenienses, quantaque acies instructa, quibus denique in foro precibus sint usi quidam, ne ea quæ et æqua & usitata sunt, in civitate fiant, videtis. Ego verò diis primùm immortalibus, deinde legibus ac vobis fretus adsum, nullum existimans apparatum plus apud

Pag. 7. l. 1. παρασκευὴν—παράταξιν] Simili fere exordio permultos usos fuisse veteres Oratores testatur Taylorus. Ita Andocides περὶ τῶν Μυστηρίων, Τὴν μὲν παρασκευὴν, ὦ ἄνδρες, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, σχεδόν τι πάντες ἐπίστασθε. Vehementior paulò Æschines, qui *aciem* & *exercitum* in forum planè traduxit.

apud vos, quàm leges atque jura, valiturum.

2. Vellem quidem, Athenienſes, & quingentorum ſenatus, & conciones publicæ a præfectis ſuis rectè adminiſtrarentur: vellem leges, quas Solon de oratorum diſciplinâ tulit, valerent: ut ei primùm, qui ex civibus eſſet ætate provectior (ſicut leges jubent) in ſuggeſtum pudenter aſcendenti, ſine ſtrepitu ac tumultu, ex uſu rerum optima reipublicæ conſilia dare liceret: deinde, ut jam cuivis civium, pro ſuâ cujuſque ætate, ſeorſim & per vices, ſingulis de rebus ſententiæ dicendæ poteſtas fit. Sic enim mihi videtur & civitas optimè regi poſſe, & contentiones forenſes rariſſimæ futuræ. Cum autem ea, quæ olim conſenſu omnium erant præſtantiſſima, nunc abrogata ſint: cum nonnulli ſententias legibus contrarias non dubitent perſcribere, eaſque alii populi ſuffragiis permittant, non juſtiſſimâ ratione proedrorum munus ſortitò adepti, ſed factã

P. 8. l. 19. λαχόντες προεδρεύειν] *Proedri*, qui concionem regebant, non ii erant, qui in ſenatu præſidebant; verùm novem fuerunt, ſinguli ex ſingulis novenis

tâ coitione conſecuti; ſiquis autem ex reliquis ſenatoribus munus illud revera fortitus ſit, & ſuffragia veſtra ritè pronuntiaverit, huic iſti, qui remp. non jam communem, ſed privatim ſuam exiſtimant, delationem nominis minitentur; cum, redactâ in ſervitutem plebe, & dominationem ſibi vendicantes, judicia quæ legibus conſtituta ſunt, abrogàrint, quæ ex plebiſcitis

venis tribubus iis, quæ in prytaneatu non eſſent, ſorte in ſingulis concionibus lecti. Horum princeps, ſorte unà cum iis electus, Ἐπιστάτης τῆς ἐκκλησίας dictus eſt, cujus illud præcipuum munus fuiſſe videtur, ut cum prytanes concionem coegiſſent, proedri verò retuliſſent qua de re convenirent, ipſe populo ſuffragiorum poteſtatem permitteret, quod ἐπιψηφίζειν appellabant, & διαχειροτονίαν διδόναι· (ut nos loqui ſolemus, *to put the queſtion.*) Sigon. de Rep. Ath. l. 2.

Suprà γνώμας malè Wolfius aliique *decreta* interpretantur. Γνώμη idem fere ac *propoſitum*, *opinio*: "A Motion, a Propoſition." *Taylor.*

P. 9. l. 7. τὰς δὲ ἐκ τῶν ψηφισμάτων] Actiones innuit, de quibus nullæ erant leges latæ, ex quorum præſcripto reus in judicium adduceretur; quæque ideo ad ſenatum, vel ad populum deferebantur. Harum inſigniſſima fuit Εἰσαγγελία, *crimen læſæ majeſtatis.*

biſcitis fiunt, iracundi pronuntient: ſilet præconium illud, omnium quæ in urbe ſunt & pulcherrimum & modeſtiſſimum, "Quis quinquagenario major concionem "habere vult; deinde, per vices, qui alii "Athenienſes?" Sed oratorum immodeſtiam jam neque leges, neque prytanes, neque proedri, neque præſidens tribus, decima pars civitatis, poſſunt coercere.

3. Cum igitur hæc ita ſe habeant, ac talia reip. obvenerunt tempora, qualia vos eſſe ipſi intelligitis, una adhuc pars imperii reliqua eſt, (ſi quid modo ego intelligo) judiciorum de decretis contra leges factis *vindicatio*. Quòd ſi hæc quoque tolletis, vel iis, qui tollere conantur, permittetis, prædico vobis, fore ut paulatim univerſæ reip. ſtatum certis hominibus imprudentes concedatis. Probè enim nôſtis, Athenienſes, tria eſſe apud omnes homines reip. adminiſtrandæ genera: Unius, Paucorum, & Populi principatum. Ac regnum quidem, paucorumque dominatus, eorum qui præſunt adminiſtrantur arbitrio; liberæ verò

Ibid. l. 8. μετ' ὀργῆς κρίνουσι] *ex animi libidine & dominanti affectu judicant.* Tourel.

verò civitates ſtatis legibus *obtemperant*. Neminem igitur veſtrûm hoc lateat, ſed planè ſciat unuſquiſque, ſe eo ipſo die, quo forum judiciale ingreditur, actionem de decretis contra leges factis diſceptaturus, de ſuâ etiam ipſius dicendi libertate laturum eſſe ſententiam. Idcirco & Legiſlator primum hoc poſuit in Judicum jurejurando, "Sententiam feram ſecundùm "leges:" illud nimirum pro comperto habuit, conſervatis reip. legibus, ſalvum ſimul eſſe imperium populare. Quæ quidem vos memoriâ tenentes, oportet eos, qui decreta ſcribunt legibus contraria, odiſſe; neque ullum hujuſmodi crimen leve, ſed graviſſimum eſſe unumquodque arbitrari: denique hoc jus neminem mortalium vobis pati eripere; *repudiatis* & imperatorum patrociniis, qui jamdiu oratoribus quibuſdam adjutores adſciti remp. labefactant, & hoſpitum deprecationibus, quibus aliqui ſubornatis, e judiciis effugiunt, cùm legibus contrariam ſequantur reipublicæ gerendæ rationem. Sed quemadmodum quemque veſtrûm puderet, ſta-

tionem

P. 11. l. 13. τὴν τάξιν λιπεῖν] Vulgatâ apud Oratores Græcos ſimilitudine Demoſthenem ſubdolè per-

tionem in bello ſibi aſſignatam deſerere, ita etiam nunc pudeat ab eo loco migrare, in quo a legibus collocati eſtis, dominationis popularis cuſtodes hodierno die *conſtituti*.

4. Illud etiam memoriâ eſt tenendum, univerſos cives reip. ſtatum atque regimen veſtræ nunc fidei commiſiſſe, quorum alii hodiernæ interſunt cauſæ, alii verò abſunt, ſuis occupati negotiis: quos reveriti, & jurisjurandi quo obſtricti eſtis, legumque memores, ſi Cteſiphontem convicerimus, & legibus contrarium, falſumque & civitati incommodum decretum conſcripſiſſe, evertite, Athenienſes, iniqua propoſita, dominationem popularem civitati ſtabilite, de iis, qui in gerendâ rep. neque legibus, neque civitati, neque communi omnium veſtrûm utilitati conſulunt, pœnas deſumite. Quòd ſi his animis ea quæ dicturus ſum audieritis, certè ſcio vos juſtam, religioſam,

perſtringit, quem ſtationem ſuam in acie Chæronenſi deſeruiſſe nemini non pernotum fuit. *Tourel.*

Ibid. penult. τὴν πόλιν ὑμῶν] Πόλις Reipublicæ ſtatum & conſtitutionem, πολιτεία ejuſdem adminiſtrationem hîc loci denotat. *Brodæus.*

gioſam, vobiſque & reip. perutilem ſententiam eſſe laturos.

5. AC de universâ quidem accuſatione ſatis multa me præfatum eſſe confido: de legibus autem, quæ ad eos pertinent qui rationibus referendis ſunt obnoxii, contra quas decretum hoc ſcripſit Cteſiphon, paucis jam mihi eſſe dicendum videtur. Superioribus igitur temporibus, nonnulli ſummis magiſtratibus functi, & vectigalibus præfecti curandis, quique in eorum ſingulis ſordidum quæſtum facerent, adjungendis ſibi tum a ſenatu tum a plebe oratoribus, rationum referendarum judicia laudibus & præconiis ex longinquo antevertebant: ita ut in rationibus magiſtratuum reddendis accuſatores, multoque etiam magis judices, in maximas redacti erant anguſtias. Multi enim eorum, qui rationes

P. 12. l. 16. ΠΕΡΙ] Attingit *primum* Caput Generale, κεφάλαιον γενικὸν, ut dicitur in Argumento huic Orationi præmiſſo. Scilicet, ad §. 14. hoc perſequitur, " Μὴ ἐξεῖναι ὑπεύθυνον ἄρχοντα στεφανοῦν." Iſtius tractationis portiuncula, quæ hinc ad §. 7. pertingit, agit de ſummâ Legis utilitate, atque exponit, quibus iſti artibus Conſtitutioni fraudem facere ſoleant. *Taylor.*

rationes reddere tenebantur, cum apertiſſimè peculatûs arguerentur, e judiciis tamen evaſerunt. Neque id ſanè mirum. Pudebat ſcilicet judices, in eâdem urbe, fortaſſis etiam eodem anno, virum illum, de quo nuper ludis publicis prædicaretur, eum virtutis ergô & juſtitiæ aureâ coronâ a populo donari, mox e judicio videri exeuntem, furti causâ repetundarum damnatum. Itaque ſententiam ferre judices cogebantur, non quam objectum crimen poſtularet, ſed quâ civium pudori conſuleretur.

6. Hæc cum legiſlator quidam animadvertiſſet, legem tulit, eamque præclaram, quæ diſertè vetat, " ne qui rationes non-" dum retulerunt, coronâ donentur." Quæ cum a legiſlatore tam prudenter ſint proviſa, inventa tamen quædam ſunt aucupia verborum legibus ſuperiora, quorum niſi quis certiores vos faciat, imprudentes decipiemini. Eorum enim, qui aliquos ante relatas rationes coronâ donandos contra leges cenſent, nonnulli naturâ ſunt modeſti (ſi quis modò eorum modeſtus eſſe poteſt, qui decreta ſcribunt legibus adverſa:) ſed tamen velamentum quoddam

dedecori

dedecori prætendunt. Decretis enim hujuſmodi quippiam adſcribunt, " coronandum eſſe hominem, poſtquam geſti magiſtratûs rationes reddiderit." Ac civitas quidem pari utrobique injuriâ afficitur; nam rationes referendæ laudibus & coronis prævertuntur: is autem, qui decretum ſcribit, ſignificat auditoribus, ſe quidem contra leges id ſcripſiſſe, delicti autem ipſum pudere. Cteſiphon verò, Athenienſes, & legem tranſgreſſus, quæ ad rationes relaturos pertinet, eumque quem modo vobis expoſui, prætextum rejiciens, ſcito juſſit Demoſthenem, etiam tum magiſtratum gerentem, priuſquam rationes retulerit, coronâ donari.

7. Aliam porro, Athenienſes, afferent orationem, ab eâ quæ modo expoſita eſt diverſam:

P. 14. l. 18. λόγον καὶ εὐθύνας] Inter has voces, licet plerunque pro ſynonymis habeantur, illud tamen intereſt, ut λόγος rationes ipſas, εὐθύναι earum calculos & probationes ſignificent. *Budæus.*

P. 15. l. 9. ἕτερόν] *Nullam* adhuc Demoſthenis orationem ſive defenſionem expoſuit adverſarius. Quare igitur ἕτερον dixit? Nimirum, *Mos erat*, ait Æſchines,

ſam : ſi quid aliquis electus ex plebiſcito gerat, id non magiſtratum eſſe, ſed curationem quandam & miniſterium : magiſtratus autem illos eſſe dicent, quos Theſmothetæ in Theſei fano ſortitò diſtribuant ; eos item, quos populus in comitiis ſuffragio creare ſolet, ut imperatores, ut equitum magiſtros, cæteroſque id genus magiſtratus ; reliqua verò omnia negotia eſſe duntaxat, ex plebiſcito mandata. Ego verò iſtorum orationi legem veſtram opponam, quam eo conſilio tuliſtis, ut hujuſmodi commenta præcidantur ; in qua diſertè ſcriptum eſt : " Magiſtratus," inquit legiſlator, " qui " populi ſuffragio creantur ;" (uno omnes vocabulo complexus, cunctoſque eos edicens eſſe MAGISTRATUS, quos populus ſuffragio creat) " & publicis operibus præ- " fectos ;" (eſt autem Demoſthenes curator muris reficiendis, maximo præfectus operi)

ſchines, *ut qui honores hos detulerint contra legem, præ pudore decretis ſuis adjicere ſolerent ſolennem clauſulam,* ΕΠΕΙΔΑΝ εὐθύνας δῷ. De qua re nonnulla addidit. *Jam vero Cteſipho* aliâ *viâ aggreditur :* aliam *& prorſus* diverſam *adornat orationem. Adeò non adjecit iſtam condicionem de futuro, ut etiam contendet hunc non eſſe Magiſtratum.* Taylor.

operi) " & omnes quotquot aliquid quod " civitatis ſit, tractant ultra triginta dies ; " & quicunque tribunalium præfecturas " ſuſceperint ; (omnes autem operibus præfecti tribunalis ſuſcipiunt præfecturam :) quid hos jubet facere ? non obire miniſterium, ſed " MAGISTRATU FUNGI, poſtquam " in foro judiciali approbati ſint :" ſiquidem ne ii quidem quibus ſortitò magiſtratus obvenère, niſi ſpectati priùs & approbati ſint, magiſtratum gerunt : jubet etiam eos, quemadmodum & alios magiſtratus, apud

P. 16. l. 10. διαχειρίζουσί τι τῶν τῆς πόλεως] h. e. τῶν δημοσίων χρημάτων, *qui pecuniæ publicæ aliquam partem adminiſtrant :* non, *qui publicum aliquod munus obeunt.* Infrà §. 12. Ως τοίνυν κ᾽—τὰ δημόσια χρήματα διεχείριζε——

Ibid. l. 12. ἡγεμονίας δικαστηρίων] *Fori alicujus judicialis præfecturam.* Nemo ad ullam Reip. Athenienſis partem vel leviſſimam acceſſit, nemini munus aut officium aliquod demandabatur, cui non ſimul mandata erat Juriſdictio. Cum igitur infinitæ coram domeſticis his tribunalibus cauſæ privatæ diſceptarentur, hinc factum eſt, ut unuſquiſque Athenienſis ex teneris fere unguiculis judex fieri didicerit. Quam populi iſtius indolem facetè tangit Lucianus in Icaro Menipp. Καὶ ὁ Φοίνιξ δὲ ἐνεπορεύετο, κ᾽ ὁ Κίλιξ ἐλήϊζευε, κ᾽ ὁ Λάκων ἐμαστιγοῦτο, κ᾽ ὁ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΕΔΙΚΑΖΕΤΟ. *Taylor.*

apud ſcribam & ratiociniorum præfectos in tabulas referre rationes. Hæc ut a me verè dici conſtet, ipſæ vobis leges recitabuntur.

LEGES.

8. Cum igitur, Athenienſes, quos legiſlator magiſtratus appellat, iſti negotia & curationes nominârint, veſtrum eſt hanc legem recordari & eorum opponere impudentiæ: ſubjicere eis denique, neutiquam vobis acceptum fore malitioſum cavillatorem, qui ſe verborum captionibus leges everſurum putet; ſed quò quiſque linguâ melior ſit, qui legibus contraria ſcribit, eò graviorem veſtram ſenſurum iracundiam. Oportet enim, Athenienſes, idem loqui legem & oratorem; ubi verò aliam vocem lex, aliam orator mittit, ſecundùm legis æquitatem ferenda ſententia eſt, non dicentis impudentiam.

9. Jam de illâ, quam Demoſthenes inexpugnabilem ait, ratione, pauca præmittam.

P. 17. l. 20. *πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον*] Contra primum Caput Generale totius quæſtionis (vide Argum. hujus) duplici ratione militat Demoſthenes. *Primùm*, hoc

tam. Dicet enim iſte, Ego muris reficiendis curator ſum—fateor—ſed minas centum largitus ſum civitati, atque opus inde amplius multò effectum eſt: cujus igitur rei mihi ratio referenda eſt; niſi forte & benevolentiæ ſit ratio aliqua referenda? Adversùs eum autem prætextum audite me paucis, quàm æqua & utilia ſim dicturus. In hac enim tantâ & tam veteri republicâ, nemo eſt eorum qui ad remp. quomodocunque acceſſerint, qui referendarum rationum judicio ſit ſolutus: idque vos iis edocebo primùm, quæ pleriſque mira videantur. Cujuſmodi eſt, quod Sacerdotes, mares feminaſque, lex rationibus reddendis ſubjicit, & generatim omnes, & unumquemque ſigillatim, qui duntaxat honorarium aliquod accipiunt, & vota pro vobis diis faciunt: idque non privatim tantùm, ſed communiter etiam totas familias, Eumol-

hoc non eſſe Magiſtratum, ſed Curationem. Id jam abſolutum eſt. [Reſumitur tamen infrà §. 13.] *Deinde*, contendit ſe de ſuo largitum eſſe, non accepiſſe a rep. et abſurdum eſſe rationes expoſci benevolentiæ & liberalitatis. Id ab hoc loco ad § 10. Orator noſter diſputat, quantum valeat. *Taylor.*

Eumolpidas, Cerycas, et reliquos omnes. Rurſus Trierarchos rationem reddere lex jubet, qui neque publica tractàrunt, neque è vectigalibus veſtris multum ſuffurati, exiguum verò quiddam numerantes, largiri ſe de ſuo dicunt, cum veſtra vobis reſtituunt, ſed qui citra controverſiam patrimonia ſua veſtrî ſtudio inſumpſerunt. Neque verò trierarchi ſoli, ſed maxima omnium quæ in civitate ſunt concilia, judiciorum ſuffragium ſubeunt. Primùm enim Areopagiticum Senatum jubet lex rationes ſuas apud præfectos ratiociniorum referre, illoſque maximarum & graviſſimarum cauſarum arbitros veſtro ſubjicit ſuffragio. Nunquamne ergo coronabitur Senatus

P. 18. l. 19 Ευμολπίδας καὶ Κήρυκας] Duæ erant familiæ Athenis, ſacrorum quæ quotannis Cereri & Proſerpinæ fierent, miniſtri atque cuſtodes. De his plura apud *Tourellium*.

P. 19. l. 15. ἐκ ἄρα ςεφανωθήσεται] Senſus eſt, " Etiam lex concilium Areopagiticum complectitur, " graviſſimoſque eos magiſtratus veſtro examini ſub- " jicit. Quid ergo? inquit aliquis: Quantum vi- " deo, rationes tum erunt reddendæ, ubi ceſſat " Magiſtratus. *Iſte autem, cum ſolus omnium in hac* " *civitate ſit perpetuus*, Nunquamne ergo coronabi-

tur

Senatus Areopagiticus? *Non*—neque enim hoc illis patrium, aut uſitatum eſt. Non ducuntur ſtudio honoris? Ducuntur ſanè. Verùm non ſatis habent, ſi quis apud eos nemini faciat injuriam; ſed ſi quis deliquerit, caſtigant: veſtri autem oratores licentiâ efferuntur. Præterea Senatum Quingentorum legiſlator referendis rationibus fecit obnoxium; atque iis, qui rationes nondum retulerunt, uſque adeò diffidit,

" tur Senatus Areopagiticus? *Non.* Fa eſt enim
" condicio officii, ut coronari non poſſint: ĩr mores
" patrii. Quid ergo? non ducuntur ſtudio hono-
" ris? num omnis extincta eſt laudis & bene meren-
" di cupido?" Hucuſque mentem Oratoris evolvit & illuſtravit Taylorus: ſequitur autem,

Ibid. l. 18. ἀλλ' οὐκ ἀγαπῶσιν] Qui locus neſcio an non magis etiam explicatione indigeat, quàm is qui proximè præcedit. " Quid ergo? dicit aliquis:
" non ducuntur ſtudio honoris? Ducuntur ſanè.
" Verum enimvero *virtutem ipſam propter ſe am-*
" *plexi*, non ſatis habent, ſiquis apud eos injuriam
" non facit: *majus aliquod poſtulant:* quòd ſi quis de-
" liquerit, in eum continuò animadvertunt. Veſ-
" tri autem oratores licentiâ efferuntur: *utique illis*
" *non ſatis eſt, ſi delicta impunita ferant, niſi etiam*
" *præmia & coronas efflagitent.*" Omnino tale aliquod ſupplementum deſiderare videtur locus iſte, nimis fortaſſe & indiſtinctè conciſus.

dit, ut ſtatim legum initio dicat, " Ma-
" giſtratus, rationibus non relatis, ne pe-
" regrè proficiſcitor." Dii boni ! (excla-
clamet aliquis) eòne quod magiſtratum geſſi, non peregrè proficiſcar ? Scilicet, ne interceptâ pecuniâ publicâ, aut negociis *malâ fide geſtis*, in fugam te conjicias. Rurſus eum, qui rationes debet, neque facultates ſuas conſecrare ſinit, neque donaria templis ſuſpendere, neque adoptari, neque

P. 20. l. 3. *ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ ἀποδημεῖν*] Τὸ, *ἀρχὴν*, adverbii loco hîc ſumit Taylorus, & *omnino, prorſus*, ſignificare contendit: atque in eo quidem ſenſu conſtat locutionem hanc a ſcriptoribus Græcis crebrò fuiſſe uſurpatam. Veruntamen nollem a receptâ interpretatione diſcedere, cum verba reſpiciam, quæ proximè ſequuntur : Ὦ Ηράκλεις, *ὑπολάβοι ἄν τις*, ὅτι ΗΡΞΑ, *μὴ ἀποδήμησω* ; ex ipſius enim Legis verbis, quod indignabundus ille objectat, peti veriſimile eſt. Neque verò alteram illam l egem, *ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ στεφανῦν*, quam ſimiliter exponit vir eruditus, *Rationibus reddendis obnoxium* omnino *nefas ſit coronâ donari*, in iſto ſenſu accepiſſe videtur, quiſquis ille fuit, qui hujuſce orationis ſcripſit argumentum, cum ita eam diversâ aliquantùm formulâ protulit, Μὴ ἐξεῖναι ὑπεύθυνον ΑΡΧΟΝΤΑ στεφανοῦν, neque ipſe demum M. Tullius, qui in libro de opt. gen. orat his verbis eandem expreſſit : *Cum eſſet lex Athenis, nequis coronâ donaretur* in magiſtratu, *priuſquam rationes retuliſſet.*

neque teſtamentum facere, aliave permulta: uno ùt dicam verbo, eorum, qui hoc judicio tenentur, bona legiſlator in pignus arripit, donec civitati rationem retulerint. Eſto: ſed eſt, qui ex pecuniâ publicâ neque ſumpſit quicquam neque inſumpſit; ad aliquam tamen reip. acceſſit partem. Etiam hunc jubet lex rationes referre apud præfectos ratiociniis. Quo pacto tandem, qui nec ſumpſit nec inſumpſit quicquam, rationem reddet civitati? Lex ipſa ſubjicit ac declarat quæ ſcribenda ſint. Jubet enim hoc ipſum tabulis inſcribere, ſe nec ſumpſiſſe quicquam è publico, nec inſumpſiſſe. Omnino autem eorum, quæ in hac civitate ſunt, nihil eſt, de quo non reddenda ſit ratio, de quo non ſit quærendum, quod non ſit explorandum. Quæ ut a me verè dici pernoſcatis, ipſas audite leges.

LEGES.

Cum igitur in hoc maximè ſe jactabit Demoſthenes, dicetque ſe propter largitionem ſuam rationibus reddendis non eſſe obnoxium, illud ſtatim ei opponite: Er-

go te, Demoſthenes, finere oportebat ratiocinatorum præconem patrium illud & legitimum præconium uſurpare, "Quis accuſare vult?" Sinito diſceptare tecum quemvis civium, an nihil ſis largitus, ſed de multis quæ accepta habes in murorum refectionem, pauca impenderis, cum decem talenta eo nomine a civitate acceperiſſes. Ne tibi liberalitatis laudem rapito, neque calculos e judicum manibus extorqueto, neque leges antecedere ſed ſequi

P. 21. l. 11. οὐκεῦν ἐχρῆν σε] Quanquam *conjecturale* illud quod ſtatim inſequitur, *firmamentum*, ὡς οὐκ ἐπιδέδωκας, κ. τ. λ. temere videtur eſſe ab Æſchine confictum, juſtiſſimis tamen principiis ea, quæ præ manibus eſt, innititur argumentatio. Quippe iſtud ipſum quod §. 5. expoſitum fuit, recurrat oportet incommodum, ſicui liceret in medio magiſtratu coronam ſibi vindicare, ἁρπάζειν τὴν φιλοτιμίαν, eo nomine ac prætextu, quòd inſumptis iis quas de publico cepit pecuniis, propriis ipſe ſumptibus opus ſibi mandatum ultrò confecerat: namque hoc erat judicum, ratiociniis præfectorum, excutere & definire. Neque verò hac Lege præcluſa erant aut denegata *ſua præmia laudi*, quod rhetoricè queritur Demoſthenes §. 33. ſed tantùm uſquè eò dilata, dum conſtaret, utrùm illa munificentia, an calliditas veriùs appellanda ſit.

qui velis in rep. gerendâ. Hæc enim dominationem erigunt popularem.

10. Itaque adversùs futiles, quos fingent isti, prætextus, hactenus a nobis dictum sit. Revera autem referendis rationibus obnoxium fuisse Demosthenem, ubi scitum istud Ctesiphon rogavit, cum pecuniæ theatrali, & murorum simul refectioni præpositus esset, neutriusque magistratûs rationem reddidisset, ego jam vos ex tabulis publicis conabor edocere. Recita ergo mihi, quo prætore, quo mense, quo die, & in qua concione Demosthenes theatralis pecuniæ curator sit electus, ut *intelligatis*, decretam ei coronam esse in medio magistratu. Recita.

SUPPUTATIO DIERUM.

Itaque si nihil ampliùs probaverim, jure tamen optimo damnaretur Ctesiphon. Neque enim eum accusatio mea, sed acta publica coarguunt.

11. Erat olim quidem, Athenienſes, Cuſtos a civitate delectus, qui in ſingulis tribuum imperiis rationes vectigalium populo referebat. Propter eam autem, quam apud vos Eubulus conſecutus eſt, auctoritatem, ii quibus theatralis pecunia ſuffragio mandata erat, fungebantur quidem (ante legem illam Hegemonis) & Cuſtodis magiſtratu,

P. 23. l. 5. Αντιγραφεὺς] Is eſt, *qui contraſcriptum* ſervat, quo eorum, quibus adminiſter adjunctus eſt, errores fraudeſve dirimantur. Duo autem erant apud Athenienſes, ὁ τῆς βυλῆς, qui Coactorum (τῶν ἀποδεκτῶν) obſervator fuit; is ſc. de quo hîc loquitur Æſchines: et ὁ τῆς διοίκησεως, cujus erat munus, rationibus Quæſtoris primarii (ταμίου) contraſcriptum ſervare. Harpoc. *Cuſtodem* vocat Cicero de lege agr. contra Rullum, miniſtrum quendam, qui in Comitiis munere fungebatur haud multùm huic abſimili.

Ibid. 8. Εὔβυλον] Hic eſt Eubulus ille Anaphlyſtius, quem laudat Plutarchus (loco a Cl. Tayloro citato) in Polit. Præcept. eo quòd, *cum permultum apud cives ſuos gratiâ & auctoritate valeret*, πίστιν ἔχων ἐν τοῖς μάλιστα καὶ δύναμιν, *neque ſe Græcorum rebus immiſcuit, neque ad remp. ſuam adminiſtrandam acceſſit, ſed ſuopte ingenio obſecutus, totum ſe ad Fiſcum & pop. Ath. ærarium adplicuit.* In hujus igitur gratiam cum Quæſturæ Theatrali plures inſuper alios magiſtratus

magiſtratu, & quæſtorum ſimul & navalibus præfectorum muneribus; quin & armarii fabricationem & refectionem curabant viarum; denique totius fere civitatis adminiſtrationem obierunt. Neque hæc dico, quò eos aut incuſem, aut reprehendam: ſed illud vobis oſtenſum volo, latorem legis, ſi quis unius vel infimi magiſtratûs rationes referre debeat, nolle eum, priuſquam rationes illas reddiderit, coronâ donari. Cteſiphon autem Demoſtheni, qui ad ſummam omnes Athenarum magiſtratus unà gerebat, coronam decernere non dubitavit.

12. Jam muris eum reficiendis curatorem fuiſſe, cum iſte hoc plebiſcitum ſcripſit, & publicam tractâſſe pecuniam, & irrogâſſe mulctas, quemadmodum et alii magiſtratus, & fori judicialis principatum obtinuiſſe, harum ego rerum teſtes vobis ipſum Demoſthenem & Cteſiphontem citabo. Nam Chæronda prætore, menſis Thargelionis die XXIX, cum concio haberetur, ſcitum fecit Demoſthenes, ut convocarentur

magiſtratus & miniſteria adjeciſſet populus, quæ omnia ſimul accepta obiit Demoſthenes, idcirco multò etiam magis rationibus referendis erat obnoxius.

carentur Tribus diebus ſecundo & tertio Scirrophorionis, eodemque ſcito præſcripſit, ut ex unaquaque tribu deligantur mœnium reficiendorum curatores, & quæſtores. Prudenter ſanè: nimirum ut certos homines haberet civitas inquiſitioni obnoxios, a quibus eſſet ſumptuum factorum rationem repetitura. Recita mihi decreta.

DECRETA.

13. Eſto—verùm huic ſtatim è contrario replicabit, ſibi nec ſorte, nec ſuffragio

P. 25. l. 2. ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει] Profitetur Æſchines §. 10. ſe *jam refutâſſe* omne id, quod ad primum membrum accuſationis infirmandum adduci poterat: Nihil egiſſe Demoſthenem, ubi contendit, *Ea quæ geſſit, non habere rationem magiſtratûs, ſed miniſterium eſſe quoddam & curationem:* Nihil egiſſe denuo, cum adfirmet, *ſe multa de ſuo eſſe elargitum.* HACTENUS, μέχρι δεῦρο, inquit ille ibidem, *cavillationibus reſponſum eſſe volo, quas in medium adferent adverſarii*; ut verba Æſchinis non inutiliter vertit Wolfius. Jam autem revolvimur eodem, & laborat oratio per totam hanc periodum uſque ad §. 14. in actis agendis, nempe ut oſtendat quod olim videbatur confirmâſſe, ſc. *Munus iſtud, quo fungebatur Demoſthenes, Magiſtratum eſſe, non Procurationem.* Totus ille *Locus*, ut vocant Rhetores, conclu[illegible]s eſt

&

gio Populi mœnium inſtaurationem obveniſſe: et de hoc quidem Demoſthenes & Cteſiphon orationem bene longam habituri

ſunt.

& abſolutus. Neque hîc aliquid fere dicitur, quod non ſit dictum priùs, ſc. inter *ſectiones* 7 & 9. Adeò ut mihi aliquando in mentem venerit, Auctorem noſtrum idem argumentum bis adornâſſe, πρὸς ἑαυτὸν ἀμιλλώμενον, (ut fieri ſolet) vel hanc periodum loco iſtius commodè ſubſtitui poſſe; præſertim cum ea adeò infeliciter ordiatur. Quòd ſi turbæ fiant in iis locis, in quibus jam inſiſtimus, & Rationes Oratoris ſuſque deque habeantur, memineris aliter Demoſthenem non ritè intelligi poſſe in Reſponſione, ubi ait, §. 33. Τῶν μέν ἓν λόγων, οὓς οὗτος ἄνω κ᾽ κάτω διαγυρῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, &c. *Taylor.*

Hactenus vir doctiſſimus, & limati admodum judicii. Et profectò *ſimilia* prorſus hæc ſunt iis quæ §. 7. protulerat Noſter, eodemque ſpectant. (Adeoque jure quis fortaſſe Æſchinis μέθοδον reprehendat, qui inter res conſimiles diverſum planè illud πρὸς τὸν ἄφυκτον Δημοσθένες λόγον (§ 9.) argumentum intruſit.) Neque tamen, ſectiones 7. & 13. inter ſe diligentiùs conferenti, videbitur forſan Orator totam hîc inſumpſiſſe operam *in actis agendis.* Monuerat ille judices (§. 7.) Demoſthenem negaturum ſe eſſe Magiſtratum, quòd ii ſoli Magiſtratus habendi ſint, quibus *gravia* in rep. adminiſtrandâ munia demandabantur, a Theſmothetis, vel a populo in comitiis convocato, ſolenniter electi: ſibi, mœnibus reficiendis

præfecto

ſunt. Vera autem oratio & brevis & perſpicua erit, quæque citò iſtorum diſſolvet fallacias. Pauca tamen imprimis hac de re præfabor. Tria ſunt *apud nos*, Athenienſes, magiſtratuum genera: ex quibus unum, omnibuſque notiſſimum eſt eorum, qui ſorte aut populi ſuffragio creantur. Alterum,

præfecto, non magiſtratum, ſed curationem quandam temporariam obveniſſe. Ei igitur commento Legem oppoſuit, quæ expreſsè declarat, " omnes " eos *Magiſtratus* eſſe, qui publicis operibus præ- " ſunt, qui munus publicum obeunt ultra xxx dies, " vel qui tribunalium præfecturas ſuſceperint:" cumque hæc omnia in Demoſthenem caderent, reliquum erat eum revera eſſe Magiſtratum, rationibus referendis obnoxium. Ναὶ· Eſto ſanè, inquit Æſchines: ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει πρὸς τοῦτο, ſed adverſùs hæc moras nectens replicabit, munus illud quo fungebatur ideo non eſſe magiſtratum, quòd ſibi neque ſorte neque ſuffragio demandatum eſſet á *populo univerſo*; ὑπὸ τοῦ δήμου: emphaticè enim hæc verba ſumenda ſunt, uti optimè annotavit Taylorus, qui & *novam* hanc Demoſthenis argumentationem ita elucidat. " Co- " gebatur aliquando populus in concione univerſus, " ubi leges ſciſcere, magiſtratus deferre, &c. potuit. " Cogebatur aliquando in concionibus Tribulibus, " ubi illa fieri non conſueverunt, neque poterant. " Jam conſtat ex §. 12. totius populi, Chæronda Præ- " tore, habitam eſſe concionem, in qua latum erat " decretum, Demoſthene ipſo ſuadente, ut Tribus

" ſingulæ

terum, qui aliquid, quod ad civitatem pertinet, ultra triginta dies tractant, quique publicis operibus sunt præfecti. Tertium verbis legis expressum est, " Et si qui " alii

" singulæ, Tribulibus suis congregatis, nonnullos " ex ipsorum numero designarent ad certa officia " obeunda. Me, inquit Demosthenes, cum ad ea " excitavit Tribus mea, quæ Magistratum deferre " non potuit ; (hoc enim Populus solus) Ministerium " quidem potuit ; hac lege, sc. de *magistratibus* " coronandis, non concludor. Non mihi detulit " Populus ἀρχὴν, sed Tribus ἐπιμέλειαν."

Itaque cum in §. 7. ex legis verbis planum fecerat Æschines, munus illud quo functus est Adversarius, etiamsi in gravioribus & statis reip. imperiis non esset numerandum, Magistratum tamen esse, non Ministerium : nunc porrò ejusdem legis adminiculo commonstrat, naturam ejus nequaquam immutatum iri, sed revera Magistratum esse Demosthenem, licet αἱρετὸς sit, a Tribulibus electus, non a Populo universo. *Illa* ex naturâ officii, *hæc* ex eorum qui eligunt conditione, cavillatio petita est.

P. 25. l. 7. ὁ δὲ γενόμενος] Id est, *vera & legitima* argumentatio : quo sensu Demosthenes infrà §. 30. τὸ ΓΙΓΝΟΜΕΝΟΝ τιθέναι dixit. Casaubonus, qui (Animadv. in Athenæum, p. 753.) veram hujus vocis significationem persensit, lapsus est in nomine Autoris, cum pro Æschine Demosthenem citavit. Rejicienda ergo Wolfii aliorumque correctio, ὁ δ' ἐμὸς.

" alii delecti in foro *aliquo* judiciali præ-
" fecturam ſuſceperint, ii quoque, poſt-
" quam ſpectati fuerint, magiſtratu fun-
" gantur." Jam ſi demantur magiſtratus, qui populi ſuffragio & qui ſorte ſunt creati, ſupereſt ut ii, quos tribus & trientes tribuum & municipia ex ſuis deligunt ad pecuniam publicam tractandam, ſint " delecti magiſtratus:" id autem fit, quando, uti nunc, tribubus aliquid mandatum fuerit, ſive ſint foſſæ egerendæ, ſive triremes fabricandæ. Quæ verè a me dici, ex ipſis legibus cognoſcetis.

LEGES.

In memoriam igitur revocate, quæ modò diximus, latorem legis jubere eos, qui ex tribubus delecti ſint, poſtquam in judiciali foro probarentur, MAGISTRATU fungi: atqui Tribus Pandionia Demoſthenem magiſtratum & mœnium inſtauratorem delegit; quin ad eam rem paulò minus decem talentis ex ærario habet. Jam verò

P. 26. l. 17. ἐκ τῆς διοικήσεως] Perperam exponunt Interpretum plerique, *curationis nomine.* Athenienſes, teſte Sigonio, pecuniam publicam in tres par-

tes

verò alia lex vetat magiſtratum, ante rationes relatas, coronari : vos autem jurejurando adacti eſtis ſententiam ferre ſecundùm leges : at orator iſte decrevit, hominem rationibus reddendis obnoxium eſſe coronandum, neque illud adjecit, " poſteaquam rationes reddiderit." Ego verò crimen plebiſciti contra leges facti tum legum, tum decretorum, tum adverſariorum teſtimoniis evinco. Quo tandem pacto apertiùs quiſquam demonſtrare poſſit, hominem legibus inimiciſſima ſcripſiſſe ?

14. PORRO & coronæ prædicationem eum in ſcito ſuo jubere contra leges fieri, id

tes diſtribuebant, nempe *χρήματα ϛρατιωτικὰ, θεωρικὰ, κ᾽ τὰ τῆς διοικήσεως* : illæ ad bellicos ſacroſque uſus, hæc ad civiles tantùm deſtinabatur. Ex hâc igitur Ærarii parte Demoſthenes decem talenta acceperat ad muros reficiendos. Ita Dinarchus adv. Demoſthenem, p. 100 (Steph.) *Συσκευασάμενος* ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ *ὀκτὼ τάλαντα.*

P. 27. l. 8. ΩΣ *τοίνυν*] Hoc Inciſum, quod deſinit §. 19. complectitur *partem ſecundam* Quæſtionis : ſcil. tractat de lege qua cavetur " *μηδενὰ ϛεφανῦν ἐν τῷ*

id quoque vos edocebo. Lex enim diſertè jubet, ſi quem coronâ donet ſenatus, ut in curiâ prædicetur; ſin populus, in concione: alibi verò nuſquam. Recita mihi legem.

LEX.

Præclara ſanè lex iſta eſt, Athenienſes. Neque enim, opinor, cenſuit legiſlator oratorem decere, ſe apud exteros magnificè jactare, ſed ſatis habere, ſi in urbe a populo ornetur, neque in præconiis quæſtum aucupari. Atque ita quidem lator legis: Cteſiphon autem quomodo? Recita decretum.

DECRETUM.

Auditis, Athenienſes, jubere legiſlatorem, ut qui a populo coronâ donetur, de eo apud populum, in Pnyce, concione habitâ, præconium fiat; alibi vero nuſquam: at Cteſiphon in theatro; non legibus modò ſpretis, ſed etiam loco commutato; non

τῷ θεάτρῳ." Hîc oſtenditur, Legem, quam Demoſthenes producet de coronis & præconiis theatralibus, ad hanc cauſam non pertinere. *Taylor.*

non Athenienſibus ad concionem convocatis, ſed novis tragœdis fabulas agentibus; non coram populo, ſed ſpectantibus Græcis, ut nobis conſcii ſint, quali nos viro honorem habeamus.

15. Cum igitur tam apertè legibus contraria ſcripſerit, conjunctis cum Demoſthene viribus technas quaſdam legibus intendet, quas ego vobis indicabo & prædicam, ne imprudentes in errorem inducamini. Negare enim iſti non poterunt, quin leges vetent, ne is quem populus coronet, extra concionem prædicetur: adducent verò, qua ſe defendant, legem Dionyſiacam, ejuſque partem quandam citabunt,

P. 29. l. 5. Διονυσιακὸν νόμον] Ea lex, quantum colligere licet ex iis ejus partibus, quas uterque in medium attulit Orator, prout illas ad rem ſuam facere videbat, (neuter enim integram citavit) ita fere ſe habuit:

Οσους ςεφανῶσί τινες τῶν Δήμων, τὰς ἀναγορεύσεις τῶν ςεφάνων ποιεῖσθαι ἐν αὐτοῖς ἑκάςους τοῖς ἰδίοις Δήμοις. Demoſth. § 36.

Μήτε οἰκέτην ἀπελευθερῶν ἐν τῷ Θεάτρῳ, μήτε ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἢ δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι ςεφανούμενον, μήθ' ὑπ' ἄλλου μηδενός· ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν Κήρυκα. Æſch. §. 17.

Εὰν

bunt, quò auribus veſtris abutantur ; legem denique proferent nihil ad hoc judicium pertinentem : dicentque, duas eſſe in civitate de præconiis receptas leges ; unam, quam ego nunc profero, diſertè vetantem, de eo quem populus coronâ donet, extra concionem prædicari : alteram autem dicent eſſe legem huic contrariam, quæ coronæ prædicationem in theatro, tragœdis fabulas agentibus, fieri permittit, " modò id ſciverit populus." Ex hac igitur lege dicent decretum tuliſſe Cteſiphontem.

16. Ego verò adversùs iſtorum captiones leges veſtras patronas advocabo, quod mihi per totam quidem accuſationem ſummo ſtudio eſt. Nam ſi hoc verum eſt, ſi talis in rempublicam veſtram conſuetudo irrepſit, ut leges irritæ inter ratas ſint adſcriptæ, & binæ de eâdem re inter ſe pugnantes, qualem tandem eam dicat aliquis eſſe rempublicam, in qua leges eadem facere & non facere jubeant ? Verùm iſta non

Ἐὰν μή τινας ὁ Δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἢ ἡ Βουλὴ στεφανοῖ· τούτους δὲ ἐξεῖναι ἐν τῷ Θεάτρῳ, Διονυσίοις, ἀναστεφανοῦσθαι. Τὸν δὲ στέφανον ἱερὸν εἶναι τῆς Ἀθηνᾶς. Demoſth. Æſch. locis cit.

non ita ſe habent, & abſit ut vos unquam ad tantam legum confuſionem prolabamini ; neque hæc ſunt a legiſlatore, qui popular imperium conſtituit, neglecta : quin diſertè imperatum eſt Theſmothetis, ut leges quotannis in publico *tabulario* corrigant, cum diligenter inquiſiverint ; & conſiderent, utrùm lex legi contraria obtineat, aut irrita inter ratas, aut ſicubi plus quàm una ſit de qualibet re perſcripta. Quòd ſi quid hujuſmodi deprehenderint, jubet eas in tabulis deſcriptas pro x heroum ſtatuis proponi : Prytanes verò concionem habere, *programmati ſuo titulum* NOMOTHETIS inſcribentes : tum Præſidum Præfectum

P. 30. l. 15. ἐν τῷ δημοσίῳ] Eruditiſſimus Wolfius vertit *publicè*. Ego exiſtimo intelligi *publicum tabularium*, τὸν οἶκον, ἐν ᾧ οἱ δημόσιοι χάρται ἔκειντο, ut loquitur Ulpianus ad hæc Demoſthenis verba in eâ oratione quæ eſt περὶ στέφανου, (§. 46.) ὅτι κὐ γράμματ' ἔχων ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα. In illâ autem domo conveniebant Theſmothetæ, correcturi leges, quia ibi publicè adſervabantur. *Petit.* LL. Att. l. 2. tit. 1.

P. 31. l. 1. ἐπιγράψαντας Νομοθέτας] Alii aliter vertunt : ſolus autem Sigonius mihi viſus eſt, quid ſibi vellent hæc verba, intellexiſſe. Moris utique fuit (quemadmodum teſtatur Pollux VIII. 95.) ut antequam

fectum populum in ſuffragia mittere, & leges alias abrogare, alias retinere, ut una ſit lex, non plures, de unaquaque re. Recita mihi leges.

LEGES.

Si igitur vera eſſent, Athenienſes, quæ ab iis dicuntur, duæque de præconiis leges extitiſſent, aliter (opinor) fieri non potuiſſet, quin a Theſmothetis deprehenſæ fuiſſent, & a Prytanibus Nomothetarum judicio quam concio cogeretur, Prytanes libellum ſeu πρόγραμμα publicè affigerent, quo omnibus in concionem venientibus pateret, quâ de re eſſent conſulendi. Ei libello adſcribere ſolebant *titulum* quendam, qui rem propoſitam breviter indicaret: quod vel ex eo facilè colligatur, quod dixit Demoſthenes in oratione de ementitâ legatione; κἀγὼ τοτὲ, ὅταν ἡ ΚΗΡΥΞΙ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΕΙΑΙΣ προγεγραμμένον. Cum igitur concio de Legibus emendandis indicenda eſſet, Prytanes programmati ſuo titulum ΝΟΜΟΘΕΤΑΣ vel ΝΟΜΟΘΕΤΑΙΣ inſcriptum præferebant.

Ibid. l. 14. τοῖς Νομοθέταις] Jus veterum legum abrogandarum, novarumque inſtituendarum, non univerſæ concioni, ſed meliori populi parti tributum fuit, qui Νομοθέται ſunt appellati. Sorte ex univerſo populo legebantur; & jurejurando Heliaſtico obſtricti

cio traditæ ; et ſic altera ex legibus tolleretur, vel ea quæ præconium fieri *extra concionem* permitteret, vel ea quæ vetaret. Cum autem nihil tale factum ſit, apertè nimirum conſtat, eos non tantùm quæ vera non ſint affirmare, ſed etiam quæ ne fieri quidem ullo modo poſſint.

17. Verùm unde hoc mendacium eruerint, ego vos docebo, ſi priùs, quas ob cauſas leges de præconiis theatralibus latæ ſint, expoſuero. Cum ludi tragici urbani fierent, alii, re a populo non impetratâ, prædicandum curabant ſe coronâ donari a tribulibus, alii a populiaribus, nonnulli etiam, ſilentio per præconem facto, ſervos ſuos libertate donabant, Græcoſque manumiſſionis

ſtricti Legum cognitioni operam dabant, eoque nomine mercedem accipiebant. *Sigon.* Rep. Ath. II. Eorum numerus non certus fixuſque videtur fuiſſe, ſed pro re natâ a Prytanibus conſtitutus. Timocrates legem rogaturus tulit, ut Nomothetæ legerentur mille & unus : quod pro hac tantùm vice factum fuiſſe locus ipſe declarat, apud Demoſth. in Timocrateâ, p. 777. Ed. Wolf.

P. 32. l. 3. τῶν ἐν ἄρει] De his conſule Potter. II. 20. voce Διονύσια.

missionis illius testes adhibebant. Et quod omnium erat invidiosissimum, quidam apud exteras civitates hospitia consecuti, perfecerunt ut præconium fieret, se a populo, putà fortasse Rhodio, vel Chio, vel alio quocunque, virtutis ergô & fortitudinis, coronâ donari. Atque hæc non ita agebant, quomodo ii qui a senatu vestro, vel a populo coronantur, re a vobis impetratâ, & cum plebiscito, postquam magnam a vobis iniverint gratiam; sed ipsi sibi *honorem* præripientes, absque decreto vestro. Eâ porro ratione fiebat, ut spectatores, & ludorum præfecti, & histriones interturbarentur; qui autem in theatro prædicabantur, majorem honorem confe-

P. 32. l. 10. προξενίας εὑρημένοι ἐν ταῖς ἔξω πόλεσι] Hoc est (uti rectè interpretatur *Francis*) πρόξενοι ὄντες ταῖς ἔξω πόλεσι. *Proxenus* autem alicujus civitatis dictus est, qui hospites inde ad suam civitatem publicè advenientes excepit, iisque hospitium, congressum Populi, & sedes in Theatro procuravit. *Pollux* III. 59.

Ibid. l. 19. πολλὴν χάριν καταθέμενοι] *postquam magnam a vobis iniverint gratiam:* præclara in vos beneficia contulerint. Non, *eam rem in magni beneficii parte numerantes*, quomodo multi interpretantur. Vide Steph. Th. Gr. III. 1501. & IV. 350.

conſequerentur, quam ii quibus coronam donavit populus. His enim locus erat certus conſtitutus, concio ſcilicet, in quâ eſſent coronandi, atque interdictum erat, ne uſpiam alibi proclamarentur ; de iis verò coram univerſis Græcis erat prædicatum : ac illi quidem cum decreto, vobis annuentibus ; hi autem abſque decreto. Hæc cum legiſlator quidam animadvertiſſet, legem rogat, nihil cum lege de iis qui a populo coronantur commune habentem ; neque eâ abrogatâ (non enim concio turbabatur, ſed theatrum :) neque lege ſuasâ priùs receptis legibus adversâ (non enim fas eſt :) ſed de iis *illam tulit*, qui ſine veſtro decreto coronâ donarentur a tribulibus aut popularibus, de iis, qui ſervos ſuos manumitterent, de coronis denique hoſpitalibus : ac diſertè vetat, " ne quis in " Theatro ſervum manumittat, neve de iis " præconium fiat, quos tribules, aut po- " lares, aut alii quivis coronâ donent ; " alioqui infamiâ notari *jubet* præco- " nem."

18. Cùm igitur iis, qui a ſenatu coronantur, curiam deſignârit in quâ prædicentur ; iis qui a populo, concionem ; de

iis autem, qui a tribulibus aut popularibus *honeſtantur*, præconium fieri vetuerit in ludis tragicis, ne quis coronas & præconia tanquam ſtipem corrogans, falsâ meritorum famâ perfruatur: vetuerit inſuper in lege, ne ab ullo alio prædicetur; excluſis ſenatu, et populo, et tribulibus, et popularibus: hæc inquam ubi demſeris, quid reliquum eſt præter hoſpitales coronas? Quæ verè a me dici, magno vobis argumento, ex ipſis deprompto legibus, oſtendam. Ipſam enim auream coronam, quæ in theatro in urbe promulgetur, Minervæ ſacram lex eſſe jubet, ademptam ei qui coronatur. Enimvero quis veſtrûm tantæ illiberalitatis damnare auſit populum Athenienſem? Non modò enim civitas, ſed ne privatus quidem quiſquam tam parùm eſſet generoſus, ut quam ipſe donaverat coronam, eodem tempore promulget, auferat & devoveat. Sed eò nimirum quòd hoſpitalis eſt corona, etiam fit conſecratio, ut ne cujus animus, dum alienam benevolentiam pluris quam patriam faciat, corrumpatur. At non eam, quæ in concione prædicatur, coronam quiſquam conſecrat, ſed

P. 35. l. 5. μὴ γὰρ ὅτι] Ellipſis eſt, quam ita ſuppleas: μὴ γὰρ εἴποι τις ἂν, ὅτι——

ſed liberè poſſidere licet; ut non is tantùm *qui accepit*, verùm etiam ipſius poſteri, monimentum illud domi aſſervantes, nunquam animos habeant a populo alienos. Hâc etiam de causâ adſcripſit legiſlator, ne extera corona in theatro a præcone promulgetur, " niſi populus ſciverit," ut ea civitas, quæ veſtrûm aliquem coronâ donare velit, miſſis legatis, id a populo petat; adeoque is, de quo prædicetur, majorem gratiam vobis habeat, quam iis qui coronam dederunt, quòd eam promulgari permiſeritis. Ac me vera dicere, ex ipſis legibus accipite.

L E G E S.

Cum igitur vos decepturi dicent, adſcriptum eſſe legi, licere aliquem coronâ donare, " ſi populus ſciverit," facite vobis in mentem veniat ſubjicere: Ita ſanè, ſi qua te alia civitas coronarit; ſin populus Athenienſis, deſignatus tibi locus eſt, ubi id fieri oporteat: interdictum tibi eſt, ne extra concionem prædiceris. Nam ea verba " alibi autem nuſquam" quid ſibi velint, totum diem dicas licet: nunquam certè oſtendes te decretum ſcripſiſſe legibus conſentaneum.

19. RESTAT nunc mihi accuſationis pars, in qua plurimum ſtudii colloco. Ea porro eſt Cauſa, propter quam iſtum coronâ dignum arbitratur *Cteſiphon*. Ita enim in decreto ſcribit, " Et præconem in " theatro coram Græcis pronuntiare, De- " moſthenem a populo Athenienſi coronâ " donari, virtutis ergô ac fortitudinis, et," quod eſt omnium maximum, " quia illa " & dicere & facere non deſiſtat, quæ " populo ſunt utiliſſima." Jam verò ſimplex omnino in poſterum mihi erit oratio, vobiſque audientibus intellectu ac judicatu facillima. Me enim qui accuſo, ſcilicet, oſtendere oportet, falſas eſſe laudes, quæ Demoſtheni tribuuntur, eumque neque optima dicere unquam cœpiſſe, neque jam in iis agendis, quæ civitati proſunt, perſeverare. Quòd ſi hæc evicero, jure nimirum causâ cadet Cteſiphon : omnes enim leges vetant, ne quis in decretis publicis falſa perſcribat. Reo autem hujus contrarium eſt oſtendendum. Vos nobis eritis eorum quæ utrinque dicentur judices. Atque ita quidem ſe res habet :

20. Enim-

P. 37. l. 12. *χρῖναι εὐμαθής*] i. e. *ῥᾴδιος χρῖναι δι' εὐμάθειαν.* Stephanus.

20. Enimvero totam Demoſthenis vitam excutere, longioris ego orationis opus eſſe arbitror. Quid enim nunc iſta commemorem, quæ illi in actione vulneris acciderunt, cum in Areopagum citavit Demomelem Pæanienſem, conſobrinum ſuum; utque *ipſe ſibi* caput inciderit? Quid ea, quæ in Cephiſodoti præfecturâ, claſſe in Helleſpontum profectâ, *contigerunt?* quo tempore Demoſthenes, cum unus eſſet ex trierarchis, et ſuâ nave ducem circumveheret, unà cum eo veſceretur, ſacrificaret, libaret; eumque honorem, propterea

P. 38. l. 11. τῆς κεφαλῆς ἐπιτομήν] *cum ipſi ſibimet vulnus in capite inflixit.* Brodæus.

Ibid. l. 12. Κηφισοδότου] Hunc ad cohibendum Cerſobleptem totius Thraciæ regnum affectantem, in Helleſpontum cum claſſe miſerunt Athenienſes. Conſcensâ nave, cui Demoſthenes Trierarchus præfuit, ad Alopeconneſum navigavit, ibique a Charideino duce deceptus & inopinatò oppreſſus, imperium Thraciæ Cerſoblepti icto fœdere conceſſit. Irati ergo Athenienſes fœdus abnegârunt, et Cephiſodoto, imperio exuto, mulctam quinque talentûm impoſuerunt: quin & per tria tantùm ſuffragia ſtetit, quin capitis damnaretur. *Demoſth.* adv. Ariſtocratem. *Harpocr.* Vide etiam *Leland.* Vit. Phil. I. §. 2.

terea quòd paternus ei amicus erat, conſequeretur : non dubitavit tamen, cum is læſæ majeſtatis reus in judicium capitis eſſet adductus, accuſatorem ſeſe ejus profiteri. Quid ea, quæ ipſi cum Midiâ *interceſſerunt ?* quid colaphos, quos in orcheſtrâ choro præfectus accepit ; utque & injuriam ſibi factam, & populi ſimul judicium damnatorium, in templo Bacchi contra Midiam pronuntiatum, triginta minis vendiderit ? Hæc igitur atque alia his ſimilia rectè mihi videor eſſe ſilentio præteriturus, non quòd aut vos prodere, aut cauſam hanc indulgenter velim remittere ; ſed quòd verear, ne mihi ſtatim ita occurratis, me vera quidem dicere videri, ſed antiqua jam & uſquequaque confeſſa. Atqui, Cteſiphon, cujus ſumma flagitia ab auditoribus ita cognita ſunt & comperta, ut accuſator non falſa dicere, ſed vetera & pervulgata videatur, utrùm eum aureâ

P. 38. penult. Μειδίαν] Quem Demoſthenes, quòd ſibi Chorego in Bacchi Theatro alapam impegerat, habitâ eâ quæ extat oratione, reum peregit, grandemque ab eo mulctam judicio populi exegit: quam poſtea tamen, hominis opes & potentiam veritus, acceptis ter millibus drachmis, remiſit ; quemadmodum ſcribit in Demoſthenis vitâ Plutarchus.

aureâ coronâ donari, an vituperari convenit? te verò, qui & falſa & legibus contraria ſcribere auſus ſis, utrùm judiciorum authoritatem contemnere oportet, an civitati pœnas dare?

21. De publicis autem criminibus planiùs eloqui conabor. Siquidem audio Demoſthenem, cum ad eos dicendi vices redierint, quatuor apud vos tempora præterita enumeraturum, quibus ipſe remp. adminiſtravit. Quorum unum quidem (ut ego accepi) idque primum recenſet, quo de Amphipoli bellum cum Philippo gerebamus: id autem tempus definiit pace illâ & ſocietate factâ, quam decreto ſanxit Philocrates Agnuſius, et iſte ipſe cum eo conjunctus, uti ego oſtendam. Secundum fuiſſe tempus ait, quo pacem habebamus, nimirum ad eum uſque diem, quo pace qua utebatur civitas diremptâ, idem iſte orator bellum decrevit. Tertium verò, cum bellum geſſimus, uſque ad infelicem illum in Chæroneâ conflictum. Quartum denique, in quo nunc verſamur. His igitur enumeratis, me (ut audio) appellaturus eſt, & rogaturus, utrius horum quatuor temporum eum incuſem,

ſem, & quando eum, quæ populo utiliſſima ſint, in rep. adminiſtrandâ geſſiſſe negem. Quòd ſi reſpondere nolim, ſed oculos obduxero et aufugiam, ait ſe acceſſurum, ac integumentum meum revulſurum, abreptum denique ad ſuggeſtum, vi me coacturum ut reſpondeam. Ut igitur nec iſte ita viribus confidat, et vos præmoneamini, et ego tibi, Demoſthenes, coram judicibus reſpondeam, reliquiſque civibus qui foris circumſiſtunt, et coram Græcis quibus curæ fuit huic judicio intereſſe (video autem non paucos adſtare, ſed tot quot nemo unquam meminit ad ullam cauſam publicam conveniſſe :) reſpondeo, me omnium eorum quatuor temporum, quæ tu diſtinguis, te incuſare. Quòd ſi dii voluerint, ſi judices paribus nos animis audierint, ſi demum ipſe, quæ te admiſiſſe ſcio, memoriâ conſequi potuero, omnino me judicibus oſtenſurum confido, ſalutem civitati deos primùm immortales attuliſſe, deinde eos, qui reipub. negotia prudenter humaniterque geſſerunt ; calamitatum verò omnium unum Demoſthenem autorem extitiſſe. Et hunc quidem orationis ordinem perſequi inſtituo, quo eum uſurum eſſe accepi : dicam-

dicamque primùm de primo tempore; deinde de ſecundo; tum de eo quod ordine proximum eſt; poſtremò, de hoc rerum ſtatu in quo nunc verſamur.

22. AD EAM igitur me pacem refero, quam tu & Philocrates decreviſtis. Vobis enim licuiſſet, Athenienſes, priorem illam pacem unà cum communi Græcorum concilio facere, ſi certi homines vos eſſent paſſi legatos operiri, quibus eo tempore in Græciam miſſis *omnes* cohortabamini, ut adverſus Philippum communi Græcorum concilio intereſſent: licuiſſet & proceſſu temporis ultro vobis delatum a Græcis imperium obtinuiſſe: hæc erepta vobis ſunt per Demoſthenem & Philocratem, eorumque turpes corruptelas, quibus inducti contra veſtram remp. conjurârunt. Quòd ſi veſtrûm nonnullis, raptim hæc & derepente audientibus, paulò incredibilior hæc accidat

P. 42. penult. Ελληνικῦ συνεδρίου] Eversâ tandem Olyntho, Philippus univerſis Græcis terrorem injecerat: quos igitur miſſis legatis Athenienſes hortabantur, ut conventum indicerent Athenis habendum, in quo de communi omnium hoſte oppugnando conſultarent. Dem. Æſch. π. παραπρ. Leland. Vit. Philip. III. §. 1 & 2.

accidat oratio, ad ea quæ conſequuntur ita animos attendite, quemadmodum cum de inſumptis pecuniis poſt longum temporis intervallum ad rationes repoſcendas ſedemus. Nonnunquam utique falſas domo de rationibus opiniones adferimus: verùm ubi eæ in ſummam collectæ fuerint, nemo noſtrûm adeo præfracto eſt ingenio, quin illud diſcedens fateatur & annuat eſſe verum, quodcunque ipſa rationum ſubductio evicerit. Ita etiam & nunc animos attendite. Si quis veſtrûm talem opinionem jamdudum comprehenſam domo detulit, nihil unquam Demoſthenem, coitione factâ cum Philocrate, pro Philippo dixiſſe; qui eo (inquam) animo eſt, is neque abſolvat quenquam neque condemnet, priuſquam audierit; neque enim id æquum eſt. At ſi me paucis auſcultaretis & tempora commemorantem, et decretum, quod Philocrate ſocio ſcripſit Demoſthenes, proferentem: ſi ipſa veritatis ratiocinatio Demoſthenem implicatum coarguerit, complura cum Philocrate decreta de primâ illâ pace & ſocietate conſcripſiſſe; per ſummum dedecus Philippo ejuſque legatis adulatum eſſe, veſtros autem legatos

legatos non expectâſſe; in causâ fuiſſe, quo minus reſp. conſentiente Græcorum concilio pacem faceret; *poſtremò* Cerſoblep-tem regem Thraciæ, amicum atque ſocium noſtræ civitatis, Philippo tradidiſſe: hæc ſi vobis luculenter oſtendero, rem æquiſſimam a vobis petam, fateamini mihi, per deos immortales, Demoſthenem hoc tempore, quod e quatuor primum eſt, remp. non bene adminiſtrâſſe. Inde autem ordiar, unde facillimè ſubſequi poſſitis.

23. Decrevit Philocrates, ut caduceatores huc & legatos de pace ac ſocietate mittendi copia daretur Philippo. Scitum hoc,

P. 44. l. 13. τὺς παρ' ἐκείνυ πρέσβεις οὐκ ἀναμείναντα] Ita olim ſemper edi ſolebat; cui tamen lectioni omnino reclamat fides hiſtorica: jam enim *aderant* legati a Philippo, neque poterant *exſpectari*; ut patet ex §. §. 23 & 28. Libens igitur in ſententiam ivi Cl. Taylori, qui poſt primum illud πρέσβεις excidiſſe contendit iſta, ΤΟΥΣ ΔΕ ΥΜΕΤΕΡΟΥΣ ΠΡΕΣΒΕΙΣ. "Millies, inquit, hac chordâ oberrant MSS. Li-" brarius, inter deſcribendum, non ad iſtarum dua-" rum vocum [πρεσβεις—πρεσβεις] eam quam debuit," oculum conjecit; ſed priori ſubjecit, quod ſubje-" ciſſe oportuit poſteriori."

hoc, tanquam legibus adverſum, in jus vocatur : venit judicii dies : accuſabat Lycinus, qui dicam ſcripſerat ; cauſam dicebat Philocrates ; patronus erat Demoſthenes : abſolutus eſt Philocrates. Poſt hæc ſubibat tempus, quo Archon erat Themiſtocles. Tum in curiam ſenator venit Demoſthenes, neque ſorte neque ſubſortitò *munus illud* conſecutus, ſed coitione factâ nundinatus, ut omnibus & dictis & factis Philocrati ſubſerviret, quomodo res ipſa declaravit. Pervincit enim alterum decretum Philocrates, quo jubet decem legatos deligi, qui ad Philippum profecti, poſtulent ab eo, ut legatos de pace, plenâ poteſtate inſtructos, huc mandaret. Ex his unus erat Demoſthenes : qui illinc reverſus laudator pacis fuit, eademque atque reliqui legati renunciavit ; ſolus autem ex ſenatoribus decrevit, ut cum Philippi caduceatore & legatis fœdus ferire-

mus,

P. 45. l. 3. οὔτε λαχὼν, οὔτε ἐπιλαχὼν] *Neque delectus ſorte, neque ſuffectus.* Qui Senatores eſſe cupiebant, in ſortem conjecti erant : deinde unicuique ſorte ducto alterum *ſubſortiebantur* ; ut ſi prior quem ſors tulerat, aut improbatus eſſet, aut mortuus, qui in ejus locum ſufficeretur non deeſſet. *Harpocration.*

mus, planè iis conſentanea ſcribens, quæ decreverat Philocrates. Ille enim poteſtatem dedit, ut caduceatores huc & legati mitterentur ; hic cum legatis fœdus icit. Jam verò ad ea quæ ſequuntur, vehementer (quæſo) animos attendite. Acta enim permulta ſunt non jam apud cæteros legatos, a Demoſthene poſtea mutatione factâ per calumniam exagitatos, ſed *ſeorſim* apud Philocratem & Demoſthenem : (neque id mirum ; quippe qui unà legationem obierant, unà decreta fecerant :) primùm, ut legatos, qui à vobis miſſi *Græcos* in Philippum concitabant, non expectaretis ; ne communiter cum cæteris Græcis, ſed privatam cum eo pacem faciatis. Deinde, ut non pacem tantùm, ſed etiam ſocietatem cum Philippo ſciſceretis : ut ſi qui fortè populo Athenienſi auſcultaverant, ad ſummam adigantur deſperationem, cum viderent vos, ſibi quidem bel-

li

P. 46. l. 13. *συκοφαντηθέντας ὕστερον*] Cum uni etiam ex iis, Æſchini, diem dixit, ob malè & infidè geſtam legationem.

P. 47. l. 4. *τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ*] *Reip. veſtræ.* Ita loqui amant ſcriptores Attici. Suprà (p. 43. l. 14.) dixit, *τὸ δημόσιον τὸ ὑμέτερον.*

li ſuſcipiendi hortatores eſſe, domi verò non modò pacem cum eo, ſed et ſocietatem ineundam decreviſſe. Poſtremò, ne rex Thraciæ Cerſobleptes fœdere contineretur, neve pacis ac ſocietatis eſſet particeps: jam autem exercitus in eum erat indictus.

24. Atque is quidem, qui hæc redimebat, nihil fecit iniqui; nam priuſquam ſacramenta & fœdera confirmarentur, non erat ei vitio dandum, ſi ſuis commodis ſerviret: qui verò præſidia civitatis vendebant & cum eo communicabant, ii demum magnâ digni erant iracundiâ. Nam qui ſe nunc Alexandri, tunc Philippi oſorem fuiſſe dictitat Demoſthenes, qui hoſpitium Alexandri mihi exprobat, decreto jubet, reipublicæ occaſionibus interceptis, ut prytanes concionem habeant octavo die menſis Elaphebolionis, cùm Æſculapio ſacra fierent, et præludia agerentur; in die feſto

P. 48. l. 5. *καὶ ὁ προαγὼν*] Proœmium intelligo ludorum, qui in honorem Bacchi poſteris diebus erant committendi. Et mecum facit diligentiſſimus Interpres Italus: *Quando ſi provavano i giuochi di Bacco.*

festo scilicet, quo nemo unquam meminit concionem haberi : causam prætendens, ut (inquit) simul atque advenerint a Philippo legati, populus quàm maturrimè consultet de legatis ad Philippum mittendis : ita eis, qui nondum aderant, legatis concionem præoccupavit, et tempora vestra intercepit ; rem denique acceleravit, ne cum cæteris Græcis, vestris legatis jam reversis, sed soli pacem faceretis. Post hæc, Athenienses, advenerunt a Philippo legati : vestri autem aberant, Græcos contra Philippum concitantes. Hîc alterum etiam Demosthenes expugnat plebiscitum, quo decernit, ut vos non de pace solùm, verùm etiam de societate consilium capiatis ; non expectatis legatis vestris, sed statim post Dionysia urbana, decimo octavo & nono mensis die. Ut autem me vera dicere intelligatis, audite decreta.

DE-

Ibid. l. 6. ἢ πρότερον ὑμῖν μέμνηται γενόμενην τίνα] sc. ἐκκλησίαν. Lege etenim cautum est apud Athenienses, ne die festo habeatur concio aliis de rebus, quàm de iis quæ ad festorum religionem pertinent. *Demosth.* adv. Timocratem. *Petit.* l. 1.

Ibid. l. 11. τοῖς οὔπω παροῦσι πρέσβεσι] Ii autem erant Antipater, Eurylochus, & Parmenio.

DECRETA.

25. Cum igitur, Athenienſes, præterierant Dionyſia, habitæ ſunt conciones : in priore quidem (die XVIII) recitatum eſt commune ſociorum decretum, cujus ſumma ego capita breviter prædicam. Primùm itaque decreverunt, ut de pace tantùm conſultaretis : ſocietatis autem nomen præterierunt ; non quòd obliti fuerint, ſed quòd ipſam etiam pacem neceſſariam magis quàm honeſtam eſſe exiſtimarent. Deinde prudenti remedio Demoſthenis ſordibus occurrerunt, atque decreto adſcripſerunt, ut cuilibet Græcorum liceret intra tres menſes in eandem columnam cum Athenienſibus referri, eâdemque ſacramenti & fœderum communione contineri ; duas res maximas *eâ ratione* antè occupantes : primùm quidem, ſpatium trimeſtre,

P. 49. l. 11. ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν] Lege cum Tayloro, ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ ἀνεγνώσθη δόγμα κοινὸν τῶν συμμάχων : vel ſi mavis, ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ (τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα) ἀνεγνώσθη δόγμα κοινὸν, &c. Reliqua ex Gloſsâ irrepſerunt.

Ibid. l. 14. ἐγὼ προιρῶ] *antequam a ſcribâ recitetur.*

tre, quod Græcorum legationibus satis esset, sumpserunt ; deinde Græcorum benevolentiam civitati nostræ unà cum communi Græciæ consessu conciliârunt ; ut si fortè violarentur fœdera, nos neque soli neque imparati bellum gereremus : quæ nunc vobis culpà Demosthenis acciderunt. Me autem vera dicere, ipso decreto audito, perdiscetis.

DECRETUM SOCIORUM.

26. Huic me decreto assensum esse fateor : assensi sunt et omnes oratores, qui in priore illâ concione verba fecerunt. Ac populus cum hâc utique opinione discessit, pacem quidem futuram esse ; de societate verò ut consultum esset, cum jam tum Græcos *ad arma* concitaret, non ita expedire ; sed eam futuram communiter cum Græcis universis. Nox interfuit : postridie in concionem convenimus. Tum verò Demosthenes, suggestu occupato, nemini aliorum dicendi loco relicto, nihil quicquam, aiebat, ea quæ herì dicerentur verba profutura, nisi iis Philippi legati assentirentur ; neque se satis scire professus est, quomodo pax fieri possit, absque societate. Non enim oportet, inquit,

(ipſum enim, quod uſurpavit, verbum memoriâ teneo, propter aſperitatem et ejus qui dicebat, et vocabuli) " diſrumpere" ſocietatem a pace, neque Græcorum expectare cunctationem; ſed vel noſmetipſos bellum gerere, vel pacem privatim facere. Et tandem, Antipatro ad ſuggeſtum advocato, quædam ex eo requirebat, quem multo antè certiorem fecerat quid eſſet rogaturus, ſimulque præmonuiſſet quænam ille adversùs rempub. reſponderet. Poſtremò hæc vicerunt: cum hinc ea Demoſthenes dicendo extorſiſſet, illinc Philocrates plebiſcitum ſcripſiſſet.

27. Jam verò quod eis reſtabat, ut Cerſobleptem & Thraciæ loca *Philippo* dederent, id quoque vigeſimo quinto Elaphebolionis confecerunt, priuſquam poſteriorem illam legationem, jurisjurandi exigendi causâ, Demoſthenes obiret: nam veſter ille, et Alexandro et Philippo infenſus orator, bis legatus profectus eſt in Macedoniam, cum ne ſemel quidem profiſci licuiſſet: is qui nunc conſputare jubet Macedonas. Veruntamen in concione, quæ XXV die habita eſt, ſenator cum eſſet, factâ coitione in eum ordinem cooptatus,

tus, Cerſobleptem, ſocio & adjutore Philocrate, hoſti dedidit. Clam enim hoc quoque inter alia decreto ſuo inſcripſit Philocrates, populi verò ſuffragiis permiſit Demoſthenes, ut eo ipſo die Philippi legatis jusjurandum darent ſociorum conſeſſores: a Cerſoblepte porro, qui in concilio ſederet, aderat nemo. Cum igitur ſcripſiſſet, ut ii qui aſſidebant jurarent, Cerſobleptem nimirum, a quo nullus aderat conſeſſor, jurejurando excluſit. Ut autem vera me dixiſſe conſtet, recita mihi, quis hæc ſcripſerit, quis item proedrus eadem in ſuffragia miſerit.

DECRETUM. PROEDRUS.

28. Præclara, Athenienſes, præclara profectò res eſt actorum publicorum cuſtodia. Immota enim manet, neque unà cum iis qui in rep. adminiſtrandâ transfugas agunt, immutatur; ſed populo, ubicunque voluerit, poteſtatem facit eos perſpiciendi, qui cum olim ſcelerati ſint, nunc vice versâ virtutis ſpeciem præ ſe ferunt. Re-

P. 53. l. 13. τοῖς αὐτομολοῦσιν] *Qui nunc his, nunc illis partibus adhærent.* Brodæus.

Reliquum eſt, ut ipſius adulationem commemorem. Nam cum per annum ſenator fuiſſet Demoſthenes, nullos eum unquam legatos ad principem locum vocâſſe compertum erit; ſed illo duntaxat tempore, et tunc primùm *Philippi* legatos ſedibus primis collocavit, et pulvinos appoſuit, et ſtragula punicea circumſtravit; primo quoque diluculo iis in theatrum præivit: ut etiam ſibilis exciperetur, ob geſtum indecorum, et *fæditatem* adulationis. Denique cum Thebas abirent, tria conduxit iis mulorum juga, eoſque ipſe Thebas uſque deduxit; ridiculam reddens civitatem noſtram. Sed, ut in propoſito maneam, cape mihi decretum de primis ſedibus.

DECRETUM.

29. Iſte igitur, Athenienſes, tam inſignis aſſentator, cum per Charidemi exploratores

P. 53. penult. προεδρίαν] Jus ſedendi inter concionis rectores, Prytanas, Proedros, et Epiſtatam, quibus prima ſedilia concedebantur. *Sigon.*

P. 54. l. 15. Χαριδήμου] Is Cerſobleptæ regis affinis, ejuſque exercitûs, et militum etiam externorum qui

ploratores primus omnium de interitu Philippi certior factus esset, divino quodam somnio sibi conficto ementitus est, proinde quasi non a Charidemo, sed a Jove & Minervâ nuncium accepisset, quos interdiu perjuriis violans, noctu secum colloquia habere ait, et quæ sint futura prædicere. At septimo die, ex quo filia mortem obiverat, priusquam eam luxisset, priusquam ejus funeri justa solvisset, coronatus & albâ veste indutus bovem immolabat, et instituta *patriæ* violabat, unicâ filiâ miser, quæ prima eum patrem appel-

qui Athenienſium ſtipendia meruerunt, imperator, Macedonibus adeò ſemper infenſus erat, ut eum victor Alexander, poſt everſas Thebas, dedi ſibi ad ſupplicium ab Athenienſibus poſtularet. Juſſus exulare, mox ad Darium ſe contulit: a quo, quòd utilia quidem ſed ingrata ſuaſerit, capitali ſupplicio ſummâ cum injuriâ eſt affectus. Hiſtoriam narrat Curtius, III. 2.

P. 55. l. 2. ἑβδόμην δ' ἡμέραν] Vide infrà §. 82. not. ad vocem ἔννατα. De hoc Æſchinis convicio pluribus differit Plutarchus in vitâ Demoſthenis.

Ibid. l. 6. τὴν μόνην ὁ δεῖλαιος] Ad miſericordiam propior eſt, quàm ad odium concitandum, flebilis illa & emolliens verborum comprehenſio: quin benevolentiâ

appellaverat, amiſsâ. Neque verò calamitatem ei exprobro, ſed mores hominis perpendo. Nunquam enim qui liberos odio habet, paterque improbus eſt, bonus erit reipublicæ gubernator ; nunquam, qui capita amiciſſima, ſummâque neceſſitudine ſibi conjuncta non diligit, vos pluris faciet alienos : nunquam, qui privatim malus eſt, publicè frugi erit ; neque unquam, qui domi nequam fuit, in Macedoniâ legatus erat integer & eximius. Non enim ingenium, ſed locum tantùm mutavit.

30. UNDE igitur ad tam diverſum rerum ſtatum pervenerit (hoc enim ſecundum

nevolentiâ etiam ad eum civem exardeſcimus, cui patriæ inopinata proſperitas domeſtici luctûs memoriam excuſſerat. Senſit Æſchines ; atque ad omnem eam animi commotionem properat ſedandam. Audiamus M. Tullium de hoc loco diſſerentem : *Itaque et Æſchines in Demoſthenem invehitur, quòd is ſeptimo die poſt filiæ mortem hoſtias immolaſſet. At quam rhetoricè ! quam copiosè ! quas ſententias colligit ! quæ verba contorquet ! ut licere quidvis rhetori intelligas. Quæ nemo probaret, niſi inſitum illud in animis haberemus, omnes bonos interitu ſuorum quam graviſſimè mœrere oportere.* Tuſc. Quæſt. III. 26.

dum tempus eſt :) et quæ tandem cauſa ſit, cur Philocrates, iiſdem ipſis rebus cum Demoſthene publicè geſtis, læſæ majeſtatis poſtulatus & in exilium actus ſit, Demoſthenes verò etiam aliorum nobis extiterit accuſator ; denique quonam pacto homo impuriſſimus in ærumnas haſce omnes nos conjecerit ; hæc jam vel in primis operæ pretium eſt audire.

Ut primùm Philippus intra Pylas penetravit, urbeſque Phocenſium præter omnium opinionem delevit, Thebanos autem potentiores, quàm (ut tum nobis videbatur) tempora & commoda veſtra ferebant, effecit ; cum vos perterriti agris relictis vaſa colligeretis, et graviſſimè accuſabantur legati, qui de pace egerant ; præ cæteris tamen omnibus Philocrates & Demoſthenes, quippe qui non ſolùm legationem obierant, ſed & decreta conſcripſerant : (et fortè ſub hoc tempus natum eſt diſſidium aliquod inter Demoſthenem & Philocratem, iis ferè de rebus, de

P. 57. l. 1. *σχιδὸν ὑπὲς τέτων*] Quòd pecuniarum a Philippo acceptarum particeps non eſſet Demoſthenes. *Brodæus.*

de quibus etiam vos eos inter ſe diſſentire ſuſpicabamini :) his igitur turbis excitatis, accedentibus etiam inſitis ei vitiis & innatis, conſilia jam inde inivit, quæ ipſi ſuggeſſit timiditas & Philocraticæ largitionis invidia. Itaque exiſtimavit, ſi eorum quibuſcum unà legatus fuerat, et Philippi accuſatorem ſe præſtiterit, Philocratem quidem citra dubium periturum; reliquos legatos in diſcrimen venturos; ſe verò gloriam conſecuturum, et amicorum proditor cum eſſet atque improbus, animi tamen in populum fideliſſimi ſpeciem habiturum. Cujus conſilia cum perſpexiſſent ii qui tranquillitatem publicam oppugnabant, avidè eum accerſebant in ſuggeſtum, *hunc* ſolum in civitate caſtum atque incorruptum prædicantes. Is verò progreſſus in medium, initia eis ſubminiſtravit belli ac tumultûs. Hic ille eſt, Athenienſes, qui primus Serrium murum, Doriſcum, Ergiſcam, Murgiſcam, Ganos & Ganidem

P. 57. penult. Σέρρειον τεῖχος] Vide Demoſth. περὶ τῶν ἐν Χερρονήσ. & κατὰ Φιλίππου δ. *Brodæus.*

Ibid. ult. Μυργίσκην] Hanc vocem, ſive urbem ſive caſtellum denotet, nuſquam alibi reperimus: quam

Ganidem invenit ; loca, quorum ne nomina quidem antea noveramus : eoque tandem res noſtras redegit, ut ſi quidem Philippus legatos non mitteret, contemni ab eo civitatem noſtram ; ſin mitteret, exploratores, non legatos mitti diceret : ſi vellet ille civitati alicui æquæ & in neutram partem propenſæ controverſias diſceptandas permittere, negabat ullum nobis & Philippo æquum judicem reperiri poſſe. Dabat ille Haloneſum : vetabat hic accipere, ſi modo " dederit," niſi etiam et " dediderit," de ſyllabis ſcilicet altercatus. Poſtremò, cum Ariſtodemum ſocioſque ejus, qui Theſſaliam & Magneſiam contra pacis fœdera invaſerant, corona donâſſet, pacem utique diremit, calamitatem nobis, bellumque ſuſcitavit.

31. Eſto.

quam igitur fictam ab Æſchine credit Palmerius, ridiculi causâ, ex locorum eorum communi ignoratione, quos recenſuerat & magni fecerat Demoſthenes.

P. 58. l. 12. δίδωσι—ἀποδίδωσι] De hoc *grammatico* bello inter Athenienſes & Philippum, utrùm *daret* Haloneſum Philippus, an *redderet* ; an beneficii titulo, an juris exigentiâ ; conſule Demoſthenem περὶ τῆς Αλονήσου. *Taylor.*

31. Eſto. At enim æneis & adamantinis (ut ipſe jactat) muris regionem noſtram munivit ; Eubœorum ac Thebanorum ſocietate. Imo verò, Athenienſes, tres graviſſimæ hâc in re injuriæ omnino inſciis vobis ſunt illatæ. Quanquam autem ad maximam illam Thebanorum ſocietatem explicandam feſtinem, tamen ut ſuo quæque loco perſequar, Eubœorum primùm mentionem faciam. Multis vos ac magnis, Athenienſes, affecti injuriis tum a Mneſarcho Chalcidenſi, Calliæ & Tauroſthenis patre, (quos iſte nunc acceptâ mercede, non dubitat cives Atticos decreto nominare) tum a Themiſone Eretrienſi, qui vobis pacis tempore Oropum ademit ; horum tamen omnium ultro obliti, ſtatim ac Thebani in Eubœam trajeciſſent, et urbes ejus in ſervitutem redigere conarentur, intra quinque dies *Eubœis* & claſſe & pedeſtribus copiis opem tuliſtis ; et priuſquam triginta dies præterierant,

P. 59. l. 11. Αθηναίως εἶναι τολμᾷ γράφειν] Πρῶτον μὲν γὰρ Νόμος ἐστὶ τῷ δήμῳ κείμενος, μὴ ἐξεῖναι ποιήσασθαι Αθηναῖον, ὃν ἂν μὴ δι' ἀνδραγαθίαν εἰς τὸν δῆμον τῶν Αθηναίων, ἄξιον ᾖ γενέσθαι πολίτην. Demoſth. κατὰ Νεαίρας.

terierant, Thebanos acceptâ fide dimiſiſtis, Eubœâ potiti ; urbeſque & reip. ſtatum iis qui hæc vobis commiſerant, uti rectum & juſtum erat, reddidiſtis : iniquum ſcilicet eſſe rati, ubi fides haberetur, iracundiæ meminiſſe.

32. At verò tantis veſtris beneficiis affecti Chalcidenſes, nequaquam parem vobis referebant gratiam. Sed cum in Eubœam copias trajeciſtis, opem Plutarcho laturi, primis quidem certè temporibus amicitiam ſimulabant : verùm ſtatim ut ad Tamynas proceſſimus, et Cotylæum, quem vocant, montem ſuperavimus, tum illico Callias ille Chalcidenſis (pro quo Demoſthenes, acceptâ mercede, ſponſor factus eſt) cum videret civitatis noſtræ exercitum in anguſtias quaſdam concluſum, unde niſi prælio viciſſet, nullus erat receptui locus, nulla vel terrâ vel mari auxilii ſpes, *is inquam*, coacto ex omni Eubœâ exercitu, copiiſque a Philippo accerſitis, et ſimul cum eo frater ejus Tauroſthenes (qui nunc omnibus dextram porrigit atque arridet) trajectis Phocenſibus mercenariis, in nos impetum fecerunt, tanquam funditùs deleturi.

Quòd

Quòd niſi primùm deorum aliquis exercitum ſervâſſet, deinde milites veſtri, pedites atque equites, ſe viros fortes præbuiſſent, et juxta Circum equeſtrem ad Tamynas collatis ſignis viciſſent, hoſtibus *ſupplicibus* datâ fide dimiſſis, omnino periculum fuit, ne civitas noſtra graviſſimum dedecus ſubiret. Neque enim in bellis adverſo Marte pugnare maximum eſt malum: ſed ubi quis cum adverſariis ſe indignis congreſſus excidat victoriâ, dubium non eſt conduplicari calamitatem. Vos tamen, talibus injuriis acceptis, iterum eos in gratiam recepiſtis.

33. Callias verò Chalcidenſis, cum ſibi a vobis veniam impetrâſſet, brevi poſt tempore ad ingenium remigrabat: cum enim Euboicum concilium verbo Chalcidem convocaret, re vera Eubœam contra vos muniebat: inſignemque ſibi dominationem comparans, ejuſque obtinendæ adjutorem ſibi futurum Philippum ſperans, abiit in Macedoniam, et cum Philippo paſſim profectus eſt, et in familiaribus ejus numeratus. Verùm læſo per injuriam Philippo, aufugit inde, et Thebanis ultro ſe in poteſtatem tradidit: mox illis

illis quoque relictis, cum plures quàm Euripus ille, juxta quem habitabat, reciprocas feciſſet converſiones, medius incidit in Thebanorum & Philippi inimicitias. Incertus igitur quò ſe verteret, cum jam milites contra eum ſcriberentur, unicam ſibi ſpem ſalutis reliquam eſſe vidit, ſi populum Athenienſem, ſocii nomine appellatum, jurejurando obſtrinxerit, eum opem ſibi laturum, ſi ab aliquo invaderetur : quod ſine dubio erat futurum, niſi vos prohiberetis. Hæc igitur cum animo ſuo reputans, mittit huc legatos Glaucetam, Empedonem, et Diodorum illum curſu longo pollentem, qui quidem populo ſpes inanes, Demoſtheni & gregalibus ejus nummos afferebant. Tria autem erant, quæ ſimul redimebat. Primùm, ut ne ſocietatis veſtræ ſpe decideret. Nihil enim ei erat medium, ſi populus ſuperiorum injuriarum memor ſocietatem ejus repudiâſſet, quin aut Chalcide profugiendum eſſet, aut undique intercepto moriendum : tot & tantæ in eum

P. 62. ult. δολιχοδρομήσαντα] Explicat Potter. Archæol. II. 28.

eum a Philippo & Thebanis ingruebant copiæ. Secundò autem, ſtipendia ei delata ſunt qui ſocietatem decreverat, ne Chalcidenſes communi concilio Athenis convocato intereſſe cogerentur. Tertiò denique, ne tributa penderent. Et Calliam quidem nullius eorum, quæ ſibi propoſuerat, ſpes fefellit. Sed ille tyrannis (ut ipſe fingit) infenſus Demoſthenes, quem ait Cteſiphon optima ſemper dicere, oblatas reipublicæ occaſiones vendidit, et in ſocietate decernendâ cenſuit, ut Chalcidenſibus opem nos ferremus ; locutione tantùm commutatâ : pro his enim, honeſtæ ſcilicet orationis causâ ſcripſit, ut " Chalcidenſes opem ferrent, ſi quis in " Athenienſes invaſerit." Conſeſſum autem communem et tributa, ex quibus belli robora pendebant, prorſus vendidit, ſpecioſiſſimis verbis res turpiſſimas complexus, eoque vos dicendo perducens, *ut crederetis* oportere civitatem noſtram ſemper Græcis auxilio egentibus in primis opem ferre : ſocietates verò, poſt collata demum

P. 64. l. 12. μετὰ τὰς εὐεργεσίας] Exponi poſſit vel *poſt collata*, vel *poſt accepta beneficia*. Verùm magnificentius erat, magiſque adeò ad indolem accom-

demum beneficia, paciſci. Ut autem me vera dicere pernoſcatis, cape ſcriptum illud Calliæ, et ſocietatem, et recita decretum.

DECRETUM.

34. Nondum igitur hoc grave aut indignum eſt, ſi tantæ venum dantur opportunitates, et conſeſſus, et tributa: ſed multò illud, quod dicturus ſum, indignius videbitur. Eò enim contumeliæ & avaritiæ proceſſit Callias, eò ſordidæ mundinationis Demoſthenes (quem laudibus effert Cteſiphon) ut tributa, quæ tum ab Oreo tum ab Eretriâ pendebantur, decem talenta, vobis videntibus, prudentibus, inſpectantibus, furtim ſubduxerint; hos, qui a civitatibus mitti ſolebant, conſeſſores a vobis avocaverint, atque iterum in Chalcidem, et in Euboicum (quod appellatur) concilium tranſtulerint. Qua autem ratione, et quibus improbis præſtigiis, id nunc operæ pretium eſt audire.

Venit

commodatum Athenienſium, gloriæ cupidorum, ſi cum iis potiùs ſocietatem inirent, quos ipſi ſibi beneficiis priùs devinxerant, quàm ſi hanc illis tantùm concederent, a quibus beneficia acceperant. *Francis.*

Venit enim non jam per legatos, ſed ipſe ad vos Callias; et progreſſus in concionem, orationem habuit ſibi a Demoſthene elaboratam. Dixit ſe nuper ex Peloponneſo veniſſe, ibi ſtipendii collectam adversùs Philippum ad centum talenta exegiſſe; rationemque inibat, quantum quoſque populos conferre oporteret: Achæos omnes & Megarenſes, talenta ſexaginta, Euboicas civitates univerſas, quadraginta; his pecuniis poſſe comparari et claſſem et copias pedeſtres: eſſe porro multos Græcorum alios, qui hujus collationis partem ſubire vellent: ita neque pecuniæ neque militum fore penuriam. Atque hæc quidem aperta eſſe: alias autem moliri ſe aiebat res arcanas, quarum teſtes eſſe nonnullos civium noſtrorum: poſtremò, nominatim Demoſthenem advocabat, utque hæc unà ſecum dicendo confirmaret, petebat. Hic verò grandi admodum inceſſu in medium progreſſus, mirificè laudabat Calliam, et arcani ſe conſcium eſſe ſimulabat: legationem autem a ſe obitam, tum in Peloponneſo tum in Acarnaniâ, velle ſe jam vobis renuntiare dicebat. Orationis porro ejus hæc ſumma erat: Peloponneſios omnes, omneſque item Acar-

nanas

nanas esse a se ordine descriptos ad pecuniam adversùs Philippum conferendam: descriptionem autem eam esse factam, quæ ad centum naves actuarias ornandas, ad decem millia peditum, equites mille alendos suppeteret: his accessuras singularum civitatum copias; ex Peloponneso ampliùs duo millia gravis armaturæ, ex Acarnaniâ totidem altera: ab his omnibus delatum ultro vobis esse principatum. Neque verò longum fore, cum hæc perficerentur, sed ad decimum sextum mensis Antheslerionis: singulis enim civitatibus a se prædictum esse ac denuntiatum, ut omnes Athenas in concilium convenirent ad pleniluniun. Etenim hanc sibi homo pro-

P. 66. ult. πληρώματα] Socios navaies & propugnatores, remiges & milites classiarios. Demosth. c. Midiam: εἶτα τὰ πληρώματα ἡ πόλις παρέχει. *Brodæus.*

P. 67. l. 12. παvσέληνοv] *Plenilunium* semper incidit in diem decimum quintum mensis Attici; quia menses iis erant lunares. Singuli autem mensis tres dies a Lunæ phasibus nomina mutuati sunt: primus νεμηνία vocabatur, XVIus. ἡ παvσέληνος, ultimus seu trigesimus ἕνη καὶ νέα, luna vetus & nova. *Tourellius.*

propriam & non jam omnium communem habet facultatem. Cæteri enim vaniloqui jactatores, cum quid mentiuntur, dant operam ut indefinita quædam & obſcura proferant, veriti ne coarguantur: at Demoſthenes, ſi quid arrogantiùs confingit, primùm quidem perjurio mendacium cumulat, exitium ſibi imprecans; deinde quæ certò ſcit nunquam futura, audet affirmare; ratione etiam initâ, quando ſint eventura definit; et quos ne de facie quidem novit, eorum nomina in ore habet, auribus veſtris abuſus, eoſque qui vera loquuntur imitatus. Quocirca et odio vel acerbiſſimo dignus eſt, quod improbus cum ſit, virorum quoque bonorum indicia corrumpit. His igitur dictis, decretum dat ſcribæ recitandum, Iliade quidem prolixius, verbis autem quæ loqui ſolet, et vitâ quam egit, inanius; ſpe denique fallaci, et exercitibus nunquam conventuris cumulatum. Cum autem longè vos a furti ſuſpicione abduxiſſet, et ſpe futili ſuſpenſos tenuiſſet, illîc verò ſe totum colligens decretum ſcribit, quo legatos

P. 68. l. 13. συρρέψας] *ſe totum colligens, ſummam in eâ re vafritiam exſerens Demoſthenes.* Tranſlata eſt

gatos ad Eretriam mitti jubet, qui orent Eretrienſes (omnino enim ORANDI erant) ut tributum ſuum, quinque illa talenta, non vobis poſthac, ſed Calliæ penſitarent: rurſus alteros legari *cenſet* ad Oritas, qui ab iis peterent, ut eundem ſibi atque Athenienſes amicum eundemque inimicum haberent. Deinde per omnia in hoc decreto furto ſe dedidiſſe deprehenditur; cum illud quoque ſcripſerit, ut legati ab Oritis poſtulent, ne vobis ſed Calliæ quinque ſua talenta penderent. Ut autem me vera dicere pateat, demptis ex decreto verbo-

eſt metaphora a Ferâ ſe colligente ad vim vel ſuſtentandam vel inferendam. Demetr. Phalereus §. 8. *Ωσπερ τὰ θηρία* ΣΥΣΤΡΕΨΑΝΤΑ *ἑαυτὰ μάχεται, τοιαύτη τὶς ἂν εἴη* ΣΥΣΤΡΟΘΗ *κ᾽ λόγου, καθάπερ συσπειράμενα πρὸς δεινότητα.* Taylor.

P. 69. l. 1. *πρὸς τῷ κλέμματι*] Hanc clauſulam depravatam, indeque obſcuram factam eſſe arbitratur Marklandus. Non ſenſit hoc loco vir doctiſſ. inuſitatam ſignificationem præpoſitionis Πρὸς. Πρὸς *τῷ κλέμματι* eſt *furto deditus, in peculatum effuſus:* ut liquet conferenti perquam huic ſimilem ſententiam in oratione Demoſthenicâ de falſ. leg. (p. 312. Wolf.) *ἀλλ᾽ ὅτως ἔκφρων ἦν, κ᾽ ὅλως* ΠΡΟΣ *τῷ λήμματι κ᾽ τῷ δωροδοκήματι, ὥστε πάντα τὰ ἄλλα ἀνιλὼν κ᾽ παριδὼν ᾤχετο: ita penitus erat quæſtui & largitioni deditus,* &c.

verborum faſtu et triremibus et inani jactatione, recita, et furtum illud attinge, quod fecit impurus ac nefarius homo, quem ait Cteſiphon in hoc etiam decreto aſſiduè et dicere et agere, quæ maximè ſint populo Athenienſi ſalutaria.

DECRETUM.

Itaque triremes, et pedeſtres copias, et plenilunium, et conſeſſores verbo quidem audiiſtis; ſociorum verò tributa, decem talenta, re amiſiſtis.

35. Reliquum eſt ut oſtendam, Demoſthenem trium talentorum mercede acceptâ decretum hoc tuliſſe: uno talento ex Chalcide a Callia, altero ex Eretria a Clitarcho tyranno, tertio autem ex Oreo: ex quo etiam furta ejus patefacta ſunt, quòd Oritarum libera civitas ſit, et nihil agant niſi per plebiſcitum. Illi enim bello quod cum

P. 69. l. 7. τῦ κλέμματος ἅψαι] *iſtud membrum decreti attinge, ubi continetur fraus & impoſtura hominis, cæteris omiſſis.* Particulam ſcil. ex pſephiſmate excerpi, non totum continuò recitari jubet. *Taylor.* ad orat. Dem. de falſ. leg.

cum Philippo geſſerant exhauſti, et ſummâ inopiâ laborantes, mittunt ad eum Gnoſidemum Charigenis filium, ejus qui quondam Orei principatum tenuit, qui ab eo ſupplex petat, ut talentum civitati remitteret, promittat autem æneam ei ſtatuam in Oreo ponendam. At iſte Gnoſidemo reſpondit, ſibi pauxillulo æris nihil eſſe opus, talentum quidem per Calliam exacturum. Coacti igitur Oritæ, neque unde ſumerent habentes, vectigalia publica talenti nomine ei oppignerarunt, et pecuniæ illius turpiter conciliatæ uſuram ſolverunt Demoſthenis, ſingulis menſibus unam in minas drachmam, donec ſortem reddidiſſent. Atque hæc acta ſunt cum populi ſcito. Quod ut verè a me dici conſtet, fume hoc Oritarum plebiſcitum.

PLE-

P. 70. l. 20. δραχμὴν τῦ μηνὸς τῆς μνᾶς] *menſtruam drachmam in ſingulas minas.* Τῆς μνᾶς, ἀντὶ τῦ, ἐφ' ἑκάςης μνᾶς. *Brodæus.* Centeſimis ergo uſuris duxit fœnus. Mina enim centum drachmas continet. *Wolf.* Nos dicimus, 12 *per Cent. per ann.*

PLEBISCITUM.

Hoc eſt illud plebiſcitum, Athenienſes, probrum ac dedecus noſtræ civitatis, rerum a Demoſthene publicè geſtarum non leve indicium, perſpicua Cteſiphontis criminatio. Nam qui tam turpiter muneribus ſe corrumpendum dederit, fieri non poteſt, ut vir bonus ſit : quod tamen iſte in ſuo auſus eſt decreto perſcribere.

36. Hic vero tertium jam collocatum tempus eſt, vel potiùs omnium acerbiſſima tempeſtas, qua Demoſthenes et Græcorum et civitatis noſtræ rempublicam funditus evertit ; primùm cum in templum Delphicum impiè deliquit, deinde cum injuſtam & omnino imparem cum Thebanis ſocietatem decrevit. Sed a ſceleribus, quæ in deos immortales ſuſcepit, initium ducam. Campus eſt, Athenienſes, quem Cirrhæum nominant, portuſque qui hodie Sacer & Sceleratus appellatur. Eam regionem tenuerunt olim Cirrhæi & Acragallidæ, gentes a legibus alieniſſimæ, qui et templum Delphicum et quæ in eo erant donaria violârunt, ſimulque

mulque Amphictyonum concilio injurias intulerunt. Ob hæc igitur facta indignati, cum alii Amphictyones, tum verò maximè, ut ferunt, majores veſtri, oraculum dei ſcitabantur, quibus ſuppliciis in iſtos homines animadvertere oporteret. Reſpondit Pythia, uti Cirrhæos & Acragallidas omni tempore dies noctesque bello vexarent; direptiſque eorum finibus, ipſiſque in ſervitutem abſtractis, agros illos Apollini Pythio, Dianæ, Latonæ, Minervæ Providæ, ut in perpetuum inculti eſſent, conſecrarent, eoſque neque ipſi colerent, neque ab alio coli paterentur. Hoc oraculo accepto, Amphictyones decreverunt (ſententiam dicente Solone Athenienſi, viro et legum ſcribendarum peritiſſimo, et in poeticæ ac philoſophiæ ſtudiis exercitato) ut ex oraculi præſcripto exercitus contra ſceleratos duceretur. Juſtis itaque ex Amphictyonibus collectis copiis, homines illos in ſervitutem redegerunt, portus obſtruxerunt, urbem funditus diru-

P. 72. l. 7. τὲς Αμφικτύονας] Omnia quæcunque ad celeberrimum hoc Concilium pertinent, curâ fideque optimâ congeſſit, ac Vitæ Philippicæ præmiſit Lelandus.

diruerunt, regionem omnem ex oraculo conſecrârunt. Quin et religioſiſſimo ſe ſacramento devinxerunt, neque ſe terram ſacram culturos, neque ab aliis coli paſſuros, ſed opem deo terræque ſacræ, manibus, pedibus, omni virium contentione perlaturos. Neque verò ſatis habuerunt, jusjurandum hoc ſanxiſſe, ſed devotionem inſuper et execrationem validam adjecerunt. Ita enim in execratione ſcriptum eſt: "Si quis," inquit, "hæc vio-
" laverit, ſive civitas, ſive quis privatus,
" ſive natio, caput ejus Apollini, Dianæ,
" Latonæ, Minervæ Providenti devotum
" eſto." Imprecatur iis porro, " ut neque
" ipſis terra fructum ferat, neque conjuges
" eorum liberos parentibus ſimiles, ſed
" portenta enitantur, neque pecudes fœtus
" naturales edant: ut e bello, e judiciis,
" e foro victi diſcedant; et internecione
" deleantur et ipſi, et ædes, et genus ip-
" ſorum: neque unquam," inquit, " A-
" pollini, aut Dianæ, aut Latonæ, aut
" Minervæ Providenti ſanctè libanto, ne-
" que numinibus illis eorum ſacra accepta
" ſunto." Atque ut hæc vera dicere me pateat, recita dei oraculum, audite execrationem,

crationem, jurisjurandi, quod cum cæteris Amphictyonibus majores veſtri juraverunt, memoriam repetite.

ORACULUM.

Non priùs hanc urbis captam delebitis arcem,
Quàm pia templa dei ſervens maris alluat unda,
Littoribuſque ſacris reſonet Neptunia Conjunx.

JUSJURANDUM. EXECRATIO.

37. Hac execratione factâ, hoc jurejurando, hoc oraculo dato, quæ omnia in tabulas publicas relata adhuc extant, Locri Amphiſſenſes, ac potiùs eorum principes, homines iniquiſſimi, campum illum excoluerunt, portum ſacrum & ſceleratum rurſus munierunt et habitârunt, ac portoria a præternavigantibus exegerunt: nonnullos etiam ex Pylagoris, qui Delphos proficiſcebantur, pecuniâ corruperunt, quo quidem in numero fuit Demoſthenes. Nam ſuffragio creatus a vobis pylagoras mille drachmas ab Amphiſſenſibus accepit, ne quam eorum apud Amphictyonas mentionem faceret. Pacto etiam promiſſum erat, ut in poſterum viginti

ginti minæ ex devotâ illâ et execratâ pecuniâ ſingulis annis Athenas ei mitterentur, ut ibi omni contentione Amphiſſenſibus opitularetur. Unde magis etiam quàm unquam aliàs ei contigit, ut quemcunque vel privatum, vel poteſtate præditum, vel liberam civitatem attingeret, eorum ſingulos inſanabilibus ærumnis implicaret.

38. Sed videte, quæſo, ut vicerit Amphiſſenſium impietatem divinum numen & fortuna. Archonte Theophraſto, Hieromnemone Diogneto Anaphlyſtio, vos pylagoras legiſtis Midiam illum Anagyraſium (quem ego multis de cauſis velim nunc ſuperſtitem) et Thraſyclem Leſbium, et me unà cum his tertium. Accidit autem quam primùm Delphos delati ſumus, ut Diognetus hieromnemon in febrim inciderit ; eodemque morbo correptus eſt Midias. Cæteri Amphictyones in conſeſſum coibant. Interea affertur ad nos ab iis qui ſuam in civitatem veſtram benevolentiam declarare cuperent, Amphiſſenſes, ſubjectos tunc & mirum in modum ſubſervientes Thebanis, decretum

adversùs

adversùs civitatem noſtram attuliſſe, quo populus Athenienſis quinquaginta talentis mulctaretur, propterea quòd novo templo, priuſquam eſſet dedicatum, aureos clypeos ſuſpendiſſemus, additâ inſcriptione quam addi par erat: ATHENIENSES DE MEDIS AC THEBANIS, QUO TEMPORE ADVERSUM GRÆCOS HI PUGNARENT. Hieromnemon autem accerſitum me rogabat, ut in concilium ingreſſus, aliquid apud Amphictyonas pro civitate noſtrâ dicerem; cum ipſe ultro id in animo haberem. Poſtquam igitur verba facere cœpiſſem (et quidem paulo cupidiùs in concilium ingreſſus eſſem, quòd cæteri pylagoræ noſtri abeſſent) exclamans quidam ex Amphiſſenſibus, homo procaciſſimus, et, ut mihi videbatur, omnis doctrinæ liberalis expers, fortaſſis etiam a deo aliquo

P. 77. l. 14. κὴ προθυμότεροι] Quære an ita diſtinguendum, ἀρχομένῳ δέ μου λέξειν (κὴ προθυμότεροι—— μεθεςηκότων) ἀναβοήσας, κτλ. *Markland.* Rectè omnino mihi videtur clauſulam diſtinxiſſe vir eruditus: καὶ προθυμότερόν πως εἰσεληλυθότος—— μεθεςηκότων: *paulo majori ſtudio ingreſſus, quòd collegis meis abſentibus, mihi ſoli reip. cauſa commiſſa erat.* Eoque ritu interpretatur Tourellius.

aliquo irato in hanc amentiam impulſus, Omnino ſi ſaperetis, inquit, vos Græci, ne nomen quidem Athenienſium his diebus nominaretur, ſed eos tanquam impios & contaminatos templo exturbaretis. Et ſimul Phocenſium ſocietatem, quam Crobylus ille ſuaſerat, commemorabat, multaque alia acerba & odioſa in civitatem noſtram expromebat ; ea percenſens, quæ neque tunc aures meæ ſuſtinere poterant, neque nunc memoriâ libenter excito. Cæterùm his auditis, tantâ irâ exarſi, quantâ nunquam aliàs per totum vitæ meæ curſum. Atque alia quidem, quæ tum locutus ſum, prætermittam : verùm in mentem mihi venit Amphiſſenſium in terram ſacram impietatis facere mentionem, *quam terram* eodem è veſtigio in quo inſiſtebam (nam campus Cirrhæus templo ſubjacet, indeque facilis eſt conſpectu) Amphictyonibus indicabam. Videtis, inquam, Amphictyones, campum hunc ab Amphiſſenſibus

P. 78. l. 5. Κρώβυλος] Is eſt Hegeſippus, quem ait Harpocration *Crobylum* cognominatum eſſe. [Q. d. *mollem & cincinnatum* : eſt enim κρώβυλος *nodus capillorum in metam faſtigiatus*.] Hujus dicitur eſſe Oratio de Haloneſo, quæ Demoſtheni attribuitur. *Taylor*.

ſibus excultum, *videtis* figlinas & diverſoria extructa : cernitis oculis ſacrum & ſceleratum portum illum munitum : ſcitis ipſi (neque enim aliis teſtibus egetis) iſtos ex ſacro portu vectigalia exigere, pecuniamque cogere. Simul iis dei oraculum, majorum jusjurandum, execrationem factam recitari jubebam ; planiſſimè teſtatus, me pro populo Athenienſi, pro me, pro liberis domoque meâ, ex jurisjurandi præſcripto, deo terræque ſacræ, manibus, pedibus, voce, quibuſcunque denique rebus poſſem, opem ferre, et civitatem noſtram piaculo liberare. Vos verò, *inquam*, vobis ipſi conſulite. Caniſtrorum jam cœpta eſt *circumvectio*, admotæ ſunt altaribus

Ibid. penult. ἐπαύλια] De hujus vocab. ſignificatione lis eſt inter Interpp. Alii *ſtabula*, alii *caſas* ſeu *villas* exponunt. Derivatum quippe ab αὐλις, τουτέϛι κοίτη, *cubile* (Suid.) æquè vel pro *hominum* vel pro *pecorum* diverticulo poſſit uſurpari.

P. 79. l. 16. ἐνῆρκται μὲν τὰ κανᾶ] Euripid. Iphig. Aul. 1471. ΚΑΝΑ δ'ΕΝΑΡΧΕΣΘΩ τις. Videtur eſſe mos loquendi Atticus, et ſignificare, *ſacrificium auſpicetur aliquis, ſumendo in manus caniſtrum.* Eurip. Electr. 1142.

ribus hoſtiæ, bona tum publica, tum privata, a diis immortalibus eſtis petituri. Vobiſcum itaque reputate, qua voce, qua mente, quibus oculis, qua fidentiâ freti, ſupplicationes facietis, ſi conſceleratos & diris devotos homines inultos dimittetis. Non enim obſcurè, ſed apertiſſimè in execratione ſcriptum eſt, quibus ſint afficiendi ſuppliciis tum ſacrilegi, tum ii qui *impietatem* permiſerint ; ac poſtrema execrationis clauſula eſt : " Ne purè (inquit) libanto

ΚΑΝΟΥΝ Δ'ΕΝΗΡΚΤΑΙ, *καὶ τεθηγμένη σφαγίς.*

Caniſtrum autem ad ſacra auſpicandum eſt paratum, et acutus culter. Hæc verba Æſchinis in Edit. Oxon. ita vertuntur, *aguntur jam caniſtrorum feriæ*, &c. neque magis peritè Lambinus antè, *caniſtrorum dies feſtus agi jam cæptus eſt*, &c. pro *Sacrificium jam cæptum eſt.* In hoc *caniſtro* ſervabantur res ſacrificio maximè neceſſariæ, *feceſpita* ſive *cultellus, mola ſalſa, & coronæ.* Hoc caniſtro, et ſimul χέρνιβι ſive aquali, in manus ſumpto, currebat aliquis circum aram, versùs dextram. Hoc officium præſtitit Achilles, Eurip. Iphig. Aul. 1568. Vide luculentam rei deſcriptionem apud Ariſtoph. Εἰρην. v. 956. ubi Scholiaſtes ad v. 957. notat, τοῦτο ΠΡΩΤΟΝ ἐποίουν, καθαίροντες τὸν βωμὸν : *hoc* primum *faciebant, mundantes (vel dum mundabant) aram.* Unde explicatur, quare ἐνάρχεσθαι dicitur. *Markland.*

" to Apollini, Dianæ, Latonæ, Minervæ
" Providæ, qui non pœnas exegerint ;
" neque his eorum ſacra accepta ſunto."

39. Cum hæc et alia hujuſmodi multa dixiſſem, ceſſi tandem atque e conſeſſu migravi : clamor illico ingens et fremitus inter Amphictyonas coortus eſt ; neque jam de clypeis quos dicaveramus, ſed de pœnis ab Amphiſſenſibus ſumendis agebatur. Die igitur jam provectâ, præco accedens nunciavit, ut quotquot e Delphis biennio pubertatem ſuperâſſent, tum ſervi tum liberi, ſtatim ubi diluxerit, cum falcibus & ligonibus ad Thytêum, quem appellant, locum convenirent. Iterum idem præco edixit, ut hierommemones et pylagoræ eôdem venirent, deo et terræ ſacræ auxilium laturi : ſi qua verò civitas non adfuerit, templo arceretur, ſceleratæ foret et execrationi obnoxia. Poſtridie

P. 80. l. 19. ἐπὶ δυοῖν ἥβαῖν] Ephebi conſebantur Athenis, qui *octodecim* annos nati erant : per duos deinde annos περίπολοι nominabantur : tum verò impleto viginti annorum ſpatio, et ἐπὶ δυοῖν ἥβωντες, in tabulas referebantur *lexiarchicas*, et jure Attico hæreditatum ſuarum domini fiebant. *Pollux*.

tridie manè in prædictum locum convenimus; in campum Cirrhæum deſcendimus; et effoſſo portu, ædificiis incenſis, rediimus. Interea dum hæc agimus, Locri Amphiſſenſes, qui LX circiter ſtadia a Delphis diſtabant, armati in nos impetum fecerunt univerſi. Quòd niſi in pedes conjecti vix tandem Delphos perveniſſemus, periculum certè fuit ne funditus periremus. Die proximo Cottyphus, qui ſententias ſuffragiis permittebat, concionem indicit Amphictyonum. (Concionem autem nominant, quando non ſolùm pylagoras & hieromnemonas convocant, ſed eos etiam qui ſacra ſimul faciunt, quique oraculum dei adeunt.) Ibi verò multis accuſationibus urgentur Amphiſſenſes, noſtra civitas contrà magnis laudibus ornatur. Totius autem orationis hic exitus fuit: decernitur, ut hieromnemones ante proximum Pylæum conſeſſum conſtituto tempore in Pylas coirent, unàque decretum afferrent, ex quo eſſent Amphiſſenſes ſcelerum ſuorum in deum, in terram

P. 82. l. 1. χρωμένους τῷ θεῷ] τὰς τὸ χρηστήριον ἐπερωτῶντας. Ο μὲν γὰρ Απόλλων ἀποκρινόμενος ΧΡΑ· οἱ δὲ πυνθανόμενοι ΧΡΩΝΤΑΙ. *Wolfius.*

ram ſacram et Amphictyones, pœnas daturi. Ut autem vera me loqui pernoſcatis, decretum ipſum vobis ſcriba recitabit.

DECRETUM.

40. Hoc igitur decreto a nobis cum in ſenatu renuntiato, tum in concione ad populum prolato, et actionibus noſtris a populo comprobatis, et universâ civitate ad ſtudium pietatis excitatâ; cùm Demoſthenes, propter mercedis ſponſionem illam Amphiſſenſem, contradiceret, a me verò coram vobis manifeſtè coarguerétur, neque jam poſſet homo in propatulo civitatem decipere, ingreſſus in curiam et ſummotis privatis, præconſultum ſenatûs *ſcribendum curat*, et in concionem defert, ejus qui ſcripſerat imperitiâ

Ibid. penult. μεσεγγύήματος] *ob pactam illam & apud ſequeſtrem depoſitam mercedem.* Budæus.

P. 83. l. 4. μεταςησάμενος τὲς ἰδιώτας] lis ſcil. qui non erant ex Senatoribus, remotis: noſtrates dicerent, *having cleared the Houſe.* Τὸ γὰρ βελευτήριον μεςὸν ἦν ΙΔΙΩΤΩΝ. Dem. π. παραπρ. p. 296. Wolf. Edit.

peritiâ abuſus. Perfecit porro, ut hoc ipſum SCtum in concione ſuffragiis permitteretur, utque a populo ſciſceretur, cum ſurrexiſſet jam concio, egoque diſceſſiſſem (neque enim unquam paſſus eſſem) multitudine denique dimiſſâ. Cujus quidem ſciti caput hoc fuit: " Hieromne-
" mon (inquit) Athenienſium, et pyla-
" goræ quotquot in poſterum futuri ſunt,
" ad Pylas & Delphos proficiſcantur iis
" temporibus quæ a majoribus noſtris
" conſtituta ſunt." Verbo quidem honeſtè, re turpiter & flagitiosè: prohibet enim quominus ad conſeſſum illum Pylæum occurrant, qui neceſſariò ante præſtitutum tempus erat futurus. Sed aliud ei ſcito adſcriptum eſt, multò et apertius et acerbius. " Athenienſium (inquit) hie-
" romnemon, et pylagoræ qui poſthac
" futuri ſunt, cum iis qui illuc conveni-
" unt, neque verborum, neque facto-
" rum, neque ſcitorum, neque ullius rei
" habeant

P. 84. l. 5. τὲς ἀεὶ πυλαγορεύντας] Τὸ ἀεὶ peculiarem habet uſum hîc; nec ſignificat perpetuum tempus, ſed refertur ad perſonas, quæ certis temporibus munus aliquod obeunt. Οἱ ἀεὶ ὑπατεύοντες, ii qui ſuis quique temporibus conſulatum gerunt. *Wolfius. The Pylagoræ always for the time being.*

" habeant commercium " Quorsùm autem illud eſt, " ne habeant commercium." Verumne dicam, an id, quod ſit auditu jucundiſſimum? Verum dicam; nam quòd ita ſemper ad voluptatem dictum fuit, id verò civitatem noſtram huc redegit. Non finit vos jurisjurandi meminiſſe, quod majores veſtri juraverunt, non execrationis, non oraculi.

41. Nos igitur, Athenienſes, propter hoc plebiſcitum hîc manſimus: reliqui Amphictyones ad Pylas convenerunt, præter unam civitatem (cujus ego neque nomen proferam, et abſit, precor, ut Græcorum cuiquam ſimilis accidat calamitas!) ibique congregati exercitum in Amphiſſenſes ducendum cenſuerunt, et imperatorem legerunt Cottyphum illum Pharſalium, qui tum ſententias ſuffragiis ſubjiciebat: quo tempore non erat in Macedoniâ Philippus, quin ne in Græciâ quidem, ſed in Scythiâ verſabatur, adeò longè abhinc remotus: quem tamen mox audebit dicere Demoſthenes, a me eſſe in Græcos

P. 84. l. 19. πλὴν μιᾶς πόλεως] *Thebas* intelligit, quas Alexander everterat. *Wolf.*

Græcos immiſſum. Ac primâ quidem expeditione victores, valde ſe moderatos in Amphiſſenſes præbuerunt: pro atrociſſimis enim injuriis pecuniis tantùm eos mulctârunt, quas præſtituto tempore deo perſolvi decreverunt; et ſceleratos commiſſorumque facinorum auctores abegerunt, eos verò, qui pietatis causâ profugerant, revocârunt. Sed cum illi neque pecuniam deo perſolverent, ſceleratos autem reſtituerent, et pios illos homines ab Amphictyonibus revocatos ejicerent, jam tum alteram in Amphiſſenſes aciem inſtruxerunt; cùm longo pòſt intervallo ab expeditione Scythicâ regrederetur Philippus; cumque defendendæ religionis principatum dii immortales nobis detuliſſent, Demoſthenis avaritia et ſordes obſtitiſſent.

42. At non prædicebant, non præmonſtrabant nobis dii ut caveremus, tantùm non humanis vocibus eloquentes? Nullam unquam ego civitatem vidi deorum præſidio inſigniùs cuſtodiri, ab oratoribus rurſus quibuſdam peſſundari! Non ſatis ad præmonendum valebat portentum illud

illud myſteriorum diebus viſum, myſtarum interitus? Non ob hæc Amyniades prædixerat ut caveremus, ut certos homines Delphos mitteremus, qui quid facto opus eſſet oraculum ſcitarentur? Demoſthenes verò obſtitit, cum Pythiam φιλιππίζειν prædicaret, vir illiberalis, et hâc quam ei datis licentiâ inſolenter perfruens & inflatus? Poſtremò, nonne hoſtiis non litatis, non addicentibus, milites ad manifeſtum miſit vitæ periculum? Atqui is nuper auſus eſt dicere, Philippum idcirco in noſtram regionem non invaſiſſe, quòd

P. 86 l. 15. ἡ τῶν μυςῶν τελευτὴ] Μίςαι, οἱ μνηθησόμενοι. Fortaſſis aliqui ex iſtis ſubitò mortui ſunt. *Wolf.*

Ibid. l 19 Φιλιππίζειν] *Demoſthenes quidem, qui abhinc annos proſe* CCC *fuit, jam tum* Φιλιππίζειν *Pythiam dicebat, id eſt, quaſi cum Philippo facere. Hoc autem eò ſpectabat, ut eam a Philippo corruptam diceret.* M. Tullius de Divin. II. 57.

P. 87. l. 1. ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων] Ἄθυτα appellat ἱερὰ, τὰ μὴ καλὰ γενόμενα, ſicut dicitur ἄγαμος γάμος, ταφὴ ἄταφος (quam et Cicero *inſepultam ſepulturam* dixit) πάρθενος ἀπάρθενος, βίος ἄβίωτος, et ſimilia. Καλλιερεῖν eſt *litare:* unde ἱερὸν ἀκαλλιέρητον, *hoſtia quæ non litavit.*

Scribit

quòd ſacra ei haud pulchrè ceſſiſſent. Quo igitur ſupplicio dignus es, ô Græciæ clades? Si enim ipſe victor in eorum qui victi erant fines non invaſit, quòd ſacra ei non pulchrè ceſſiſſent, tu autem neſcius quid eſſet omnino futurum, priuſquam litàſſes, milites emiſiſti; utrùm oportuit te propter clades civitatis coronâ donari, an ejici atque exterminari?

43. Nam quid inſperati, quid inexpectati noſtrâ ætate non evenit? Non enim vitam nos humanam viximus, ſed ut incredibilia de nobis loquantur poſteri, in lucem editi ſumus. Non Perſarum rex, qui Athona perſodit, qui Helleſpontum junxit, qui terram & aquam Græcos poſtulavit, qui ſe in literis auſus eſt mortalium omnium ab ortu ſolis uſque ad occaſum dominum appellare, jam non de dominatu in alios, ſed de ſui corporis ſalute dimicat? Non eoſdem cernimus et hâc gloriâ et belli adverſus Perſam principatu digna-

Scribit Plutarchus, Demoſthenem, fretum copiis & alacritate militum, nec oraculis nec extis quicquam tribuiſſe, τοῖς λογισμοῖς ἀντὶ χρησμῶν χρησάμενον. Idque exemplo Periclis & Epaminondæ, qui ſuperſtitiones illas velamenta ignaviæ judicârint. *Wolf.*

dignatos, qui templum Delphicum liberârunt? Non Thebæ, urbs vicina, uno die ex mediâ Græciâ funditus abrepta eſt? quòd ſi jure hoc obtigerit (quippe quæ non rectè de ſummâ rerum conſuluerat) non tamen humanitùs, ſed divino quodam impulſu in hanc diram fatuitatem & amentiam protrudebatur. Jam Lacedæmonii miſerrimi, qui leviter tantùm & initio rebus illis, cum templum diriperetur, ſe immiſcuerant, nonne illi, qui ſibi Græciæ principatum quondam arrogabant, nunc ut *Macedonibus* dent obſides, ſuæque calamitatis indicium haud obſcurum edant, ad Alexandrum legationem ſunt miſſuri, pœnas ipſi cum ſuâ patriâ, quaſcunque illi viſum fuerit, daturi; denique et victoris et injuriâ laceſſiti judicio & moderationi ſeſe tradituri? Civitas verò *noſtra*, commune Græcorum perfugium, ad quam legationes olim ex ſingulis Græciæ

P. 88. penult. τῆς συμφορᾶς] De pugnâ illâ infauſtiſſimâ loquitur, qua Alexandri M. legatus Antipater, cæſis Lacedæmoniorum quinque millibus, unà cum rege ipſorum Agide, Spartam ſocioſque ejus omnes, qui proſtratam jam Græciæ libertatem ſublevare niſi ſunt, contrivit. Vide Q. Curtium, l. 6. initio.

ciæ civitatibus ventitabant, ſalutem omnes a vobis paraturæ, jam non de Græcorum imperio dimicat, ſed de patrio ipſius ſolo? Et hæc omnia nobis acciderunt mala, ex quo Demoſthenes ad remp. acceſſit. Præclarè ſanè de hujuſmodi viris cecinit poëta Heſiodus: dicit enim alicubi, populos erudiens, et civitatibus conſulens, ne improbos oratores admittant—Atqui carmina ipſa vobis recitabo: in hunc enim finem arbitror nos; dum pueri ſumus, poetarum ſententias perdiſcere, ut iis ætate jam adultâ utamur.

Sæpe viri gens tota luit ſcelus unius atrox,
Demens qui peccat, qui res molitur iniquas.
Jupiter hos contra ſummo demittit Olympo
Omne mali genus exitii, peſtemque famemque.
Vel aciem immanem perimit, vel mœnia ſternit,
Vel rapidis naves jactatas obruit undis.

Quòd ſi detractis undique poëtæ numeris, ſententias perpendatis, puto vobis non Heſiodi carmen, ſed oraculum de publicâ Demoſthenis adminiſtratione viſum iri. Iſtius etenim in rep. gerendâ inſtitutis, claſſes, exercitus, urbes penitus diſſipatæ ſunt.

44. Sed neque Phrynondam arbitror, neque Eurybatum, neque alium quenquam eorum qui olim improbitate excelcelluerunt, talem magum aut præſtigiatorem extitiſſe, *qualis hic noſter eſt*, qui, O tellus, ô dii immortales, dæmones atque homines, quicunque vera audire curatis!

P. 90. l. 14. Φρυνώνδας—Εὐρύβατον.] Horum nomina, ob inſignem morum pravitatem, diu eſt quod in proverbium abiere. Κροῖσος ὁ τῶν Λυδῶν βασιλεὺς, &c. *Cræſus Lydorum rex* Eurybatum *Epheſium ſimulans ſe Delphos mittere, in Peloponneſum cum grandi pecuniâ miſit, ut quàm plurimos milites conquireret. Sed Eurybatus ad Cyrum Perſarum regem transfugiens, cuncta Cræſi conſilia ei detexit. Quamobrem cum hæc Eurybati fraudulentia inſignis apud Græcos extiterit, hinc factum eſt, ut etiamnum, cum alicui malitiam exprobrare volunt*, Eurybatum *eum compellent*. Eſt fragmentum Diodori a Valeſio editum, in Excerpt. p. 243. *Taylor*.

De *Phrynonda*, licet ejus quoque nomen in proverbium ceſſerit, nihil tamen memoratu dignum ſcriptum reliquerunt Gloſſographi. Suidas advenam fuiſſe ait, qui tempore belli Peloponneſiaci Athenis vixit, quique improbus & malitioſus cum eſſet, pretio accepto fraudes technaſque in aliorum perniciem promptè excogitabat.

ratis! audet, os veſtrum directo contuens, *audet* affirmare, Thebanos ſocietatem vobiſcum iniiſſe, non temporum ratione, non metu inſtanti, non veſtrâ exiſtimatione commotos, ſed Demoſthenis concionibus adductos. Atqui multas ante iſtum legationes Thebas obierunt homines, quibus ſumma cum illis familiaritas interceſſit. Primò quidem, imperator ille Thraſybulus Colyttenſis, vir apud Thebanos fide & autoritate valens, ut nemo alius. Deinde Thraſon Archienſis, hoſpes publicus Thebanorum: Leodamus Acharnenſis, dicendi viribus Demoſtheni non inferior, ac mihi quidem multò ſuavior viſus orator: hic Archidemus Pelex, ipſe quoque facundus, et qui multa in rep. gerendâ propter Thebanos pericula adiit: porro ductor ille popularis Ariſtophon Azenienſis, qui perdiu Bœotorum partibus ſtudiiſſe inſimulatus eſt: Pyrander denique Anaphlyſtius, orator, qui etiam nunc vivit. Sed tamen nemo unquam ex iis Thebanos potuit ad veſtram amicitiam perdu-

P. 91. l. 10. πρόξενος ὢν Θηβαίοις] Vide ſuprà, Not. ad p. 32. l. 10.

perducere : cauſam equidem ſcio, ſed propter eorum calamitates non neceſſe eſt exponere. At enim (opinor) poſtquam Philippus ademtam iis Nicæam Theſſalis tradidiſſet ; bellumque, quod olim ex Bœotorum finibus depulerat, nunc denuo per Phocidem in ipſas Thebas revexiſſet ; poſtquam denique Elateam occupatam vallo muniiſſet, in eamque præſidium impoſuiſſet ; ibi demum illi, *inſtantium malorum* metu incumbente, Athenienſes accerſiverunt. Vos itaque copias eduxiſtis, Thebas introiiſtis armati, equites peditesque, priuſquam vel unicam ſyllabam de ſocietate ſcripſiſſet Demoſthenes. Thebas autem quod intromittebat vos, tempus fuit, metus, ſocietatis neceſſitas ; non Demoſthenes.

45. Siquidem verò his in rebus tria vel graviſſima Demoſthenes in vos peccavit. Pri-

P. 92. penult. τρία τὰ μέγιστα] Diviſio circa hunc locum Brodæum alioſque abripuit ; cumque minùs accurata videri poſſit, rem paucis mecum contemplare. Iſtorum *Trium* delictorum quæ Demoſthenі objiciuntur, Primum occurrit hoc loco: Secundum

§. 46.

Primum, quòd cum Philippus verbo quidem vobiſcum bellum gereret, revera multò acriori odio in Thebanos incenderetur, quomodo res ipſæ declarârunt (et quid pluribus opus eſt?) hæc tanta tantique ponderis celavit, et ſocietatem nobis *cum Thebanis* futuram ſimulans, quæ non ex temporum neceſſitate ſed ſuis legationibus oriretur, primùm populo perſuaſit, ne magnopere ſpectarent, quibus conditionibus ſocietatem fieri conveniret, ſed ſatis haberet, ſi fieret modò. Hoc primo autem occupato, univerſam Bœotiam Thebanis dedidit, cum in decreto ſcripſerit, " ut ſi qua civitas a Thebanis deſciſceret, " Athenienſes Bœotis qui Thebis eſſent " opitularentur :" verbis (ut ſolet) res ſuffurans alioque transferens; quaſi verò Bœoti, reipſa injuriam paſſi, in callido Demoſthenis verborum contextu acquieſcerent, ac non potiùs damna illa accepta graviſſimè eſſent laturi. Deinde bellicorum ſumptuum duas partes vobis adſcripſit,

§. 46. Tertium §. 47. At primum illud *duas* partes complectitur, quarum priorem p. 93. recenſet, alteram p. 94. *Taylor.*

ſit, qui longiùs a periculo aberatis, tertiam Thebanis; turpem in his ſingulis quæſtum aucupatus: imperium maritimum cum illis communicavit, impenſam propriè veſtram *eſſe voluit:* terreſtre (ſi nugis indulgere nolumus) totum prorſus ad Thebanos tranſtulit; adeò ut in eo quod natum eſt bello, Stratocli imperatori veſtro facta non ſit de militum ſalute conſulendi poteſtas. Neque verò hæc ego incuſo, alii prætermittunt: ſed et ego commemoro, et omnes reprehendunt, et vos ſcitis, neque iraſcimini. Sic enim in Demoſthenem eſtis animati: inſueviſtis jam iſtius facinora exaudire, ut nihil amplius miremini. At non ita facere vos oportet, ſed indignari, ſed acerbè punire, ſiquidem reliqua civitati bene proſpereque vultis procedere.

46. Secundam verò, et antedictâ multò graviorem injuriam fecit, cum ſenatum populique majeſtatem penitus furtim ſubmovit, et Thebas in Cadmêam traduxit, rebus noſtris cum Bœotorum principibus pactione factâ communicatis. Quin verò tantam ſibi dominationem comparavit, ut jam conſcenſo ſuggeſtu glorietur ſe, quo-

quo

quo velit, legatum profecturum, etiamſi vos non mitteretis: quòd ſi quis imperatorum ei contradiceret, quò prætores in ſervitutem redigat, eoſque aſſuefaciat ne ſibi refragarentur, minetur ſe ſuggeſti nomine litem intentaturum prætorio; plura enim ad vos commoda ſuâ operâ e ſuggeſto, quàm per imperatores e prætorio perveniſſe. In externo autem exercitu, cum ex ordinibus non completis quæſtum faceret, militare ſtipendium furaretur, et decem illa millia externorum militum Amphiſſenſibus mercede acceptâ

P. 95. l. 14. διαδικασίαν γράψειν] *judicium ſe dictaturum minatur, controverſiamque pulpito cum prætorio conſtituturum*; hoc eſt, artem oratoriam cum imperatoriâ in certamen adducturum. *Budæus.*

Διαδικασία nomen eſt Cauſæ, quæ *Vindicatio* dici poteſt: iſtud contentionis genus, ubi duo pluresve inter ſe litigant, uter utri ſit in munere, locove, aut re capeſſendâ præferendus. Diſputat ergo Demoſthenes de gradu honoris, quem togatæ militiæ deberi exiſtimat, præ laudibus & meritis imperatoriis. *Taylor.*

Ibid. l. 19. κεναῖς χώραις] Noſtrates milites appellant *cæca nomina*, quibus et Principes decipiuntur, et Centuriones locupletantur. *Wolf.*

acceptâ locaret, multum licet obteſtante et in concionibus quiritante me, civitati imparatæ, ſurreptis mercenariis *ſubſidiis*, periculum ſummum injecit. Quid enim putatis Philippum temporibus illis in votis habuiſſe? Non ut ſeorſim cum urbanâ acie, ſeorſim cum conductis copiis ad Amphiſſam decertaret? Græcos, tantâ plagâ acceptâ exanimatos, opprimeret? Et tamen horum omnium malorum opifex Demoſthenes non ſatis habet ſi pœnas effugerit, ſed niſi etiam aureâ coronâ donetur, indignum putat: neque ei ſufficit præconium coram vobis fieri, ſed niſi et coram Græcis prædicetur, ferendum negat. Ita nimirum prava indoles, magnam poteſtatem adepta, publicas ſemper excudit calamitates.

47. Tertia verò, et ſuperiorum omnium graviſſima eſt injuria, de qua ſum dicturus. Cum enim Philippus Græcos non contemneret, nec ignoraret (neque enim intelligentiâ caruit) ſe de bonis fortuniſque omnibus in parvo dieculæ ſpatio eſſe decertaturum, atque idcirco pacem facere vellet, legatoſque miſſurus eſſet; cum Thebarum principes imminens jam periculum

culum reformidarent; (neque injuriâ: non enim eos orator militiæ rudis ordinisque desertor monuerat, sed Phocense illud decennale bellum æternum animis documentum infixerat:) cum hæc igitur ita se haberent, cumque animadverteret ea Demosthenes, ac suspicaretur Bœotorum principes pacem privatim coituros, auro sine se a Philippo accepto, non sibi vivendum arbitratus, si quâ largitionis societate excluderetur, repentè in concionem prosiliit; et neque dicente quoquam mortalium, pacem cum Philippo facere oportere, neque negante, sed quia censeret se hoc veluti præconio Bœotorum principibus multò ante denuntiare, ut secum prædæ captæ partem communicarent, per Minervam jurabat, (quam scilicet eò fabricatus est Phidias, ut inde quæstum faceret et pejeraret Demosthenes) si quis pacem esse cum Philippo faciendam diceret, se eum capillis arreptum in carcerem abducturum: Cleophontis imitatus in admi-

P. 98. l. 9. Κλειοφῶντος] Hunc ait Æschines in orat. de fals. legatione, hominem fuisse seditiosum, qui sub finem belli Peloponnesiaci ex infimâ plebe δημαγωγὸς factus, cùm fractis Siculâ clade Atheniensibus

administrandâ rep. rationem, qui bello Lacedæmonio civitatem dicitur perdidisse. Sed cum Thebanorum principes ei non attenderent, militesque vestros jam egressos remisissent, ut vos de pace consultaretis ; ibi verò omnino amens evasit, et conscenso suggestu Bœotorum principes Græciæ proditores appellavit, scitumque se facturum dixit, is qui nunquam hostem rectis oculis intuitus est, ut vos legatos Thebas mitteretis, qui a Thebanis transitum postularent contra Philippum. Summo igitur pudore affecti Thebanorum principes, ac veriti ne revera Græcorum proditores esse viderentur, a pace divertebant, atque ad aciem instruendam properabant.

48. Hoc loco optimorum virorum meminisse dignum est, quos iste cùm sacris non litatis, non annuentibus, in apertum periculum ablegâsset, ausus est fugacibus et loci desertoribus pedibus in tumulum mor-

ensibus Lacedæmonii pacem haud iniquam obtulissent, se gladio collum ei præcisurum minitabatur, siquis pacis mentionem faceret.

mortuorum aſcendere, eorumque fortitudinem collaudare. O ad res magnas feriaſque agendas hominum omnium futiliſſime, ad orationis confidentiam omnium accommodatiſſime! hoccine mox agere contendes, in ora iſtorum intuens, debere te propter civitatis calamitates coronâ honeſtari? Vos, ſi is dixerit, patiemini? unàque cum iis qui defuncti ſunt, veſtra ſcilicet commorietur memoria? Adeſte mihi pauliſper animis, Athenienſes, non jam in judicio, ſed in theatro; ponite vobis ante oculos præconem prodeuntem, prædicationemque ex plebiſcito facturum; ac vobiſcum conſiderate, utrùm putetis mortuorum propinquos plures lacrymas profuſuros ob tragœdiarum ſpectacula et acerbos heroum caſus, qui mox in ſcenam producentur, an ob civitatis iniquitatem et dementiam? Quis enim, non vir modò Græcus, ſed vel homo liberaliter inſtitutus, non ingemiſcat, ſi nihil aliud, illud ſaltem in theatro recordatus, hoc quondam die tragœdis, ut nunc, in ſcenam proditurus, quo tempore melius erat morata civitas, et melioribus gubernatoribus utebatur, progreſſum præconem, productiſque pupillis, quorum patres in prælio

ceci-

ceciderant, adoleſcentulis integrâ armaturâ inſtructis, pulcherrimum et ad virtutem commendandam aptiſſimum præconium facere conſueviſſe? "Hos adoleſcentes, quorum patres in bello fortiter "pugnantes occubuerunt, ad pubertatem uſque populum aluiſſe: nunc autem integrâ hac armaturâ tectos, fauſtis ominibus, ut ad res ſuas revertantur, "dimittere, et ad principem in conſeſſu "locum vocare." Hæc quidem olim prædicabat, nunc verò non item. Producto enim eo, qui liberis orbitatis cauſa fuit, quid prædicabit, quid clamabit? Nam etſi ipſa decreti præſcripta recitârit, nunquam tamen obmuteſcet vera rei turpitudo, ſed præconis verbis contraria prorſus eloqui videbitur: "Populum Athe-"nienſem hunc virum," ſi quidem iſte vir eſt, "coronâ donare, virtutis ergô," nequiſſimum, "fortitudinis ergô," timidiſſimum, locique deſertorem. Ne quæſo vos, Athenienſes, per Jovem reliquoſque deos immortales, ne trophæum de vobis ipſis in Liberi patris orcheſtrâ ſtatuatis! ne populum Athenienſem in conſpectu Græcorum amentiæ condemnetis! ne miſeris Thebanis inſanabilium et deſperatorum malo-

malorum memoriam refricetis, quos hujus culpâ profugos in urbem veſtram excepiſtis; quorum fana, ſepulchra, liberos Demoſthenis nundinatio atque aurum regium perdiderunt!

49. Sed quoniam corporibus non adfuiſtis, animis ſaltem eorum calamitates intuemini: ponite vobis ante oculos civitatem captam, diruta mœnia, ædes incendio vaſtatas, conjuges liberoſque in ſervitutem abductos; viros ac mulieres graves annis ſerò libertatem dediſcentes, plorantes, ſupplicantes vobis, iraſcentes non iis qui a ſe pœnas expetiverunt, ſed iis qui harum calamitatum autores extitere; enixè flagitantes, ne vos ullo modo perniciem Græciæ coronâ donetis, ſed ut genium etiam et fortunam, quæ hominem iſtum comitatur, caveatis. Neque enim aut civitas, aut privatus quiſquam pulchrè unquam diſceſſit, Demoſthenis uſus conſilio. Non pudet vos, Athenienſes, in por-

P. 102. penult. ἐπισχήπτοντας] *qui precibus, quaſi morientes, efflagitant, mandantque.* Nam verbi ἐπισχήπτειν uſus *extremis mandatis*, et hominum morientium precibus accomodatus eſt. *Budæus.*

portitores qui Salamina transvehunt hanc legem tulisse, ut " si quis eorum navigi- " um in trajectu etiam invitus everterit, " ne ei postea liceat esse portitori," ne quis in hominum Græcorum capitibus temere negligenterque versetur ; huic verò, qui et Græciam civitatemque nostram funditus everterit, iterum rempublicam permittere gubernandam ?

50. JAM VERO, ut de quarto etiam tempore et præsenti rerum statu dicam, illud vos admonitos velim, Demosthenem non solùm in acie locum deseruisse, verùm etiam

P. 103. ult. τὴν ἐκ τῆς πόλεως τριήρη] Hunc locum Cl. Taylorus ita distingui jubet : ὃ τὴν ἀπὸ στρατοπέδου μόνον τάξιν ἔλιπεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῆς πόλεως, τριήρη προσλαβὼν—*Stationem non solùm in* acie, *verùm etiam in* civitate *deseruit*, &c. Similiter infrà §. 93. αὐτὸς ἤτω, ἁπάντων τῶν κακῶν αἴτιος, ἔλιπε μὲν τὴν ἀπὸ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ ΤΑΞΙΝ, ἀπέδρα δ' ἐκ τῆς ΠΟΛΕΩΣ. Ingeniosè quidem : atque ita vertunt Aretinus & Interpres Italus. Cæterùm non placuit veterem interpunctionem immutare ; tum quia si hoc in mentem Æschini veniisset, *binas* quasdam stationes, quas reliquerat adversarius, designare, utique perfecta non esset inter eas distinctio, nisi eâdem præpositione *bis* uteretur, ὃ τὴν ΑΠΟ στρατοπέδου μόνον—ἀλλὰ καὶ τὴν

etiam acceptâ civitatis veſtræ triremi pecunias a Græcis exegiſſe. Cum autem inopinata ſalus eum in urbem reduxiſſet, primis quidem temporibus tremebundus homo fuit, et ſemimortuus in concionem progreſſus poſtulavit, ut ſe pacis cuſtodem crearetis. Vos autem initio ne nomen quidem Demoſthenis decretis abſcribi permiſiſtis, ſed hoc *negotium* Nauſicli mandâſtis : jam verò iſte etiam coronam ſibi deberi contendit. Mortuo deinde Philippo, et Alexandro ad regni ſucceſſionem vocato, rurſum ille præſtigias et portenta moliens,

τὴν ΑΠΟ τῆς πόλεως : tum quòd τὴν τριήρη ὑμῶν emphaticè et κατ' ἐξοχὴν hîc ſumi crediderim, ac *ſacram triremem*, ſive *Paralum*, denotare, quæ inter alia publica munera, ad *legatos* etiam circumvehendos adhiberi ſolebat. (Vide infrà, not. ad §. 51.) Refert enim Dinarchus in orat. adv. Demoſthenem, ſtatim poſt cladem eam Chæronenſem, cum omnia Athenienſes a Philippo timerent, Demoſthenem, quò ſe honeſtâ ſpecie periculo ſubduceret, legatum ſe ad ſocias civitates proficiſci ſimulare, αὐτος ἑαυτὸν πρεσβευτὴν κατασκευάσας, ἵν' ἐκ τῆς πόλεως ἀποδραίη.

P. 104. l. 9. ἐπιγράφειν] Hoc ipſum ultro tum feciſſe Demoſthenem, Genium ſuum ac Fortunam deteſtatum, ſcribit Plutarchus. *Wolf.*

moliens, ſacella extruxit Pauſaniæ, et ſenatum in gratulationis et ſacrificii *ob lætum nuncium* facti crimen conjecit: Alexandro autem MARGITÆ cognomen indidit, auſuſque eſt affirmare, nunquam eum e Macedoniâ pedem elaturum, ſatis verò habiturum, ſi Pellæ deambularet, et exta inſpi-

Ibid. l. 17. Μαργίτην] *Nebulonum* modò principes Eurybatum & Phrynondam vidimus; nunc autem ecce *Fatuorum* regem *Margitam!* Hic (de quo et Homerum poëmation ſcribere non dedignatum ferunt) adeò nobili ſtultitiâ fuit, ut nec ultra quinque numerare poſſet, et ſponſam ſuam attingere non ſit auſus, ſocrûs objurgationem veritus; aliaſque hujuſcemodi ineptiolas edidit, quas iis temporibus perinſignes habitas ſtudiosè conquiſiverunt, literiſque certatim mandârunt Suidas, Tzetzes, et Epiſcopus Theſſalonicenſis in Odyſſ. K.

Ibid. penult. τὰ σπλάγχνα φυλάττοντα] Videtur moris fuiſſe apud Macedonas, ut Regi ſacra facienti victimarum exta ad inſpiciendum deferantur: quam in rem adfert Taylorus locum Polybii ex Hiſt. lib. 7. ΚΑΤΑ ΔΕ ΤΟΝ ΕΘΙΣΜΟΝ ἐκ τῶν τυθέντων ἱερείων προσενεχθέντων αὐτῷ [Macedonum regi] τῶν ΣΠΛΑΓΧΝΩΝ, δεξάμενος εἰς τὰς χεῖρας, καὶ βραχὺ διακλίνας, ἤρετο προτείνων τοῖς περὶ τὸν Αρατον, τί δοκεῖ τὰ ἱερεῖα σημαίνειν. Neque vero quidem abſimile eſt, vocem hanc fuiſſe Demoſthenis, nimiam Alexandri circa

res

inſpiceret. Atque hæc ſe dicere prædicabat, non conjecturâ ductum, ſed quòd certò ſciret virtutem non niſi ſanguine comparari : ipſe penitus ſanguine deſtitutus, et Alexandrum non ex Alexandri ingenio, ſed ſuâpte ignavia dimenſus—Cum verò cenſuiſſent jam Theſſali civitati noſtræ bellum inferendum, et juvenis principio (neque injuriâ) irritatus eſſet, cumque caſtra jam ad Thebas admoverentur, legatus a vobis delectus *Demoſthenes* arreptâ fuga e medio Cithærone reverſus eſt, neque in pace neque in bello utilem ſe civem *reip.* præbens. Et quod eſt omnium acerbiſſimum, vos eum non prodidiſtis, neque in judicium coram conſilio Græcorum adduci permiſiſtis : ille autem vos jam planè prodidit, ſi quidem vera ſunt quæ dicuntur.

51. Ut

res ſacras anxietatem irridentis ; cujus ſub finem vitæ adeò invaluiſſe ſuperſtitionem refert Plutarchus. ut οὐδὲν ἦν μικρὸν ἔτως τῶν ἀήθων ϗ ἀτόπων, ὃ μὴ τέρας ἐποιεῖτο ϗ σημεῖον· ἀλλὰ θυομένων, ϗ καθαιρόντων, ϗ μαντευόντων μεσὸν ἦν τὸ βασίλειον.

51. Ut enim aiunt Paralii, iique qui legati ad Alexandrum profecti ſunt, (et rei meritò ſane adhibetur fides) eſt Ariſtion quïdam Plataicus, Ariſtobuli pharmacopolæ, ſi quis forte veſtrûm cognôrit, filius. Is aliquando adoleſcens, cùm ſuis æqualibus formâ præſtaret, diu in Demoſthenis domo diverſabatur. Quid verò aut fecerit, aut paſſus ſit, cum dubium atque incertum ſit, tum res mihi nequaquam dictu eſt honeſta. Hic igitur (ut ego audio) cum et quis eſſet, et quomodo antea vixerit, nemini eſſet compertum, in Alexandri gratiam ſubrepit, et cum eo familiariter

P. 105. l. 19. Παράλιοι] Non, populi qui maritimam Atticæ regionem incolebant, quod temere quidam exiſtimârunt; ſed οἱ ἐν τῇ Παράλῳ νηὶ πλέοντες, qui conſcensâ *Paralo* nave navigabant. Publicum navigium erat Πάραλος, et reip. causâ ſæpiùs deductum; nempe ad legatos tranſportandos, ad ſacrificia procuranda, et negotia hujuſcemodi. *Taylor.*

Ibid. ult. Ἀριστίων] Οὗτος Σάμιος μέν ἐστι, ἦν Πλαταιεὺς, ὡς Δίϋλλός φησιν, ἐκ μειρακυλλίου ἑταῖρος Δημοσθένους· ἐπέμφθη δ' ὑπ' αὐτοῦ πρὸς Ηφαιστίωνα, ἵνεκα διαλλαγῶν, ὥς φησι Μαρσύας ἐν πέμπτῳ τῶν περὶ Αλέξανδρον. *Harpocrat.*

miliariter verſatur. Per hunc Demoſthenes miſſis ad Alexandrum literis, aliquid tandem ſecuritatis nactus eſt et gratiæ reconciliationem, multiſque eum blanditiis demulcivit. Inde autem ſpectate, quàm valde res ſit criminationi conſentanea :

52. Nam ſi quid horum revera ſentiret Demoſthenes, ſi hoſtili in Alexandrum (uti jactat) eſſet animo, tria ei pulcherrima tempora oblata ſunt, quorum nullo, ut videtur, unquam eſt uſus. Primum, cum in regno non ita pridem conſtitutus Alexander, ſuis rebus nondum ſatis compoſitis, in Aſiam tranſiret ; Perſarum autem rex claſſe, pecuniâ, peditatu floreret, libenterque vos in communem ſocietatem recepiſſet, propter ea quæ ſibi ipſi ingruebant pericula. Num tu orationem tunc unam habuiſti, Demoſthenes, ullumve decretum conſcripſiſti ? Vis ponam metuiſſe te, tuoque ingenio obſecundâſſe ? atqui timiditatem oratoriam reip. tempora non expectant. Sed poſtquam Darius cum univerſo exercitu deſcendiſſet, Alexander autem in Ciliciâ intercluderetur, rerum omnium inopiâ (ut ipſe tum dixiſti) laborans, cum illum continuò (ut tua pariter

ferebat

ferebat oratio) Perſicus equitatus conculcaturus eſſet, jamque importunitatem tuam civitas capere non poterat, et epiſtolas tuas, quas digitis ſuſpenſas circumferebas, nonnullis os meum tanquam hominis perculſi et exanimati oſtendens, cùm me auratis cornibus *hoſtiam* nuncupabas, et ſiquid laberetur Alexander, jam coronatum eſſe dicebas; ne tum quidem egiſti quicquam, ſed rem in aliud tempus neſcio quod magis commodum diſtuliſti. His igitur omnibus prætermiſſis, de iis dicam rebus,

P. 107. ult. χρυσόκιζων] *ac me victimæ inſtar deaurata habentis cornua, propediem interfectum iri conclamares.* Ovid. Met. x. 271.

——*Et pandis inductæ cornibus aurum,*
Conciderant ictæ niveâ cervice juvencæ.

Brodæus.

P. 108. l. 1. καταςίφθαι] Idque etiam hoſtiæ ritu. Juven. Sat. xiii. 63.

Quæque coronatâ luſtrari debeat agnâ. Brodæus.

Unde illud oraculum de Philippo.

Ἐςέπλαι μὲν ὁ ταῦρος· ἔχει τέλος· ἔςι δ' ὁ θύσων.

Wolfius.

rebus, quæ nunc ſunt. Lacedæmonii et exercitus externus ſecundo Marte pugnârant, militeſque ad Corrhagum deleverant: Elæi unà cum iis *a Macedonibus* defecerant: Achæi præterea omnes præter Pellenæos: Arcadia omnis præter Megalopolim; ipſa autem obſidione preſſa erat, et de die in diem capi ſperabatur: Alexander extra ſeptentriones et orbem penè terrarum habitabilem exceſſerat: Antipater multum jam temporis in comparando exercitu conſumſerat: quid futurum eſſet, incertum erat. Hîc tu nobis oſtende, Demoſthenes, quæ geſſeris, quæ

P. 108. l. 8. Κόῤῥαλον] Nomen hoc appellativum hominis eſſe ponunt Lambinus, Italus, aliique nonnulli. " Verùm Caſtelli nomen eſt proculdubio, " non Imperatoris. Id expedivit Gallicus Interpres " ex Liv. xxxi. 27. et tamen dubitare perſevera- " vit." *Taylor.*

Apuſtius, extrema Macedoniæ populatus, Chorrhago *et Gherruſio et Orgeſſo caſtellis primo impetu captis, ad Antipatriam in faucibus anguſtis ſitam urbem venit.*

Ibid. l. 14. ἔξω τῆς ἄρκτου] *penè extra hoc hemiſphærium, ubi hæc noſtra Urſa non conſpicitur.* Brodæus.

quæ dixeris : quod ſi velis, cedam tibi ſuggeſtu, quoad dicendi finem feceris. Sed quoniam taces, ſanè tibi quòd hæſites ignoſco : quæ verò tum dixiſti, ego nunc exponam.

53. Exciderintne vobis e memoriâ verba illa odioſa, immania, quæ vos olim, ô ferrei, quo pacto audire ſuſtinuiſtis ? Cùm pro concione hæc effutiret : " Civitatem " nonnulli tanquam vitem amputant : po- " puli palmites quidem reſecuerunt : re- " rum nervi ſucciduntur : ſtorearum inſtar

P. 109. l. 4. *ἀπίθανα ῥήματα*] Plin. Epiſt. IX. 26. *Sed opus eſt examine et librâ*, incredibilia *ſint hæc et* immania, *an magnifica et cæleſtia.* Cicero Orat. §. 8. *Attamen in hoc ipſo diligenter examinante verborum omnium pondera, reprehendit Æſchines quædam et exagitat, illudenſque* dura, odioſa, intolerabilla *eſſe dicit. Quin etiam quærit ab ipſo, cum quidem eum* belluam *appellet, utrùm illa* verba *an* portenta *ſint : ut Æſchini ne Demoſthenes quidem videatur Atticè dicere.*

Ibid. l. 8. *τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων*] Τὰ *χρήματα.*

Ibid. l. 9. *φορμοῤῥαφήμεθα*] *Φορμοῤῥαφεῖν*, eſt, *tegetes acu trajectâ conſuere:* vel, *in tegetem ſtoreamve* con-

" ſtar in anguſtum cogimur : quidam nos " tanquam aciculas trajiciunt." Hæccine verò, ô bellua, verba ſunt an portenta ? Quid cum in ſuggeſtu te in orbem circum-

conjectum inſuere. Φορμοῤῥαφύμεθα igitur εἰς τὰ ϛενὰ ſignificare mihi videtur, ἡμεῖς ὄυτω ϛενοχωρύμεθα, ὡσπερανεὶ φορμίσι τισὶν ἐνραπλόμενοι. Poteſt enim aliquis in tegete vel ſtoreâ inſui ut caleſcat vel ſudet. Quod autem ſequitur eſt corruptum. *Budæus.*

P. 109. l. 10. τινὲς πρῶτον] Inutile omnino videtur importunum illud πρῶτον. Codex unus habet, τινὲς ΠΡΩΚΤΟΝ ὥσπερ ταῖς βελόναις διείρυσι, quam quidem lectionem ſecutus Lambinus vertit, *quidam* podicem *nobis quaſi acubus aut* mugilibus *transfodiunt.* Fortaſſis alluſiſſe Demoſthenem exiſtimavit ad notum illud ſupplicii genus, quo Athenienſes paupere mœchos in adulterio deprehenſos ſolebant cruciare, *mugili,* aliove aliquo piſce aculeato (qualem eſſe βελόνην teſtatur Plin. Hiſt. Nat. IX.) in nates iis immiſſo. Unde hoc valeret dictum illud Demoſthenis ; *quidam fædè nos, tanquam viles mœchos, dilacerant.* Interpretationem tamen eam reſpuit Tourellius, utpote odioſam nimis, ridiculam, et Demoſthene omnino indignam. Locus proculdubio depravatus eſt. Taylorus *deploratiſſimum* vocat. Facilem ſanè jacturam !

Ibid. l. 12. κίναδος] ἀντὶ τοῦ θηρίον. Omnem quidem *feram* ita vocari volunt, peculiariter autem *vulpem.* Suid.

circumagens calamitabas, tanquam Alexandro adverſatus, " Fateor me Laconi-
" cam conjurationem excitâſſe ; fateor
" me Theſſalos & Perrhæbos ad defec-
" tionem impuliſſe." Tu verò vel villam quidem ad defectionem impellas? Tu, non dico ad urbem, ſed ad domum ullam, ubi quid ſit diſcriminis, accedas? Verùm ſicubi pecuniæ impendantur, adſidebis, nihil viro dignum geres : ſin *boni* quid fortuitò eveniat, id tibi vendicabis, teipſum rei jam peractæ autorem inſcribes : ſi quis metus ingruerit, profugies ; ſi in ſpem bonam erecti ſimus, præmia poſces, et aureas coronas flagitabis.

54. Eſto : at popularis eſt. Si vos ad honeſtam verborum ejus ſpeciem reſpiciatis, nunc etiam, uti et olim, eritis decepti : ſin naturam ejus reique veritatem *exquiratis*, nequaquam fallemini. Hoc igitur modo rationem ab eo repoſcite. Ego jam vobiſcum expendam, quæ inſita eſſe debeant in ingenio viri popularis ac moderati ; e contrà ponam, qualem eſſe veriſimile ſit hominem paucorum potentiæ ſtudioſum, atque improbum. Vos, his duobus inter ſe comparatis, ſpectate jam

mihi, non qualis linguâ fit, ſed qualem vitam egerit.

55. Vos igitur omnes arbitror mihi aſſenſuros, hæc in homine populari ineſſe oportere : primùm, ut a paternâ maternâque ſtirpe liber ſit ; ne ob generis infortunium infenſus ſit legibus, quæ poteſtatem populi tuentur. Deinde, ut a majoribus ſuis alicujus erga populum beneficentiæ hæreditatem acceperit, vel (quod eſt ſummè neceſſarium) nullius inimicitiæ ; ne calamitatum, in quas majores inciderunt, ſe vindicem præbens, malum moliatur civitati. Tertiò, ut in quotidiani victûs ratione naturâ frugi ſit ac temperans ; ne ob perditam in ſumptibus nequitiam largitiones contra rempublicam accipiat. Quartò, ut et vir bonus ſit, et dicendi peritus : præclarum eſt enim mente et conſilio res optimas eligere, *eaſdemque* eruditione oratoriâ et dicendi facultate *inſtructum* auditoribus probare poſſe : ſin minùs ita contingat, utique bona mens anteponenda eloquentiæ eſt. Quintò, forti animo eſſe oportet, ne in temporum anguſtiis et in bellis populum deſerat. At homini paucorum potentiæ faventi, his omnibus

omnibus adverſa eſſe ſtudia convenit: quid enim ea vobis iterare opus eſt?

56. Jam verò diſpicite, quodnam ex his inſit in Demoſthene: ratio autem ſummâ cum æquitate ſubducatur. Huic pater erat Demoſthenes Pæanienſis; vir ingenuus quidem (neque enim mentiendum eſt:) ſed a materno, avique materni genere quomodo ſe habeat, ego jam exponam. Gylo quidam erat Ceramenſis. Hic Nymphæo, quod in Ponto eſt, (quo tempore oppidum illud civitas in ditione ſuâ tenebat) hoſtibus prodito, urbe exulavit, cum capitis damnatus judicii pœnam non expectâſſet. Hinc Boſporum conceſſit, ubi Hortorum, qui vocantur, a tyrannis largitionem nactus, uxorem ducit opulentam ſanè, magnamque vim auri ſecum afferentem, ſed genere Scythidem. Ex eâ duas filias ſuſcepit, quas ille cum grandi pecuniâ huc miſſas collocavit, alteram neſcio cui (ne multorum in me odia concitem;) alteram, ſpretis civitatis

P. 113. l. 4. παριδὼν τὺς νόμους] Quibus cautum eſt, nequis civis cum exterâ muliere matrimonium

vitatis noſtræ legibus, duxit Demoſthenes Pæanienſis; ex qua natus eſt vobis percurioſus hic ardelio et calumniator Demoſthenes. Quamobrem ab avo quidem materno hoſtis erit populi, (ejus enim majores capitis damnaviſtis) a materno genere, Scytha, barbarus, linguâ duntaxat Græcus; unde fit, ut improbitate etiam indigenam non referat.

57. In quotidiani autem victûs ratione, qualis eſt? Ex trierarcho ſcriptor orationcularum evaſit, bonis paternis ridiculè diſſipatis. Deinde cum in hoc etiam negotio perfidus haberetur, quòd orationes adverſariis impertiret, repentè in ſuggeſtum

contraheret. Secùs facientes millibus mulctabantur drachmis. *Demoſth.* c. Neæram.

P. 113. l. 15. λογογράφος] Accipitur in malam partem, et per contemptum dicitur, ut Latinis *Rabula.* Dem. de falſ. leg. Λογογράφους τοίνυν καὶ σοφίσας ἀποκαλῶν, καὶ ὑβρίζειν πειρώμενος. Steph.

Ibid. l. 18. καὶ τὰς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀντιδίκοις] Plutarchus in vitâ Demoſth. malè audiiſſe refert Deſthenem, qui cum orationem pro Apollodoro adverſus Phormionem & Stephanum ſcripſiſſet, idem poſtea

geſtum proſiliit. Cum ingentem a civitate pecuniam accepiſſet, perpuſillam ſibi reliquam fecit. Nunc verò aurum regale ſumptus ejus *exhauſtos* inundavit : ſed neque hoc quidem ſatis eſt ; nullæ enim unquam divitiæ pravæ indolis libidinem exſuperârunt. Ad ſummam, vitam non ex ſuis vectigalibus, ſed veſtris ex periculis ſuſtentat. Quod ad bonitatem autem mentis dicendique facultatem attinet, qualem eum

poſtea orationem Phormioni compoſuit : tanquam ex eâdem officinâ pugiones vendens adverſariis, quibus ſe mutuò confoderent.

Ibid. ult. βασιλικὸν χρυσίον] *ei a rege Perſarum datæ pecuniæ.* Diodor. XVII. Εἴτι βυλόμενος (Demoſthenes) τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ἄμεμπτον αὐτὸν διαφυλάττειν· πολλὰ γὰρ χρήματα φασὶν αὐτὸν εἰληφέναι παρὰ Περσῶν, ἵνα πολιτεύηται κατὰ Μακεδόνων. Brodæus.

Ibid. ἐπικέκλυκε] Metaphora tracta eſt ab Æſtu reciprocante. Nos hoc ferè modo diceremus ; *his affairs were at a low ebb, till the tide of the Perſian exchequer flowed in.* Taylor.

De fluminibus potiùs extra alveum transfuſis dicitur ἐπικλύζω, quemadmodum rectè annotavit Francis. Malim igitur, *ſumptus exhauſtos quaſi inundatione factâ explevit.*

eum natura finxit? Oratione disertum, vitâ turpem. Ita enim corpore suo abusus est, veneriisque voluptatibus, ut *flagitia* quæ in se admisit, nollem exponere. Vidi enim jam ante, odium esse consecutos eos, qui vicinorum dedecora nimis apertè declarârunt. Sed quid tandem *ex hac eloquentiâ* civitati quæritur? Præclara verba, facta humilia atque abjecta.

58. Jam de fortitudine per mihi brevis restat oratio. Nam si vel se ipse ignavum esse negaret, vel vos nescireti, diutiùs esset mihi in hoc loco commorandum. Nunc autem quando et ipse fatetur in concionibus, vosque omnes intelligitis, reliquum est ut leges, quæ his de rebus latæ sunt, vobis in memoriam redigam. Solon enim, antiquus iile legislator, iisdem pœnis obstringi debere censuit et eum qui militiam detractaret, et eum qui de statione decederet, et eum simul qui timidus miles sit: dantur enim et timiditatis actiones. Atqui mirabitur fortasse quispiam, etiam propter naturæ *defectum* actiones esse constitutas. Sunt. Quid ita? Ut unusquisque nostrûm pœnas legibus irrogatas magis quàm hostem extimescens,

cens, tanto fortiùs pro patriâ propugnet. Legiſlator itaque eum qui militiam ſubterfugiat, et timidum, et deſertorem, luſtralibus vaſis fori prohibet, et coronâ donari vetat, et ſacrificiis arcet publico nomine inſtitutis. Tu verò eum nos coronâ donare jubes, cui coronam leges interdicunt; tuo decreto hominem indigniſſimum ludis tragicis in orcheſtram arceſſis; in templum Liberi patris eum *deducis*, qui timiditate ſuâ templa prodidit. Sed ne vos a propoſito divertam, facite vobis in mentem veniat, cum ſe dicit eſſe popularem, non orationem ejus ſed vitam ſpectare; neque quem ſe eſſe prædicet, ſed quis ſit, attendite.

59. Verùm quoniam in coronarum & præmiorum mentionem incidi, antequam mihi e memoriâ excidat, prædico vobis, Athenienſes, niſi hæc præmia infinita et temere conceſſas coronas reprimetis, neque

P. 115. l. 14. περιῤῥαντηρίων] Vaſa aquâ luſtrali plena, quæ in foribus templorum et ad omnes etiam fori aditus erant diſpoſita. Hac aquâ perſpergebantur intrantes, quique ab eâ excluſi ſunt, βέβηλοι *impuri* vocabantur. *Potter.* II. 2.

que eos, quos honore afficitis, gratiam vobis habituros, neque res civitatis meliores fore. Improbos enim nunquam in melius mutabitis; bonos ad ſummam deſperationem adigetis. Verè hæc a me dici, magnis me vobis argumentis monſtraturum puto. Si quis vos roget, *Athenienſes*, utrùm his temporibus noſtra civitas gloriâ magis florere videatur, an majorum noſtrorum? omnes credo aſſenſuros ætate majorum *inſigniùs eam floruiſſe*. Utrùm tunc temporis an nunc viri meliores? tunc quidem excellentes, nunc longè deteriores. At præmia, et coronæ, et præconia, et quotidianus victus in Prytaneo, utrum tunc erant an nunc crebriora? tunc rari apud nos honores; virtutis nomen in pretio erat: nunc verò res ipſa obſoleſcit; et coronas vos non conſilio, ſed ex conſuetudine donatis.

60. Hæc

P. 117. l. 7. καταπίπλυται] *eluendo obſoleſcit.* Metaphora a Veſti acu pictâ, quæ nimiâ lotione nitorem ſuum amittit et elegantiam, adeoque facta eſt obſoletior. Attigit ferè Corn. Nepos in Miltiade, versùs finem. *Ut populi noſtri honores quondam fuerunt rari et tenues, ob eamque cauſam glorioſi, nunc autem* effuſi atque obſoleti, *ſic olim apud Athenienſes*——Taylor.

60. Hæc igitur expendentibus *vobis* abſurdum meritò videatur, præmia nunc increbuiſſe, civitatis opes tum majores quàm nunc fuiſſe; viros nunc eſſe nequiores, tunc multò præſtantiores. Ego autem, quamobrem hoc ita fit, oſtendere vobis conabor. Putatiſne, Athenienſes, futurum unquam fuiſſe, qui ſe vel ad Panathenæa, vel ad aliud aliquod certamen in quo coronæ donentur, exercere vellet, ad Pancratium aut aliud quodpiam gravioris luctæ genus, ſi corona traderetur non præſtantiſſimo, ſed ei qui malis artibus ipſam conſecutus eſſet? Nemo hercle ſe exerceret. Nunc autem, opinor, propter raritatem, propter contentionem, decus, gloriam denique ſempiternam, quæ victoriam ſequitur, reperiuntur nonnulli, qui corporibus ſuis fortunæ permiſſis, graviſſimiſque laboribus exantlatis, periculum adire cupiunt. Quocirca fingite vos eſſe certaminis de virtute civili arbitros conſtitutos,

Ibid. l. 19. παγκράτιον] Certaminis genus ex pugilatu et luctâ compoſitum. Erat autem acerbiſſimum; quòd calcibus, cubitis, pugnis, toto denique corpore tranſigeretur.

tos, atque illud ſimul cogitate, ſi paucis, et dignis, et ſecundùm leges præmiâ tribuatis, complures vos virtutis certatores habituros: ſin cuivis, et eis qui ambierint, gratificemini, etiam bona ingenia corrupturos.

61. Hæc autem rectè a me dicta eſſe, luculentiùs paulo vobis libet exponere. Uter vobis vir melior fuiſſe videtur Themiſtocles, quo duce navali apud Salamina prælio Perſam viciſtis, an qui locum in acie deſeruit, Demoſthenes? Miltiades, qui Marathoniâ pugnâ barbaros ſuperavit, an iſte? Ii denique, qui populum exulantem a Phyle reduxerunt, et Ariſtides ille, qui cognomine (multùm illi quod Demoſthenes habet diſſimili) Juſtus appellatus eſt? Verùm ego, per deos immortales, ne iiſdem quidem diebus fas eſſe exiſtimo de hac belluâ et de viris illis meminiſſe. Oſtendat igitur in oratione ſuâ Demoſthenes, ſicubi decretum ſit, ut quiſquam illorum virorum coronâ donaretur. Ingratus ergo erat populus? Minimè. Imo et excelſi animi *populus* fuit, et illi, qui hunc honorem non adepti ſunt, civitate hâc digniſſimi.

Non

Non enim ſe in tabulis decretoriis honorem ſuum ponere debere cenſebant, ſed in eorum quibus bene feciſſent memoriâ, quæ quidem ex illo tempore ad hunc uſque diem manet immortalis.

62. Quibus verò præmiis ornati ſunt, operæ pretium eſt commemorare. Fuerunt quidam iis temporibus, qui diuturno labore gravibuſque periculis defuncti, Medos apud Strymonem fluvium prælio fuderunt. Ii igitur huc reverſi præmium a populo petiverunt: dedit eis populus magna (ut tum videbantur) præmia, ut tres Hermæ lapidei in Hermarum porticu

iis

P. 119. penult. ἐπὶ τῷ Στρυμόνι] Hiſtoriam narrat Plutarchus in Cimone, qui et rationem ſimul reddit, cur honorem iſtum (τιμῆς ὑπερβολὴν, inquit, τοῖς τότε ἀνθρώποις) quem neque Themiſtocles neque Miltiades aſſecuti ſunt, Cimoni tribuerunt Athenienſes. Nimirum cæteris ducibus de ſalute dimicaverunt; hujus verò auſpiciis *omnium primi hoſtium impotentiam deprehendére*, et ultro eis cladem inferentes, regionem omnem quæ Strymona circumjacet, Perſis ereptam, ſuo ſubjecerunt imperio.

P. 120. l. 4. τῇ ςοᾷ τῇ τῶν Ερμῶν] Porticus erat juxta portam Atticam, ſtatuis Mercurii plena. Hu-

jus

iis ponerentur; eâ lege tamen, ne ſua nomina inſcriberent, ut non imperatorum, ſed populi inſcriptio videretur. Eſſe autem vera quæ a me dicuntur, ex ipſis verſibus cognoſcetis. Inſcriptum eſt enim in primâ ſtatuâ:

Hi quoque præſtanti valuerunt pectore, Medis
Strymonias ad aquas, Eïoniſque locum
Perdomitis, dirâque fame ferroque cruento
Hoſtiles primi qui minuêre manus.

Secundæ hæc inſcriptio eſt:

Præmia Cecropidæ hæc ducibus memoranda dederunt,
Pro virtute virûm, pro meritiſque piis.

Ut,

jus autem dei imaginibus inſcriptiones exarandi notus apud veteres mos eſt.

P. 120. l. 13. ἐπ' Ἡΐονι] *Eion*, Thraciæ urbs ad oſtium Strymonis fluvii, haud procul ab Amphipoli, cujus erat emporium et navale. Hanc urbem qui pro Xerxe defendebat Butes, cùm longâ obſidione preſſus diutiùs eam conſervare non potuit, liceretque ei acceptâ fide decedere, flammas tamen oppido ſubdere maluit, ſeque ipſe cum theſauris ſuis, amicis, totâque ſimul familiâ in rogum conjecit. *Plutarch.* loco citato, et *Heradot.* in Polymniâ.

Ut, cum progenies luſtrent hæc ſera nepotum,
Læti pro patriâ ferre pericla velint.

Tertiæ autem ſtatuæ inſcriptum eſt :

Ex hac urbe olim Mneſtheus, comitatus Atridas,
Examen duxit Pergama ad alta virûm.
Gnarum præ reliquis quem cantat Homerus Achivis
Compoſitis acies dirigere ordinibus.
Sic neque immeritò primi dicentur ubique,
Virtute inſigni Marteque Cecropidæ.

Uſquamne hîc reperitur ducum nomen ? nuſquam ; ſed populi *tantùm.* Adeſte igitur mihi animis et ad Porticum Picturatam : omnium enim facinorum egregiorum extant vobis in foro monumenta. Quid igitur illud eſt, quod dico, Athenienſes. Hîc pugna Marathonia depicta eſt. Sed quis erat imperator ? Omnes, opinor, hoc ita rogati, reſponderetis, Miltiades. At illic *nomen ejus* non inſcribitur. Quid ita ? non petivit hoc præmii ? Petivit quidem, ſed populus non dedit : verùm ei pro nominis inſcriptione conceſſit, ut primo loco pingeretur, milites cohortans. Ergo et in æde Matris deûm juxta Curiam, quodnam iis præmium

qui

qui populum exulantem a Phyla reduxerunt, dederitis, intueri licet. Qui enim populi ſcitum ſcripſit et obtinuit Archinus erat Cœleus, unus ex iis qui populum reduxerunt. Scripſit autem primùm, ut iis mille drachmæ darentur in ſacrificia et dona templis appendenda: eſtque hoc minus quàm decem drachmæ in ſingulos viros. Deinde jubet unumquemque oleaginâ coronâ ornari, non aureâ. Erat enim tum oleagina corona pretioſa: nunc etiam aurea in faſtidio eſt. Verùm neque hoc quidem temere fieri decernit; ſed tum demum cum ſenatus accuratè perquiſiverit, quot eorum in Phylâ obſeſſi fuiſſent, cum Lacedæmonii et triginta tyranni in eos invaſerunt qui Phylam occupârant; non quot ad Chæroneam, cum inſtarent hoſtes, a ſtatione receſſiſſent. Ut autem vera me dicere *cognoſcatis*, recitabitur vobis decretum.

DECRETUM
DE REDUCIBUS A PHYLA.

Recitetur jam ex adverſo decretum id quod Cteſiphon ſcripſit Demoſtheni, graviſſimarum calamitatum autori.

DECRETUM.

Hoc decreto obliteratur eorum præmium, qui populum reduxerunt : hoc ſi honeſtum eſt, illud turpe fuit : ſi illi meritò honore affecti ſunt, hic immeritò coronâ ornatur.

63. At enim audio dicturum eſſe Demoſthenem, me parum juſtè facere, qui majorum res geſtas cum ſuis contendam. Neque enim (aiet) Philamon pugil Olympiis coronam adeptus eſt, quòd veterem illum pugilem Glaucum, ſed quòd ſuæ ætatis certatores ſuperârit. Quaſi verò neſciamus pugilibus inter ſeſe propoſitum eſſe certamen, iis autem qui coronam poſcunt, cum ipſâ virtute, cujus etiam cauſâ coronantur. Oportet enim mendacio vacare præconem, cum quid in theatro coram Græcis prædicat. Quare noli nobis

P. 123. l. 17. ᾐδεῖ γὰρ Φιλάμωνα] Rectè vaticinatur Æſchines. Plenus eſt in hac argumentatione Demoſthenes. Vide *de Coron.* §. 99. Iſte Philammo, teſte Suida, pugil erat Athenienſis, qui omnes ſui temporis vicit adverſarios. *Taylor.*

nobis pluribus verbis demonſtrare, te in rep. adminiſtrandâ Patæcione fuiſſe meliorem; ſed ubi virtutis compos fueris, ita demum gratias a populo depoſce Verùm ne vos a propoſito abducam, ſcriba vobis epigramma recitabit, quod in eos ſcriptum eſt qui populum a Phylâ reduxerunt.

EPIGRAMMA.

Hoſce coronarum antiqua gens Attica, pulchræ
Virtutis ergô, juſſit honore coli.
Qui quondam injuſtos arcebant urbe tyrannos,
Objicere haud veriti corpora pro patriâ.

Propterea quod eos, qui contra leges dominati ſunt, everterint, honore affectos eſſe dicit poeta. Adhuc enim omnium aures *vox ea* perſonabat, populum illo maximè

P. 124. l. 8. Παταικίωνος] Nomen proprium furis et mœnium effractoris, (Harpocr.) quem ob inſignem pravitatem Eurybato & Phrynondæ adjecit proverbium.

P. 125. l. 3. ἴταυλον] Elegans locutio et ſatis rara. Eſt autem Metaphora ſumpta ab iis, quibus poſt tibiarum

maximè tempore everſum fuiſſe, poſtquam judicia de decretis contra leges factis nonnulli ſuſtuliſſent.

64. Equidem, ut ego de patre meo audiebam, (qui anno ætatis ſuæ quinto et nonageſimo diem obiit, cum omnium reip. ærumnarum particeps fuiſſet; qui ſæpe mecum per otium his de rebus conferebat :) is *inquam* dicebat, primis illis temporibus quibus populus reductus fuerat, ſiqua de decretis contra leges ſcriptis actio in judicium venerit, ſimilia planè fuiſſe et nomen et factum. Quid enim ſcele-

tibiarum ſonum aures adhuc perſonant. Id eſt, *notum eſt et inculcatum auribus, ut tibiarum ſonus.* Palmer.

Ibid. l. 14. εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον] Sententiam hanc, longâ illâ parentheſi in principio deformatam, jam exeuntem obſcuravit Noſter affectatâ brevitate. Senſum tamen colligere licet ex commate ſequenti: *pari odio habitum fuiſſe, ſi quis legem vel* factis *violaverit vel* verbis, *h. e. decretis contra eam ſcriptis:* ſive (uti explicat Taylorus) *perinde eſſe* παράνομα λέγειν & παράνομα πράττειν. *Legem legibus contrariam ferre, æquè incivile eſt atque leges ipſas re violare.*

ſceleratius homine, qui res legibus adverſas dicit, aut facit? Neque verò judices, ut ille referebat, eâdem ratione qua nunc, de causâ cognôrunt: erant enim in eos, qui decreta legibus adverſa tulerant, multò infeſtiores quàm ipſe etiam accuſator; et ſæpenumero ſcribam revocabant, jubebantque leges et decretum iterum recitare: damnabantur denique ii qui contra leges ſcripſerant, non ſi univerſas leges tranſgreſſi fuiſſent, ſed ſi unam duntaxat ſyllabam immutâſſent. At perridiculum eſt, quod nunc fieri ſolet. Scriba decretum recitat contra leges factum: judices, quaſi cantilenam, aut rem *a judicio* alienam audirent, ad aliud aliquod animum advertunt. Jam verò ex Demoſthenis artibus turpem conſuetudinem in judicia irrepere ſiviſtis: inverſa enim nobis ſunt jura civitatis. Accuſator quidem defendit: reus accuſat: judices, quarum rerum diſceptatores ſedeant, interdum obliviſcuntur; de iis verò rebus, quarum judices non ſunt, ſententiam ferre coguntur: reus, ſi quando rem ipſam attigerit, non ſe dicit legitima ſcripſiſſe, ſed alium etiam antea, cum talia ſcripſiſſet, abſolutum eſſe. Quo quidem argumento magno-

magnopere jam nunc elatum esse audio Ctesiphontem.

65. Ausus est aliquando apud vos gloriari Aristophon ille Azenienſis, se septuaginta quinque actionibus de decretis contra leges factis postulatum fuisse. At non ita priscus ille Cephalus, qui omnium maximè popularis est habitus, non ita (inquam) sed planè contrariis gloriabatur factis; quòd nempe, cum plura quàm quis alius plebiscita scripsisset, nunquam tamen de decretis contra leges scriptis reus factus esset. Præclara, meâ quidem sententiâ, gloriatio! Nam de decretis adversùm leges factis alii alios postulabant, non ii tantùm qui in reip. partibus dissiderent, verùm etiam amici amicos, si quid in rempublicam commisissent. Id autem exinde

P. 127. l. 16. οἱ διαπολιτευόμενοι] *contrariæ factionis cives.* Appianus in Iberică, p. 160. (Ed. Steph.) Οσοι δὲ τῷ Βάρκα ΔΙΑΠΟΛΙΤΑΙ τὴν Βάρκα τε καὶ Ασδρύβα δύναμιν ἐδεδοίκεσαν, ὡς ἔμαθον αὐτὺς τεθνεῶτας, Ανίβᾳ κατεφρόνουν, ὡς νέου. *Qui autem factionem amplexi Barcæ inimicam, Barcæ et Asdrubalis potentiam reformidaverant*, &c. Quare nihil opus emendatione Wolfianâ, ἀντιπολιτευόμενοι.

exinde cognoſcetis. Archinus Cœleus violatarum legum poſtulabat Thraſybulum Stirienſem, quòd contra leges decretum fecerat; ut unus ſcilicet ex iis, qui ſecum a Phylâ revertiſſent, coronâ donaretur: et reum peregit, recentibus etiam tunc ejus erga populum beneficiis; quorum tamen rationem nequaquam judices habuerunt. Exiſtimabant enim, quemadmodum tum ipſos exulantes Thraſybulus revocâſſet, ita etiam nunc eundem ſe in urbe conſtitutos exturbare, cum aliquid contra leges decerneret. Nunc autem non ita fit; quin planè aliter. Veſtri enim eximii imperatores, eorumque nonnulli qui victum quotidianum in Prytaneo meruerunt, actiones de decretis contra leges factis deprecationibus ſuis evertunt; quos jure vos ingratos exiſtimare debeatis. Si quis enim in liberâ republicâ honorem conſe-

Videat autem lector technarum rhetoricarum ſtudioſus, annon hîc auditoribus excutere ſuſpicionem eam velit Æſchines, Demoſthenem ideo a ſe in judicium deductum fuiſſe, quòd ſibi in rep. adminiſtrandâ ſemper eſſet infenſus: nam contrà, optimorum civium exemplis confirmat, ne *amicis* quidem, illicita decreta ſuadentibus, parcendum eſſe.

conſecutus, (in eâ præſertim civitate, quam dii legeſque conſervant) iis qui decreta legibus adverſa ſcribunt, opitulari audet, is eam ipſam rempublicam evertit, a quâ eſt honeſtatus.

66. Quænam igitur defenſionis ratio patrono juſto ac modeſto præſcripta eſt? Dicam. In tres partes diſtribuitur dies, quo actio de decretis contra leges factis in judicium venit. Infunditur enim prima aqua

P. 128. l. 20. ἀνδρὶ δικαίῳ συνηγόρῳ] Illud ἀνδρὶ inſignuatum eſt a ſciolo quodam, qui non intellexit quid Græci voluerunt per δίκαιον συνηγόρον. Nimirum δίκαιος ille eſt, qui eam rem ritè exſequitur, in qua occupatur. Ita Lucianus *de Hiſt. conſcrib.* Xenophontem vocat ΔΙΚΑΙΟΝ συγγραφέα, id eſt, *idoneum et hiſtoriæ conſcribendæ parem auctorem.* Ad eam normam ſcriptum reperimus apud Longin. c. ult. παιδομαθεῖς δουλείας ΔΙΚΑΙΑΣ. i. e. *perfectæ* et *abſolutæ.* Latini multâ cum liberalitate voce *Juſtus* ad eam rem utuntur; ut Volumen, Prælium, Exercitus, dicuntur *Juſti.* Quicquid ſcil. functionem ſuam recipit, quicquid ſuo muneri reſpondet, et omnibus numeris eſt abſolutum, id apud eos ſcriptores *Juſtum* dicitur. *Taylor.*

P. 129. l. 2. πρῶτον ὕδωρ] Potter. I. 21. De τιμήσει vide infrà not. ad P. 137. l. 9.

aqua accuſatori, legibus, libertati denique populari : ſecunda reo, iiſque *patronis* qui in rem ipſam loqui volunt : cùm verò primâ ſententiâ non ſolutum fuerit violatarum legum crimen, tertia jam aqua litis æſtimationi infunditur, veſtræque iræ magnitudini. Quicunque igitur in æſtimandâ lite ſuffragium petit, is iram veſtram deprecatur : at qui in primâ contentionis parte ſuffragium petit, jusjurandum petit, legem petit, populi libertatem petit, quorum neque quicquam rogare fas eſt, neque rogatum alteri concedere. Jubete igitur, ut vos primam ſententiam ſecundùm leges ferre patiantur, et ad litis æſtimationem vires convertant.

67. Ad ſummam autem, parum mihi abeſt, Athenienſes, quin dicam legem, in actionibus duntaxat de decretis contra leges factis, ferri debere, ne liceat aut accuſatori, aut ei qui hujus criminis poſtulatur,

P. 129. l. 5. εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγουσιν] *qui rem ipſam de qua certatur, tractare volunt*, neque judices, a propoſito abductos, de iis rebus ſententiam ferre cogunt, quarum judices non ſunt : quod modò queſtus eſt Noſter, §. 64.

latur, advocatos ſibi adſciſcere. Non enim *hîc* interminatum jus eſt, ſed legibus veſtris definitum. Ut enim in arte fabrili, cum quid rectum ſit, quid non, ſcire volumus, regulam adhibemus qua dijudicentur; ita in accuſationibus de decretis contra leges factis juris regula proponitur, tabella ſcilicet hæcce, et decretum, et leges deſcriptæ ac juxtà poſitæ. Hæc ſi inter

P. 130. l. 13. *οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι*] Quæ ſit his vocibus ſubjecta notio, pro ſolitâ diligentiâ ſuâ primus indicavit Cl. Taylorus. "Solebant nempe Rhetores ex Tabulis publicis eas Leges, vel earum Legum portiones *deſcribere*, quas in causâ agendâ, quotieſcunque uſus veniſſet, a Scribâ recitari curabant; eaſque, tanquam *exceptorias*, contra adverſarii rogationem ſtatuebant. Atque hoc ſolenniter dicebatur ΠΑΡΑΓΡΑΦΕΙΝ. Demoſth. c. Ariſtocrat. Ο μὲν νόμος ἐστὶν ὅτος Δράκοντος, καὶ οἱ ἄλλοι ὅσους ἐκ τῶν Φονικῶν νόμων ΠΑΡΕΓΡΑΨΑΜΗΝ. Et infrà ibid. Οὐ τοίνυν μόνον τούτους τοὺς νόμους παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πολλοὺς, οὓς οὐ ΠΑΡΑΓΕΓΡΑΜΜΕΘΑ διὰ τὸ πλῆθος." Ita igitur liberiore calamo locum hunc Oratoris explicat Taylorus: *Quemadmodum in architectonicâ rectitudinem et obliquitatem diſcernimus, normam adplicando,* ὅτω καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν παρανόμων παράκειται κανὼν τοῦ δικαίου, τουτὶ τὸ σανίδιον, ſc. *hæc tabella litis inſtitutæ (Libellus)* καὶ τὸ ψήφισμα, *Decretum quod tulit Cteſipho,* καὶ οἱ ΠΑΡΑΓΕ-

inter ſe conſentire oſtenderis, deſcende: et quid opus te Demoſthenem advocare? Cum verò, juſtâ illâ defenſionis ratione neglectâ, hominem maleficum accerſis et verborum artificem, inſidias ſtruis auditoribus, civitatem labefactas, populi dominationem evertis.

68. Sed quæ tandem ratio ſit hujuſmodi orationum propulſandarum, ego jam exponam. Simulatque huc progreſſus Cteſiphon illud compoſitum ſibi *a Demoſthene* exordium pronuntiabit, deinde tempus abſumet, nihilque ad defenſionem afferet, commonete eum, ut citra tumultum tabellam hanc in manus ſumat, legeſque cum decreto ſuo recitatas conferat: quòd ſi vos audire ſe diſſimulaverit, ne vos quidem eum audiatis. Non enim huc conveniſtis, ut reos, qui legitimam defenſionem reſpuunt, audiatis, ſed illos qui ſe rectè atque ordine defendere parati ſunt. Sin autem, juſtâ defenſione prætermiſſâ, Demoſthenem accerſat, potiſſimùm

ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ νόμοι, *Leges quas deſcribi fecimus, juxta apponi curavimus, et quibus ut exceptoriis utitimur contra jus quod Cteſipho ſuâ rogatione ſtatui voluit.*

mùm nolite ferre hominem veteratorem, ſperantem ſe verborum aucupiis leges ſublaturum : neque hoc quiſpiam veſtrûm ſibi in laudis loco deputet, ſi interrogante Cteſiphonte, liceatne *per vos* Demoſthenem advocare, primus exclamabit, voca, voca : contra teipſum vocas, contra leges vocas, contra populi libertatem vocas !

69. Quòd ſi vobis audire placeat Demoſthenem, poſtulate ab eo, ut eodem modo defenſionem inſtituat, quo ego accuſavi. Ego verò quonam modo accuſavi ? Scilicet (ut id vobis in memoriam revocem) nec privatam Demoſthenis vitam priùs explicavi, nec ullius publici criminis mentionem feci, cum eorum ingens mihi adeſſet copia, aut omnium certè hominum eſſem infantiſſimus : ſed primo loco oſtendi, leges diſertè vetare, ne coronâ donentur

P. 132. l. 11. ἢ πάντων γ' ἂν εἴην ἀποφορτατος] Ambiguus eſt hujus commatis ſenſus, prout ſcil. vel ad totam periodum præcedentem referatur, vel cum verbis proximè præcedentibus copuletur. Aut enim ſe *omnium ſtolidiſſimum* futurum fuiſſe dicit Æſchines, ſi juſto accuſandi ordine inverſo, adverſarii vitam et mores priùs denudâſſet ; aut *omnium infirmiſſimum et in dicendo pauperrimum*, ſi ex ingenti illâ

donentur ii, qui rationibus referendis ſunt obnoxii : deinde oratorem redargui, quòd Demoſthenem, qui rationibus reddendis obnoxius eſt, coronâ donari juſſerit, nullo prætextu interpoſito, non excuſatione eâ adſcriptâ " poſteaquam rationes retule- " rit," ſed vobis atque legibus penitus deſpectis. Porro cavillationes, quas contra hæc allaturi ſunt, expoſui, quarum etiam ut vos memores ſitis, exoro. Secundo loco, leges vobis de præconiis percurri, quibus diſertè interdictum eſt, nequis a populo coronâ donatus extra concionem prædicetur. Orator verò qui eſt reus, non leges tantùm tranſgreſſus eſt, ſed et tempus et locum prædicationis *commutavit*, ſiquidem non in concione, ſed in theatro; non Athenienſibus in concionem congregatis, ſed tragœdis in ſcenam jam prodituris, præconium fieri decerneret. His expoſitis, pauca de privatis dixi, magnam autem partem in publicis ipſius criminibus oratio mea verſata eſt.

70. Sic

illâ abundantiâ perplura Demoſthenis publica crimina expromere, et in ipſo accuſationis limine ſiſtere, ſi libuit, non potuiſſet. Tourellio illa, Italo cæteriſque (quibus ego aſſentior) hæc interpretatio potior viſa eſt.

70. Sic igitur et a Demosthene postuletis, ut defensionem instituat : primò ad legem de iis qui rationibus reddendis sunt obnoxii : deinde ad legem de præconiis *respondeat* : tertio loco, ad illud quod maximum dico, non esse dignum eum coronâ. Quòd si vos oret, ut de ordine dicendi suo se arbitrio uti concedatis, pollicitus se sub finem defensionis crimen de decreto contra leges facto soluturum, nequaquam concedite ; neque vos fugiat, callidam hanc esse technam ad eluctandum judicium. Nunquam enim postea ad crimen decreti contra leges facti respondebit : sed cum nihil habeat quod justè possit dicere, aliarum rerum injectione in oblivionem accusationis vos adducere cogitat. Quemadmodum igitur in certaminibus gymnicis videtis pugiles inter se de statu decertare ; sic et vos cum eo totum diem pro civitate et

P. 134. l. 3. πάλαισμα] Est artificium luctationis ad supplantandum adversarium. Pulcherrimis sanè metaphoris huic orationis membro et speciem induxit Noster, et nervos adscivit.

Ibid. l. 11. στάσεως] *de loco* ; maximè ne Soli oppositus sit. *Brodæus.*

et de dicendi ordine depugnate : neque eum ſinite extra crimen violatæ legis per ambages evadere : ſed audiendo illi immorantes atque inſidentes, intra cauſæ ipſius limites hominem coercete, verborumque ejus diverticula et anfractus obſervate.

71. Quæ autem vobis eventura ſint, ſi hoc modo Demoſthenem audiatis, æquum eſt ut prædicem. Introducet enim *Cteſiphon* præſtigiatorem illum, et crumenarum ſectorem, et reipublicæ carnificem. Hic et faciliùs plorat quàm alii rident, et mortalium omnium eſt ad pejerandum promptiſſimus. Neque verò mirabor, ſi ſubitâ

P. 134. l. 16. ἀλλ' ἐγκαθήμενοι] Tranſlatio iſta eſt a Venatoribus, Feram plagis circumſeptam ad clauſtra coërcentibus.

Ibid. l. 18. τῦ πράγματος λόγους] Putarem ΟΡΟΥΣ, *terminos*, ex ſenſu, et ut vitetur ingrata repetitio ejuſdem vocabuli. *Markland.*

Ibid. l. 19. ἐκτροπὰς] Exponit Victor. Var. Lect. XIV. 5. *Omnia illi* diverticula *ſervate, omnes* exitus et occultas vias *claudite, quà fera iſta erumpere conabitur.*

ſubitâ mutatione factâ, in eos qui foris circumſiſtunt maledicta congeret, dicetque homines paucorum potentiæ ſtudioſos, ab ipsâ etiam veritate diſcretos et dinumeratos, ad accuſatoris ſuggeſtum, populares autem ad rei ſubſellia conveniſſe. Hæc igitur cum dicet, id ei contrà ſeditioſas has orationes opponite : Si tui ſimiles fuiſſent, Demoſthenes, qui populum exulantem a Phylâ reduxerunt, nunquam hic popularis ſtatus fuiſſet conſtitutus : nunc illi poſt graviſſimas clades rempublicam conſervârunt, pulcherrimo illo et ab humanitate

P. 135. l. 7. εἰ μεταβαλλόμενος] *ſi converſus* : quod vel ad *corpus* vel ad *mentem* dicentis referri poteſt. Vertit igitur Aretinus ſimpliciter : *ſi in iſtos qui circumſtant converſus, eis malediceret.* Malim tamen cum Lambino et Tourellio interpretari : *ſi mutato conſilio, et a ploratu perjuriiſque ad convicia transferens*, &c.

Ibid. l. 10. διηριθμημένους] *ab ipſâ veritate dinumeratos et quaſi diſtinctè notatos.* Copioſior hîc quàm eſſe ſolet, Wolfius : *quos paucorum potentiæ ſtudioſos eſſe, ipſâ veritate ita ſit compertum, ut eorum etiam numerus iniri poſſit.* A propriâ et primariâ vocis ſignificatione nimis mihi longè videntur abſcedere, qui reddunt, *a veritate ſejunctos*, ſive *remotos.*

nitate diſciplinâque profecto verbo uſurpato, NE QUIS INJURIARUM REMINISCERETUR : at tu vulnera *nobis* refricas, majorque tibi quotidianarum orationum cura eſt, quàm publicæ ſalutis.

72. Cum autem homo in perjuriis verſatus ad fidem jurejurando faciendam confugerit, illud eum commonete, viro, qui et ſæpe pejerat, ſemperque apud eoſdem ſibi fidem eſſe jurato poſtulat, duorum alterum ſuppetere oportere (quorum neutrum conſecutus eſt Demoſthenes) aut deos novos, aut non eoſdem auditores. Jam quod ad lacrymas attinet et contentionem vocis, cum ita vos rogabit, quò confugiam, Athenienſes ? circumſcribatis me ex republicâ, non eſt quò me recipiam : hæc ei contrà referte, At populus Athenienſis quò confugiet, Demoſthenes ? ad quem ſociorum apparatum ? ad quam pecuniam ? quæ, dum tu remp. gereres, populo munimenta comparâſti ? Nam quibus rebus tibi ipſi conſulueris, omnes videmus : urbe enim relictâ, non (ut te videri velis) in Piræo habitas, ſed fugam

ex

ex civitate ſpectas: jam ignaviæ tuæ viatica providiſti, aurum regium et peculatu quæſitas opes.

73. Denique, quorſum lacrymæ? quorſum ejulatio? quorſum tanta illa vocis contentio? Nonne is qui cauſam dicit, Cteſiphon eſt, cauſaque ipſa nequaquam ex

P. 137. l. 2. ἐξορμεῖς] *jam navigium deduxiſti, ſi quid adverſi accidat, vela daturus.* "Quorſum "igitur ejulabis, te patrium ſolum vertere coactum "iri? Jam relictæ ſunt illæ tuæ Athenæ; jam æter- "nam ex urbe fugam meditaris." Hæc fere *Taylorus.*

Ibid. l. 9, ὁ δὲ ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος] Ut hic locus probè intelligatur, ſciendum primò, duas fuiſſe in Foro Attico Cauſarum ſpecies. Vel enim crimini, de quo agebatur, certa pœna ex legum præſcripto definita erat, vel non. Quòd ſi de pœnâ delicti leges conticebant, accuſator pœnam aliquam, vel capitis vel pecuniæ, accuſationis libello adſcribere ſolebat, quod τιμήμα ἐπιγράφειν dictum eſt: reus contrà ἀντετιμᾶτο, ad pœnam hanc minuendam operam dabat: judicum denique partes erant decernere ὅ,τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι, quibus pœnis aut mulctis afficiendus eſſet is, qui erat damnatus.

Jam verò utrum ex his judiciis ἀτίμητος ἀγὼν fuit, utrum τίμητος, diſſidium eſt vel maximum inter lexicographos Harpocrationem et Suidam. Ille

ἀτίμητον

ex iis eſt, quæ pœnam habent legibus definitam? Tu verò neque de fortunis, neque de vitâ, neque exiſtimatione tuâ decertas. Qua tandem igitur de re laborat? De aureis coronis, et præconiis in theatro, legibus interdictis. Quem ſi populus,

ἀτίμητον vocat cauſam, quæ ſtatutam legibus habebat pœnam, judicum arbitrio et æſtimationi neutiquam permittendam; hic contrà hanc ipſam cauſam τίμητον appellat. Cæterùm litem iſtam, quam in medio reliquit Cl. Taylorus (locum, inquit, et tempus ad eam rem opportunius ſpectans) ſine multo ſudore aut labore licet dirimere. Nimirum ſententiam Harpocrationis pro verâ et ratâ habendam eſſe, indeque Suidam corrigendum, qui verba Harpocrationis feſtinando permiſcuit, ne dubitare quidem poterit, quicunque vel auctoritate Pollucis et Ulpiani, vel denique Demoſthenis ipſius in oratione Midianâ commovetur. Ita enim Pollux VIII. 6. Ατίμητος δίκη, ἣν οὐκ ἔξιν ὑπολιμήσασθαι, ἀλλὰ τοσούτου ἐπιτετίμηται, ὅσον ἐπιγέγραπται. *De qua non licuit aliam æſtimationem facere; ſed tanti æſtimabatur, quanti in legibus deſcripta eſt.* Similiter Ulpianus in Midianâ: Ατίμητον καλοῦσιν, ἣν οὐχ ὁ δικαστὴς τιμᾷ, ἀλλ' ἐγγέγραπται τοῖς νόμοις. Demoſthenes in eâdem oratione: ἀλλ' ἵνα μὴ Μειδίας ATIMHTON ἀγωνίσηται δέκα μνῶν δίκην—ἄτιμον Αθηναίων εἶναι ἕνα δεῖ. *Et ne Midias* definito legibus *decem minarum judicio periclitaretur, civem Athenienſem infamiâ notatum eſſe oportet.* Qui plura vult adeat Heraldum in libro tertio

lus, aut furore præceps, aut præſentis rerum ſtatûs immemor, tam alieno tempore coronâ donare vellet, ipſum tamen in concionem progreſſum dixiſſe oportebat, " Athenienſes, coronam quidem accipio; " tempus autem, in quo fit præconium, " non probo: nec enim decet, propter " quæ reſpublica luctu obruta eſt et eo-

" mam

tertio Animadverſionum in Salmaſium, cap. 2. qui et primus delendam eſſe vidit priorem illam interrogationis notam poſt verbum Κτησιφῶν, et mentem oratoris in hunc fere modum præclarè illuſtravit: *Annon eſt hæc Actio (quæ tamen non tibi, verùm Cteſiphonti intentata eſt) ex earum numero, quas τίμητας vocat Juriſprudentia Athenienſium: ubi non additur pœna legibus definita, et rigore itaque ſummo exercenda; verùm ejuſmodi, quas Actor ipſe taxat, vel ἀποτιμᾶται, adeoque in eâ moderandâ, gratiæ, miſericordiæ, aliiſque mitigandæ pœnæ rationibus locus eſſe poteſt?*

Cauſam autem Cteſiphontis in iis numerandam eſſe, quæ pœnam legibus conſtitutam *non* habebant, (ſive iſta ἀγὼν ἀτίμητος, ſive τίμητος dicenda ſit) vel ex eo conſtat, quod modò dixit Æſchines §. 66. Κελεύσατε ἓν αὐτὲς—ἁπαντᾶν εἰς τὴν τίμησιν· *ad pœnam imminuendam vires convertere*: pœnam enim, quæ legibus definita et ſancita erat, nequaquam licuit immutare.

" mam totondit, propter ea me coronâ " donari." Hac (opinor) oratione uteretur vir bonus, qui vitam cum verâ virtute conjunctam vixiſſet : quæ tu dices verò, ſcelerati ſunt nebulonis, inanem virtutis umbram conſectantis.

74. Neque enim mehercule hoc quiſquam veſtrûm pertimeſcat, ne Demoſthenes, magni vir animi, et virtute bellicâ præcellens, præmiis fortitudinis fruſtratus, ſe

P. 137. ult. ἐκτίματο] *comas raſit.* Pervulgati iſtius apud omnes fere gentes antiquas lugendi moris plurima congeſſit exempla Tourellius, quem conſulas.

P. 138. l. 4. ζηλοτυπῶν ἀρετὴν] Lambinus, *ſceleratí hominis, virtuti obtrectantis, ejuſque inanem imaginem umbramque conſectantis.* Arbitror hunc ſolum rem attigiſſe ; et opponi hîc veram et ſimulatam virtutem : diſtingui inter hominem ὄντως βεβιωκότα μετ' ἀρετῆς, et monſtrum ζηλοτυπῶν ἀρετήν. Aliter tamen Lexicographi, et in diverſa prorſus abeunt, dum hunc textum citant. [Exponunt enim, *odio habere, obtrectare.*] Ζηλοτυπεῖν certè, ratione ſuæ compoſitionis, eſt, *zelum ſive æmulationem fingere.* Atque is ſenſus huic loco optimè concordat. *Taylor.*

ſe domum reverſus interficiat; qui uſque adeò laudis et gloriæ apud vos ſtudium deridet, ut nefandum illud caput, et rationibus referendis obnoxium, quod iſte contra leges omnes coronandum decrevit, decies millies diſſecuerit; ejuſque rei *uberrimam* mercedem tulit, accuſationibus de vulnere conſultò illato inſtitutis: pugniſque ita eſt a Midia conciſus, ut eorum credam veſtigia adhuc in corpore ejus eminere. Homo enim non tam caput geſtat, quàm vectigal.

75. Jam

Ibid. l. 10. ἑαυτὸν διαχρήσηται] Ajacis exemplo, Achillis armis ſpoliati. *Brodæus.*

Ibid. l. 16. τραύματος ἐκ προνοίας] *deliberato conſilio inflicti.* Pollux VIII. 40. Γραφαὶ δὲ, φόνου, καὶ τραύματος ἐκ προνοίας, &c.

Ibid. ult. πρόσοδον] Jocus frigidus atque inficetus, neque Æſchinem ſapiens. Ego vim atque aculeum dabo. Scribe, ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλὴν, ἀλλὰ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κέκτηται [h. e. pecuniæ ſummam ſive caput, unde fructus et reditus manant.] Nam illud πρόσοδον ex gloſsâ natum eſt. *Toup.*

Exclamat apud Lucianum Vulcanus, cum Jovi parturienti adſiſtat, ejuſque diffiſſum caput Minervam armatam effundere videat, ἦπου ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ, οὐ κεφαλὴν ἐλελήθεις ἔχων. Nimirum Luciano

75. Jam porro de Cteſiphonte, qui ſcitum hoc ſcripſit, pauca mihi dicenda ſunt: multa autem præteribo, ut veſtrî faciam periculum, utrùm homines improbitate præcellentes, ipſi per vos, etiamſi nemo præmonuerit, internoſcere poſſitis. Id tantùm quod iſtorum utriuſque commune eſt, quodque de iis apud vos meritò dici poteſt, exponam. In foro igitur circumcurſant, veram alter de altero opinionem habentes, voceſque minimè falſas jactantes. Negat ſe Cteſiphon ſibi quicquam timere (ſperat enim ſe ſtolidum quendam et imperitum viſum iri :) ſed Demoſthenis in adminiſtrandâ rep. quæſtus flagitioſos, et conſternationem, et ignaviam, ea verò ſe pertimeſcere confirmat. Demoſthenes contrà, cum in ſe ipſe intuetur, ſecuro ſe animo eſſe prædicat; at Cteſiphontis improbitatem et lenocinia vehementer perhorreſcere. Quos igitur ſua mutua ſententia flagitiorum arguit, vos communes utriuſque judices criminibus ne abſolvite.

76. De

ſatis videtur feciſſe gloſſa illa προσοδος, neque homini inficeto ſuboluit *paronomaſiam* hîc latere. *Francïs.*

76. De iis verò, quæ in me congeret, maledictis pauca nunc præfabor. Audio enim Demosthenem dicturum, rempublicam a se quidem multa commoda, a me autem multa damna susceptisse: et simul Philippum et Alexandrum, atque inde nata crimina in me rejecturum. Est enim (ut videtur) adeò callidus verborum artifex, ut jam non satis habeat, siquid ego in rep. gessi, vel siquas orationes apud vos habui, incusare; sed ipsum vitæ meæ otium criminatur, meumque silentium insimulat; ne quis ei locus scilicet calumniæ vacuus relinquatur: cœtus porro et colloquia, quæ in gymnasiis cum adolescentulis habeo, reprehendit. Quin et contra hanc ipsam actionem statim orationis suæ initio crimen quoddam afferet, me litem ei intendisse, non studio reipublicæ adductum, sed ut me Alexandro ostentarem, propter inimicitias quæ illi cum isto intercedunt. Enimvero (ut accepi) ex me etiam quæsiturus est, cur ego rerum a se gestarum

P. 140. penult. ἐνδεικνύμενος] *ostentans me et operam venditans Alexandro, propter odium quo ipse Demosthenem prosequitur.* Brodæus.

geſtarum ſummam reprehendam, ſingulas verò neque interpellârim, neque in judicium adduxerim; ſed longo demum intervallo, et cum in republicâ adminiſtrandâ non aſſiduè verſatus eſſem, ad accuſandum acceſſerim.

77. Ego verò neque Demoſthenis conſuetudinem et colloquia mihi unquam invidenda duxi, neque meorum me pudet: neque quæ coram vobis a me dicta ſunt, indicta eſſe velim, neque ſi quales iſte habuit conciones habuiſſem, mihi diutius vivendum putarem. Meum verò ſilentium, Demoſthenes, vitæ meæ continentia peperit. Parvo enim ſum contentus, nec majora turpiter concupiſco. Itaque et ſilentio utor et ad dicendum venio, conſilio adductus, non inſitâ ingenio luxuriâ coactus. At tu (opinor) accepto munere ſiluiſti, conſumpto vociferatus es; dicis autem, non cum tibi videatur, neque ea quæ velis, ſed cum ii, qui operam tuam mercantur, imperârint. Neque ea te pudet arroganter decantare, quæ paulo pòſt a te conficta eſſe arguentur.

78. Nam-

78. Namque in judicium deducta est hæc de scito Ctesiphontis actio, quam tu me intendisse dictitas, non quò reipublicæ studerem, sed quò me Alexandro venditarem, Philippo etiam tum vivente, priusquam Alexander regnum obtineret, cùm tu nondum illud de Pausania somnium videras, nondum cum Minervâ et Junone noctu collucutus esses. Quomodo igitur me Alexandro ante tempus venditarem, nisi verò idem somnium ego et Demosthenes viderimus?

79. At in eo me criminaris, quòd non continenter, sed interjecto tempore ad populum accedam: idque nos latere arbitraris, istam te sententiam non ex populari imperio, sed aliâ quadam reipublicæ formâ traduxisse. Namque ubi obtinet paucorum dominatus, non is qui vult, sed qui dominatur, accusat: in civitatibus verò liberis, qui vult, et quandocunque ei videtur. Et verò cum aliquâ temporis intermissione dicere, virum indicat, qui

cum

P. 142. l. 19. ἀξίωσιν] Variè vertunt Interpp. Nos diceremus, *a maxim, or principle.* Taylor.

cum tempora poſtulant et utilitas communis, ad rempublicam accedit; ne unum verò diem interponere, operarii eſt et quæſtum aucupantis.

80. Quòd autem nondum a me in judicium fueris adductus, nondum tuorum facinorum pœnas dederis, ad has rationes cum confugeris, vel auditores oblivioſos eſſe exiſtimas, vel ipſe tibi illudis. Quæ enim in Amphiſſenſi negotio impiè commiſiſti, quæ in rebus Euboicis quæſtûs causâ feciſti, quoniam tempora jam efluxerunt quibus a me manifeſtò convictus es, eorum nunc fortaſſe populum oblitum

P. 143. l, 16. χρόνων ἐγ[εγενημένων, ἐν οἷς] Si Italum et Taylorum audiamus, vertendum erit, *cum tempora quædam extiterunt, quibus temporibus a me apertè convictus eras:* ἐν οἷς (in mezzo da che) *during which time you ſtood convicted.* Verùm interpretationem noſtram tuetur tum locus ille Demoſthenis in orat. c. Pantænetum, infrà a me adducendus (Not. 2. ad §. 6. de Coron.) tum hujus ipſius commatis argumentum et tenor, qui ita ſe habet: "Quæ autem in "Amphiſſenſium et Eubœorum rebus impiè et ſor- "didè geſſeris, quia diu jam effluxerunt tempora "(χρόνων ἐγ[εγενημένων) quibus a me iſtorum facino- "rum convictus es, populum non recordari credas: "rapi-

litum esse speras. Rapinas verò tuas in triremium et trierarchorum negotio, quod unquam tempus obscurare queat? Cùm tu lege de trecentis navibus latâ, perpulsoque populo, ut te rei nauticæ curatorem præficeret, a me coràm convictus es sexaginta quinque naves actuarias trierarchis ademisse: quo facto majorem civitati nostræ classem subripuisti, quam *quæ suppeteret*, cum Athenienses navali apud Naxum prælio Lacedæmónios Pollimque devicerunt.

81. Ita verò criminationibus pœnas tibi debitas obsepsisti, ut periculum sit, non tibi qui injusta feceris, sed iis qui te judicio

" rapinas verò tuas circa res nauticas τὶς ΧΡΟΝΟΣ,
" *quæ temporis diuturnitas* oblivione obruet et ob-
" scurabit?"

P. 144. l. 5. ἢ ὅτε Αθηναῖοι] Significat, opinor, Athenienſium victricem in Naxo classem non tot habuisse naves, quot Trierarchis subduxerit Demosthenes. *Wolf.* De his plura in orat. de Cor. §. 30.

Ibid. l. 7. Πόλλιν] Navarchum, quem in bello quod de Cadmêa cum Lacedæmoniis gesserunt Thebani et Athenienses, navali prælio vicit Chabrias. Vide Xenoph. Hellenic. V. fin.

cio perſequuntur : dum tu Alexandrum et Philippum inter calumniandum aſſiduè in ore habes, dum certos homines reipublicæ opportunitates impedire inſimulas, res quidem præſentes ſemper labefactas, de futuris mirificè polliceris. Annon denique, cum diem ego jam tibi dicturus eſſem, *ſubdolè* effeciſti, ut Anaxinus Orita comprehenderetur, qui Olympiadi merces coëmebat ; atque ipſum illum virum diſcruciâſti, decreto tuapte manu conſcripto capitis damnatum, apud quem in Oreo diverſabare, quocum ex eâdem mensâ ederas, biberas, libaveras ; cujus dextræ dextram junxeras ; cum quo amicitiam hoſpitiumque iniveras ? hunc, inquam, occidiſti : et cum a me coram univerſo populo ſcelerum horum convictus eſſes, atque hoſpitis occiſor nominatus, impium facinus non negâſti, ſed illud reſpondiſti, ad

P. 144. l. 19. Ὀλυμπιάδι] Nimirum ſpecie mercatoris exploratorem tegebat, Olympiadi operam venditans, quæ, abſente Alexandro, Macedoniæ Græciæque rebus unà cum Antipatro præfecta eſt.

Ibid. penult. διεγρέβλωσας τῇ σαυτοῦ χειρὶ] Ita punge : ἄνδρα διεγρέβλωσας, τῇ σαυτοῦ χειρὶ γράψας κτλ. Markland.

ad quod et populus, et quicunque advenæ concionem circumſiſtebant, clamorem ſuſtulerunt: dixiſti quippe, " te reipub. " licæ ſalem hoſpitali menſæ prætuliſſe."

82. Jam falſas epiſtolas prætermitto, ſpeculatorum comprehenſiones, tormenta adhibita ob crimina nunquam admiſſa, quaſi ego cum quibuſdam hominibus in civitate rebus novis ſtuderem. Atenim, ut audio, ex me porro quæſiturus eſt, qualis ille medicus habendus ſit, qui ægro, interea dum ægrotet, nihil det conſilii: poſtquam verò obierit, ad inferias accedens, mortui neceſſariis ea commemoret, quæ

P. 145. l. 11. ἅλας—τραπέζης] Idem valent; indeque natum eſt proverbium, ἅλας καὶ τράπεζαν μὴ παραβαίνειν, *ſalem et menſam ne tranſgrediaris.* Cum enim ſal et menſa amicitiam ac neceſſitudines inducant, earum ſigna fiunt, et pro iis per metaphoram uſurpantur. *Tourel.*

Ibid. l. 17. ἔπειτα ἐπιῤῥωτᾷν] Demoſth. infrà §. 71.

Ibid. ult. ἔννατα] *Novendialia ſacra*, a numero dierum ſic dicta. Servius ad Virg. Æneid. V. 64. *Apud majores, ubicunque quis fuiſſet extinctus, ad domum ſuam referebatur; et illic* ſeptem *erat diebus:* octavo *incendebatur:* nono *ſepeliebatur. Unde etiam ludi,*

quæ ſi *æger* obſervâſſet, convaluiſſet. Te ipſum verò non rogas, qualis ille reipublicæ adminiſtrator ſit, qui populum blanditiis delinire ſciat; tempora, quibus civitas conſervari poterat, vendiderit; cives ritè ſentientes calumniando, ne conſilia communicent deterreat; qui cùm periculis timidè ſe ſubtraxerit, remque publicam inſanabilibus ærumnis implicârit, ſe virtutis ergô coronâ donandum eſſe contendat, cum nihil unquam boni fecerit, omnium verò calamitatum autor unus extiterit: qui nunc eos interroget, qui illis temporibus quibus civitas ſervari poterat, a rep. adminiſtrandâ calumniis depulſi ſunt, cur ſibi quò minus delinqueret non obſtiterint? Illi verò nunc denique tibi ita reſpondeant: " Cum prælium ſuperveniſ-
" ſet, otium nobis non erat de tuo ſuppli-
" cio cogitandi; ſed de ſalute civitatis le-
" gatis huc illuc miſſis agebamus. Verum
" enim-

ludi, qui in honorem mortuorum celebrabantur, Novendiales *dicuntur*. Hinc et illud liquebit, quam acerbè contra Demoſthenem dixit Æſchines ſuprà §. 29. ΕΒΔΟΜΗΝ δ'ΗΜΕΡΑΝ τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τετελευτηκυίας, πρὶν πυθῆσαι, καὶ τὰ ΝΟΜΙΖΟΜΕΝΑ ποιῆσαι, στεφανωσάμενον.—Taylor.

" enimvero, quando tibi non ſatis erat
" pœnas non dediſſe, niſi etiam et præ-
" mia poſceres, civitatemque noſtram
" Græcis omnibus deridendam objiceres,
" tum denique tibi obviam ivi, litemque
" intendi."

83. Cæterùm, per deos immortales, eorum omnium quæ dicturum eſſe Demoſthenem audio, hoc quod jam vobis dicam indigniſſimè fero. Ingenium meum cum Sirenibus comparat, ſi diis placet. Ab illis enim non tam permulcentur (inquit) auditores, quàm ad perniciem adiguntur; quocirca malè audit Sirenum harmonia: ita meam in dicendo peritiam, meum ingenium, iis qui audiunt ſemper eſſe exitioſum. Atqui cum hanc de me orationem neminem omnino decere putem, (turpe enim accuſatori eſt, ſi criminationes ſuas re nequeat comprobare) tum ſicui illud

P. 147. l. 16. *τῆς αἰτίας—τὸ ἔργον*] *veritatem criminationis: criminum quæ objecerit fundamenta in factis poſita eſſe.* Includitur enim haud rarò *τῷ ἔργῳ veritatis* quædam ſignificatio, quod ait H. Stephanus. Simili fere ſenſu vocem eam uſurpâſſe crediderim D. Paulum in Epiſt. ad Rom. c. 2. v. 15.

Οἵτινες

illud dicendum fuiſſet, non ea Demoſthenis oratio erat, ſed imperatoris alicujus, qui res quidem præclaras pro republicâ geſſerit, dicendi autem facultate deſeratur ; quique ideo adverſario ingenium ſuum miratus invideret, cum intelligat ſe nihil eorum quæ patraverit oratione explicare poſſe ; accuſatorem contrà videat, etiam ea quæ nunquam geſſerit perinde auditoribus in conſpectu ponere, quaſi a ſe revera eſſent perfecta. Nunc verò cum homo totus ex vocabulis conflatus, iiſque amaris et inaniter exquiſitis, tandem ad orationis ſimplicitatem et facta confugit, quis æquo animo ferat ? cui ſiquis linguam, ut tibiis, demſerit, reliquum nihil erit.

84. Ego

Οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ΕΡΓΟΝ τῦ νόμου γεγραμμὲν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· *veram legis materiam :* licet ipſa *verba*, quæ habeant Judæi, gentes iſtæ non acceperint.

P. 148. l. 11. οὐδέν ἐστι] *nullius pretii eſt :* ἄχρηστον dixit Chryſoſtomus, qui eâdem comparatione uſus eſt, Homil. 43. ſub fin. Καί τοι γε αὐλοῦ τὰς γλωττίδας ἂν ἀφέλῃς, ἄχρηστον λοιπὸν κεῖται τὸ ὄργανον· ἀλλ᾽ οὐχ οὕτως ὁ αὐλὸς ὁ πνευματικός.

84. Ego equidem vos demiror, Athenienſes, et ſcire velim, quibus demum rebus permoti actionem hanc ſententiis veſtris improbabitis. An quòd ſcitum legitimum eſt? at nulla unquam ſententia legibus magis adverſa fuit. An quòd is, qui ſcitum fecit, non dignus eſt ſupplicio? ergo nullæ ſunt apud vos rationum vitæ referendarum leges, ſi hunc abſolveritis. Illud verò nonne ingemiſcendum, ſi quidem olim aureis coronis, quibus populus a Græcis donabatur, referta erat orcheſtra, eo quòd dies hic hoſpitalibus coronis conſtitutus erat: nunc ex Demoſthenis in rep. adminiſtrandâ inſtitutis vos neque coronis neque præconiis donati ſitis, iſte autem prædicatione ſit ornandus? Atqui ſiquis ex poëtis tragicis, qui paulo pòſt *hiſtriones in ſcenam* producturi ſunt, faceret in tragœdiâ Therſitem a Græcis coronari, nemo veſtrûm ferret, quoniam dicit eum Homerus ignavum et ſycophantam fuiſſe: vos autem cum iſtiuſmodi homini

P. 149. l. 7. μετὰ ταῦτα] Per iſta intelligit *ſtatim, mox*, ſcil. *hodie*; non *aliquando*. Markland. ἐπεισαγόντων, ſubaud. τὰ δράματα. Wolf.

mini coronam imponetis, non putatis vos Græcorum omnium judiciis exſibilatum iri? Majores enim veſtri, ſi quid rebus ſuis ſplendidum ac præclarum ineſſet, id populo adſcribebant; ſi quid abjectum atque infimum, in malos oratores conferebant: at Cteſiphon arbitratur, quam Demoſtheni detraxeritis ignominiam, populo vos circumjicere oportere.

85. Enimvero dicitis vos fortunatos eſſe, quemadmodum eſtis, et meritò quidem: decreto autem confirmabitis, vos a fortunâ derelictos, a Demoſthene beneficiis eſſe affectos: et, quod eſt omnium abſurdiſſimum, in iiſdem judiciis eos qui repetundarum ſunt damnati, infamiâ notatis; huic quem ipſi ſcitis mercede remp. adminiſtrâſſe, coronam imponetis? Ludorum

P. 150. l. 2. καλῶς ποιοῦντες] *quod proſit vobis*, quod nemo vobis invideat: *che buon pro vi faccia*; Italus, rectè. Sermo eſt approbantis rei eventum, ſive is bonis bene ceſſerit, ut hoc loco et infrà, Demoſth. §. 67. ſive etiam malis malè, ut Ariſtophan. Plut. v. 864. καλῶς τοίνυν ποιῶν ἀπόλλυται. Vide Budæum, p. 303.

rum etiam Dionyſiacorum judices, ſi iniquam de choris cyclicis ſententiam tulerint, mulctatis: iidem autem vos, non chororum cyclicorum judices conſtituti, ſed legum virtutiſque civilis, præmia non ſecundùm leges, neque paucis ac dignis, ſed ei qui hæc ambiendo aſſecutus ſit, largiemini? Ergo ex judicio diſcedit talis judex, ſuis quidem opibus diminutis, oratoris autem auctis et confirmatis. Vir enim privatus in civitate liberâ lege et calculo

Ibid. l. 9. *κριτὰς τὸς ἐκ Διονυσίων*] Decem erant, ſorte ex ſingulis tribubus ab Archonte capti: quod conjicere licet ex Plutarchi Cimone. "De omnibus judicium ferebant, quæ recitabantur, aut agitabantur in ludis publicis, aut in theatro. Euripides enim impietatis poſtulatus ob notiſſimum illum ſenarium in Hippolyto,

Η γλῶσσ' ὀμώμοχ'——

ad horum ſe Curiam adduci debere aiebat, *ἀλλ' οὐχ εἰς τὰ δικαστήρια.* Vid. Ariſtot. III. Rhet. 15." *Taylor.*

Ibid. l. 11. *κυκλίους χορούς*] Chori duplices erant: *τετράγωνοι*, qui tragicis comiciſque abhibiti ſunt ſpectaculis, et *κυκλίοι*, *orbiculares*, qui ſoli Dithyrambica canebant, ſaltabantque in honorem deorum, maximè autem Liberi patris, unde et *Διονυσιακοὶ* nominabantur.

culo ſuo rex eſt: cum verò hæc alteri conceſſerit, ſuum ipſe principatum diſſipavit. Deinde jurisjurandi quidem religio, qua obſtrictus judicat, aſſiduè ipſum comitans afflictat; (ex illius ſcilicet violatione crimen natum eſt:) gratia verò ei, cui beneficium facere ſtudebat, non innoteſcit: nam calculus ſecretò redditur.

86. Videmur autem, Athenienſes, ſimul et fortunati eſſe, et de republicâ periclitari, pari imprudentiâ. Nam quòd his temporibus liberæ civitatis firmamenta multi paucis projicitis, non laudo: quòd autem inde non increbuit in nos ſeges oratorum improborum ſimul et petulantium, *eo nomine* fortunati ſumus. Talia enim ingenia tulit quondam reſpublica, quæ populum adeo facilè perdiderunt: gaudebat quippe aſſentationibus: ita illum, non

P. 151. l. 8. *ἀμφότερα—ὐ σωφρονοῦντες*] *in* utroque *prudentiam veſtram pariter deſidero. Quòd paucis de ſummâ rerum decedatis, laudandum certè non eſt: quòd ex iſtâ negligentiâ ſeges oratorum malorum uberrima non provenit, non illud* prudentiæ *veſtræ, ſed* fortunæ *acceptum referendum eſt.* Omnino iſtud *οὐ σωφρονοῦντες* cum utroque ſententiæ membro, tam *κατορθοῦν* quàm *παρακινδυνεύειν*, non cum poſteriori tantùm conjungendum eſſe, Lambino aſſentior.

non ii quos metuebat, ſed ii quorum fidei ſe commiſerat, everterunt. Quorum quidem nonnulli etiam ipſi in triginta tyrannorum numero fuerunt, et pluſquam mille et quingentos cives indictâ cauſâ necaverunt, ne criminibus quidem auditis ob quæ erant morituri; neque ad mortuorum tumulos, ad cadaver efferendum, cognatis conveniendi copiam fecerunt. Ergo eos qui remp. adminiſtrant, in poteſtate veſtrâ non continebitis? non eos, qui nunc elati inſolentiâ ſunt, ſubmiſſos ablegabitis? non meminiſtis, nunquam quemquam priùs ſe ad libertatem populi diluendam accinxiſſe, quàm judiciorum auctoritate major evaſerit?

87. Libenter equidem, Athenienſes, rationem coram vobis inire velim cum iſto qui decretum ſcripſit, quænam propter beneficia Demoſthenem cenſeat coronâ eſſe donandum. Nam ſi dicis (unde auſpicatus es decretum) propterea quòd foſſas mœnibus obductas pulchrè deſcripſerit, demiror te. Nam in causâ fuiſſe

P. 152. l. 19. τῦ γὰς ταῦτα] Preſſa fortaſſe nimis, et ſubobſcura ſententia. Intelligatur ſaltem oportet, id

fuiſſe cur iſtæ *neceſſariæ* ſint, culpam habet graviorem, quàm quæ pulchrâ earundem deſcriptione *eluatur*. Non enim, quòd muros obvallârit, quòd foſſas munierit, quòd publica ſepulcra diruerit, fidum oportet reipublicæ adminiſtratorem præmia poſtulare, ſed quòd bonum aliquod civitati comparârit. Quòd ſi venies ad ſecundam decreti partem, in qua ſcribere

id quod in textum etiam admitti jubet Marklandus, τοῦ γὰρ ΕΠΑΙΝΟΥ ΤΟΥ ταῦτα ἐξεῤῥασθῆναι—laudem *iſtam* culpa *hæc ſuperat et extinguit.*

P. 153. l. 2. ἀνελόντα] Lambinus et Editt. Oxon. *excitârit* ſeu *exædificârit* reddunt: quo facto corruit omnis hujus ſententiæ vis et lepos; qui ut ritè et perfectè percipiatur, illud primùm ex hiſtoriâ repetendum eſt, Themiſtoclis conſilio factum eſſe et periculo, uti ii muri, quibus jam reficiendis præponitur Demoſthenes, exſtructi ſint adeò feſtinanter, ut *undique quod idoneum ad muniendum putarent, congererent*, οὔτ' οἰκίας, οὔτε ΤΑΦΟΥ φειδόμενοι. [Diodor. XI.] *Quo factum eſt*, inquit Nepos in vitâ Themiſtoclis, *ut Athenienſium muri ex ſacellis* ſepulcriſque *conſtarent*. Neceſſe igitur omnino fuit, ut qui eos muros repararet, ille a monumentis temerandis abſtinere non potuit: quod tamen facinus piaculi loco habebatur. Hac ansâ reprehenſionis arreptâ Æſchi-

nes

ſcribere auſus es, virum bonum eſſe eum, atque ea conſtanter et dicere et facere, quæ maximè ſint e re populi Athenienſis, demptis ex decreto arrogantiâ ac jactatione verborum, ad facta redi : oſtende nobis, quid ſit quod dicis. Quæſtus enim ſordidos, quos in rebus Amphiſſanis atque Euboicis fecit, prætermitto : cum verò ſocietatis cum Thebanis factæ cauſas Demoſtheni adſcribis, rei quidem ignaros decipis ; eos verò, qui ſciunt atque ſentiunt, contumeliâ afficis. Nam diſſimulato

nes, cum Demoſthenem negaverat eò præmia petere debeſe, quòd muros obvallârit, quòd foſſas munierit, (quippe utilis quidem ea, ſed levicula gratia :) laudibus demum illis quibuſcunque inopinatò ſubjungit opprobrium maximum, ἠδὲ τὰς δημοσίας ταφὰς ἀνελόντα, *vel quòd publica ſepulcra dirúerit.* Figura eſt hæc ſalſiſſima, quæ παρ' ὑπόνοιαν *(præter exſpectationem)* dicitur : quando ſc. iis quæ in ſententiâ præcedebant, additur *inſperatum* aliquid et amarum, ad riſum excitandum, vel ad lacerandum adverſarium. Cujus etiam in oratione inſequenti exemplum habes celeberrimum, §. 80. ἐξέπιπλες· ἐγὼ δ' ἐσύριττον.

Ad hunc ferè modum loco difficili et obſcuro lucem ſimul attulit aculeumque perinſignem Criticorum ſagaciſſimus, *Taylorus*.

lato tempore, ſublatâque horum amplitudine, propter quæ hæc ſocietas facta eſt, illud nos latere arbitraris, te reipublicæ dignitatem Demoſtheni affinxiſſe.

88. Quanta autem hæc ſit arrogantia, magno vos argumento conabor edocere. Perſarum enim rex, non multo antè quam Alexander in Aſiam trajeciſſet, miſit ad populum contumelioſam admodum et barbaram epiſtolam, in qua cum multa alia dixerit a liberali diſciplinâ alieniſſima, tum illud etiam ſub fine ſcripſit, Ego (inquit) vobis aurum non dabo : nolite a me petere ; non enim accipietis. Idem tamen ille periculis, in quibus etiam nunc verſatur, circumventus, populo Athenienſi non petenti trecenta talenta ipſe ultro miſit, quæ is prudens non accepit. Quod autem aurum illud *vobis* pertulit, tempus fuit, metus, ſociorum indigentia : eademque porro ipſa et Thebanorum ſocietatem effecerunt. Tu verò Thebanorum nomen et infeliciſſimam illam ſocieta-

tem

P. 154. l. 16. σωφρονῶν] Non, *qua erat moderatione*, ſed *prudens et ſapiens*, ne labanti jam Perſæ opem ſubminiſtrans, Macedonis iram in ſe converteret.

tem ſemper in ore habens nos obtundis ; ſeptuaginta autem talenta retices, quæ ex auro regio præcepta avertiſti. Nonne ob inopiam pecuniarum, cùm quinque duntaxat talentis *opus fuit*, externi milites arcem Thebanis non tradiderunt. Nonne propter novem talenta argenti, cum Arcades omnes in expeditionem egrederentur, ducesque eorum ad opem ferendam eſſent parati, res confecta non eſt ? At tu dives es, habeſque unde voluptatibus tuis ſumptum ſuggeras : et (ut in ſummâ dicam) aurum regium apud iſtum, pericula penes vos ſunt.

89. Operæ

P. 155. l 7. Αρκάδων ἐξεληλυθότων] Fuſiùs hæc tradit Dinarchus in orat. c. Demoſthenem. Cùm Aſiatico bello diſtineretur Alexander, Arcades, rebus novis ſtudentes, expeditionem ex Peloponneſo moliebantur ; Thebaniſque, qui miſſis legatis ſupplices petebant, ut ſe Macedonum jugo liberarent, auxilium ſeſe laturos annuebant, ſi decem ſibi talenta darentur. Hæc igitur Thebani a Demoſthene expoſcebant, quem utique noverant tricena talenta abs Dario accepiſſe, quibus hoſtes excitaret Macedoni. Renuente autem illo ac tergiverſante, Antipater decem talentûm dono Arcadas perpulit, ut ſe domi continerent.

89. Operæ verò pretium eſt, et vecordiam eorum ſpectare. Nam ſi Cteſiphon Demoſthenem advocare auſus fuerit, apud vos verba facturum, is autem conſcenſo ſuggeſtu ſeipſum laudârit, gravior erit ipſis cladibus, quas perpeſſi eſtis, audita iſta oratio. Nam cum eos qui revera ſunt viri excellentes, quorum multas et præclaras eſſe res geſtas probè ſcimus, ſi laudes ipſi ſuas prædicent, non ſuſtinemus; ubi is homo, qui reipublicæ opprobrium fuit, ſeipſum laudibus efferre cœperit, quis ea patienter audire poterit? Ab impudenti igitur inſtituto, ſi ſapis, deſiſtes; cauſamque tuam, Cteſiphon, ipſe defendes. Neque enim hoc ſcilicet prætextu inniteris, te non eſſe dicendi peritum. Namque abſurdum tibi acciderit, ſi nuper quidem te legatum ad Cleopatram Philippi filiam populi ſuffragiis creari paſſus es, ut cum eâ de Alexandri Moloſſorum regis interitu condoleres, nunc autem

P. 156. l. 14. Μολοτ῎ων βασιλέως] Alexandri M. avunculus hic fuit, ejuſque ſimul ſororis maritus; qui dum bellum in Italiâ gereret, ac per amnem quen-

autem te dicendi facultate inſtructum eſſe negabis. Mulierem igitur peregrinam lugentem conſolari potes; ſcripto autem abs te mercedis ergô plebiſcito, te ipſe non defendes?

90. An verò talis eſt is quem coronâ donandum decreviſti, ut ab iis in quos beneficia contulit ignoretur, niſi quis ſe tibi in dicendo adjutorem præbeat? Percontare judices, nôrintne Chabriam, Iphicratem, Timotheum; et quære ab iis, qua de causâ præmia illis tribuerint, imagineſque collocârint. Omnes tibi uno ore reſpondebunt, Chabriæ *honorem conceſſum*, ob navalem eam ad Naxum pugnam; Iphicrati, quòd Moram Lacedæmonio-

rum

quendam Acherontem agmen tranſiret, a Lucano exſule transfixus periit, ejuſque corpus in hoſtium præſidia delatum miſerè mulcatum eſt. *Liv.* VIII. 24.

P. 157. l. 8. Μόραν] *Moram* reddunt Æmil. Probus, et Cornel. Nepos in Iphicrate. Celebris erat in Lacedæmoniorum rep. Cohors militaris, quæ viros continebat quingentos, vel (ut e Polybio refert Plutarchus in Pelopida) CM. Univerſus autem Lacedæmoniorum exercitus in quinque Μόρας ſeu Cohortes

rum occiderit; Timotheo, propter navigationem illam ad Corcyram *liberandam*; cæteris itidem, quorum multas quiſque res ac præclaras bello confecerat. At Demoſtheni præmium quamobrem negabitis, ſi quis roget, *reſpondeatis*, quòd muneribus corruptus, quòd timidus ſit, quòd locum in acie deſeruerit. Utrùm igitur huic honorem habebitis, an potiùs et vos ipſos, et eos qui pro vobis in prælio occubuerunt, ignominiâ afficietis? quos fingite vos videre indignè ferentes et quiritantes, ſi iſte coronabitur. Acerbum utique illud eſſet, Athenienſes, ſiquidem ligna, lapides, ferrum, res mutas ſenſuque carentes, ſi quem delapſa exanimârint, exterminemus; ejuſque, qui ſibi necem conſciverit, manum quæ hoc commiſit, ſeparatim ſepeliamus: Demoſthenem, eum qui ultimam hanc expeditionem decrevit, qui milites prodidit, honore vos ornabitis. Ergo contumeliâ afficiuntur mortui

hortes ordinarias tributus eſt, quibus etiam extra bellum ſtipendia ſua manſerunt. (*Meurs.* Lect. Attic. I. 16.) Harum unam, cui præerat Ageſilaus, apud Corinthum occidione propemodum occidit Iphicrates. *Xenoph.* Hellen. IV.

mortui, vivi ad desperationem adiguntur, cum videant virtuti quidem mortem esse præmium propositum, memoriam autem suam interire.

91. Jam, quod est omnium maximum, si a vobis quærant adolescentes, quodnam ad exemplum vitam suam conformare debeant, quid respondebitis? Probè enim nôstis, non palæstrâ, non literarum ludis, non musicâ tantùm juvenes erudiri, sed multò etiam magis publicis præconiis. Prædicatur aliquis in theatro, quòd coronâ donatur virtutis ergô ac fortitudinis et benevolentiæ, homo vitâ immodestus atque contaminatus? Adolescens, hisce visis, corrumpitur. Pœnas dedit improbus aliquis et in lenocinio versatus, ut Ctesiphon? Cæteri erudiuntur. Scitumne aliquis honesto atque æquo adversum tulit, inde domum reversus filium instituere aggreditur? At is jure non auscultat: monere enim et præcipere, meritò hîc obtundere nominatur. Quocirca non solùm quasi judicantes, sed quasi omnium oculis observati, ita sententiam ferte, ut iis civibus rationem reddere possitis, qui nunc quidem non adsunt, sed

vos;

vos, quid judicaveritis, interrogabunt. Probè enim nôſtis, Athenienſes, talem vi-ſium iri civitatem, qualis eſt ille de quo fit præconium. Atqui turpiſſimum ſit, vos non cum majoribus veſtris, ſed cum Demoſthenis ignaviâ comparari.

92. Quonam igitur modo hujuſmodi dedecus evitari poſſit? Si eos ſcilicet, qui nomina popularia et humanitatis plena præoccupant, moribus autem ſunt infidi, caveatis. Benevolentia enim et popularis ſtatûs nomen in medio poſita ſunt: verùm ea verbis plerunque ante alios occupant, qui factis longiſſimè ab iis diſtant. Itaque cum oratorem nacti fueritis, coronarum externarum et præconiorum apud Græcos faciendorum cupidum, revocare eum jubete verborum probationes (quemadmodum et præconia lex jubet confirmari) ad vitam laudabilem et mores modeſtos: cui verò hæc teſtimonia deſunt, ei ſuas laudes conſtabilire nolite;

P. 160. l. 7. κ᾽ τῶν λόγων] Supple ex commate ſequenti, τὰς βεβαιώσεις. *Orationis iſtius popularis confirmatio (quemadmodum et in præconiis publicis obtinendis fieri ſolet) petatur ex monſtratâ vitæ morumque integritate.*

lite; populariſque imperii curam habete, quod vobis jam paulatim de manibus elabitur. Quid enim? non indignum vobis videtur, ſenatum populumque *noſtrum* deſpici, literas autem ac legationes in privatas domos pervenire, non eas a vulgaribus quidem hominibus miſſas, ſed ab iis qui in Aſiâ atque Europâ principatum obtinent? Et quibus facinoribus capitale legibus ſupplicium conſtitutum eſt, ea ſe nonnulli committere non inficiantur, ſed palàm apud populum confitentur, et literas inter ſe conferunt recitantque: atque alii vos hortantur, ut in ora ſua, quaſi popularis imperii ſint cuſtodes, oculos figatis; alii præmia poſcunt, tanquam publicæ ſalutis conſervatores. Populus autem, ob eâ quæ acciderunt animo fractus, quaſi ſenio confectus aut delirio captus ſit, nomen ſolum dominationis popularis retinet, res quidem ipſas aliis conceſſit. Deinde ex concionibus diſceditis, non ut qui conſultâritis, ſed veluti ex cœnâ collatitiâ, fragmentis quæ ſuperſunt diſtributis. Ut autem non inania me effutire conſtet, id quod dico ex his conſiderate.

93. Fuit

93. Fuit hîc (magno equidem cum dolore miſerias civitatis ſæpiùs commemoro) vir quidam privatus, qui ad Samum tantùm navigare aggreſſus, tanquam proditor patriæ, eo ipſo die a Senatu Areopagitico morte mulctatus eſt. Alter item privatus, Rhodum navi profectus, quòd metum *publicum* non viriliter tuliſſet, nuper læſæ majeſtatis poſtulatus eſt, et pares calculos habuit: quòd ſi unus duntaxat calculus aliter cecidiſſet, aut exterminatus eſſet, aut morti addictus. Cum his igitur id quod nunc fit confe-

P. 162. l. 1. ἕτερος δ' ἰδιώτης] Is erat Leocrates quidam, quem (oratione quæ ad nos uſque pervenit) læſæ majeſtatis poſtulabat Lycurgus Rhetor, quòd, cum poſt cladem Chæronenſem decreto interdixiſſent Athenienſes, nequis ex urbe migraret, vel ſuos inde amoveret, hic tamen patriâ et civibus relictis Rhodum conceſſerat, funditus periiſſe Athenas et ratus et renuntians: quod adeò acerbum Athenienſibus facinus viſum eſt, ut cum quinque poſt annos patriam remeare auſus fuerit Leocrates, in judicium deductus vix tandem evaſit; ᾗ ἴσαι αἱ ψῆφοι αὐτῷ ἐγένοντο: ubi enim pares numero renuntiabantur ſuffragiorum calculi, qui abſolverent, quique damnarent, reus abſolvebatur. Secundùm hanc pugnam et is, quem dicit Æſchines in Samum ſe recepiſſe, deprehenſus et a Senatu

conferamus. Orator quidam, malorum omnium *civitati* auctor, locum in acie deseruit, ex urbe profugit : is se coronâ donari postulat, et præconis voce prædicari oportere censet. Non vos hominem, ut communem Græcorum pestem, amandabitis ? aut comprehensum, tanquam rerum prædonem, verbis *quasi navigio* per rempublicam navigantem, supplicio afficietis ? Temporis quoque memores sitis, in quo sententiam pronuntiatis. Paucos jam intra dies Pythia futura sunt, Græcorumque cogetur conventus. Magnâ hoc ipso tempore invidiâ laborat civitas nostra propter Demosthenis in rep. gerendâ consilia. Si igitur hunc coronâ donabitis, cum iis qui communem pacem violant consentire videbimini : sin aliter feceritis, populum his criminibus absolvetis.

94. Ne igitur quasi de alienâ civitate, sed ut de vestrâ propriâ consulite : neque honores

natu Areopagitico capitis fuisse damnatus videtur : ἡ μὲν γὰρ ἐπ' Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ (inquit Lycurgus in Leocrat.) τοὺς φεύγοντας τὴν πατρίδα καὶ καταλιπόντας, τότε (hoc ipso tempore) ὡς πολεμίους λαβοῦσα, ἀπέκτεινε.

honores ſpargite, ſed judicio adhibito tribuite; et præmia in melioribus perſonis, viriſque magis probatis collocate: neque ſolùm auribus *exquirentes*, ſed etiam oculis in voſmet ipſos converſis diſpicite, quinam veſtrûm Demoſtheni ſint opem laturi. Utrumne qui ipſi in venatu, an qui in certaminibus gymnicis, dum eſſet adoleſcens, ſocii fuerunt? At medius fidius non in apris ſylveſtribus inſectandis, non in corporis valetudine curandâ verſatus eſt; ſed in machinis adversùs locupletium fortunas ſtruendis vitam produxit.

95. Sed vos arrogantiam hominis ſpectantes, cum dicet ſe Byzantium legatione e Philippi manibus extorſiſſe, Acarnanas ad deficiendum concitâſſe, Thebanis concionibus ſuis attonitos rapuiſſe: (vos enim eò

P. 163. penult. ἀποβλέψαντες] In his verbis repræſentandis Marklandum ſequor et Taylorum, quanquam Stephani diſtinctionem non admodum improbem, qui interrogationem continuat, hoc modo: πότερον οἱ συγκυνηγέται;——ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀποβλέψαντες;—*qui ſint, qui Demoſtheni patrocinantur: utrùm in exercitiis commilitones? an qui ad arrogantiam hominis attenderint?* Et ſic, ordietur peroratio a clauſulâ ſequenti, Οταν δ' ἐπὶ τελευτῆς, κ. τ. λ.

eò jam ſtultitiæ proceſſiſſe arbitratur, ut etiam hæc credituri ſitis, proinde quaſi Suadam in urbe veſtrâ, non calumniatorem alatis:) cum denique in extremâ jam orationis parte ſordium ſuarum ſocios ſibi accerſet, fingite vos intueri hoc ipſo in ſuggeſtu, quo ego nunc inſiſtens loquor, contra petulantem iſtorum improbitatem veluti acie inſtructos, viros optimè de republicâ meritos: Solonem, qui pulcherrimis legibus popularis dominationis ſtatum exornavit, virum et ſapientiæ ſtudio deditum, et legum ſcriptorem præſtantem, pudenter (ut ei conveniebat) vos obteſtantem, ne ullo modo Demoſthenis conciones pluris quàm ſacramenta et leges faciatis: Ariſtidem, qui vectigalia Græcis *communia* deſcripſit, cujus defuncti filias populus in matrimonium collocavit, contumelioſum juſtitiæ ludibrium ſtomachantem; percunctantem porro, an non vos pudeat, cum majores veſtri Arthmium Zelitam, quòd aurum a Medis in Græciam deportâſſet, virum in civitate diverſantem, cum populo Athenienſi hoſpitio conjunctum, tantùm non interfecerint; ex urbe autem, et ex omni quod Athenienſium ditione tenetur ſolo, præ-

conio exterminârint ; Demoſthenem, qui non aurum a Medis deportavit, ſed muneribus ſe corrumpi paſſus eſt, eaque etiam nunc domi poſſidet, aureâ coronâ donare ? Themiſtoclem autem, eoſque qui apud Marathonem et Platæas mortem oppetiverunt, ipſa denique majorum ſepulcra non putatis graves gemitus editura, ſi is qui cum barbaris adversùs Græcos ſe conſpirâſſe profitetur, coronâ exornabitur ?

96. Ego igitur, ô Terra, Sol, Virtus, Intelligentia, Doctrina, qua honeſta ab inhoneſtis diſcernimus, opem tuli, et peroravi. Quòd ſi rectè, et pro magnitudine criminis accuſavi, dixi ut volui : ſin deteriùs, ut potui. Vos autem, cum ex iis quæ dicta ſunt, tum ex iis quæ ſilentio prætermiſſa, ipſi juſtam reique publicæ utilem ſententiam pronuntiate.

ORATIONIS IN CTESIPHONTEM

FINIS.

qui
nu-
eti-
do-
qui
op-
oul-
ura,
cos
na-

rus,
in-
ero-
line
de-
r iis
ntio
icæ

M